الذین امنوا بایٰتنا وکانوا مسلمین

الحمد للہ والمنۃ کہ بتوفیق حضرت ملک العلام کتاب مستطاب المسمیٰ بہ

مخزن اسلام

از تصنیف لطیف اخوند درویزہ صاحب ملکہ ہار بفرمائش محمد اکبر صاحب تاجر کتب پشاور

در مطبع فاروقی دہلی بار تازہ طبع شد

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

پنامہ دحق اغاز کړم اوس لدي علم کلام + دي رحمن رحيم
خدائ دی بل چارمی شی تمام + بادشاه د بادشانو ترمعتبرو معتبر
دی + د د صفت دی د بزرګی ترجمله عقلون بر دی + په اغاز
دامالی ئ دافقير بنده بيان کا + لړ توحيده بر څرواي + که دير
چه لصد فرئ د وبنسان کا + خداوند دکل عالم دی څمو نز څښتن قديم
دی بی زواله + پخپل صفت دی صفت شوئ هر صفت ئ لکماله
بی روح دی زنده دی کل ترتيب ئ بکماله دی + لائق دی دخدا هی
ئ هر ه چار په اندازه کا ۰ خداوند ذوالجلال لړ دی + غواهنده دی
دنيکی د بدي + چه دی زنبت په نيکی راض په بدی ندي + هيڅ
جهت و ړ سره نشته + صفات ئ نه عين ذات دی نه غير دی چه
پکو بنی څرګند يږي + سره پودی د وه ويل شی داويئ هسی د
غيزئ + صفات ذاتيه او فعليه سره قديم دی + وسکه څشو ک
بيلتون ئ پيدا کيږي لبيان + ذات صفات سره قديم دی
شوی لزواله + لنقصان ۔ وخدائ قه شي ويلی بو بيه + نه لک
چه شوی يا بشينه ۰ هم د ذات نام په ږ دغ ول + ذات
شيبز جهته نه لرينه + دخدائ نوم بي خدائ ند
بی نوم ی ندی + پروايت دبينايانو چه پظاهر با

۲

دی + بهترین دانسیانُ + خدائ جسم نه جوهر دی چه پیوند شی
یا پرکیږی + نه داواره دی نه بعض نه تو ره خه پدا کڼ کے نه لخر سره
کڼ یږی + خدای نه عرض دی نه صورة دی + چه پفهم پا پفکو
کبن وغیږی + هر چه پخیال کبن د صورت شی تر دغه واړه بر تر
دی + دچا عقل نه رسیږی + قران ئ مخلوق ندی ځمونږ درب
خبرِ دی + دی بی کام بی زبانَ + بر تره تر دغه دی چه څوک پحرف
ئ سره کاندِ یا اوازشی ناګهانَ + جمله علم تر اول تر اخره پقران
دی ثابت شوی + ولی کړ دا خلق پرِ نه پوهیږی دَدَوی فهم کوتاه
شوی + خدائ قادر توانا پعرش دی چه په عرش ئ هم د حکم
غلبه ده + نه په وصل چه دغه ګمان په کاندِ له هغه کفره وم
تو بره ده + د خدائ هیڅ ملك مانند نشته چه ئ مثل یا مثال
وی یا نظر ئ څوک کاندِ + مومنان دخپل ګروه عیال اګاه کا
چه په بلبه ګرځی په خدای باندی داهسی نه تیریږی + د واړه ګردش
ئ پقدرت دی بر بنه خدائ باندِ داهسی نه غیږ ے
بی نیاز دی لعورت لاولادهم لز ویه هم للوره + هیڅ یادی نه
غواړی بی یاره بی وزیره بی تر بوره خلائق بواړه مره کا
بیا بی ژوندی هم پقیامت کا پس خبر بوره کو نیر د هر چا
بر بخپل خوی نجره قسمت کا + د اهل خیرُ مومنانُ بر بهنبت وے
ګوناګون ئ نعمتونَ + د کافرُ بد وزخ وی بکبن دیر دی
عذابونَ + مؤمنان بی رنګ بی لوری بی مثل بے مثال
و وئینه + پس یقین بئ پیدا شی چه دا خدائ دی لك وهم
هسِ دی هسی بو بینه + لکه دخدائ دیدار و وینی دبهنبت
خواره بو هیر کا + زیاران کاران معتزله دی و دوزخ تر بی تیر کا
دبنه خدائ دیدار هم حق دی لیس لمر که لبهنبت بر حاصلیږی خ
چه له دیداره ئ منکر دی هزیمت بو لاړ یږے +

فَعَّالٌ لِمَا یُرِیْدُ دی چی خواست وه غزئ وکره هم بکړینه *
هم د نیك چارِ لازم پر خدای نه دی چه بنده د نیك کردار
کا * نیکی بدئ دواړه پیدا کړی اوس بنده دِ خپل
اختیار کا * بدی ئ نهی کړی او نیکی ئ لازم کړی
پر بنده دَ * هر چه دا هسِ نکړینه لهغو څمونږ توبه دَ *
دا چار فرض لازم شوی چه پیغمبران واړه *
بر حق کڼلے بویه * هم فرښتګان لفر یښتو سره
دوستی کړه عزرائیل پد بښنی نه نیولی بویه * محمد ختم د جمله
پیغمبرانُ چه ادم لا بیت پخا وره پاو عبرق * دی پیغمبر هاشمی وه بی
نظیره د جمال نظیری نوه * دی امام وُ د نبیانُ هم دَ دوی د امُت
بشفاعت غواړی لحقه * تاج دی د عالمانَ د کامُل د فاضُل
د غه چارِ هم بی خلل د مُطلق * شریعت ئ تل تل پهر وقت پهر زمان
وی * څو خلائق بواړه کوچ کا تر قیامت شریعت ئ روان اوی *
دَ نبیؑ معراج هم حق دی چه پتن پد بیدا ری دی نه پخواب دی نه
پو هم اوس د غه خبر با هر دی * هر چه د نبیؑ معراج پتن
حق نکڼینه سکه هغه سړی کافر ی * انبیا وا ړه پا مان
وُ لصغیره لکبیره وُ ګناهو نږئ سا تلی * نی پر قصد
وه ګناه کړنه هیڅ کله انبیا الر نبوت وُ وتلی * هیڅ عورت
پیغمبر نوه هر چه دوی پیدا شوی مستوری دی * نه بنده
وه چه ګواهی پئ وَرهٔ نه دروغ ئ وُ ویلی چه دَ دروغ ګوی
نجره دُرِّ دي * سلطان سکند روچه دَ ملكَ د دو نیاخ
ښتن وُ ولی پیغمبرئ نه څر ګنده نوه * هم هسی دَ
لقمان دا حتیاط کړه لَلّه و د لرحمت هیڅ جکره دِ پکښ نکړ *
خدائی لك کرم کا دا مهتر عیسیؑ بکوز کا لاسمانَ * دا بدُ
بخت دجّال بمر کا او څمونږ د نبیؐ شرع بر تازه کاندرو شیان

چار پنا مر د حق بهتر دی دی بی مثل بی مانند دی ترجمہ عقلون
بردی + هره چار چه کړی اغاز د حق نوم تر پر یاد نکړ لا ول + د
چار لښی ابتره بحدیث کښ د نبی د خوله خبر دی + زه اوس څکه
پنا مر د حق اغاز کرم څو توانیز مر دی رحمن رحیم خدای
دی مهربان زیات تر پدر دی سُبْحٰنَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ
پاکی ستاده پاك خدایه چراغلی د څخایه + کل ثناده ستا لائق
ای خالق راهنمایه وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالٰى جَدُّكَ وَ
لَا اِلٰهَ غَيْرُكَ نوم د دی لبرکت ستا غنا الرفعت + بر ځښتن
بی تاند نشته نیروشی تقیامت + اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ
الرَّجِيْمِ پناه غوارم لر جیم لرانده د و رجیم + کرم
خلاص کړ لو سواس د ابند کی لښی سلیم بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
پنا مر د حق اغاز کرم اوس لحقه سره براز کرم + دے
رحمان رحیم خدای دی د طاعت قدم پساز کرم +
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ کل ثنا بر حق ثابت نی مر باسه لجته + خود ساه اوس
جو بر دی تر ژبی مکره ساکت + رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ساتندوی
د عالمیان د سری د پیری یان + پهوا کښ د موغان پد دریاب کښ
د مهیان اَلرَّحْمٰنِ رحمن د رحم کا یاران پر جمله څانو رانو + رزق
روزی ورز سوبیه + وجمله روزی خواران الرَّحِيْمِ مهربان
رحیم رحم پقیامت کا مومنان بر لجنت کا + مومنان بر بینا کا
کا کافران بهزیمت کا مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ + دی بادشاه پاخرت
دی پهچای حکومت دی + دی بادشاه پد واره کون ولی یات
پاخرت ئ د یر هیبت دی اِيَّاكَ نَعْبُدُ عبادت خاص د تا کرم
کل اغیار د بس شاکرم + زه بر مل شم د بیراه که بند کی د پر یا کرم
وَاِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ زه یاری غوارم لتا نر توفیق تر د اکری
رحمان + که توفیق مر کری بر بخره ما نحلاص کړی لنیران

اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ روغ لار کړی راد وښار چه مذبوده
وی قرار ؛ برابره ښی وتاته همه امین وی لخار صِرَاطَ الَّذِيْنَ
اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ روغه لار د هغو کسانُ د هغو پیغمبران
هرچه تاپر کومه کړی امان دی لشیطانانَ غَيْرِ الْمَغْضُوْبِ عَلَيْهِمْ
نه غه لار چه وی باریك یکمراه بشی تاریك ؛ دوئ پیژاندلی
نشی تیره یزی ښان خور کی کا ؛ وَلَا الضَّآلِّيْنَ ؛ نه چه لار دکا
دبی دینُ بی ایمانُ ؛ دوی پقصدَ له لارِ غه یزی د سِنی کا العالمانُ
اٰمِیْنَ ؛ هسی چار وشو محیاته لکه م و ویل وتاته کړمی دا حاجت
رواکړے داهم بنائ ستاله ذاته ؛ قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ته اوس
ووایه رسوله ستا وینایما قبوله ؛ چه الله مِ یکانه دی باوړه وکړه
ای فضوله ؛ اَللّٰهُ الصَّمَدُ الله یو دی بی نیاز دی هرچا سره
پراز دی ؛ کل عالمه د ده محتاج دی که محمود دی که ایاز دی ؛
لَمْ يَلِدْ له ده هیڅ ندی زوکړی ده خواره نه دی خوړلی ؛
دده زوے اولور لکومه ده ودونه ندی کړی ؛ وَلَمْ يُوْلَدْ
دی یچانه دی زوکړی نئ پلار دی څوك نیولی ؛ هرچه
داکمان یکاندِ هغو خپل ایمان خوړلی وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ كُفُوًا اَحَدٌ
سیالئ نشته دخداهی نے مل د بادشاهی ؛ بے پرواه دی لانبازه
همه د بل لکا نخواهی اَللّٰهُ اَكْبَرُ خدای تروا پرولوئ لوئ دی کل
عالمئ ثنا کوئ دی ؛ بخشنده دی عصیانُ څموزه رب هر کو نیك
خوئ دی سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيْمِ بپاکی دیادومه دخپل رب
ثنا وایمه ؛ څما رب یو نیکوکاردی د نیکئ طمع کړمه ؛ سَمِعَ اللّٰهُ
لِمَنْ حَمِدَهٗ زه یوزیری دنبادی کومه مومنانُ ؛ پدازیرے
وناز یزی مصلّیانُ ؛ هغه کس چی دحق ثنا ویل داثنائ شوه
قبول ای یارانُ اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ ای باری خدای خالق
کل ثنا ده ستا لائق ؛ زه اوس ستا ثنا وایمه د اثنا مِ کړی صادق ؛ سُبْحَانَ

رَبِّيَ الْأَعْلٰى پپاکی دِ یاد و مه د خپل رب ثنا و اثمه ✦ ثم ارب تر
پروردگار خود را که بلند است
عقله بردی و سکر نخکه نهایت ئی نه مومه ✦ اَلتَّحِيَّاتُ لِلّٰهِ
عبادات زبانی مرخدا راست
هر چه ما پخله خر کړی پداثر بره ما صفت ثنا و یلی ✦ هغه و اپمه
پاخلاص دی دلګاه لره راوړی ✦ وَالصَّلَوٰتُ هم چه ما پتن ځر کړی
و عبادات بدنی هم او راست
نمونځ روژه م اداکړی ✦ نور افعال چه څه پتن وی پتحفه دِ حق
راغلی ✦ وَالطَّيِّبَاتُ هم مِ دیر څله مالون دی باذلی سرسایه
و عبادات مالی هم او راست
او نه کوتون مِ یستلی ✦ بل غرض مِ پکښ نوه خاص دحق پلوړی
تللی ✦ بیا دحق ځواب هم داوه چه نبی هم پر رضا و ✦ بل استاشی
تمیان نوه حق پخپل وِ دِ ساو ✦ اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا
سلام باد از من بر تو ای
النَّبِيُّ کل سلام لائق د تا شه لنقصان دِ پناه شه ✦ سلامت او س
رَسُولَ ✦ اندرون دِ مصفا شه وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ
و رحمت خدای و برکتهای او
حقانی رحمت هم ستا شه ✦ برکت ئی هم پر تا شه یدوستی ئی
حق نیولی ✦ مرتبه دِ پوره تر تیره تر سما شه ✦ لک دخدای رحم
پر و شه دحضرت ذکی پر بنه شه ✦ او حضرت پعقل پوه و
خکه د ارنك وای پرو وایه شه ✦ اَلسَّلَامُ داسلام چه ر دی
سلام باد
راغلی تا پر مونږ دی راستولی ✦ کرم وکړی ای کریمه کل مؤمن
پر ناز یدلی ✦ عَلَيْنَا داسلام دِ شه مونږ ه ستا القهره
بر ما
و مکونږ ✦ پر عاصی کرحم وکړی لګناه بی خلاص کړ لکه
هونږ ✦ وَعَلٰى عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِينَ ✦ هغه واړه بندګان
و بر بندگان خدای شایستگان
چه دوی دی دِ صالحان ✦ هر چه تا پر رحم وکړ هغه
وشو لخاصان ✦ لکه تمام د نبی راز شه پردانه سره افلاک
پوانکا نشه ✦ کل فرښتی د و سیدلی داوی پخله سانشه ✦
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ زه کواهی لره لاخلاص چه بل خدائی
گواهی میدهم اینکه نیست معبودی بحق بجز الله
نشته دِ پاسه ✦ جز الله چه یکانه دی بی شریک خدائی که خپله
لاس ✦ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ بیا هم کواه
و گواهی میدهم اینکه محمد بنده اوست و فرستاده اوست

یم گواهی لم ÷ محمد رسول منم ÷ چه دی بنده دپاك الله دی
هم رسول بی شمیرم ÷ اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ ای باری خدای
کرم کړی محمد رسول منعم کړ ÷ لکرم پر حبیب وکړی پر دغه
کرم پکل جهان بیغم کړ وَعَلٰی آلِ مُحَمَّدٍ کَمَا صَلَّیْتَ عَلٰی اِبْرٰهِیْمَ
وَعَلٰی آلِ اِبْرٰهِیْمَ اِنَّكَ حَمِیْدٌ مَّجِیْدٌ ÷ هم کرم کړ د نبی په
بنسروان لك د کړی پر خلیل ولیاران ÷ ته لائق هم
د ثنا هم د بزرګی ئ ستالوئ ده موږ منلی پیښان اَللّٰهُمَّ بَارِكْ
عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّعَلٰی آلِ مُحَمَّدٍ کَمَا بَارَکْتَ عَلٰی اِبْرٰهِیْمَ وَ
عَلٰی آلِ اِبْرَاهِیْمَ اِنَّكَ حَمِیْدٌ مَّجِیْدٌ ÷ برکت هم پر رسول
کړے لامت لك د کړی پر خلیل وبی منت ÷ ته لائق د ثنا
خدای ئ بزرګی د پمونږ دیره تر قیامت ÷ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِیْ
ای باری خدایه سبحان امرزش غوارم لتانه ÷ ترم ونجبنی ای
خدای پل ځولك نلرم بی ثانه ÷ وَلِوَالِدَیَّ وَارْحَمْهُمَا کَمَا
رَبَّیَانِیْ موږ پلاد کړی را دو یمانه پر رحمت کړی وا مره و یمانده
لك ئ زه پهلك لوی کرم رحم وکړی پدوی باند ÷ صَغِیْرًا
وَاغْفِرْ لِجَمِیْعِ الْمُؤْمِنِیْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ مومنان مسلمانان
پر رحمت یاد کړی لدو نخ ئ ازاد کړی بنتی نږ ه وندی کرم ه دی
پر بخښنه واده بناد کړی ÷ اَلسَّلَامُ عَلَیْکُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ
ای د خدای کل بندګان تر فرښتو تر مومنان پر رحمت شی تاسی
واده سلامت شی لنقصان ÷ اَللّٰهُمَّ اِنَّا نَسْتَعِیْنُكَ
ثما بنه خدای سبحانه زه باری غوارم لتانه ÷ کړ توفیق د طاعت
راکړی زه بر نشم بی ایمان وَنَسْتَغْفِرُكَ امرزش لتانه غوارم
زه هم ستا پکرم و یادم ÷ کته نیك نظر و نکړی زه به قل تر تل
ذابهم ÷ وَنُؤْمِنُ بِكَ ماباور پستا داوی لکا غیرم پیو کړے ÷
هر چه داباور خطا کړه هغو خپل ایمان خوړلی وَنَتَوَکَّلُ عَلَیْكَ

12

و نتوکل کنیم   بر تو

توکل ځما پتاری لکل غیر ما وړادی ؛ چه تکیه پتا ونکړ د هغو ؛
ایمان خطا دی وَنُثْنِيْ عَلَيْكَ الْخَيْرَ ستا ثنا دینګ وایم څوک وندی
بیدا دنیا یم ؛ بل څښتن نه پیژنم خاص بنده دپاک الله یم ؛ وَ
نَشْكُرُكَ شکو ستا وایم راز قه کم قبول ئی کړی خالق ؛ وی حق به
شکر ادا نکا داکو یا ژبه نا طقه وَلَا نَكْفُرُكَ لخدای دِ منکر نیم باخلاص
دِرته بو ره یم ؛ ته اګاه ځما لحال لګه بخلم هس پر مه یم ؛ وَنَخْلَعُ وَنَتْرُكُ
مَنْ تَفْجُرُكَ ؛ هرچه غاده ئی غړ ولی لقرآن ته اګاه ئی زه ئی وَ
ونه لمیانه ؛ هم بیزره هم بصورت لدوی بیل یم بل خلاص شم
دبدانُ لتاوان اَللّٰهُمَّ اِيَّاكَ نَعْبُدُ بندګی کړم زه ستا دیاره
رحم وکړی ای غفار ؛ لَكَ خوق دی هسی نشی قهر مو کړ قهار ؛ وَ
لَكَ نُصَلِّيْ وَنَسْجُدُ نمونځ هم تالره کذارم سجده ستا پلوره
کړمه ؛ باخلاص یم پطاعت کښ ولی دیرزه دره یا لرلوری مه ؛
وَاِلَيْكَ نَسْعٰى کوشش کړمه د تا لوره چه سفر دی وکوره ؛
لګرم وړولی تکور بیا په بیا رته بوانشم وکوره ؛ وَنَحْفِدُ ستا
خدمت بکړم بخل بل چارم شی افضل ؛ کړ توفیق د خدمت واکړی
ترد ابد بلم چار نشته اکمل ؛ ځما کل مین خالق اوس لتاده داخیره م ولی
یر بنتیاه ؛ هرچه ستا لیه لوید دبنه بلمه م یشی ولی دیره لګمراه
لاغیاده م بک ده ؛ وَنَرْجُوْ رَحْمَتَكَ وَنَخْشٰى عَذَابَكَ امید
واردیم لرحمه ویره کړمه زه ستا لسهم ؛ لعذاب دِ ویریږمه م
مرماسر لدفهمه ؛ اِنَّ عَذَابَكَ بِالْكُفَّارِ مُلْحِقٌ ستا عذاب
دکافران لائق دی دبی دین بی ایمان ؛ سکر بود وی ارزانی کړی رحم
کړی پرمومنان اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا اٰتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّفِي
الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَّقِنَا عَذَابَ النَّارِ ائی بار خدیه ستا دی نه محتاج
دَ بنده نه ئی دابنده لتا نه بوی ؛ ستا کلام می رو بیدا کړی دی
وتاته هرچه بنه دی پدنیا کښ ؛ تی راکړی د دِ خپل کلام لرویه

همنبی کړه دقیامت وملنز راګری بیالاوره می نګاه کړی ٭ پهغروزخ چه
به بیلتون وی دامین مور به بیل شی لنوی ٭
ګر یمد ادهم ستا بنده دی دی لیبر و ګناهو ډکی
شب شرمنده دی ٭ نه بل ځای نه بل حیله پا مید دتا ژندی

فصل سیوم قرآن را از روی جهل و نادانی بلا ادائی مخارج

حروف و اعراب خواندن از منهیات است و درین باب وعید وارد است کقوله علیه الصلوٰة والسلام مَنْ قَرَءَ الْقُرْاٰنَ بِرَأْیِهٖ فَلْیَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهٗ مِنَ النَّارِ پس این فقیر نیز میخواهد که سخنی چند از کیفیت مخارج حروف وغیر ذلک بیان کند تا افغانانرا بدانستن آن فائده دینی باشد و از غلط خواندن قرآن خلاص شوند و این فقیر را بدعاء سلامتی ایمان یاد آرند دښه خدای

تنابو ایمه خوم ستوان وی تپایونّ ٭ چه قرآن ئ راستولی پرسول دی یکښ دیرش سره حرفونّ ٭ او اصلی حرف اتروېشت پقرآن کښ دی راغلی ٭ چه امام خلیل دا واره پدا شپږ سره مخرج بیان کړی ٭ اول حلق دژب ولی بل دژب میان دی ٭ بل دژب کناره دژب سر دی بل پرشونډ باندِ بیان دی ٭ همزه هه او عین ح غین خ سره حلقی دی ٭ اویو قاف او دویم کاف د کام پر ولی طبقی دی ٭ جیم او شین ی هم دِ دژبِ پر میان باندِ سره کړه ٭ ضاد او لام دواره حافی دی دژب نبی کېږ کناره وشاه دندان وته کزه کړه ٭ بل دژب سر دا کوز لوری پر کوزو غاښ کیږده ٭ چه به ت وی یا به ذال وی یا به ظ وی هم دلروته پریږده ٭ او دژب دسر دا پاس لوری پر پاس غاښو کیږ دَ ٭ چه به ت وی یا به دال وی یا به ط وی هم داله وتری نس ٭ هم دکوزو پاس غاښو وتون ئ قد ژب سرنژدی کړه که به سین وی یا به ژ وی یا به صاد وی پر دغه مخرج ی پریکړه ٭ او دژب تیره سی لګه بر کیږدی قد غاښ پو ویخون هم دالروی وائ ٭ کبه ر دو برانډِ دریشی لنون ٭ بل هم زده کړه ای طالبه دا شلوب

۱۴

حرف د شوندُ پسر وای ؛ لک فَ واوَ یا میمَ بَ وی بیل ئ
مکره لدی ځائ ؛ دا قرآن پر مونږ راغلی لښنه خدای په پاکی دی
او قاریان هم لوستلی په زینت په زیبائ دی چه قرآن په په زینت
بمخرج لولی څه بوائیم لدغه ثواب مهین ؛ هر چه سری
خو دی لولی پد و ږخ کښی بخپل ځائ دی رغوینه ؛ اوس
بیان بکړم لږ نون چه ساکن وی یا تنوین وی چه د حرف
ئ دوه اعراب وینه ؛ که حلقی حرف پس راغی دوا ړه
نون دِ څرگند کا چه هر څوک ئ پیژنینه ؛ دا ساکن لکه اِنْ اَنْعَمْ
یا اَنْعَمْتَ یا مَنْ هُوَ وی لو اَنْحَرْ یا مِنْ غَیْرِ لمِنْ خَوْفٍ
دا مثال نون ساکن دی دزړه غوږو دا چار ورَه ؛ او تنوین
لکه اَجْرًا عَظِیْمًا رَغَدًا حَیْثُ عَذَابٌ اَلِیْمٌ او عَفُوٌّ غَفُوْرٌ وای هُم
عَلِیْمٌ خَبِیْرٌ هم مُحْکَمَاتٌ هُنَّ اظهار لولی دا شپږ ځای ؛ ول بیا
در ته وایم که دا شپږ حرف نور راشی ته ادغام کړه دوا ړه
نون ؛ څلور ئ باغنه دی دغه دوه ئ بغیر ری کړه په دو ځائ
کښی تول غواړی فهم کړه لیر ملون ؛ یَ و میمَ لو او نون څلور
څلور وا ړه باغنه دی تنبیهی کښی نری اواز ته کړه چه د نون
اثر هم وشی ؛ دا ساکن لکه مَنْ یَّشَاءُ مِنْ وَّرَاءٍ مِنْ مَّسَدٍ اِنْ نَّشَاءُ
دا څلور سره ادغام باغنه شی ؛ یَوْمَئِذٍ یَّتَذَکَّرُ لَهَبٍ وَّ
د تنوین دغه تمثیل دی ؛ لکه جَنّٰتِ نَّعِیْمٍ بِحِجَارَةٍ مِّنْ سِجِّیْلٍ
بی قالُ قیل دی ؛ را و لام دوا ړه بغنه دی ته د نون اثر امو ږه ؛
لکه اَشْهَدُ اَنْ لَّا وِیْ لمِنْ رَّبِّ لهُدًی لِّلْمُتَّقِیْنَ لو رَؤُوْفٌ رَّحِیْمٌ
ته وای لغنی ؛ احتیاطی کړه ته یقین و دا چار ورَه ؛ دا پنځلس حروف
زده کړه چه اخفا دی و سکه ته مه بش سر خرو یه ؛ دوا ړه نون به
تنبیهی بنری اواز کښی پټ لوستلی بویه ؛ تَ وثَ وجیمَ دالَ ذالَ زا
سینَ شینَ ای خوشر ویه ؛ صادَ ضادَ طَ ظَ فَ قَ کَ سره

پېژاندلی بویه ÷ ساکن لکه اَنْتَ مَنْ ثَقُلَتْ هم مِنْ جَآءَ لِمَنْ دُوْنِهِمْ
مَنْ ذَا الَّذِيْ بَلْ اَنْزَلَ سره کړه مَنْ سَمِعَ مَنْ شَفِقَ مِنْ صَدَقَ
هم مَنْ ضَلَّ لِمَنْ طِيْنٍ بَلْ اُنْظُرْهُمْ وړسره کړه ÷ یا لکه اَنْفُسُ وی
لِمَنْ قَبْلُ هم مَنْ كَانَ بیا هم دا مثال بوایم لتوینه ÷ لکه جَنّٰتٍ تَجْرِیْ
وی لِمَآءً ثَجَّاجًا رُطَبًا جَنِيًّا هم بدغه مثال دا نور حرفون دين ÷ هم دَكًّا
دَكًّا عَزِيْزٌ ذُوانْتِقَامٍ دی ÷ هم صَفًّا صَفًّا غُلٰمًا زَكِيًّا دی ÷
سَلٰمًا سَلٰمًا وایه صَعِيْدًا طَيِّبًا لوله بل ظِلًّا ظَلِيْلًا هم ظُلْمًا كَبِيْرًا
زده کړه هم مَكَانًا شَرْقِيًّا دی ÷ اُمَمٌ قَدْ خَلَتْ مَعِيْشَةً ضَنْكًا قَدْ خَلَتْ
شَيْئًا فَرِيًّا زده کړه ÷ دا مثال دی دا خفا تر دا نون بغنه لوله په
بل حرف ئې بدل مکړه ÷ بیا باب قلب د راغلی چه هر جری
نون په میم بدلیږی ÷ لکه جَزَآءً بِمَا مِنْ بَعْدُ دا بدل میم بغنه
لوله چه هر څوك پرِ ویوهيږی ÷ بیا زده کړه چه په دوه ونکه
لوسته شی کښې پرِکښې باذیت ÷ که اعراب ئې ضم نصیب و یا بخائ
د دړیدُ ی ضم نصب و تر دِ و رانِد سکه د غابن تر غه و ت ئې هسی
لوله چه بدانه شی باریك ÷ مثال ئې لکه رَبِّ زِدْنِ فَوا یا بِالصَّبْرِ
یا بِالنُّذُرِ وی ÷ وسکه څه شوکئ زیردی دغه پرِ لوله خاص ÷
اوکه تر ورپه بنی ساکن وُتر ساکن آول مضموم یاکه مفتوح
وَلكه اَنْصَارٍ وی یا شَكُوْرٍ وی پُری وای لِلاِخْلَاص ÷ او په وقف
کښې ای جانه تر دِه و حرکت ته نظر مکړه حرکت د دِ ددِ په وقف
باندِ ساقط شی ÷ ته عمل پحرکت دوهم نی حرف کړه په ضمه
فتحه د دِ و پرِ لولائ پزیر باریك ضابط شی ÷ هم که دوهم نبلی
حرف ئې بینبی وی یائ زور وی دا ساکن هسی پرِ لوستلی بویه
مثال ئې لکه اَكْبَرُ یا بُرْهَانُ وی هسی پېژاندلی بویه ÷ او که دوهم
نبلی حرف ئې زیر وی یا چه دا به مکسوره وی ته په باریکئ لوله
لکه بِذِكْرٍ اَوْ مِرْیَتر جوه انشی ÷ او که حرف بی وهم نبی لدیــه

مکسوروی هم دا پر لوستلی بویه ؛ که اوه حرف دورست پس
راشی غړ حرفونه صاد ضاد او قاف خ هم هسی غین او ط و ظ
دی ؛ لکه مِرْصَادِ یا قِرْطَاسٍ یا فِرْقَةٍ وی مثالونه ئی هَوِ
دی ؛ او فِرْقٍ پشعراء کښی باریک لوله چه دد و کسرو
ترمیان غړ دَوا غلی د ترقیق لوری غالب دی ؛ که معمول
دغن پر دا ف دپاره ول پسادد وکسرو نظر واجب دی ؛ هم
ساکن ر که وراند تر مکسوری هم دایره کښه زیری وی
اصلی بوی ؛ لکه اِرْجِعِی یا اِرْجِعْ یا اِرْجِعُوا وی پر دغه رنګ بهر
چری لوستر شی ؛ او که کسره منفصله وی پر دغه ترتیب رنبه
پر دا کره څما ورور ؛ اَلَّذِی ارْتَضَی رَبِّ ارْجِعُونِ یا
مَنِ ارْتَضَی اَمِ ارْتَابُوا پکښی عارض او انفصال شتروی کور ؛
پیا لام د هَلْ او بَلْ پر دیرت پیلام څرګند بد لیږی ؛ لکه
هَلْ لَكَ او هَلْ تَرَی بَلْ رَّانَ ول لام د قُلْ لکه قُلْ رَّبِّ قُلْ لَّکُمْ
پر دا و هم پیلام خاصه بدلیږی ؛ لام پیرت کښی چه
بدکیږی قول د نوره قاریانو ؛ وَلِ لام پکښی یا پر ر کښی نی
بَلْ رَّانَ قول د حفص هم اجماع پر دهمه و اماما نو ؛ پر بَلْ رَّانَ
کښی ادغام سکته دوه قول لعاصم روایت دادغام شوی
لشعبه دی سکته سکته بی تنفس پر بل وکړه وان وائی قراءة د حفص
دادی هم دغه د بسته دی ؛ او که پقول د ابوبکر رض ستا اختیار وی
تر پوران کښی لازم و خوره د بل یاره ؛ بیا د ا را اماله بوی او که تیر
ادغام بی اماله که نیر د تغیر د قراة دی نکری بوی ؛ هم هسی هر چری
چه لفظ د الله راشی په قران کښی که ور نبی اعراب دی پینوی بائی
زَوَ روی دغه پر لوستلی بوی ؛ لکه وَاللّٰهُ یا کَمُ اللّٰهُ وی هسی
پیژانلی بوی ؛ او که ور و نبی اعراب زیروی تر یه باریکی وایه ؛
لکه بِسْمِ اللّٰهِ لِلّٰهِ یا بِاللّٰهِ وی پر باریک او ازی وایه بل دال د

قَدْ هَمَّ ته په اوه حرف بدل کړه ٭ لکه قَدْ سَمِعَ قَدْ جَعَلَ
قَدْ صَدَقَ قَدْ شَغَفَ قَدْ تَّبَيَّنَ قَدْ ضَلَّ قَدْ ذَكَرَ اِذْ هَمَّ
ورسره مل کړه ٭ په دا اوه کښې ادغام د دال د قَدْ تَّبَيَّنَ لازم بقول
د حفص په شپږ کښې دال ظاهر کړه ٭ قرأة د امام حفص معمول
ځمونږ دی بل اجماع د اماماں اوس په اتر ځان ماهر کړه ٭
او ذال د اِذْ په اوه حرف پادشوی کښې ادغام بقول د حفص
جائز ندی مه ئې کړه ٭ ولِ ذال یظ کښې به جائز وی لکه
اِذْ ذَّهَبَ اِذْ ظَّلَمَ په دوارو کښې خلاف د هیچا ندی وی
کړن ٭ بل هر لام چه به ساکن وی او ورپسی حرف ئې نون متحرک وی
پروښان اوازی لول ٭ لکه اَنْزَلْنَا وَاَرْسَلْنَا وی او که بی نون بل حرف
وی لکه رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ بنیت ئې لوله هم چه قاف تر کاف و د
نبلې چوی راشي نو ادغام ئې کړه په کاف کښې که ساکن وی ٭ لکه
نَخْلُقْكُّمْ یا لَبِثْتُمْ چه ادغام د ث ساکن په دا ت کښې اکثر وی
اوس ادغام د ث په ت یا ادغام د ت په ث کښې که یو قول د
عاصم دی چه کړی بوی ٭ دغه قول د ابوبکر رض دے
نیولی تر د حفص قول ونسه بهتر دا دی چه اظهار لوستلی
بویه ٭ بل چه كُمْ وی یا به هُمْ وی یا به تُمْ وی دغه میم
ساکن بیت لوستلی بوی ٭ او که حروف ب و او ف دوروست پس
راشی لکه اظهار کښې لی بویه ٭ لکه يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِيْ
طُغْيَانِهِمْ لوستلی بویه ٭ یا لکه تَرْمِيْهِمْ بِحِجَارَةٍ وی سکه هلو وته
ځرګند ویلی بویه ٭ بل چه یکرنگ دوه حرف راشی یو ساکن بل متحرک
وی دا او ربی په کښې ادغام کړه لکه اَطْعَمَهُمْ مِّنْ وی یا هَلْ لَّكَ
یا قُلْ لَّكَ وی دا نو ربیم پمثال د میم لام کړه چه اواز لزره راوونړی
بمخرج باندی حرف ساز شی اوس دغه وی متین دی ٭ که اواز بوق
راکا زی بمد شی او که ئې وروای دالین دی ٭ الف به بی ساکن

نوی ویمنی حرف بی زوره نوی دعرب یالفاظ کښې دالف

لده یوحال خالی ندی کاه الف شی کهی واوشی کاه ذی پد ودیتله

دی ؛ دمدا ودمادحرفونو واره سره دری دی ؛ کتره فهم پکښې

وکړی دوی الف واوی دی ؛ هرچه اعراب نه اخلی الف دی چه

اخلی همزه دی ؛ دقرقان مدونه دیردی ولی زه بداوه ځینې

دوایم داګفتارم دقاریان بسنده دی ؛ اول مدمنفصل دی

چه یوځلهٔ برلوسترشی اوخبری بی دوه وی لکه اِنَّآ اَرْسَلْنَا فِیٓ

اَنْفُسِهِمْ قُوٓا اَنْفُسَکُمْ ورنبی حرف بی علت وی اوورستی بی همزه

وی ؛ دویم مدمتصل دی پیوویناکښې راشی لکه سِیٓئَتْ وے

یاوی جَآءَ لَتَنُوٓءُ چه دعلت حرف ئ یمنځ دوینا راشی ؛ دریم

مدضروری چه پغرحرف علت باند تنبیخ وی پضروری وهولین

لکه دَآبَّةٍ وی لضآرٌّ یاوی حَآجَّ لَضَّآلِّیْنَ لکه مرغه دپاسه

زامدشی پرناستریاند وروکیږدی څانګونه ؛ هرچه ترک بدغه

کادنمونځ بی تباه شی ؛ څلورم مدتهجی دی لکه دځینې سورتون

پسرون وی حرفونه هرچه درحرف پلوست کښې پیداشی مدئ

کازه لکه صاد کاف لام دی یالکه میم درلیشی لنونه ؛ اوکه دوه

حرف پیداشی لکه طٰهٰ لزدیم مدبی نوبینه ؛ هرچه مدکاند

دالته هغه قاری لنادانی خالی نوبینه ؛ پنځم مدضمیرے

دی دضمیره براکښې شی ؛ بمدون وپوهیږی ای عالمه چه دا

مدبدِ بینهِ شی ؛ لکه اَنْزَلْنَاهُ عَنْهُ فِیْهِ هم هلته مقصوره شی ؛

اوکه وړنبی حرف ئ متحرك وی لکه عِنْدَهٗ اِلَّا بِاِذْنِهٖ مَالَهٗ اِذَا

مِنْ عِلْمِهٖ اِلَّا بِمَا وی پدغه مثال ئ ګوره ؛ شپږم مدوقفی

دی چه دآخرحرف ے زوروی پرغه ځای دپسکون

وقفی حرف مدتمامکا ؛ لکه مُؤْمِنُوْنَ یاصَالِحُوْنَ وی اوکه

زیروی دی بروم کا اوکه پیښ وی باشمام کا روم او اشمام

اعراب

دوارہ زیوا و پیٔنیں خرکندہ ول دی چہ قاری پرِ وپوا هیزیٔ
دوم لکہ مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ او اشمام لکہ عَلِيْمٌ خَبِيْرٌ پمد
کښیں دی ؛ وائ چہ نور څوك پرِنہ پوهیزی آوم مد مقصوؔ
دی لکہ دوہ دمد حرفونہ وبلہ ورشی لکہ اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا
وی بل آلف دامَنُوْا هم لنبکی مد شی چہ ولاړ یدی
پزور وے ؛ اوکہ رَحْمٰنَ وی یا لکن وی دغہ مدهم
لد یونو رُ سرہ شی ؛ او یہ دی دوارُ کښن دمد حرفونہ
نشتہ ولی دا هم مقصورہ شی ؛ پنځہ حرفہ قلقلہ دی ای طالبُ تریٔ
زدہ کرہ ب وجیم دال او قاف طا دی وسکہ تریٔ پرغہ وقف بانہ
سرہ کرہ ؛ لكَ مِنْ تُرَابٍ مِنْ بَهِيْجٍ وی یا لکہ شَيْطَانٍ مَّرِيْدٍ
وی یا مِنْ وَّاقٍ وی لَمُحِيْطٌ دوی پر وقف او پر ایت بانہ چہ راشی
پر مد بانہ زبر وروکرہ هسی وائ چہ هغہ زیری هم پیدا شے
قرآن پمثل ددریاب دی بی پایان پموجون ؛ سکہ جویون یٔ
بسمل دی او مدون یٔ دی غرون ؛ هرچہ داوارہ پرځای کہ برجمت
شہ هغہ زدون ؛ دلوقفون عہدی څلیر ولیشت او مشهور پکښن
اتہ دی ؛ اتفاق دی دقاریان کہ لیم بہ تیر یزی بکا فرشہ او پر طا
باند مطلق او دہ یدہ دی ؛ دریدہ پر دغہ د نلك دی هسے چہ
لنبکی سلہ بہ وکازی ووان شی ؛ ولِ دیرہ دمہ ملہ چہ ساکت
شی غلط خوان بہ قرآن شی ؛ جیم جائز دی کہ دریزی بہ بهتر
وی پیوغوټہ کہ تیر شی بالك یٔ نشتہ ؛ او پر قاف کښن قال قیل
دی او تر لام دِ تیریدہ دی ؛ پزہ بانہ ودریزہ چہ هیڅ رنك
غارہ دِ نشتہ ؛ صاد دزدہ صفادہ تر تیر یزہ او کہ سترییٔ
دمہ کرہ ؛ دا بہ بنہ وی ؛ کہ کردہ وی آیت دی او کہ سری وے
دوہ سوخی تر هغہ ځائ بہ تیریدہ وی ؛ امامان دی ؛ پفقہ
کتابون کښن ویلی آیتون د نکانلك حافظان وارہ

ندی پېژاندلی ؛ آیتونه څوك دوعدڅوك دوعید دی
څوك دمدح څوك دذم دی ؛ نو نخ پروار ه سره دوست دی
پاخود قرآة چه و دیبزی پساه کښنه او په نکښته کښی زیات کم دی ؛ پآخر
دایتونه کوی مدح یا وی وعد یا نامه دپاك الله وی چه رکوع اوه
بدروه سره مکاره تکبیر وای ؛ که ساه کا نړی نو نخ دِماب شی روایت
دی چه ایمان دِشی بچائی ؛ او که نومه د الله نوی یا وعید وی یا کذم
وی پاخو کښی ساه وکاږه تکبیر وای که دمینه بجنت وی ؛ کله هسی دی
ونکره نو نخ دِمات شی هم ایمان بدِ غلت وی ؛ ولِ صحیح قول دغه دی
چه قاری په دواړه رنك کافر نشی ؛ سکه په قصد دِهس نکا ند
یاران چه احتیاط ئخِ وشی ؛ مصلیان للت سر وونی آولحق
دامامی ذهغو دی چه بعلم دبر پوهیږی ؛ او پس دِ قاریان او پس
پرهیزکار او پس چه بکښی مشر یکلون هغه کښی د ودر پږی ؛ څول
لس حرف د شد دی چه الف للام راشی تر ورپنلی الف لام بر نو مرشی
هغه حرفونه ت ث ذ دال ذال ر ز سین شین ارویده شی لام
ط ظ ص ض هم نون څوارلس دادی و پوهیږه ؛ چه الف اللام
راشی تر ور پنلی هری لوله پدی حرف کښی ادغام کره تر تیر یږه ؛
مثالئ لکه بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ وَالتَّائِبُوْنَ والصّٰلِحُوْنَ
وَالطَّاهِرُوْنَ وی ؛ و بر نبی حرف لدیو پیوست کره تشدید
څوارلس واړه پدغه مثال سره کره کپه زده کښی دیقین وی
او که پسر د کلیمه دا الف لام وی تر الف لام پلو حرف مقدم نو ئی
تر الف پدِ یو حرفونه پیوسته لام ئی مدغم کره ؛ مثالئ الکر الله
الرحمن التائبون څوارلس واړه دغه سِ پاراڅان بیغم کړه
داقعده دقرآة په تا واجب یه پو بښتو ږ بری زده کړه ؛ هغه حرف
فونه همزه ب او جیم ح او خ عین غین وهیری مکره ؛ ف
قاف کاف او میم واو وهروی ؛ دی پتعلیمئ صرفه مکره ؛

مثال ئې لکه اَلْاٰنَ او فِی الْجَحِیْمِ او فِی الْحَمِیْمِ دی و پوهیږه ؛
پر اوستاذ بانْدِی زده کړه څو ارلس واړه چه تاری وی تروپای
مد تیر یږه ؛ یوه بله قعده زده کړه چه دمد ضروری د پیښی و
بدِ پکار شی ؛ واړه څورلس حرف دسه بعلت پس چه راشی تشدید
د قاری بهید ناغار شی ؛ بَ بجیم خَ لدال ذال لدر لسین صاد بته
ی زده کړه ضاد قَ لقاف لام لمیم بله هم نون دی شلث پر مکره
هغه علت حرف په درست قران کښې به الف وی هم دواو دو
مثالونه پقران کښې ؛ او دی مثال په دالته بیانه مو هم ؛ که قاری
هر څو ماهر وی په بیان کښې ؛ د الف مثال دَاۤبَّةٍ اَتُحَاجُّوْنَ
صَاۤخَّةُ لَیُوَاۤدُّوْنَ هُمُ اللّٰهُ کُرُوْنَ وایه ؛ بِضَاۤرِّیْمِ یَتَمَاۤسَّا
اَلْحَاۤصَّةُ لَا تَحَاۤصُّوْنَ ثُمَّ صَوَاۤفَّ یُشَاۤقُّ ضَاۤلًا مکره پیچای ؛
طَاۤمَّةُ لَجَاۤنَّ دادی هغه څورلس چه الف وی تر ورنیلی شی
یادکړه اَتُحَاۤجُّوْنِّیْ لَتَاۤمُرُوْنِّیْ دادوه مثال د واو دی نی یادکړه
د قران قعدِ دی کراتِ پفارسې پعربی هر چا ویلی ؛ پر اوستاذ باندی
زده کړه بی اوستاذه هیچا نده پیژاندلی ؛ د قرآن حکمونه دیر دی
هر چا نده کم سری و ر پوهیدلی ؛ هر چه سری خودئ لولی
بی اوستاذه په وزخ کښې ځیرون دری ولی ؛ د دوئیږه
غه ضروری لږ څن و و هر چه همبره څنِ زده کا په عمل کا
له وزخه به ازاد شی تل تتل خدای به ثوابونه ورکا ؛ د افقیر
چه شفقت په پوښتنو کا کلی دین د پاک نبی و ر نیسه ؛
هر چه یادی په عا کا هغه کس د خدای په ن اوینا

تسرمو ینه ؛ فصل اندر آنکه حضرت شیخ الامام الانام مفتی الجن والانس مولانا
نجم الملة والدین عمر النسفی ره در رساله خود آورده است که بباید دانست که تصوف
چیست بدانکه تصوف پاکیزه کردن دل است از دوستی غیر خدای تعالی و آراستن
وصوفی بر طریق سنن ختم الانبیا علیه السلام تا اگر ذره ازان تجاوز کند صفوت را

نشائید و بدعت را بایمد اکنون اهل تصوف پاکیزه برگزیده گان حق اند آنها که روندگان
بر سنن محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم مگر درین زمانه فساد ایشان دوازده فریق
گشته یازده فریق در ضلالت و بدعت میروند مگر یک گروه بر سنت محمد مصطفی میروند که
ایشان آزادگانند و آن یازده فریق در ضلالت اند الی هذا الکلام پس چون حضرت الهی
ایشانرا باخاصیت هریکی ایشان بیان کرده است این فقیر نیز میخواند که ترجمه این رساله را بافغانی
بیارد تا افغانانرا فائده بود از آنکه این طایفهای ناموافق درمیان افغانان بغایتی پراگنده
گشته اند و اکثر مردم را از راه راست بیرون برده اند امام عمر نسفی هسې
وېلي مبرهن دی ؛ چه صوفیان د حق دوستان دی ؛ هم د زړه
په پاک کوردن دی ؛ دوی په ښی غیر مینی اشنای ده لخدائ موافق ځي الکتاب
آراسته د پاك رسول په سنه سنن دي ؛ پاك الله دی په دوستی واره
نیولی چه لخلق بېزادی ؛ هم چه نغښتی د رسول د شریعت په پېراهن
دی ؛ په دا فساده زمانه کښې هر څوك لاف د درویشی کا دوی دولس
فرقه شوی هغه یوه طائفه ناست د پاك رسول پر سنه سنن دی ؛ غیر
یولس گمراهان دی د نبی لمنه ورادی بواره وشمیرم افغانان و رخبر کړم
و دانا تر مبرهن دی ؛ اول حبیبه اولیایه شمر اخیه اباحتی دی حالیه
حلولیه او حوریه دی دوی واره په غلط چار بربند دی ؛ واقفیه
متجاهلیه متکاسلیه الهامیه دی ؛ په ظاهر دوی درویشان دی په
باطن دوی لشیطان سره پیوند دی ؛ فرقه اول د حبیبه مذهب تر زده کړه
د نبی لپسه وړ دی و تلی ؛ دوی وائې د هغو چه د بنه خدائ مینه دور شې
شوه عبادت څخه ولاړ شه په بند کی نه دی نیولی ؛ د نبی کالعلمان هم
حرام حلال لو بینه د نبی په دین کښې نه دی ؛ چه فرضونه ئې برمنده دې
ولې دوه کوتی چوتی دی وهلی ؛ دوی گفتار کا په مثال د اولیاؤ هم دوی ډیر
خلقه گمراه وینه ؛ سکه احتیاط څخه وکانړی چه د کفر په کودا و دی گښیو تلې
څوك پیران څوك مریدان شو ولې ډیر خلقی کړ للوم خلقه ئې کړی گمراه
عامی خلق لك مرغی په کښی نښلی ؛ درویشی ترك وجود ده ولې دوې

پهودی غواړی چه پتو ریتو بری و بلتر زغلی ؛ هره زمانه کښی هر چې
دا گمراهان پیداشی باد شاهان په پرهغه خلق باندِ ظالم وی ؛
هم هر ننگ بلا اهل پیداشی دَ حضرت رسالتٌ هسی ډی ویلی ؛ سکه
پرهیز دِ هر څوک و کا الدِ هسِ گمراهی زیات هغه چه ډی پخدا ئی
پر رسولٌ لاس ور لکولی ؛ دا روایت که ذی امام عمر په فارسی کړی افغا
دِ درویزه څِن ویلی ؛ فرقه دویم من هب اولیایهٔ دی تی کوده چه
د دوی کفر څه بلا روښنان دی ؛ دوی وائی هر نهد مچه اولیاشی
پرده امر نهی ورک شی دَ دوی هم تللی ایمان دی ؛ وسکه سنت جماد عق
ور ته روائی چه که امر نهی نوی پر نبی باندِ بر نه وو چه نبی پر انبیا کښی تر
خان دی ؛ شفاعت به ی د نور انبیا دامت کا چه دَ پاک نبی نام خ
پر الله کران دی ؛ هم هسی داسی وائی چه ولی هم افضل تر نبی وینه ؛
پِه غه بِه خبره یک مذهب حق په دین کښی نه نو ئید لی هم لغز ابد ی ؛
تر پناه لِه خدا یِه غواره لِدِ هسِ گمراهی دَ درویزه خبره پند که ه
دا فقیر می دَ نبیٔ دَ دین جویان دی ؛ فرقه سیوم در یم من هب د شمراخی
کافران دی نا روا روا کوینه ؛ دوی وائی چه دَ هغو چه لښه خدا ئی
آشنائی شوه امر نهی څه لره نجائی کوینه ؛ هم هسی هر آواز چه وی دف
یاد شپیلی هم چنگ لرباب دغه سبي آروید رواکوینه ؛ هم ئی کفر پیدا او ددی
چه ئی زناه ده حلال کړی دوی وائی دا عورت دی کلون کل
هم هر څوک بویوینه ؛ دغه قوم دعبدالله شمراخیه دی ؛ په
ظاهر دوی صلحان دی په باطن دوی کافران دینه ؛
او س خمونژ پر زمانه کښی لکه دا څوک ریک پیدا شه ذا خیری
انشاکړی ولی ډیر افغانان ی و باستر لدینه ؛ دَ دوی خون ئی مباح
شوی بنی هسِ دی ویلی چه پمړلکه ئی سر فه مکا نړی امت هر چه خادین
به بېلو ینه ؛ درویزه بیان پو نبٹ کړ لکتاب مخدیشه بل هر چه مؤمنان
دی پر سینه او په تهمر دی کیژ دینه ؛ فرقه چهارم څلورم مذهب

اباحتی دی په پدان کښی بد تر دی ÷ دوی وئی پخپل خان وم قوت
نشته چئی بیا د تر کړو ولیدُ سکه بنو د چا وم څه چارِ ده په دغه وییی کا فردی
نه وچا تره وایئی چه نیکی کړی نخولے لند آره وینه ÷ پردی مال او هم
زناه حلالَ وینه تو کافر لا بتر دی ÷ گفتار کردار دی دکفر هم
ازار حجاب کنه بینه دوی پشلک کافران دی تر کافر لا بتر دی ÷ دا
لا بتر دی ÷ دا گمراهان په افساده زمانه کښی دلی دلی بدوی
گرزی برمند کړے بی فرض وی ÷ سکه احیاط ځنی وکاندی چه دَ
کافران سر دی ÷ سکه ځمونږ حجت هم دادی امر نهی نکانی والے
مسلمان ندی او تر دی ÷ دا امام اعظم پقول رافضی بللی بوے
درویزه پکتا بونَ کښی لیدلی هرچه امر نهی نکا شیطانان دی دوی
ناست پشور شر دی ÷ فرقه پنځم مذهب د حالیه دی سرهوا
چار بکا ندِ هرچه مرد او زنی گوری ÷ دوی سماع حلال وینه
گاه پهوښی بنی دوی پریوزی کهی لاس پر بله وهینه کهی ځرج
کاکهی بنیوری ÷ دوی پزوره کا خبری هم سو ونه خوخوینه
دوی وائی داوم حال دی لکه پیری شی وره حاضرِ دوی وائے
فرښتکانی دی راغلی راتر گوری ÷ مریدان ئی وهی لاپ چه دا حال
ځمونږ د پیر دی ÷ عالمان وره خبر ندی هرچه پیر وائی سپیدی
دچه عالمان وائی غه توری ÷ پدا رنګ ضلالت او بدعت سری
کافرشی پقیامت بی مخ تور کا پا تلس قام بئ گوری ÷ هرچه
سرهوا خدِ کاندِ لنبی سره ئی جنګ دی ÷ او هغو چه د نبی سنت
خلاف کړه ور بر نیشی دَ شفاعت پلوری ÷ درویزه کتاب
جو بست کړیل واړه افغانان دی هم یاد کاچه فرقه دَ گمراهان
روی نده کا هم ایمان لدوی ژغوری ÷ فرقه ششم شپږم
مذهب د حلولیه ؤچه کفر پیدا وار دی ÷ دوی وائی شهوت
نظر حلال دی د غوسیی دغه حال دَغه کردار دی ÷ لکه بنه صورة

امر نهی پر سړی باندې لاغلی هم

و وینی رقص کاند چه د خدائ جمال وم وکوت دا اقوال د کافرانُ
دا کافر هم پهٔ غر کفر گرفتار دیٔ درویزه بنده گفتار
د زړه صیقل دی کی نغوزی هو چه وای لقه ان له حدیث
د نبی د چهار یار میندار دی ؛ فرقهٔ هفتم اوم مذهب د خور لوی
خان درویش او شیخ شمیرینه پیوهیزی لکه د و پخلوت شی
شیطان وائ چه خدائ را گوی د وی پهر د نلت لیده
بغطیزی ؛ لکه وریشی د شیطانانُ لښکرونه دوی واړه
رنګا رنګ شی ولی ځن لکه حور چه پلاس ی صراحے
وی هم چراغون ور نمائیزی ؛ لت پهو نبر شي پخرخ کنبن وسکه
تخت به شیطان ور ترخر کند شی دا بهٔ وائ چه دا عرش دیٔ
هم شیطان پسنه صورت ور ترخرگند شی چه زه خدائ یم ستا لخدائ
لیدهٔ کیږی ؛ بیا به دا ور ترو وائ لغلمانُ خیل وی مکری دوئ
راه زن دی ستالحال دوئ منکر دی چه داحال ئ نحصلیزی ؛ هم بد
ورته و وائ چه موسیٔ لیده صفات وو تر ذات و ینی وس هیس مت ته
شوی چه موسیٔ غُند نبی د ترسیزی ؛ کاه پیری شی ور حاضری وائ
حوری دی راغلی را نر گوری موزبه ملاست ور سره کړونه ؛ چه پر هوش
شی غسل کاندِ پر دا واړه گمانونَ چه یقین که کافر کیږی ؛ دا بیان
کړ افغانی دی پهٔ غر رنګ ویلی عبد الله یافعی دی ؛ پر رسالو کښی
کنبن وغواړه کبا وره د پیر پونبتُ ز به نکیزی ؛ درویزه دی بیان
کړے روایت ئ اروید لی لجملهٔ امامانُ ؛ چه اګاه لله دی خلو
علم نوی پیری کاندِ مریدان بی نبوئیزی ؛ اول علم تفسیر دی
لحدیث لکلام خلودم علم تغاط دی کم لِد دریواړه اګاه وے
اګاه نوی عاقبت بر و نبوئیزی ؛ او کلاب کالتعاط لتفسیر
لحدیث لکلام خبر نوی دی گمراه دی خلقهٔ گمراهوینه ؛ ولے
هر رنګ سری ور نه یوهیزی ؛ فرقه هشتم اتم مذهب د واقفی

دی دوی لشناخت منکر شوی ؛ دوی وائ خدائ بر پیژاندہ
دانشی د دوئ پشناخت کښی حیران شوی ؛ دوی وائ خدائ دی خپل
خپیر پخپل پیژاندلی پر بندہ پیژاندہ نشی پدغہ وئی گمراہ دی غلط تللی
لاسلام بیرون شوی ؛ وَلِ اهل سنت وائ پیژاندہ دحق اسان دی پر
بندہ باندِ راغلی هر بندہ دهمزہ زدہ کا چہ خدائ یو دی کل کار ونَ ئ
پحکم پیدا شوی ؛ درویزہ دی بیان کری بل هر څوك د دا زدہ کا چہ خدائ
یو دی ؛ هر چہ وائ خدای بہ پیژاندہ رانشی هغہ کسان دی گمراہ شوی ؛ فرقہ
نهم نهم مذهب متکاسلہ دی دوی لکسب لاس وکښلی ؛ قل نبی کاندیچارہ د
ویزہ کا هم کچکول ئ دی پملا پورِ ترلی ؛ تل لخلقُ بزکات صدقہ غواری
بزاری تل پیعذرہ درویزہ کا دوی خلاف دی د نبیؑ لکفت کری ؛ پاك
نبیؑ وِکوم وچولی خولی شی یا و ملاس شی پهتر انك کسب کا نری ؛ هر چہ
اسانی کا کسب نکا د رزق بغواری تل لخلقُ هغہ دین دی پر ولولی ؛
چہ مطلق اسانی کا نہ کیدوی نہ شل وی نہ طالب بوی د علم نہ بزوی لو رود
وینہ مز بہ دیر عیال لوبیہ چہ تہ فصل ترسیزی ؛ نہ بہ دے
وی پورہ ومری ؛ هم هس تل بیعذرہ درویزہ د دہ عادت
وی پقیامت بی د مخ غوښی و رُڅی چہ بہ دی وی شرمولی ؛
اوکہ داهمزہ عذرون چہ مِ یاد کرہ ولِ یو پڈ پیدا وی
باك ئ نشتہ کبہ خواست کا پقیامت نیولے ؛ درویزہ
چہ دا بیان کرہ روایت ی لمعتبرُ کتابون را وکښلی ؛ هر چہ
پسر وی بکار کتابون د نبی پاکیزہ راہ هغو نیولے ؛
فرقہ دهم لسیم مذهب متجاهلہ دی خبر بوایم ربد بختُ لہ
بیانَ ؛ دوی قوم دی دهریانُ چہ منکر دی لحدیث لقرآن ؛
بیزار شوی دی لعلم لعلمانُ سرهوا خبری کا ندِ دلیل وائ
دوی وتلی لایمان ؛ دوی وائ چہ قرآن حجاب د راہ دی بدلی
دی پر حق چہ قرآن د طریقت دی ثمر بوایم د غو پیی لکمانَ ؛

دوی عمر پہ بدلھم یکفر گمراهی کښی تیر وینہ ؛ کلہ وائی چہ دا پیر
خمونږ خدائی دی یا نبی دی یا ولی دی کلہ وائی چہ مهدی اخر زمان
دی ؛ پہ دا بدہ زمانہ کښی اوس هم ډیر گمراهان ډیر دی ولی زیات
پہ افغانانو کښی بنیا دوی لتا ریك پیر روښان ؛ او کړہ طالب ک
خدائی ے تہ بہ بی دپاك رسول لیږلی قبول نش دروېزہ
خبرہ تہ پند کړہ دہ ویلی لہ حدیث لہ قران ؛ فرقہ یازدهم بیا
هم زدہ کړہ دا مذهب دخلولیه وُدَ دِلیسی سرنك بدگمانی
شوی ؛ دوی وائی خدای پخلق کښی خلق پخدائی کښی محوہ شوی
خاوکی پخپلہ شر چہ هیڅ نو وهلہ خدای وهسی دی هسی بوینہ
هر چہ خر پکښی وی میان کا واك دی او هغہ چہ پخہ کښی وی هغہ
علجروی پیدا شوی ؛ بل مذهب دالهامیہ پخلولیه پوری
تړلی ؛ نقل نمونځ دوژہ بہ نکا لفرضونو ولی مخ ئی لقران هم لعلمه
لعامان جار وتلی ؛ نیك او بد پر یلہ وهینہ دوی وای مونږ رندان
خراباتی یو لقران لمعراج ئی منکر دی دوی دگمراهان
شعر د قران پځای نیولی ؛ دوی عمر پہ بیهودہ خبر پہ بد لہ تیر وینہ
دوے بشك گمراهان دی هر چہ دا خبری وائی یا باور کا
کافر دی هم عورت ئی طلاق دا حدیث دپاك نبی نہ خلہ وتلی
دروېزہ چہ دا بیان کړ افغانانو لرہ بس دی کہ یقین پاندی وکاندی
هر چہ دا خبری نہ کہ پری باور کا هغو لاس پہ پاك نبی ور لګولی
فرقہ دوازدهم دولسم مذهب تہ زدہ کړہ چہ دا پاکیزہ
مذهب دی دسنیان ؛ دوی سنت جماعتی دی هم پیروی دپاك
نبی هم دائم مدام صحبت ئی دی لعلم لعالمانو ؛ دینہ خدائی فرضونہ
نہ قضا کوینہ لحرام پرهیز کاندی او پخپلہ حرام فعل لشراب هم لرقص
بسماع لبازی احتیاطی کاندی یارانو ؛ کسب کاندی دحلال هم
معراج برحق گنڼینہ چہ یتن پہ بیدا زئی ونل صحبت لسنت جماعتی نیکو

کار پرهیز کاندِ ناست نکالبدانُ ؛ اوکه خوك وړ تر نبکمثل کا
یا غتد لکا دوی بر بدوړ تر نوائی چه شریك بر پلعنت شي
دوستی کا دخدائی لخلق ولی کبراومنی نکا تر هر چا خسر کوز
وینه دغه خوی دی دخاصان ؛ بفارسی به عربی هر خوك پوهیږ
دد ویزه بیان پوښت کړ بفارس بعرب کښی عالمان دي خپل قام
وته بخپل ژبه وائی دوی بیان که دکتابون ولی کم خوك پیدا
شوی لافغان ؛ قوله تعالی یَاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَ
ابْتَغُوۡا اِلَیۡهِ الۡوَسِیۡلَةَ وا ړوی یاران بمعنیٔ وپوهیږي
طالبانُ ؛ دا ایت کوره را غلی دی لخایه ؛ چه ایمانِ وی راوړی
وویریږی لښه خدائی ؛ وسیله وړ تر وغواړی طالبانُ ؛ هر چیرے
بهِنه خدمت کا دغه خوئ دکافرانُ ؛ وسیله وخدای تر خه دی که
پوهیږی ؛ فرائض پرځائی کوینه لحرام بیا رته کیږی که وویریږی
دا معنیٔ پر تفسیر بیضاوی کښی ده ویلی ؛ باردکا نوی اے خلقه
ما پسترکو دی لیدلی ؛ ولِ دیر کمراهان وائی ما الدو ے ار
ویدلی ؛ وسیله وخدای تر پیږ دی خلق څکه بیبی زغلی کمراهان
دشرمنده شی چه معنے تغیر وینه ؛ لتفسیر خبر ندی غلط ولِ و
نبیئه ؛ که خوك وکه مشرق تمغرب دیرانُ خدمتونَ ؛ که ثابت پر
پرشرع نوی پد وړ تخ کښی بدی اوسی تیا بونَ ؛ بقرآن کښی مِ لیدی
دا احما ویئ صحیح دی ؛ هر سالك چه موافق پرشریعت څی حق بنولی
پد وستی دی ؛ کمراهان بدعتی واړه خلاف کاندِ لشرع بصورة بی د
سیی کا پد وزخ کښی داویئ د پاك نبیٔ دی ؛ دحضرت رسول صلعم
امت برواړه اوس ددی او یا فرقه شی هغه دوا ویا کمراه دی قلِ یو
فریق سنیے دی کمراهان دی ړنکارنك بیحساب ولِ بد پر بنیے کښی
رافضی اباحتی دی ؛ اوس څو نز پر مانه کښی دعیسیٰ کو رافضی شه کی کوږ ولِ
دیر بکمراهی کښی غلط شوی داسرهست اباحتی دی ؛ کل سنیان د واړه

ملا پس ترینه دگمراه تولی پند پرکا تلی دی ÷ گرمید ادیو خاکپائی
دی دَ سنیانُ هر څوك بند څنی اخاتری دی پیرو دَ پاك بنیٔ دیٔ
دربیان اقسام استنجا که برنُه قسم ست اوس تر زده کره چه استنجی
ده پر دانه رنلن راغلی ÷ هر عامی دخپسر درویش کا هر چه ده
براستنجا نوی پیژاندلی ÷ داخلو ودی یکبن فرض دی یو دَ حیض
بل دنفاس ده یوه دَ غسل بل هم هغه پلید ی چه تر درم شرعی
زیات وی لیدلی ÷ یوه واجب ده ای طالبَ هر چه دالك درم
وی او که کم تر درم وی هغه سنت ی ده بللی ÷ داوم مستحب
ده للك څوك رونړاو برو کا دَ ذکرسی وو نیچینه ÷
ما داهسی آر ویدلی ÷ دا آتم احتیاط دَ للك څوك چه استنجی
وکا دغه پس ئی باد پریښبود اآته روادی مامنلی ÷ ذیوه دُ بدعت
دَ للك څوك وینی وکا بزی یا همتی کا استنجا کاندِ دا نادوغ
ده راغلی ÷ دانه واره استنجا زده کره دا هم تا لره
بائیده دی ÷ دوی پژبر دَ فارسی وِ دِ فقیر دی په پو نبتُ ژبه
ویلی ÷ دربیان آداب مبرز و استنجای ممنوعه و نواقض وضو بلفظ افغانی
یو ویئ یزه دوایم مؤمنان دی وار وینه ÷ فهدارشی پر یو ویښت
آدابون قدم ځای لره چه ځین ÷ اول سر آوَد نبا لمر دِ کاندِ پټ
چه عورت ئی هیڅوك نه وینه ÷ دویم دواړه کنړاودیه نبسو
کاندِ یاد کښنی په ده کاړی دریم لستونړی دکا پورته ته ځنګلو
څلورم کاغذ پنځم مهر دِکاندِ لرکد خدائی درسولؐ نوم پرکښ
وینه ÷ شپږم دِکینه پښبه و دِ و نبلی بنه باسی بمقام دَ قدم ځائی کښین
او ذائی هم بائیده دی هر چه زور دَ کل پرکینړ پښبه کوینه
اتم کرښی دِ نکا زی داله یا ندِ نهم دِ لاړی هم داله نه
اچوینه ÷ لسم مسواك دِ دالته نکا چه لعنت بر دالته دیر
پرِ ورَ وینه ÷ یولسم خلال دِ نکا دَ ولسم کلام د نکا دیار لسم

بیا د هغکو حساب دِ نکاحونو لسم دِ وکندکی وته نکوهی پنځلسم
دخپسر دیر برهنه نکاچری ئوی چه نور ځوك بی وو یینه ؛
شپاړلسم دبول وهٔ ووهٔ وکوته وینه هرچه ځاځکی چری نشی ؛
اولسم دځان پرکا نړی یا پرلوته یا جامه وی ذره شـوے
یا پخا وره پاکوینه ؛ اتلسم دځان داهیره ومزی چه نوئ
ولارشی پریوه لوته کلووهٔ وی یاکه دری وی چه دادرے
مطلق سنت نهٔ ویلړ ینه نولسم دکندکی بیت کا پلوته یا په
کانړی او شلم چه بره ووهٔ ی اول دِ ښی پښه وباسینه ؛ یو ویشتم
هیڅ کانړی لوته خالی ندی کفر لینبتو چه بی اخلی سکه بایده دی
هغه شیز دِ په اول لز نکوهینه ؛ بیا ته زده کره چه پدولس
شیزه ځان دِ مسلمان نه پاکوینه ؛ اول نبی لاس دویم
خواره دویم مالکه ویلړ ینه ؛ څلورم ټی پهه وکی
او پنځم پځوشایه نکړ لی پویه ؛ او شپږمړ پکوډیری دغراوم
ئ پسکاره منع کوینه ؛ اتم وانبه هم نادوادی نهم که لوته
وے پودے دغه دیراوبال لوینه ؛ بل لسم دغرایره هم
نادواده یولسم کخوك ئ وینی پاکول کا ؛ دوله چه برابرئ
مُخ نیولی پرقبله وی نادوائ ویلړینه ؛ هم هسی که هلك
موړکنبینولے پرقبله وی یا پلیدی وله پرقبله کا یا کود
والی پرقبله کا یا اوبز دی پښے پرقبله کا نادوا داهسی
دینه ؛ یا مصحف ته پښی اوبز دی کا یا چه پښی ورته تکیه کا یا چه
خوب کا سَر پرکیږدی نادوادی دغه هسی جاهل عالم کوینه
پروایت کښں دی راغلی چه که څوك پرونږ خړپه قبله ناست
پنا پوهی وی او دخدائ لوی مخ تر وجار باسی دی
لائق دښه جنت شو هم دوزخ پرحرام شینه ؛ بیا ته زده
پاتلس شیزه مات دمسلمان اودس وائینه ؛ یو پرونږو

بل بچر وسی بل منی او پل مذی او بل ودی و یلرینه ؛ آو شپږم
سنلك ویزه چه له چاپر پوری بیا او م دغه ځنځی چه راووړینه
آتمری باد آو نهمری خوب چه پر تکیه باندِ دی پروت وینه
لسم ئی زوه یو لسم زیری او بر چه وخویږی له پرهاده
دولسم چه چه وځنځیږی که خوله د که واچوینه ؛ ژیارلسم کذیره
او دعورتِ اندامونه پر برمنده وسولیږی پتازه اندام
ای یاره کهر څوی نو ونوزی او دس ی مات شی عالمان
هسی واینه ؛ خوارلسم که سری مست شی پنځلیسم که شی
بیهوښ شپاړلسم که لیونی شی پهغه رنګ چئ داعقل
وخوځینه ؛ او لسم کوبنی وو زی لیږهاره آتلسم که نیمانځه کښ خوله
داهنزه وخاندی چه بلئ وادوی او بالغ وی پداواره اودس
مات شی مومنان دی وار وینه ؛ دشریعت داهیزه چار کرمیداد
پرپوښتُ وُ وافغانان دی پیار کابل خیسر دوی لوارُو وسا تینه
در تعداد ایام شهور شمسیه گوید حمل ثور یو دیرش ورځی دودیرش ورځی
دجوزا دی ؛ دسرطان آسد سنبله یو دیرش ورځی شپیرلی هغه
دا نا دی ؛ میزان عقرب سره دیرش ورځی قوس جدی یوکم دیرش
دی ؛ دلو حوت هم دیرش ورځی غرباوه کا چه دلو لیش دی ؛ در
تعداد اقدام شهور مذکور شلو نیم قدم زده کره چه دحمل او دمیزان
دی ؛ ای د ثور سنبله د دری نیم قدم بیان شوی دی دوبنان دی
دجوزا آسد دونیم دی د سرطان یونیم قدم دی ؛ عقرب او د
حوت شپږنیم دی واره زده کره که دغه دی ؛ دلو قوس شپږنیم
قدم شبه شك بکښ ومکره جدی ده لس نیم قدم په پوښتو
ژبه دا زده کره بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ کلِ اغاز دنیك
چار پنامه دحق ځما دی مهربان دی پد نیا په نیكُ بدُ بخښنده
دمومنانُ بعقبا دی ؛ دخدای ده واره ستائینه سانند وی

دَعالمیانُ؛ مهربان په واړه کون دی بادشاهَ دلویٔ و دخی تالره
بندگی کوونَ هم لتا مدد غواړو ونه؛ دروغ لار کړی راد
وخاته دروغ لار تعنو کسانُ؛ تا نجبیلے ده و دوی ته نه چه
تا پرِ و پو نبل هس نهٔ ر گمراهان؛ آمینْ هم ی هسی کړ ی ای
خدایٔ چه بی تاځوړ ته لرونه په وه سرایٔ؛ ته وواییٔ ایه رسول
چه خدایٔ یو دی منزاهَ؛ هم غه خدایٔ دی بے پروا
لنك ندی هم زوکړی هم یٔ هیڅ یو سیالی نهٔ وشي
نه کله شوی؛ مناجات ای بار خدایٔ ځمو بؤسا تند
وی؛ په نیا بنی کړه راکړی یعقبا دِهم بنه بوی؛ هم امان
راکړی داو ورلعذابونُ په و نخ کنبن وم مسروی؛ کل احکام
دمستحاضه لك دپاك دی راغلی؛ مگر دا چه دا هر وقت
داو دس کا روایت دی ما لیدلی؛ که آیام مکان یٔ
یادوی دا به خلاص وی لغمه؛ او که یوی ځِن وهیر کړیایٔ
دواړه ځِن وهیر کړه دا ضبره دَپه ړی رنك دعالمه؛ که ایام
ورځ وهیر شه او مکان ځِن وهیر نه دا پیاد یهر بوگسل کا
کدا ریځ وپروژه کنبن دادِ درست و لو نیه؛ هم دلس و رځی
دشوال قضا وشی پکروره چه هیڅ شك دنه وا وینه؛ او
که مکان ورځه وهیر شه بی ایامَ دا کلام دویم پمثل؛ دادِ
پیسر دهری میاشت دری ورځی دِ نمونځ هر او دس
کا نوردِ واړه کا یغسل؛ او که دا میاشت دروټه وُ
دادِ درست کا تمامَ؛ هم شپږ ورځی دشوال په
شوی پیتی دادی وا خلے له نا کـــامهٔ
او که ایام مکان ی دواړه سره وهیر کړه دَ دا اصلے
بنیاد دی؛ دا دهر نمانځه دَپاره دِ کا غسل چه دغه دَدِ احد اد
دی؛ که دا ورځه ی لرمضان موافق شه دادِ دواړه ولرینه؛

هم شل ورځې دشوال په دلازم خفا نه هسې وائینه : قوله
تعالی وکان یوما علی الکافرین عسیرا ط واروی یارانو
بقرآن کښې دی راغلی : د قیامت یو ورځې به ډیر ډیرې سخت
په کافر باندې ملی : ویوم یعض الظالم علی یدیه هغه ورځ
به کل بدان وایره گرفتار بچیل وجود شی : د وایره لاس
به تر خنګل پورې ژوئ ترهغه به ورځو نا بود شی : په
پنځوس زره کالونه هر څودوی بی ژوئینه : پساعت بر نر
غونیزی د دغه عذاب دپاره تیاپیتر : یقول یالیتنی اتخذت
مع الرسول سبیلا ط هغه ورځ به کافر څوک ارمانونه پښیمانے
دابه وائی کاشکې مونږ وی هغه وړانه دنیا کښې در سول
په پسر وی : یا ویلتی لیتنی لم اتخذ فلانا خلیلا ط دابه وائے
کاشکی مونږ هغه وړانه دنیا کی : لفلافه بی دین شخص
کړی نوی دا یاری آشنائی : لقد اضلنی عن الذکر دی
منکر ولقرآن لرسول م هم لدینه : څکه مونږی وشلولو
لقرآن پرده وکړه مونږه مینه : بعد اذ جاءنی قرآن راغلی
وپرمو تره مونږا کاه وولقرانه : بیا دده یډیره مینه
لاس وم وکښه لقرانه څکه مونږ شو بی ایمانه :
وکان الشیطان للانسان خذولا ط دی شیطان عند
بد خواه شر څمونږه زره غونږ وداچارونه : شیطان قل
بغلیبی هلاکی ودسری تراول تر اخره : وقال الرسول یارب
ان قومی اتخذوا هذا القرآن مهجورا ط بقیامت به پاک
رسول هم داو وائی وبنیه خدائی نه نا قران وه راستولی
دی گمراه وه دڅلی پس نتله ځی ونیوه په پراته : څکه د رے
دشواری بشی نازلی په کافر بے حساب : په ورځ کښې بیټې
پاټ تل تتل خلاص به نه شي لعذاب : سکه لازم پراد میان

٣٧

١٠١ م ٢١

چه پیرو د قران شی پد وه سرای ؛ هرچه لای پقران دے
لکولی په پشکه بدی وریشی تخای ؛ وَبَشِّرِ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ خدای پخپله دویلی هرچه لاس ئ
بقران دی لکولی ؛ بارکی باندِ وکا نړی مومنانُ ما هبنت
ودوئ ورکړی ؛ دقرآن پیروی فرض شوه کئی کوری دقرآن
پاینونه ولی دیارا ود محب پیروی نده لازم شوے پرعورت
پرمسرونه ؛ اوس لازم شو مومنانُ چه پیروِ دقرآن اوسی
پدنیا کښ ؛ هرچه پیروی دیارکاپی قرآن هغه کس
بشرمنده شی بعقبا کښ ؛ لَا تَجِدُ قَوْمًا یُّؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَ
الْیَوْمِ الْاٰخِرِ یُوَآدُّوْنَ مَنْ حَآدَّ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ تا سے مکانړی
ای خلقه لبیدین لکمراه سره یاری ملکیری ؛ دوی
منکردی لقرآن لرسول ستاس لاس بوخیژی لمؤمنی ؛ لکه عقبه
وَپررسول ایمان داوړی دا قرآن ئ وه سنلی ؛ بیائ مینه محبت شو
لابی خکه لاس ئے لقرآن وختلی ؛ عقبه خوارشه پِی وه کون داوے
کوره صحی شه ؛ یودلی دپاک رسول په بند کښ مرشر بل هور
هم دوزخی شه ؛ اوس خموز پزمانه کښ هم احمق پیجه ډیر دی ؛
پیروی کا دسړی پحکم کا رکا د قرآن ویل ئ وهیردي ؛
وَلَا یَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا اَرْبَابًا مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ دا سړی پخدای
مرنسی عالم که بوهیزی ؛ چه دوه حکم به نغوزی لقرآن بتر
هیزی ؛ هرچه حکم دسړی پخان قبول کا دقرآن حکم به نوزی
هغه خدائ دی بنده شه او پزاری دهغو وچه پیحکم کښ ومړی
هرخوك خواست کا نړی لخدای مؤمنانَ لاخلاصه مه
شموبز لاس وکازی لقرآن خموبز درونه کړی څن ؛ خلاص
دا بیان ئ په تقسیر بیضاوی کښ دی ویلی کړے یمه اد
بنده لیدلی ؛ هرچه دا نقبلوینَ هغوخپل ایمان خورلی ؛

٣٥

در بیان معنی آمنت بالله وملائکته تا آخر دخالق صفت بکوم خوم
توان وی د ذ بی : دغه پس د رسول ثنا بوایم خوحیات یم
پرنزی : دغه پس د رسول څلور یار نه آگاه شه لبابکره لعمره
پس عثمان پس علی دی د زړه عوزو دا چار وره : تاس
وارو ي اي عالمه هر هلك چه نو عاقل بالغ حڅ کند پدا
جهان شی : دی عورة که میره وي تر دا کل فرض وېښلی دښه خدای
پیژانده کلی پده تاوان شي : آمنت بالله اول هسی دا آگاه شي چه
خدای ذات لري بی مثل بې نظیره بی مثال : نی ذات د چا پرنك
دی نه هیڅوك د ده پرنك دی کل اتکل لز به و باشه و و یر بزه
القادر ذو الجلال : نه ئ پلار نشته نی مور نشته نه عورت نه دی
زوي اولور لرینه : نه خوره خودي نه او بر ښبی نه دی ژلري
نه دی بیناندی نبساندی کا نه بچساك کا نه پروا د چا لرینه : نه دی
تور دی نه دی سپین دی نه زیر او سور زرغون دی :
پرنگونو کښ هیڅ رنك په جوړ نه دی نصورت لري ای
یاره دی بی شیه بی نمون دی : نی ځای چری نیولی چه دی پورته
دی یا کښته یا پچا ښو تلی : نه ذره شی نه قطره شی چه پیوند شی
یا بیلیږی : نه نو د چا پده کښ ځای مقام نیولی : بصر بې
وای چه ذات دی په پوهنڅ وای وجود دی سکر وجو د
دخپل ښښتن هم په ارنك و پیژنی : او که خپل اتکل
بکا نزی بیا پفکر بې عواړی لا یمان وم وا تر دی
که باور په اقرآن او پحدیث تاسی لرئ :
بیا آگاه شه چه خدای تل وتل
یه و بنه لازل تپا ئینه : نه دی نوی پیدا شوی
نبه وړك شی هر چه دا اتکل به کا نه دی هغه وا تر
لد بنه : لکه آگاه د خدای پذات شي دغه پسی آگاه هم

٣٦

پصفات شه ؛ لکه ی ذات بی مثل زده کړی او اګاه ی بصفات شی
دی پخلاص شی له فساده ؛ دخدای ذات صفات قدیم دی تل تر
تله هیڅ زوال دد وی نشته ؛ دغه ذات او صفتونه سره یو بقدیمی
کښی جبله بیل دی پوی کښی بیار نه کیږ لکهته ؛ دده پر دی صفتو
دغه واړه په بیان نه هیڅ نبی نه هیڅ ولی کا ؛ ولی لازم هر مؤمن دی
چه دا خوسره دزده کا چه ایمان خپل پری قوی کا ؛ اول
زده کړه چه وجود دحق ثوندی دی تل تتل پنز واله ؛
نه پر ساه نه پر ادواح دی داڅوندون هم دَ دغه وجود
یو خوی دی بی مثاله ؛ دَویم زده کړه چه وجود دَحق دانا ی
لازل تر ابده هر چه وشو یا بشینه ؛ له کل ز رحبا اګاه دی
چه هیڅ خیز نه نوی نوی زده کوی نو هیر و نیه ؛ دریم
زده کړه چه دی توان هسی لرنیه که ذا اوه واړه اسمانه دیو
۳۷
ماشی په پوست کښی ځا یو نیه بی ځای کا ؛ پخه دا آسمان هلاک
ماشی بلوی کا داهم پده وشینه ؛ هسی که څوک مت پر نیکی
وکا بیا پمینه محبت پسی روان شی ؛ که هر څوی پد لوح محفوظ
کښنولی وی بی دینه دی په اوس اهل ایمان شی ؛ اوکه څوک
سستی وښی مت نکاند بر نیکی پر بدی پسی روان شی ؛
که هر څوی پد لوح محفوظ کښنولی پایمان وی و لِ اوس په ایمان
شی ؛ دغه لره به الله ورکا دغه هسی توان لرینه که پوهیزی ؛
سکه بایده دی مؤمنانُ هر څوک مت پر نیسه وکا نری چری
نوی تر ابده وکمیزی ؛ دیم توان هسی لرینه هر چه دی کا پده
کیزی ؛ لاو یو کا صورتونه لاسمان با رانو نه رنګارنګ کیاه
وکوره چه لمزکی زرغونبزی ؛ څلورم دغه وجود دم خواهنده
دی هر چه وشو یا بشینه ؛ دغه واړه ده خواستلی لا پخوا وونه
ابده به لا کیزی نهایت به تلرنیه ؛ او پنځم دغه وجود دم ادویده

لری بی غوږ بی اسبابه ؛ که ترخلق ځوك څو واسی یا پڅه کړز وینه
دی اروی بی ججابه ؛ او شیزم دغه وجود لیده لرینه دالیده
یٔ دی بی سترګو بی ګمانه ؛ که میزی پتوره شپه پټوره تیزه
چلیده کا داماغزه یٔ هم دی وینی لاستخوانه ؛ بل اوم دغه
وجود ویل لرینه داویل یٔ دی بی شونډو بی ژبی هم بی ساه
هم بی حرف بی اوازه هم بی لوری خپل اتکل پکښی و مکړه چه نه
چه شی بیراه ؛ هغه اواز چه د موسیٰ پکوه طور وه
اوریدلی یا چه جبرائیلؑ قران خښی موندلی ؛ هغه وزهم مخلوقی
و دخدایٔ نوی صورة پقدرت یٔ پیدا کړی ؛ پل اتم دغه
وجود لکه په ازل چه خواهنده وهسی اوس هم خوا
هنده دی ؛ هرچه نوی نوی کیزیدی دوا دوه پهر دم
کښی خواهنده هم کننده دی ؛ بل نهم دی بیچون
بیچګون دی دا بیچون یعنی بیوقت او بی زمان دی ؛ زمانه په نه
تیریزی نه پریزی نه څوانیزی تل تتل دی یکسان دی ؛ بیچګون
یعنی بی مثل بی مانند دی بی نظیره ترجمله عقلونو بردی ؛ هرچه مثل
پیدا کړ یا صورت بی کړینه مسلمان نه دی کافر دی ؛ لسم بی عیب او
بی نقصان دی هیڅ نقصان پری نه غیزی ؛ سکه مطلق یٔ پخدایٔ مرسیه
عالمه هرچه عیب او نقصانونو پرچو پیزی ؛ یعنی وایٔ صفت دی
په پوښت وایٔ چه خویٔ دی سکه پهر وجود کښی د پیرزلنه خو
یونه ؛ لکه وجود د پاك الله یو بی نظیر دی هم بی مثل بی مثال یٔ
دی کل سره خویونه ؛ لکه وجود دَ الله تل و دا خویونه یٔ هم تل وو
تلبوینه ؛ په بیشکه ګمراهان دی هرچه یو صفت د حق نه وی
ګڼزینه ؛ هم اګاه شه دَ حق کل سره نوموں نوی نه دی قدیمی
دی ؛ هرچه وایٔ د حق نوم نوی پیدا شه یا څه نوی نوم یٔ کیږدی
هغه د وب پکمراهی دی ؛ د خدایٔ ذات او صفتونه جدا دی

۳۸

المخلوقات پمخلوق را نکی یزی ؛ چه مردان او سمانون یاد ازملے
د بنه خدای صفت کنهٔ بنه کافر کیږی ؛ بل آگاه شه چه خدای بوړے
بی شریکه ملی نشته د خداهی ؛ نه محتاج د چا دنیک نه پرواه
لری د بد غم نکاندی د خپل بادشاهی ؛ د خدای شناخت په
بیله بیله دی بیحده واړه نه رابیا نیزی ؛ ولی هر چی پذات او پصفات
داهمبنه پوه شه هغه کس لعارفانُ حسابیزی ؛ وَمَلآئِکَتِهٖ
بل اګاه شی مؤمنان دا فرښتی بنده د خدای دی ؛ خوله
لنوره څوک لناره پیدا شوی بی حساب پهر ځای دی ؛ دوے
خواړه او بر څورینه آغوستن نه آغوندینه ؛ دوی هم
نا و ښځی ندی نه دوی زوی او لور لرینه ؛ دوی د خدای
بحکم چارکانه ستړیږی نغم کا ترهیریږی ؛ هیڅ عمل
بیحکم نکا ځکه دوی پدغه کړه نغلطیږی ؛ هر چه وای چه
فرښتی شولی غلطی د فلانه ارواح ئی وکینس بیا ئی
پریښو ؛ پدغه وائی کافر شه دوی ئی داغ د لعنتی
پرخپسر کیښو ؛ وَکُتُبِهٖ لکه فرښتے و م
کړی قبولی مؤمنانُ ومنی دا کتابونَ ؛ چه راغلي
پر نبیان لنبسه خدائ جبرائیل هم لا وازه آر
و یده پرا فلا کونَ ؛ دا څلور پکښی مشهور دے
نوری ندی حساب شوی ؛ ته ایمان پرواړه وړا
وړه منکر مشه چه منکران ئی و دوزخ و ته
تیرشوی ؛ دغه واړه مخلوق ندی قدیمی دیے
خالقی او صفاتی دی ؛ لکَ نبیان مخلوق راعلیے ځکه دوی
می تر نبیانُ پربهی دی ولي هر چه را پکښت امامانُ بیان کړی
هغه هم دی پدِ رنګ مؤمنان څوک اصول دی څوک فروع دی ؛ اوونه
ځنِ ویلی ملحدانُ هغه اصول چه د نبیان پرځلو مذهب پسے روغ وی څی

مسئله که د فروع هم برابره پر اصول وی پر مزدی پلیمه شئ
قبلوی ؛ ولی هر چه ملحدان بیان کړی که پلاس وم چری کښېږدئ
یا په اور یا په اوبوی وړانوی چه د کفر نساخ به پریوزی ؛
د ملحد د کتابو نه نقش داده کپوهیږی ای عالمه ؛ روایت بی
هیڅکله لاصوله نجوړیږی چه دوی دی د گمراهان ؛ و رسلیه
بیا نبیان واړه قبول کړه بیحساب ئې مه کښېباسه ولی به په کښ
مرسل دی ؛ مرسل کښ شپږ تن د شریعت ؛ د غه شپږ دی د غه
شپږ پکښ افضل دی ؛ پاول آدم صفی وچه تر ده مخوا هیڅوک نه
سړی وو نه څوک نبی وو ؛ هر چه تر نوح مخوا نبی وکه مرسل و
د آدم په پیروی وو ؛ بل څنبتن د شریعت بیا نوح نبی وچه ده
نوی شریعت بیا نه وونه ؛ هر چه تر خلیل مخوا نبی وکه مرسل و دا
عالمی په غه دین پوهاونه ؛ دریم څنبتن د شریعت خلیل الله
وه ابراهیم د ده نام وه ؛ هر چه تر موسی مخوا نبی وکه مرسل
وه هم د ده په شریعت ئې انبوه وه ؛ څلورم څنبتن د شریعت
مهتر موسی وو ئې لی پر نبتیا وه ؛ هر چه تر عیسی مخوا نبی
وه که مرسل و د غه دین ئې و عالم و ته رساوه ؛ پنځم څنبتن
د شریعت مهتر عیسی و شریعت ئې ډیر آسان وه ؛ هر چه تر
رسول مخوا نبی وکه مرسل و دی ولاړ هم د د غه دین پر
بیان وه ؛ شپږم څنبتن د شریعت په آخر زمانه کښ محمد
آخر زمان وه ؛ شریعت بی هیڅوک به ل نکاندی که نبی وی که
ولی وی تر قیامت دی چلان دی ؛ د انبیان لکه عیسی
به آخر راشی یا الیاس یا مهتر خضر په دنیا حیات غر یږی ؛ د وی
دی واړه د رسول د دین بیان هم پیروی کا لکه عالمان هسی
چلیږی که تسکبر تر زده کړه هر چه پس له محمد به یو هسی پیغمبر
پیدا شه نبه وشینه ؛ چه د ده دین به منسوخ کا او د اخپل دین به

۴۰

وخلق تہ تبیشیر ؛ اوکہ څوک هسی ووائی هر چہ پس لہ محمدؐ پیغامبر
یم مامنئ ؛ کہ باور یچا پدۀ وکړه دغہ دواړه کافران شو ؛ دواړه
لاس ئ وخانہ لہ مومنی ؛ محمدؐ ختم د جملہ پیغمبرانؑ پس لہ
پیغمبر نشتہ بی عالمان ؛ عالمان حقانی بی د دین بیان وائینہ
څو حیات پہ نیاکی وی یارانُ ؛ عالمان حقانی م خلیفہ گان
د پاک نبیؐ دی پاک نبی هسے ویلی ؛ چہ زه مړ نہ یم حیات
یم عالمان حقانی م پخپل ځای دی کښینولی ؛ بیا ترزده کړه
د نبیؐ یاران انبوه وو ولی دیړ دیرش زره یاران ئ پہ فتر
وو پریو تلی ؛ ولې بہ تر دوی وار غہ څلور وو چہ هیڅ یار د دوی
تر حدہ هر گز نہ وه رسیدلی ؛ ولې بہ پہ څلورو کښس وابابکرؓ
پہ دادر یو مرتبہ د ده بلنده دغہ پس داد وو د عمرؓ عادل
لوئ وه بنہ سر کنده ؛ دغہ پس پہ علیؓ هم د عثمانؓ دیره لوی
وَ ؛ دغہ پہ اصحابُ پہ اهل بیتُ مرتبہ تر و دَ علیؓ وه ؛ دغہ
پسہ مرتبہ د اهل بیت دغہ ؛ پس مرتبہ دغو کسانُ ؛ چہ رسولؐ
و دَ بجنبت گواهی پہ لوئ دوی شپز ووائ یارانُ ؛ دغہ
پسہ مرتبہ دهغو دیره پہ سری پہ پیروی پہ دیوانُ ؛
چہ حاضر وو لہ رسول مہ ئ وکړ جنگ ی وکړ د بد ر لہ
کافرانُ دغہ پس مرتبہ دهغو یارانُ چہ حاضر دوی د حدیب
پہ انبوهی وو ؛ دوی رضا د رسولؐ وکړه بی اختیاره رخپل
ځان پہ مرگ راضی وو ؛ دغہ پسہ کل اصحابؓ واړه افضل تر
امامانُ امامان تر پیر وانُ ؛ دغہ پسہ تر ولی علمہ بی عمل بی تقوی
څہ هی نشتہ وپوهیږی مؤمنانُ ؛ اوس کہ هر ړنگ سړی وی دی تاق
وی کہ مړئ وی حبشی کہ قریشی وی ؛ کہ پعلم پعمل و پہ تقوی بجره و شو
لا یمان پمطلق بد ی ولی وی ؛ او کہ اصل ئ سید وی قریشی یا ما
شی وی یا اولاد پاک نبیؐ وی ؛ کہ سنی مذهب ئ پہ لیښو شریعت ئ

پس شاکر هغه کس بدونځي وي ؛ سکه د خدای او د رسول د
څلور یارو د غه همېنه پېژاندنه پر هر چا فرض دی ؛ پر عورتو پر مردان
پر ازاد و پر بنده و ولازم شوی لکه قرض دی ؛ کریملادوابه دُ
خدای د پاره وو په پو بنتانه دی پیاد کا ؛ لکه پو بنت د دین وو وایه
شه وړک جحت د پوښتانه شه چه و خدای ته بي زیاد کا ؛ والیوم
الاخر بیا باور کانړی ای خلقه د قیامت و ورځ هم راشی ؛ اسمانونه
په راپه یوزی هم بکل غرونه ؛ هباشی نور لا ونم لستوری
بیا پر یوزی لوی بلو ربهمانی وی ؛ هم تر پونسو کال لری
به غوړی د دوزخ د دومي هم تر سل کال لوړی یه لنبې
وی ؛ داو بینه بواره سپین شی هم د لوی د هلك طبیعة
الحیرانی ؛ دامره بکل زنده وی چه یخته بی کوی دا خوارے
هغه و ورځ به لکه هر څوك خان پخان وی انبیا که اولیا وی ؛
دامهتر عیسیٰ به تبنتے لمریم ابراهیم له اسماعیل لا اسحاق
د هر چا په دغه خپل پیتی پښاوی ؛ هغه ورځ به د نسب پوښته
نوی چه تر زوی او لو ته چائی ؛ هغه ورځ بد پو ښتنه لعمله
که سپید ی که علمای ؛ که عمل د برابر پر شریعت وی سکه ملوك
بد جنت وی ؛ او که تله د شوه سپکه د نیکی و سکه بنا به
پسقر کښ سکونت وی ؛ هغه ورځ به لکه هر څوك څان
پخان وی یو بعرض د بل ونکا ؛ دا محمد رسول بو درے
پخپل د ازاری کو کار بو کا ؛ چه فریاد لرم
و تا ته د غه یو فریاد م و نغوزی اے خدا ے
چه ایمان ی سلامت وی د وی راوړی لـد و
زخ ی آزاد کړه و جنبت و تر ی بیای ؛
لکه محمود رسول روئیدار په پاك الله دے
هم پد رد حق قبول دی هر امت بو یوان شی

داپوائ هرچه موزوه قبول کړی دارسولؐ دے
دوی به غزوړپېږ وکا محمدؐ ستا امت یو عمل داړد
شریعت یو پمذهب هم دسنت جماعت بو؛ ولی خدائ دائم
داناهره حال پړ بنا یاخرت دی؛ هر سړی په بیل بیل ورځر
کندکا چه رسولؐ دا ولاړ پشریعت دی؛ څن نوربو رځر کندکا
چه رسولؐ پظاهر داهم عامل پشریعت وو؛ کلیمه بې ویله هم ددین
دعوه ی کړله ولي غرق په بدعت وو؛ هغه کسان چه به
عامل پرشریعت وی پمذهب بد سنت جماعت وی؛ په تحقیق
بورپوهیږی چه رسول بی پکړوړه حمایت وی؛ ولړ زار د
بدعتی گمراهانؐ بد مذهب بیراهان؛ چه رسولؐ به په یکلخت
څنی ویزار شی څما خدائ نرم بوی لدِ هسے بی ایمانؐ؛ سکه بایئه
دی مومنانؐ لهر رنګه بدعتی بدعت بیا رتړاوسی؛ هرچه
بیل بیا د رسول لطفه نشی لر رسول بځړه یوسی؛ هغه ورځ
بکل عالم خپله بیل کا پیدا بی طفه کا؛ که نیکان وی که بدان وی
دوی لهر څوک پداخپل امام پسِ کا؛ که امام ئې سنی نوی
او ولاړ پشریعت د نبیؐ نوي؛ دی دو پهاندِ دوی دو رسټ
ودوزخ ترلی بیائ دغه حال بے وسېی وی؛ دوی بواړه پسے
دروځی او لعنت به بانږ وائ؛ چه تاپنډ وموږ دا نګړ دینګے
دا شومیت واړه د تادی ودوزخ ترمونږه بیائ؛ او پسځے
دهغو وچه امام بی سنی وی پمذهب د سنت جماعتی وی
هم پتن عبادتی وی هم پسروی د پاک نبیؐ پعمل د شریعت وی
دی دو پاندِ دوی دوزهت پښادی کښ وجنت به بیائے
د دغه شکر دیاره چه نیکی ورونږو وصد رحمت به بانږ
وائ؛ سکه حیله کا نوی یارانو لېیرا غیه مذهب امامانؐ؛
چه بځی بومراکاه هیڅکله نکا یاخربو د ړی لی ایمانؐ؛ پیروے

خوږ قرآن کانږی ای خلقه ولی پند لړِ سنی امام نغوزی که

ثابت پړ غه بند شی پآخر به وهښت وترکوزی ؛ وَالْقَدْرِ

خَيْرِهٖ وَشَرِّهٖ مِنَ اللّٰهِ تَعَالٰی لکه وم دا باور روزی شه داهم ومني

عالمه یو خالق دی یو فاعل دی ؛ هرچه داهمبره ئ ند ے

پیژاندلی دی له ینه ډیر غافل دی ؛ دا خالق هغه بالړشی چه

هیڅ نوی دی څه وکا ؛ او غافل هغه بالړشی چه پرشتو خیر ونه

یاند خپل کړه وکا ؛ سکه فاعل لکه سری وی یا پیری وی هم

دانور خیر ونه چه پرشق ئے مت چلیزی ؛ ولي خالق غه

یو الله دی چه دانشت او شتری دواړه یکباره بحکم کیزی

سکه صورت دَد بندګان پاك الله دی پید اکړی عام خاص

پړ یو هیزی ؛ ولی چارد نیکی هم دبدی هم ددین دَدنیا کے

هغه کوم لوری کیزی ؛ قدریه وُدی وئیلی چه داچار چه

لیدی شي پیداکړونی ئ بنده دی ؛ پمذهب داهل حق دا

وئیل دی دکافر وبی ایمانُ داقایل ئ شرمنده دی ؛ که بنده هم

خالق وای دخپل چارِ دغه همبره دده نواوی ؛ پس خالق نیمکړی

نوی دَصورة دارغول پړ آسان وی ؛ لکه صورة پرنرغیزي

سکه معلوم شو چه داچارِ خالقی پړ نکیزی ؛ لکه دده صورة

غه یو الله دی پیداکړی دَدِ چارِ خالقی هم پر دغه الله رغیزی ؛

بیا جبریه وُدی ویلی چه خالق دَدغو چارُ یو الله کنملی بوي ؛

لکه خالق ئ یو الله شه دغه هسوِ فاعل غه یو الله نیولی بوي ؛

پمذهب دَاهل حق جبریه توقدریه وُلا تیر دی ؛ کل دا ؛

نیك چار لید پر الله ي جور وینه ؛ پد غه ویُ کافر دی دوے

که نمونځ که که روژه که صدقه که سرسایرکا ؛ دوی وائ مونږ

ونکړه دَغه خدائ دی چه پرخپله دابهنه کا ؛ او که دوی نمونځ

ونکا روژه ونخوړی یا چه غلا او زناه کاند ؛ دوئ وائ مونږ

۴۴

ونکړه واړه خدائ دی پخپل بازی کاندِ ؛ اهل حق
بو ربه پوهیږی داویلی دی دَکافر بی ایمانُ ؛ بمذهب غه دسنان
حق خالق بنده فاعل دی وپوهیږی مؤمنانُ ؛ سکه سنیان دویلی
حق خالق دَصورة ونُهم خالق دَافعالونُ ؛ خالق ئی پر الله ده
هره چارِ چه شی څرګند دبنده پراندامونُ ؛ خالقی دهری چار
اندازه اود قوة ورسول ی لا الله روخ کنزبینه ؛ ول کره دَ
هغی چارِ فاعلی اواختیاری م لبنده روخ شمیری ؛ هره چارچه په
یکلخت لبنده روخ شمیربنه قدریه دی ؛ اوکه بتولی یکباره
لا الله روخ کنزبینه هغه کسان م جبریه دی ؛ بمذهب داهل
حق لکِ دوار وشر په بیار تریو انصاف ونسریاره ؛ خالقی پر الله
نسر ولِ هم نه منکرمشر دَبنده لاختیار ؛ داهم زده کره چه خالق
دَهری چارِ یو الله دی که نیکی وی کبدی وی ؛ وَلِ داهم دَ
ده خوی دی چه راضی په نیکی وینه په بدی هم ناراضی وی ؛
وَالْبَعْثُ بَعْدَ الْمَوْتُ ؛ داهم زده کانړی ای خلق پیوځل
بکل عالم سره فانی شی ؛ بی لحق بره اوه څیزه شی پات نوره بکل
سره نفی شی ؛ داوه اول لوح پس قلم پس کرسی ده پس عرش
پسِ جنت دی ؛ بل ارواح دی بل دوزخ دی دَحق تللی
دغه هسِ ارادت دی ؛ نوره بکل سره فانی شی زنده سر
بواره وړی ؛ پدیرش کال بقراده قراری وی نه سری
پحرته وینه نه میږی چه دانه وخوری ؛ بیا آګاه شه چه بشه
بی وی کوم چه داکل عالم بو نغاری بوځلَ ؛ داآواز بوی
لصوره چه سری پیری فرنبتی بواره . ونغاړیه
پر بله ؛ بیا آخر چه دادیرش کاله پوره
شی اسرافیسل بژوندے کاندے
لکَ دی صوره پرشونهُ کیږ

دے بیان حکم دَ
عمل باندِ وکاندِ؛

پا اول کند ارچه فوکا حق به امر پشپیلی باند کاندِ؛ دارده د ه
صورتونُ کوی تللی تر مشرقه تر مغربه پرخپل ځائی بی تول
کاندِ؛ بیا دوئیم کند ارچه فوکا صورتونه بی جو پشی سر
تر سره؛ هیځ زره به خطا نشی ترنوکونُ تر ویښتو چه پرو تلی
وی لسره؛ دغه هسی زندہ سره بکل ژندہ شی ته فریښتو ته سری
ته پیری؛ هیځ مخلوق به پاتِ نشی بی ژوند ون تجار پای هم ته مخ
تمیزی؛ دغه پسه بکل غره ونه دریابونه پیله کړ کالو به دلوره؛
دامزکی پشی هواره لکه ورغوه بنده راشه وی کوره؛ دادنو د
اتلس مخ پکا کښته نیزه وار بی نژدی کا؛ په پنځوس زره کالونه هغه
ورځ بی اوږده وی لو ر پلو بسهمانی کا؛ خواویا اوبنی خروب شی دگرم بخت
ویه هوهره وهیزی بیا خوبی خولی بلزی مخی هم پرده یو دو یزی بل به دی
پکښ ور تیزی؛ ولی هرچه تقوادار او پرهیزگار شریعتی وے؛
هغه ورځ بی دعرش پرِ سایه کاندِ چه بخدائ ځنی راضی
وی؛ هغه به پنځوس زره کالونه باری خدائ هیسے
تیر کاندِ؛ لکه سری پساره سیوری زره بیغم دوه رکعت
نمونځ وکاندِ؛ دغه پسه بعالم طیفی طیفی کا دنیکانُ دبدانُ انبوهی
کو بنی کو بنی؛ سکه پزار د بی ایمانُ دوزخی هرچه دوئ
دبیغمبر چارِ پرینبی؛ او دَ پرهیزگار مؤمنانُ چه جنت لره
به درومی؛ دغه حور براقونه به یکباره لدیداره سره موی
هرڅوک مته پو شریعت کانړی؛ رویو شریعت دنوح بیړی
هرچه وو غوړیده یو ذره لشرع دا هغو دایم به بخړه دی خواری
داوئیل پعربی وو دساده افغانُ د پاره په پوښتو ژبه م د وغ
رساله کره؛ دبیان دعقیدی و مومنانُ د سکه شکره مانا مه عقیده

کره ؛ دایمان بی توی شی هرچه ذاهمیزه باور کا او پیادکا ؛
کریمه ادیو کنا کاردی وسکه د هم نیك دعا ید ادکا ؛
دربیان واجبات اسلام گوید کند شوك دو پوهیتیز ؛ واجبات
پشریعت کښې واره شودی ؛ تر و وایه چه واره دی دغه واړه
مامنلی په پښتو دی ؛ اول سر سایه واجبه ده که تو نګری غنم
همیزه شو پاس غمیزی له اتیاؤ بهلولی مؤمسان ؛ او وریښ
دوه کو نیم باسی له خلقه بیا دانو ره غله هم پد دوه کانړی یارانُ
که فرزند وم هلك یا که چوړی وی تر او نتیمه برابر دی دغه همبره
هر سړی تاسی و باسی مؤمنانُ ؛ اوکه تازه لموره و زیږی ؛ روږے
که فرزند وی یا چوړی وی سر سایه ئی ده واجبه عزیزانُ ؛
اوکه فرزند وم وی بالغ یا عورتینه وی سر سایه ئے واجبه نده ؛
مګر دوی صاحب نصاب وی ای یارانو ؛ دوی دخپل مال
ورکه اوکه توی مستحب دکی وم که دی پښه وی ای نامداره ؛
دویم دلوئ اختر کوتی واجب ده که تو تو نګروی پسترییو
سری کو زینه ؛ ول غوا او میښه او نبر دا وه سری په نجروسره
سم چی نیت د قربانی وی هم کو زینه ؛ دویم و تر هم واجب دے
خلورم که تو نګری عزیزان دوی نادار ؛ چه توبه ی د صبا
دیکاه توی تو نبه تر و کره ای یاره ؛ بیا تو نګری شریعت کښې هلم
شی هرچه نیر تر روز کار مال وی دغه کل سره بها کره که قیمت ئے
شل خلویښت مثقال سره زر وینه ؛ یا دوه سوه دراهم سپین
زر وی دغه بیس د تو نګری حکم ادا کره ؛ پنځم د مور پلار خدمت
او محبت لفرزندان واجب وانین که دینی وی ؛ اوکه دوی
وی لسنی مذهب تلکی سکه توبه جامه دوم که اولاد وی
محبت هم ګمراهی وی ؛ شپږم واجب دی پر عورة چه دخپل
سنی خښتن خدمت د تل تل کاندِ ؛ اوکه دی ملحد وی

۸۷

تیغ دی واخلی زناه دِ ننکا دا گمراه میرہ دِ وو هی دَوړاند ؛
اوم واجب پرِ وپوهیږی چه عمره ورته وائین ؛ دَ غم هم هلکو
تی ج دی هړ ورځ ی دَمکی عالم کوینه ؛ بل تکبیر تشریق واجب
دی دَلوی اختر د نهم لصباح دَ دریارلسم تر نماز دیگره پر
دادره وبیشت وقتون ؛ هم امام هم مقتدیان اصیل بالغ بیا نارینه چه
مقیمان وی پښهره کښن یا پکلی جماعت مستحبه چه جماعت وی دَمروڼه
هم هس مسافر که مقتدی د مقیم وینه یا عورة اقتدا پنارینه پس و
کړی دوی دِهم تکبیر واینه ؛ او امام که تکبیر وهیر کا خوخارج
لمسجده نشی دَ نمانځه ځای دِ راشی ودِ وائ لخارج ساقط شینه ؛
ولِ پقوم ی خو واجب دی چه تکبیر دِ وی ووائ لاخلاصه
دا تکبیر تشریق واجب دی لکه وتر پهر فرض پس وائ پوئلی کره غاره
خلاصه ؛ او که نمونځ وی قضا شوی لدیو ورځو بیا پدا کښی
قضا بجماعت کا ؛ هم تکبیر پد وی واجب دی چه دِ وائ کد اخدای
او رسول پا طاعت کا ؛ او که نمونځ بوی قضا د نورو
ورځو یاد بل کال ئ قضا شوی دَ تشریق وی ؛ دی
اوس قضا جار پاسی تکبیر نشته په بانِد پرده چار دَ دِ
هرچا سره تصدیق وی ؛ هم که دا نمونځ دِ تشریق وی
خارج ئ دی جار پاسی یا عورت دعورة امامت کا دا
تکبیر پد وی نشته ؛ منفرد هم واجب ندی او که وائ به
بهتر وی هیڅ بدی دالرنشته ؛ وربیان سنت اسلام گوید بیا
کښوله دِ وپی بنتین چه سنت دا سلام څودی ته ووابه چه
اوه دی ؛ تراکاه شه بل خلاص شی لپسا ته ؛ پاو لختم کول
دی اوده وئیم دشمر یت وانستلی بوی ؛ دَ تیرو وینه لم
بوبزی وکانری ای خلق ؛ څلورم نوکونه غوځ کول بوی ؛
پنځم سر هریل بسنت دی او شپږم زوینه وکانزه لتخدل ؛

۴۹

اوم کوزوینته کړه لړ سنت له پاره خلاص شي

بله هلا دِ نشي بغراکَ ؛ **در بیان احکام شریعت** بیا احکام

دَ شریعت واړه آتر دي دا پنځه پکښں روا دے ؛

اول فرض پس واجب پس سنت بل مستحب دغه پنځم پس مباح

دي ؛ او دا دِ ناروا دي یو مفسد پس مکروه پس حرام دي

سکه مفسد هغه باله شي چه بندګي دِ شي پړ وزګه دغه فعل

ناتمام دي ؛ **در بیان اقل مدت حیض ونفاس واکثر مدت هردو** بیا

اګاه شه چه د حیض لږه مده څوده او اکثره ئ څوده ؛ لږئ دړئ

دی شبانروزه هرچه کم وی هغه رنځ دی څول د حیض ورته

نوائ ؛ او اکثرئ دالس دی شبانروزه هرچه زیات وی هغه

رنځ دی ؛ سکه په دا رنځ کښں مونځ روژه پځای کاندِ دا وي

کوره د پند دی ؛ بیا اګاه شه د نفاس اکثر څلویښت دے

شبانروزه لږی نه لری چه پاتکی ؛ د چادیرس وی د چا شل

وی د چا یوڅل وی غاڅکی ؛ هرچه زیات تر څلویښت د روځے

هغه رنځ دی کړئ ګوری ؛ سکه څښتن د هم وړه د رومی هم د مونځ

روژه وکاندِ پیله پوری ؛ بیا اګاه شه چه دا حیض ونفاس د واړه

اته څیزه لعورة کاندِ لری ؛ اول مونځ پس روژه پس څښتن

د په دا همیزه زمانه کښں لعورت اوسی لری ؛ څلورم دِ دا عورت

پمسجد داخل نشی طالبان دی وارو ینه ؛ او پنځم دِ که مکی طواف

نکاندِ چه او بال ئ ویلړ ینه ؛ او شپږم دِ قرآن یادهم فلولینه ؛

بیا اوم دی پلاس هم نه آخلینه ؛ بیا آتم تر پړ تازه د کښے لاس دِ

میړه نه ورغنز وینه ؛ لکه پاکَ شی نه حیض لنفاس دغه مونځ

بوړ یا غسل شی ؛ او روژه په قضا ولرینه یاران چه د پاک رسول

پیړه ورځن بنه شي ؛ **در بیان مفسدات نماز** بیا اګاه شی یاران

پادب ئ کذاری چه دا مونځ څداۍ را زدی ؛ فهم کانړی له

پنځویشت څیزونه : که یو څیز په کښې راشي سکه فاسد دغه
نماز دی : اول خبره د دنیا د ویم سلام چه نماز کذاری د چا ولی :
او دریم که څوک سلام لی دی علیك کا د اسلام علیك د ده پخد اے
او په رسول ئې ندی منلی : څلورم کخه و خوړینه تر یار څنبین : او پنځم که کوم بد
رکاند او شپږم که آه ئې وکړ بیا اوم که او ه ئې وکړا و آتم که ژ ړا
کاند د دنیا لیوه د ده یالغم چه عزیزئ چری ومړی : نهم که بے
عذره توخی کړیا دی غاړه هم تازه کاند رو ښان : او لسم که بد
د بزی ځواب وکاند : یو لسم که څوک د نبر زیری د بد یا خبره
وی نادره بیاوده وتړئ کاند : دی ځواب وهغه وړ کاکه څوك
ی وی په بل رنګ خبره یا آیت وی لقرآن : لك سُبْحَانَ اللهِ اِنَّا
لِلّٰهِ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وی نمونځ ئې مات شي بی ګمان : دولسم که امام اړشه
پنمانځه کښې مقتدی دی اړو کښایي روادی : او که خپل امام ئې
نوی د نوره چا اړوکښائیه نمونځ ئې مات شي نا روادي :
دیارلسم که امام اړشي مقتدی اړو کښائې دی ئې نغوزیے
باك ئې نشته : او که ولغوزی وبیا د هغه کس چه اقتدا ئے
پس نوی نمونځ ئې مات شي : څار زبنت : ولی دا بهتر دا غلی که
امام د دی ایت لوستی قرارت وی بی الحمد دا اړشه ولقمه
ته دِ نکوری : او که د دی آیت نوی لقمه ورکه مقتدی دی واخلے
باد بل سورت ولولی او لطمع دِ خان ژغوری : څوارلسم که څوك
قرآن غلط ولولی یغه رنګ چی معنی تغیره شین : پنځلسم که سجده
وکه په پلید زمکه باند یا تنکه قیاس قد مون په پلید زمکه
زدیته : شپاړلسم که د دنیا څیز وغواړینه پنځه نمانځه کښې لبنه
ندا ئې : اولسم که په چاری پکښې وکړه دغه نمونځ ی شه بیځای :
اتلسم که نمانځه کښې څوك وخاندی هغه رنګ چی دی واروی
نمونځ ئې مات شي : نولسم که مخ ی فیر لقبله وخور لتنړه په غه

هم لوری پساتشي ؛ اوشلم هرچه فرضون د نمانځه دی که یو فرض
ځنې پریږدینه ؛ یوویشم کښې عورت برابره لمردانُ چه پصف
کښې لمردانُ سره سم ودرینه ؛ کڼ غه عورتِ کړی اقتداوی له
امام هم امام وی دعورتُ نیت ترلي ؛ د مردان نمونځ بماث
دَدِبه وشی رروایت هِس راغلي ؛ دوه ویشم کځوك
قران دَوارانډ کیبږدی ور ته کودی بیای لولی ه درویم
که وقتی کاندِ اوُ نژدی قضای پادشی تردا شپږ غخه یکښته
نمونځ یُ مات شي مالیدی ؛ خلیر ویشم که ځوك سجده کاچه لا
سریُ یښی نوی پښی که پورته بیاچه سر واخلی پښی نه ږدینه ؛ پنځویشتم
که ترامام یُ تیری پښی وی نمونځ یُ مات شي مؤمنان دن ظروینه
دربیان نماز جنازه میت بیاکاه شه چه دا نمونځ دجنازی
وارو فرض کفایت دی ؛ که اداُ یو سړی کانو راز ادشی
دغه هم لحق شوی شفقت دی ؛ او که مرده یُ وی بنځ کړی ؛
تردویم ورځ پوری هم یکوردبانډ رواد ؛ ولِ هرچه دغه
پس یُ کوینه یادرمه ورسموینه دغه چارلوی خطاد ؛ ولِ نیت
پنځیل ژبَ که عرب ي که مغل یُ که پوښتون یُ وی که ترسیه پوښتي
ژبه نیت دادی که مؤمن یُ یا خلاص یُ قبلونَ ؛ نیشتم وکړد
زړه لاخلاصه فرض کفایت بکړم پر ضنا دخدای پخلو رتکبیر
پرثنا دخدائ درود پر مصطفی صلی الله ثواب دَدِیه مړم پر قبله که الله
اکبرُ ؛ دغه پسه چه سُبحانَكَ اللّٰهمّ ته پوره که بیِن بل تکبیر ووایُ ؛
دَغه پسه هم ته ولوله الحمدُ بیا دریم تکبیر ووایُ ؛ دغلا م بیا
الحمدُ ولولئ څلورم تکبیر ادا کړه ؛ لكَ پوره دِکړه ثناد کړو
ده چه ده دوه لاړِ پیدا پدا جهان کړی ؛ بیا یوه داسلام
بله دکفر بیائ دواړه خبل بیلي یقرآن کړی ؛ بیا پهره زمانه
کښې انبیاؤ تاریناروو عالم وته ویلي ؛ او څمو تر پزمانه کښې دا

خبره محمدؐ آخر زمان کړه ؛ د رسول و نبود وه رنګ و و باران
کاه پخلړی کړی خبری ولې هرچه بی نه نغوتی
خبرِ سکه شبی داکوړی پهغوبی باران کړی ؛ د الله حکم
یړداوه چه سرونَ بی پری کړه د کافرُ بی ایمانُ ؛ هم
ډاهوزادبئ بندی کړه هم اوبجی بی پریشانِ په یاران کړه ؛ مخمس
افغانی قوله تعالی وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللهِ جَمِیْعًا ؛ یومثال دی حق وټلی
اوس پرمو نزئ راستولی ؛ هرچه تیز فهم پروکا هغو لاس دے
پحضرت ورلګولی ؛ ویوهیزی مؤمنانُ ؛ که لغړه سرې ولو
لیزی پکم کنس و دریزی ؛ لاړنه کشتوی نه یوړته پخه رنګ به
خلاصیزی ؛ ویوهیزی مؤمنانُ ؛ پچیلړئ راوباسرای مومنه
که مین ئ لاخلاصه ؛ پرِدِ پاسه و دریزه رسی کنبته کړه للاسَ ؛ و
پوهیزی مؤمنانُ ؛ دغه نسبتی پهوااو پکم کنس اندیښه د ښبه
وکانډِ پکو کل کنس ؛ کیه بی رسی خلاصیزی دواړه لاس دخپل
ونسی په بغل کنس ؛ ویوهیزی مؤمنانُ او که بله حیله نلری یارانُ
ودالقه ری وی ویه له لرم لمارانُ ؛ دواړه لاس دِ پِرِ رسی و
لګوینه ؛ یل نشی تل تتل له بینهیانُ ؛ ویوهیزی مؤمنانُ ؛ که دغه
رسی پکړوړه ونیسه په پښك بردی پوړ ته وخیژینه ؛ دی
بخلاص شی لخواری پخوبنی به طمز ولبو و دریښه ؛ ویوهیزی
مؤمنانُ ؛ سکه دا عرش لد غه لوحه لعلمه پمثال د دغه غرِه کنړی
عالمه ؛ چه سری څنِ راولوین یکباره اوس په بیارته ختی نسئ بیبل
غمه ؛ ویوهیزی مؤمنانُ ؛ او دازمکه پمثال دکمه میا ندی
دابنده پکبس حیران دی ؛ پورته تلهئ پواك ندی او پکبنت
کبس زیان دی ؛ و پوهیزی مومنان ؛ ولی خدای له پیره فضله لکرمه
دقرآن رسی راواچول ستم ؛ هرچه لاس ئ لګولی پقرآن دی بخلاص
شی له خواری هم لغمه ؛ ویوهیزی مؤمنانُ ؛ تراکاه شه هرچه لاس ئې

لګولی پقرآن دی ؛ که ایمان ی سلامت وي داد و زخ پړه حرام
دی ؛ دا قرآن بی په پوره توځکو ینه هرچه جنت الماوی دده مقام
دی ؛ وپوهیږی مؤمنانُ ؛ ولې هرچه لاس ئ وکښه لقرآن
دهغو بخره ونشوه لرایمانَ ؛ وای چه بګنیت ځای دجهنم
دی نور هیڅ کله ونوزی ای نادانه ؛ وپوهیږی مؤمنانُ
کریم اد یو ګناهګاردی دښه خدای لکرمون آمید
واردی ؛ کی لاس ونخیزینه لقرآن پا امید غه دجنت اود ؛
دید اردی ؛ وپوهیږی مؤمنانُ ؛ بیان دیګر درتبهل

قصیدهٔ برده که از جمله تصانیف امام الهام رحمة الله علیه علی الدوام امام محمد
بوصیری علیه الرحمة والغفران هست واز ابتدا تا انتها بتمام وکمال در مدح آنحضرت سرور
کائنات ومفخر موجودات خلاصه ممکنات وزبدهٔ معلومات یعنی احمد مجتبی و محمد مصطفی
صلی الله علیه وسلم افتاده وچون کلمات عشق دلکش ودل آویزند از آن در اول
بیان ذکر کیفیت ظهور وکتمان عشق ومحبت آن سرور کرده اما چون آنحضرت اکثر اوقات
در کتمان عشق ومحبت خود با آنحضرت باری میکوشیده زیرآنکه طریقه صادق در
عشق مامور بدانست بلکه مشهور ومتعارف همانست چه بدین صفت اگرچه مجازی
بحقیقی رسد کقوله علیه السلام من عشق وعف وکتم ومات مات شهیداً
چنانکه قبیله بنی عذرت رامیباشد ولیکن چون آتش شوق ومحبت در درون آن فی فنون
مشتعله میزد آن هنگام محال کتمان عشق ومحبت حضرت سرور مخلوقات علیه السلام رانمی
وبید ریغ برزبان میراند که شی لاشی شی چون پس قواعد کلیه در عرف عادت برین رفته که
عاشق صادق انکار محبت میکند ومدعی ثبوت اظهار دلائل بر و ایراد مینمایند وبعد از قطع
حج عاشق بلوم اعتراف مینمائیند شاعری قصیده برده با آنحضرت عالی درجت این نوع معامله
در زبان مدح وصفت پیش آورده که تا کلام او لذیذ باشد وبعد از ایراد شمهٔ از عشق آن
سرور شاعری در مذمت نفس خود افتاده تا بعد از آن در مدح آنسرور مستقامت یابد
وبیان کند که این نفس دنیء وسرکش من چنانکه حق پیروی باشد در پیروی آنحضرت نرفته

کقوله ظَلَمْتُ سُنَّةَ مَنْ اَحْيَ الظَّلَامَ اِلیٰ اَنِ اشْتَکَتْ قَدَمَاهُ الضُّرَّ مِنْ وَرَمِ ؛ ویاد

مذمت نفس عشاق مجازی و عشاق غیر بین لقاوه خواه عاشق بصورتی باشد خواه با عاشق
بمعنی ام معانی وارده که طالب مولی را در سیر سلوک پیش می آیند و آنرا مقصد اصلی تصور کنند
و از مقصود حقیقی باز مانند و بعد از فراغ مذمت نفس شاعری در مدح آنسرور و در مدح
اصحاب و احباب او و مدح قرآن که حبل الله المتین است شروع کرده باید دانست که سلم
نام درختی طاق است و مراد از ذی سلم جائی است که در وی این درخت معروف باشد
و کاظمه نامی است از نامهای مدینه رسول صلی الله علیه وسلم و اظم نام کوهی است و
این هر سه چیز مراد از سه مراتب است که احدیت و وحدیت و واحدیت باشد مانند کرد
احدیت را بذی سلم چون ذات درین مرتبه طاق است که از زوجیت صفات قدیمه خویش
از غایت بی نیازی و استغنائی چران جمع چار است و آن همسایه را گویند و ایضا زنهار
و بنده را گویند پس چران آنحضرت سرور درین مرتبه صفات ذوی البرکات اند که از جمله آن
صفات علم است و چون معلوم را درین مرتبه از علم امتیازی نبوده و علم از ذات ممتاز نه
باقتضا نموده پس صفات بهر دو معنی چران آنحضرت آمده بمعنی اول چنانکه مذکور شد و بمعنی
دویم آنکه آنحضرت سرور را از فتی غیر بودن و سوا گشتن و بنده آمدن زنهاری داده بود
لعدم الاقتضاء و مانند کرد وحدت را بمدینه رسول الله صلی الله علیه و علی آله و اصحابه وسلم
بسم الله الرحمن الرحیم کند ستا د ذی سلم یاران
یادیږی ښغلَ او بهی د لو بنو که ی و دی د باران په دو د
و دیږی ؛ یاد کاظمه د روخ وُودَی دَ رَ بلوُدَلَ یا په توره تاریکه
کبس د اضم د روخ برینښا د د تر غلیږی ؛ سکه د ستوك حال
د خه چه پواك دِ نه کینیوزی هر چه تی د ده وِ لسیلاو ونُ
نه د ریږی ؛ هم دَ ذ په حال دِ بیا خُه دی چه دی ستا الحکم
ووت هر چه نه وای په هوښ سه وَلِ دی پهوښ کیږی ؛
عاشق هسی کنړ بنه چه دا دوه چارِ خما دی خما مینه یه پټیږی ؛
دی چه او بنی تو یوین هم تا و ده آهون کاږی دغه عشق
یئ نه پټیږی ؛ عاشق که ستا محبت نوی ستا به او بنو ورد
ژون نکړ پدا و ران سرا یون بانډِ ؛ هم چه دیری دَ سرونی دغه خوکی

یادونَ څکه سترګی دلخواب نه پټیږی ؛ سکه پسو به ترمنګر
شی لهٔ عشق لهٔ پس چه عادل ګواهان دعشق تر تا نه تیرشو ؛ پور
نځوری نه غیږی بل داوبنی وینی بغرګی تر دادواړه لیمه تویږی
عشق ثابت کړی دوه چارِستا پخود کښ بو چه زاړی بل د نکړی
د نکو تیادِ په مثال دیز بره ګل ده اوژړ الکه سورګل دَ ؛ هرچه
اوبنی دِ لو بنوکږ و د د باران پڅ و دوریږی ؛ او د یار خیال م
پشپه راغی زه خپل یار ګرم بی خوبَ ؛ دعشق دیر دی لهٔ تونَ ولی
واړه ئی لهٔ رده سره کیږی ؛ ای ملامت ګر وبلی تر مخا عذِر قبول
کړه کته بنه بنوس وکړی ملامت پعاشقی کښ به وماته نه غیږی ؛
څما حال تر تا نه تیرشه ای لائیم چه داعشق م پټ ندی نغمازانُ
نه به پټ پما پټاشی نه م دردِ پایان لوینه چه پرِ کیږی ؛ تر څه بنه
پند ونَ وای ولی زه دنغوتُ نه یم عاشق له ملامت روغ ګو نه
دی بیوهیږی ؛ ستا بخُم نغوزم لائیمُ چه په پند کښ دهمت
دی ما و نه نغوت د سپینُ وینتو پند ونَ چه داسپین وینتر م
لری دی په پند کښ لتهمت هیخ تهمت ور نه غیږی ؛ تحقیق چه
نوس م امر کړونی په بدی دی پند نه اخلی ؛ دی لهٔ پِرِ نادانی
په پیری ویروم ملائم ګوزه لزیه تیاده نوپریږی ؛ نوس م
بنه زیرمه ونکړه دَ بهتره مهمانی چه بهتره مهمانی دَ نیکو ؛
خوی ده سپین وینبترِ و میلما نه پسرداغلی مرګ استاځی استولی
پحرمت به ولاړ نیږی ؛ که مازده وی چد سپین ولینه حرمت به
پځائ نکړم لکه سرغمه د پیری واپیداشی سکه وسمه م بکړه پور
چه سپین ولینه تودی ژی ؛ نومل سرکښ دی بیراه درومی تر
تړئ ونسه پلهِ یر مشقتو نه لکه آس چه سرکښی کاندِ آغانه وسکه
دی پژ زه ملون ودریږی ؛ هس مکته غافل چه پڅ پر ګناه
بما ته دتوس مینه ګړم لبدُ دغه پس بی ونسم لبدُ کندی دی په

البدي وړ دی ږي ؛ نوس بمثل د حریص وږي سړي دی لکه
پښس پښبه خواره شي ؛ که څو پوره څي د یر څل خواړه خوري څوئ
لا ئیس زیاتیږي ؛ نوس بمثل د هلك دی کی پر یږدی دی
پلاره قلوسره د موریتی کا ؛ او کی بیار نه کړي همت د مور
لتي دائ خوئ دی چه پر کیږي ؛ سکه د نوس خوښي کړه
مانه چه دا نوس و خپلی خوښي ته پرمږده ؛ هر چه نوس
پخپل خوښه پسی ولاړ شي بهلاك او عیب ناك شي هم هورې
پا خرت بو شرمیږي ؛ کنوس پنه بند کی کاندِ تر هم بنه ورسره
وکړه د ساتن چې حق وي ؛ او کړ دی خوښي څربی نوړی
غواړي هم سستي پیدا کو بنه په بند کی کښس وړی مکره پخسیږي
د نوس تر فهم د یرچار ښي لذیذ شي او سهي پر هلا کیږي ؛
ولِ دی وړ خیر نوی لك زهر لغو یو لخوږ وسره که یږي ؛
د نوس د یر رنك فتي دی ویره وکړه کاه چه مو ړ شي یدي ؛
کاندِ کاه چه وږي شي یکباره سرکښي کاندِ آغانه وحرام ته څو
پوهیږي ؛ سکه طالب لره بائده دي چه د نوس مکر د زده کا
هم د نوس پچوئ د پوه شي هر چه نوس بخو وهی فنار واتر پاسستي
کاپه بند کی کښس هغه لوری د غږیږي ؛ ترو ر زون داو ښي
وکړه لغو ستر کو هر چه تادی دکی کړي د حرام لدیدن ؛ هم
هم دائم په پښیماني ږړ اوس چه دا نوس د پر دنځیږي ؛ تخلاف
وکړه لنوسه لشیطان د دوی د وا ړ حکم موده ؛ د دوی که خود
نیکی پند ون وائ می نغوزه چه همت ور ته رغیږي ؛ بیا د رواي
حکم موره لك یوځن قاضي یل دعو یکر شي ؛ کنه فهم دلیل وکړي
څه ناحق دعوی کاندِ څه ناحق حکمون کیږي ؛ څما توبه ده
لکهغتاره بی عمل کرداره حاصل نشته لك څوك شنډ عوړت چه
میره وړ سره څملی تلنکیږي ؛ ولِ تا تر بند پند ون وائم ولِ زه

پرې ولاړ نه يم ؛ لګ نه پرې ولاړ نه يم د آخره م پتا نه نلګيږي ؛ د
قيامت سفر بکړم ولې زيرمه د توښې رانغخه نشته ؛ خمانوس لکم
بختي مټ نکاندې کنړه زيرمه د قيامت پغفل ښار و پوره کيږي ؛
حيله فرض نمونځ روژه م کذارلې پسستې پکاهلې دي او هم لکه
حق دي هسي ندي اداشوي نه حق د عبادت را تماميږي ؛
پيروي م د حبيب د خوي ونکړه هر چېرده به تو دی شپې رو
نړولې دواړه پښي په سيد لې لسختي ملوبې بهيدلې تر
نلې ندرېږي ؛ لدې لوږي کېده ئ ترتي وه پکا نړي چه کلمې
شوي مذبودي ؛ برخاړه باندې تيزکړ زول هغه باريک
پوستې پکلوهم خوږيږي ؛ لويو غزون مخ ودنه ځرګند که چه
زړکيږو التفات ئ ونه کړ ؛ دي پذات بلند همت و بيدا
شوي ځک دي م لد نيا روخ پر کيږي ؛ د حضرت زړکې پهېره
مذبودي ولد نيا دوخ پر کړي به پر کړون کښې خداي ساتلي سکه
پسو به د دنيا ولوئ غږون تر دده حاجت غږيږي ؛ پسو به و
دنيا و تر دده حاجت للوږي يا لتندي غږيدن که غه پاک و
جو دي نوي دادنيا به لعدم بيرون نه شوه بنه کيږي ؛ دي
ځنبتن د دواړو کون د سري د پيري چه پاک نوم ئ محمد ع
دي هم ځنبتن دي د عرب د عجم هر چه خداي دي پيدا کړي يا
بکيږي ؛ حضرت امرهي دواړه راستولي بيا پر نلث ئ دي
وېلي هسې کس به پيدا نشي چه پډ بن يا پډ نيا به ترنبي بهتر
پوهيږي هر چه واي د رسول او نبايه آبه به او کړم يا حکمون
بې نور کړم د غه لاس به خداي و رنکا ولې دي به پډ وه
کون و شرميږي ؛ وسکه دي حبيب د خداي دي مونږ
آسيد پشفاعت د ده دي کړي ؛ شفاعت به خمونږ وکه لهغو
لويو ګناهون چه للاس وم دي شوي يا بکيږي ؛ واړه خلق

وخدای ته بولی دقرآن پایتون هر څوك لاس ور لکوے
هرچه لاس یې لکولی په قرآن دی د قرآن هس رسی دبی له
کفره نه بړ کیږی ؛ دی برتر ترانبیاؤ پصورت هم پسیرت
وچه ترغله ترکرم یی هیڅوك نرسیده نه رسیږی ؛
انبیا واړه محتاج دپاك رسولؐ دی پکمال کښ همېزه بخرهٔ
موندلی ؛ لك پلاس کښ اوبه واخلی لدریاب یا پشو نهٔ
کښ یوڅاڅکی لباران چه دائم مدام وریږی ؛ یو زره لدرست
علم یاقطره ولحکمت دنبیانُ بخره شوی لرسول څکه واړه
بخپل څای وودریدلی آمیده وارو ودرسول لکرمون
چه بکیږی ؛ وسکه دی هغه رسول دی چه یوره هم پمعنی
هم پصورت دی ؛ هم خالق دخلائق کزیده کړی په وستی
قبول کړي دچاحد به نرسیږی ؛ دحضرت خوبی وډیر بل
شریك ورسره نوی چی ویش ورسره وکړی ؛ چری جوله جوهرے
دی خوبی نسبه خدای وموندلی هیچا به ویش نشی بنه کیږی بیږده
دعیسیٰ دقام خبری چه عیسیٰ یې بخداهی وقبول کړی ؛ نه رسول
پخو دکښ ډیرنك بزوکی وتری واپه خو دډیره وی ؛ هم یې
ډیره مرتبه ولنسبه خدای دموندلی پلو یی پادون څو دو
کیږی ؛ درسولؐ مرتبه ډیره ده لحدای نه پایاوی موندهٔ
نشی ؛ پسړی کښ مجال دهیچا نشته چه بخلهٔ یې بیان وکړ پایکیږی
دنبی معجزی ډیره وراغلی بیحساب خلق سره لیدلی هولی هم
لکه یې حق ودلوی دغه هسے معجزی واړه نکړلی فخر کښ ؛
خو چه یادی نامه کړی مردگان به پڅوندی شو چه هڅوندی
دڅیږی ؛ پسِ دین یې نه یو ازمیلی چه څمو بنه عقل حیران شی
درسولؐ مرتبه کښ نه پوهیږی ؛ دامت لهٔ بره حرص آسان
دین یې دی داوړی نه وم شك شه پکښ پاتو نه وم وهم

پښې کیږی؛ دخلائق عقل عاجز شه د رسول په مرتبه کښې
هیڅ بیان ئې په وی نشی له لری که نژدی وی تر مشرقه تر مغربه
خلائق لبیان لکه ګنګ هسې دریږی + لکه نور چه څوک دلرې
و رقه کوری دی هلکو ئې لیده نشی + ولې ذات لې په سترګو
صحیح نکا که هر څو سره نژدی وی چه دا سترګه خیره کیږی + په
دنیا به مرتبه د رسول ص هیڅوک صحی نکا چه دا سوډ سنګه پیوې
صحیح کا دی په مثل د خوب و ربیو چه خوب وینی هو سیږی +
دخلق پوه هم یره رسیده لی چه رسول ص هم یو سړی دی بهترین
دخلائق دی + ولې هیڅ به تر دا زیات و یلی نشی چه ادراک یې
نو سیږی + هره لوئی معجزه چه انبیاؤ وه راوړی په امت یې
څرګنده کړی د البله لوری نوری نوه مکر دا چه د نبی ص الیا که نوره ور
رسیږی + په یږګی کښې حضرت نوح وانبیاؤ و واره ستوری چه
نور ونی ئې و خلق ته په تیاره کښې څرګندیږی + انبیاؤ لکه ستوری دی
چه نور ونی ئې و خلق ته په تیاره کښې تجلی کا + ولې دین د پاک
رسول ص زیرو تی نور دی ځلیده لی په کلیات راغو په یدلې کل
کل عالمې ژوندی کړی هم بکیږی + د حضرت آخر نبده ع عنت
وه بنا یسته پنه خوبونه په یر حسن مشتمل و هغه سپیکو ټې
مخ ئې بی خنده ځلیږی + لکه شکوفه پیازکی و لکه دغور لسم میاشت
می به بزه کی و به نجینه سپینکی نحر یمت ئې واړه د هر سپینې
هغه حضرت ص ام بکانه و به بزه کی کښې کړ له دد ملاقات شی په
لسنګر چشم کښې بسنې څرګندیږی + د د خله د د ژغای و د قران
حدیث دروني و و نجله کښې لکه بیان بی د دین کمړه
خبری درونی چه تر شونډه وا و ترڅ بی و ریږی + د غه
سنبلت د سیالی نکا الغو لغوخاو رهر چه دوی دمی د رسول ص
پروضه پرودت + و سکه سخې د غوسړی چی بوی ورسیدلی

یا پکښلاولی شو نه وررسیږی ؛ هغه شیه چه نبی وزوده
پاک مرتبی شول خرکند پملکونَ ؛ په اولی چه پاکی کړل خرکند
باخرهم دده لبرکت خر نک پاکی چار کیږی ؛ هغه شپه چه نبی ون
ودَفارس دوخ شوه بده دوی آگاه شوه چه بنادی وم
نوره نشته ؛ دَدپس بکل ویره عذابونه راکوزیږی ؛ هغه شپه
چه نبی وزود کسری ماړی شومات دره ده هم انبوه بسنکړ
خورشه طیبة لحیرانی هیڅ رنک نه سرکیږی ؛ د نبی له یره غم
دکسری د زړ وکال اوږهم مړشه ؛ هغه دریاب چی پنبه ورکښ
روان وُطهیتری چشمه وورید لی نه بهیږی ؛ دیر سختی پرتهان
دعراق شوی چه اوبه ی وچه شوی لروانی ؛ لکه اوبه یُ
نه موندلی کافران بقهر ولی بیارت ولاړ شوچه حلقونه یُ
وچیږی ؛ کنږه اوره په اوبه بوره شه یکباره چه اوبه یُ وچ
شوی لروانی ؛ هم اوبه یُ پاورتوی شوی یکباره چه دا
اوری هیڅ رنک نه بلیږی ؛ هم نورونَ تجلی کړی هم
پیریان دا ناری کړی چه حبیبُ الله پیدا شه دحق چارشوی
خرکند دَدپسه پمعنی هم پصورت بخرکند یری ؛ کنږه
کافران رانده کانږه ووچی زیری لپیریانُ آرویده باوری
نکړ ؛ هم چه دیر بلاشوی پردوی بتان آگاه کړی لا پخواوُ چه بو
حق دین به پیداشی دغه ستاسی دین باطل دی به باطل شی ول
دوی لکم عقلی نه پوهیده نبه پوهیږی ؛ دآسمان پرپلوونی دَ
اورلنبی لبده لی چه لستوری بلیده لی ؛ هم بتان یُ نګونسار ووُ
پریوتلی ولِ عقل یُ ونکړ چه داولی ندریږی ؛ دغو ستوری می
چه لنبی کړی دوی یکباره ترم ترم دشیطان بتولی خوری
کړی چه شیطان دجبرائیلُ لاروه نیولی دغه لاوځن خالی شوه
نو به بیانه نیوه کیږی ؛ لکه تخت دشیطان پاه کړ کښنوست له

آسمان ی راپریوست : شیطانان وو راندِ ورستو تبتیدل یکبنت
ولاړ شو نور به بیانږ و دریږي : لکه دلیران غږ دا براه وُچه مرغی
وومات کړی پالبنکر دَ مکی چه د حضرت ۲ لَه لا سه
خاوری پستر کو کښې رډیږی : هغه خاو رو د حضرت ۲
پلاس کښې دیر رنګ ثنا دَ خدای ویلئ : دغه پسري ئي لوستلے
لک یونسؑ چه آچاوشه دغه بیں چه پښوس هغه دَ ماهي کښې
پښنا نغلطیږی : لکه حضرتؐ وني بللی دوی لهیرِ عاجزی شولی
روان : چه لو یخ ولو بنتلی بیوه پښه بنو تیدلی بله نشته چه کا
موت ئي سازیږی : لکه دِوُنِ پسیجه کړی لنبا خون بي نقش
شولی پاتِ هغه زمکه : لکه بنه نبنا غلے خط چه په تختو وي هسی
کړ نبی ی پلار کښې ښر کند یږی : هغه وني پصفون در ید لی
لکه صف غږ داورو چه بحضرتؐ بر کو زیدنه دغرمی غږ لغږ موسے
وَساتلی : چه غار مري د تناره پډ و دیشیږی : ښماسو کند
دا یغه میاشت دی چه حضرتؐ بمعجزه کړل دوه ځائ : لکه د میاشتی
روبنائ ده د حضرتؐ د زړه ترِ تیره دانائ ده دا څو کندم په غیرے
هم سو کندم هغه غار دی چه بهترین د خلائقؐ ئي خوندی کړي
لکریمِ : کافران خنِ رانده شو نه په سترګو ورکښیوزی نی عقل
وررسیږی : لکه رو بنیتی حضرتؐ پټ وُ بدا غار کښې لصدیقؓ کافران
وبله وو چه په دا غار کښې هیڅوک نه اخر کند یږی : لکه بخلهٔ دغار خولا
تسنه وکړه هم کوتری هاشر بلی هغه وره کښې : کافر ځکه ګمانی شو
که حضرتؐ وی پدا غار کښې دا به نشو به کیږی : سکه حضرت ۲
وه خدائ ساتلی دا دَخدائ سا تنه تیره ترد غه د : چه څوک
په غر و بجولون پایلوی حصاروُن خوندی کیږی : هرهنم
چه زماني وه پما کړی ما و تیبنته و رسولِ خدائ ته کړی : سکه
امان م وُموندلی لرسول چه دهیڅ ظالم بلاس رانشیږے

هم هسې کړم خواست وه د دنیا الله نه کړې یا م دین غښ غو
بښتلي : د غه خواست م قبول شوی لرسول چه په پخښل ې
لاس نه سترې کیږي : که حضرت رسول پخوب وحی لیدلي
منکري غښ ومکړه : چه د پاک رسول م زړه وَدییه اړولي
سترگي پټیږي : د غه وحی چه پخوب نبی لیدلی داول پیغمبري
وه وینی ته رسیدلی منکري څښ ومکړه : لک څولک سړي
بالغ شي خوب وویني له غه خوب هیڅوک نه منکر یږي : څه
بزرگي د هغه خدای د چه پیغمبري نده په تکلیف پوري ترلي نیه
کسب چاخپل کړي نه پټ چا موندلي مگر دا چه عنایت ی لازل
ورد سیږي : څو په جبرائیل ع وانغی لبنسه خدای هیڅ نبي لخپل نکړلي
خبر دا کمان لزړه وباسه چه کمان د غیب گوی و نبي وته رغیږي :
څو پري دوغ کړي رنځوران ووچي لاس و پري راکښلي :
وسکه څو پري دوغ کړي لبوني ووچه پغاړه ی زنځیر
دَدیوانگي وي بښتلیږي : څوی پر قحط کالون ژوندي
کړي په دعاوو : چه قصې او حکایت دَغوکالون ترا بده مشهور
یږي : په عادت رسول چه به ورېښي وریدلي څو وادي بي
دکه وه لِ کښه موج وه له دریاب یا سالابَ ودغي چه سربنده براک
غوڅ کړ نور هیځ رنګ نده ریږي : ما پر یږده چه بیان دَپاک رسول معجزو
دیره کړم دوی څرکند پملکون لکه اوږده میلمانه چه تل د غه پسر بلیږي
لکه پدون چه بیلي په سپږسي وي د دوی هر کوره زیبا یښي
هم ی قدره څه کم لښې دوی څرکونبي کونبي څرکنده یږي : هسې
زه که د رسول صفت ثنا کړم لا به نه وي او که نه وایم ساکت شم
پدا نه ویل ی قد رنکمیږي : دام هم څه عقل نه ی چه بیان کړم
د رسول لصفتون : دده لوی خویون دیردي دغه وار ه یم
پمانه بیا نیږي : یوه لوی معجزه دَپاک رسول کوزه قرآن

دی ترجمان نزول شوی دا کافر توری مخلوق دی او قرآن پکښی
قدیم دی بیانیږی ؛ د قرآن ی حادث ندی او خبری الحادث
که و موبز ته کاه لعاده لازم ولی کاه م لقیامت روغ وئیږی ؛
قرآن مو بز ته څه شه بایت تل تتل او د نوی انبیاؤ و معجزی و شول
منسوخ دی هغه تر هغو وار هر چه دوی پخپل امت کښی بایت
نشوی نه کیږی ؛ آیتون ی محکم دی هیڅ شه د بد بختان پکښی
نشته ؛ هم هر آیت کښی ډیری حکمتون ولی عقل ئی هیچا ورسیږی
هر چه جنگ او خلافت ی القرآن سره وکړی پاخرو وشی میدلی
که هر څو سخت غلیم و پاخر الغلیبی و د ریږی ؛ قرآن انجیل فصاحت
که خبری سکه دعوی د مدعی او مخالف ی کړی غلت ؛ مخالف
ی هس رد کړه لک ډیر سری غیو دوی چه بد اندیش ی المحرم لری
کیږی ؛ د قرآن معنی دی ډیر لک چپ لد ریابون واره روغ د ر
راغلی ؛ دوی یر تر ژدروی چه دروی ی ترقدره نرسیږی ؛
هیچا به بیان نشی د قرآن واړه معنی هر څو دوی راغلی دی له
حق که څوی مکر دی آیتون ډیری لولی د قاریان ملامت
پکښی کیږی ؛ د قرآن لوسته دسترک روښنائی ده کی لولی
لا خلاصه د قرآن لوستریم و یاست د الله د گخولک لاس و د
لکوی نه بښلیږی ؛ کی لولی د دوزخ دا او رلو یری هغه اور
لک لنبی کالکرمی دی پټل دا و بو دی چه مخون سینیوی د کنا
هکار ؛ دوی که تور لک سکاره وی پاخر لک ژلی هسی
سپینږی ؛ دی پټل دی د لاړ برابری هم پټل دی د تلی په حکمون
هر چه بی د ده کالحکم تقیامت عدالت په عالم کښی ندیږی ؛ که منکری
کینه کاندی ته عجب و د یو ر مشن ؛ دی لدیر قادانی کینه کاندی د ده
نیت دی د د روغ دا ی زده وی څو قرآن وی داد روغ به
نه چلیږی ؛ منکران ی مثال دی د لیچین چه د نوری نرانه وینی

٦٣

هم بمثل دَ رنځور چه پچوند غه دا و بو وَ رنه پوهیزی ؛ سکه
دا عیب دی پغوسترلِ پغوخولو کښ چه نعمت نه پژنینه قول
نوره او به پاک دی لعیبون دَ دوی فهم نه سیزی ؛ د حضرتؐ
تر د بهتر به بیعانه موم که په نیت غه دَ زیارت به خولک
ور د رومی ؛ که سواره وی په تیز رواو بنو باندِ تیز . وی کا
یا په پلی وره تیویزی ؛ ځوك فهم فكر و كا تر حضرت بهتر ؛ نقش بلد
نشته د بنه خدائ پهستے باندِ هم ځوك پسو د پوهیږی ؛ دَ
حضرت ترجود بهتر اولجه نشته چه دا سودی پدِ وه كون نه
کمیزی ؛ پهغه شپه چي معراج ولحرم دی وشام و تر روان شه په
فوجون لکه د خور لسم میاشت پتوره سپه سیرون کا رنه ؛
ځلیزی ؛ پهغه شپه چه نبی پو رته ولاړ شه لنبه خدائ ی
موندلی مرتبه و مرتبه ری بمثال وه دلندی دَ دو خامون كداپوځن
جدا کری بل وراپیزی ؛ ځکه اوس ځوك منكرشي د بنه خدائ
لامرنهی پکافرشی ؛ هم ځوك دَ پاك رسولؐ لکه و منكرشي بكافرشي
پدِ وه كونَ بشر میزی ؛ دا هم زده كره مرتبه د قاب قوسين ودَ
رسولؐ په نجره شوی د نبی نجره بلند بل نبی ولی تخائ غه دَ رسول
په نه سیزی ؛ او که ځن اولیا وُدی و یُلیٔ چه څما هم اوس دغه نجره
روزی شوه دَ دنیت په دَ مثال وی چه مثال لمثل یو نوه
نه بکیزی ؛ لکَ خوك وائ فلانه سړی بادشاه دی یا دشاه
نوی په صورت کښ ؛ یا چه خوك وائ فلانه سړی مزرید ی دا
سری نه مزری کیزی ؛ نصوهت دَ دیو خیزون سره یو وی نه
مغوبي تمام يوه وينه ؛ مكر دا چه يو نظير بي غرض وي پدِ اتش
نظيری زره ورهو سيزی ؛ د نبی چه قاب قوسين مرتبه
وشوه امرنهی لبنه خدائ سره يو شو دَ وليان هس نده ولی
دوئ لمحبته خه وئیزی ؛ دَ وليان چه دَ غه مثال زو دی شه

بسم الله الرحمن الرحیم

کرامت ئې بې نظیره پلاس کښیوزی دوی هېڅل دپښه ی شي
داپښه چه پاورسره کړی هرچه پښه کاپده کیږی ؛ دوی که
غروڼ خوځوینه یاکه مره ژوندی کوینه پربوشي دوی هېڅل
دهلك دهلك بهوړپلا رمت چلیږی ؛ اوکه دا قوت ئې ؛
نوی لاپی کاندِ لد غه بزرګ مثال باورمکړه ځنِ بیار بزسته
طالب دی ګمراه دی وسکړدی لګمراهي ځروئیږی ؛ هرچه وائ
چه مطلق دَغه مقام ځمار وزی شربکافرشی دامقام دغه خاتم الا
بنیادی چه کل نبیان واړه تغه ځای نرسیږی ؛ پیغمبر شه چه پورته
ولاړی ای حبیبه انبیا واړه دوړاند درغلی بخدمت وومرسلان
واړه دورستاد واړاندِ امامت کړامامت پتابنا یُیږی ؛
تراوه واړه اسمان پورته ولاړِ د رسره وؤد نبیان ابو هي
لښکرون تردوړاندِ دوی دورستچه داتوغ دسرداری هم
پرتاباندِ دریږی ؛ مرتبه دِ پورته ولاړه تغه حد چه دوړاندِ
کیدُ ځای د پاتِ نکوکړولی وی که نبی وی بښه تیر تر دغه حد
شي بنه ستا ترمقامون ورسیږي ؛ سکه تر تا پوری شوی
کورپکښته پاتُ د ولیان دنبیان مقامو نه ځکه غز دربا ندِ
وشه چه اوس پوشوی مل دِنښته پلوئ کښ توغ پرتاباندِ
دریږی ؛ ستاوصلت وشه لخدائ داوصلت وَبی مثال بی نظیره
چه بعقل نه کښیوزی پواسرار حقانی وته فرښتی نه اولیا نه انبیا
لهغه حال اګاه نشو نبه کیږی ؛ ځنِ وائ لیدء نه وځنِ وائ
چه لیدء وولی مثال بې نظیره هم لعقل ماوراوواضحی قول دغه
دی هیڅ موائ هرچه لزاود بربیان کاپوئل کښ غلطیږی ؛ کلی واړه
سره مخزاوبدائ شوه ستا حاصل پل شریك درسره نوه ستا پحال
کښ تر کلی مقام تیرشوی بل هیس پیدا نشی چه آخر به ستا ترځای
ورسیږی ؛ دیرلوی مرتبی دی هرچه تی پاك الله پرځښتن کړی

هم معد وم ده موندن دغو چار چه لخدائ برو تا ته رسیږی
پر مونږ زیری دینا دی دی مؤمنان چه حضرت محمد سرور
خمونږ نبی شه ؛ دحق فضل هم کوم دی چه تکیه ی خمونږ کړی
پاک رسول دی دا تکیه به نه نړیږی ؛ لکه پخپل خدائ ویلی چه
حضرت رسول م به کړ پکلی ترسل باندې څکه مونږ په امتون
کښی بهتر شو بل امت را نه رسیږی ؛ د کافر زړون کښیو اته
یو یره لکه آواز د پاک رسول پچهان کښیوت کافران ؛ وو
ترهیدلی لک ناگاه چه آواز شی پر غافل پسون باندې وترهیږی
دحضرت جنګون تل وو لکافر هیرجنګ بی کافر و بلته غوځ
کړه کافران هیبت وهلی چه داخیل مردکان وینی لاترهیږی
دحضرت یاران تل نیږی وهلی هم ی تورسری کوسی
بی ارمان ؛ کافران بهس پروت وولک غوښی هنده ی پخه پروت
وی بنکار یږی ؛ لکه نبی جنګون تل کړه د کافرمین پریوت په
نیت بارمان د دویی وو دریغ مونږ وی مړی غوښی چه مړ
غوښ پهوا وړی نه چه تول د محمد راځو کښدیږی ؛ ورځی شپې به
پکافر تیریدلی بی حساب لهیبت لحیرانی بی نه حسابولی ؛ مگر دا
چه د احرام میاشت پراغلی بیحساب بی آگاه شو پراتلی ئ هوسیږی
یو رجب المحرم ذوالقعده ذی الحجه وچه بدا دو لړنده راغلی
څلور واړه دوی بږیږی وبله وکړه جنګ به نوی چه یاران
د پاک رسول به په بندکی دحق دریږی ؛ کنږه دین د پاک
رسول نوی میلمه ولیاران پرانکنږ د کافران ورکوز شوی
د میلمه عذر کو ترد ؛ او د دین عذر رسیر دی بید غښ کافر
لسره ینو رخه نه عذر کیږی ؛ د نبی یاران سواره وو په
تیز وو آس باندې وغزاو ته ولاړ وو د النبکری پمثال لکه دړ
یاب په پنځه رکن پوچون څی یشیزی ؛ پنځه رکن دلنبکر دی یو د

ورانډ يو دو رسټ يو دنبي ښنګ بل دګير ښنګ يو دميان دي
په پنځه واره رکنون ديارانُ دَپاک رسول دي لکه مزدي هسې عز
يزي ؛ دالبنکر بهغو زلميو وکړي هر چه امري دخدای او درسول
وَقبول کړي هم په نيت غه دغزا به وبله بتول شو چه بل فکري دنوس پکښ
نکيږي ؛ ديه زلميو حملي تل کړي پر کافرانو همت به دقرآن ورسره مل وَ
هر چه بجوه برکت ی لقران وي سوندلي هغه کس به پيٚ وه کون
نشر ميږي ؛ دوي به پر ينبسو دفاني دنيا سودون هم زيانون دَ
نبي په امر بانډِ دکافرو بيخ دغو زلميو وکښ چه دپاک رسول
واسرا انتر دريږي ؛ دزلميو حملي تل کړي پر کافر خود ادين دپاک رسول
پډ وي قوي شه ؛ دين غريب وه پچهان کښ اوس دغه غندِ زلمي
عزيزان دي ؛ پيدا کيږي ؛ دنبي ددين ساتنه خدای سپارلي وودو
ته دوي ميانځي وودساتن ؛ او حضرتُ ددين پډ دوَ ياستو
هم وه ہمغی ګښ دد هسې کس عيال نه کندهشي نه يتيم کيږي ؛ دنبي
ياران له ايرِ محکمي بخبل دين کښ لک غرونَ ہميدان وودريدي
ته يو بنتانَ لهغو کافرو کړه چه له دوي سره ئ جنګ وه پهر
خلهر خر بلاُ ونړدو ځاديږي ؛ نه دبدهٔ دحنينَ دجبل احد کافر
وپو ښته لهغو جنګ چه بسو وهم چه ډير وو هيبته دختلي چې
پرهار ره داهيبت ګنده وباشوه ورکه يږي ؛ دياران سپيني
توري دکافرلو بينو تږي کو زيدلي تل تتل چه ګذاربي پرِ وکړه
دکافر خونډ ی تو دو ودوي سري پکښ بنګاريږي ؛ دنبي ياران
بمثل کاتبان وودانيزي قلمون دکافرتن حرفون ؛ ددوي
دخط نيزي پلاس وچه پرهاري دکافر پهو رت کښ لک
تلي څرګنديږي ؛ دنبي ياران څرګند وويو سله پاسبابون
هم دايمِ ي ګدنور دون تجلي وي ترمخون ؛ لکه به کښيو انتر پهيف
دکافران دوئ بمثل دګلون څرګنديږي ؛ دوي بمثل دګلون

هرچه پټ وو په غرو پخولون کل ټهر خو بخته پټ کړی ولی بوی هیڅ
رنګ نه پټیږی ؛ خدای ددری دچار مل وچه لدوی سره
دیر و یاری ملګیږی لک بری پر کافروه موندلی دابرے
تل دخدائ پیاری کیږی ؛ دحق یاری پمثل باده او ددوے
بری پمثل دی دسنبک ؛ مشک ټهر خوخوشبوی ڪاولی
بوی بی لباده نخو دیږی ؛ لکه په کبینیا شت پرآس دوی پمثل د
کلون زرغونږی پر تلون مذبودی وه لاصل ټهنزه نه
لبیارم نه لتانک دادبل چاهم نکیږی ؛ دیاران طیبت دکافرُ
زړونه ولویدَه تخای سره ورغومی ترپله نشی پیژاندلی
لو رغومی هم ترهیږی ؛ هغوچه درسولؐ لبرکت لبنه خدای
ئ موندلی وی یاری ملګیری کړمرزی ورباندِ پچینس شی
هغه مزری لغوسرمی لکَ ثادوی هیس ویریږی ؛ تر
اولَ تر آخره دنبیؐ دوستان تل ووقهر کنبلی ترکافرُ او دنبه
چه اول نبیؐ پیدا شه هزیمت شو تر قیامت بشرمیږی ؛
حضرت رسولؐ دی خپل امت ددین پکو پټه ورکنبلی لشیطانُ
ساتلی ؛ لک مزری چه لچنده نئوزی پخپل غار کښه له
غلیم ئ ساتین پر غریږی ؛ خود پرُ کافرُ په دعوی کړے
لرسولؐ او قرآن وو شرمولی ؛ قرآن غالب په دعوِ کړچه
دهیڅ دعوی کولاس دده ترحده نه سیږی ؛ لکه کل عرب
کافر وو یوالف هم چا نزده وه ؛ او حضرتؐ پکښ پعلم خوکامل
کوره پیدا شه دَچا جد ور نه سیږی ؛ هم چه موږ پلاری نوو
او حضرتؐ پادب خووه پوهیدلی ؛ سکه دادوه چارهم
لوئ معجزی دَپاک رسولؐ دی بس دِکاندِ که یقین دِ پوره
کیږی ؛ دحضرتؐ صفت م وکړ په دیره نک ثنا او صفتون
چه م وو دګناه کمیدن بخَن غوارم چه لګلاس م دی شوی

یا بکیږی ؛ نو رګناه م هم خدای و بینی وَلِ ډیرم د میران
صفتون خذ متون ادا کړی ؛ دحضرتؐ صفت م وکړ بل خدای
م پچغو تیرُ صفتونُ خذ متون به ند قهر یږی ؛ چه دغه صفت خدمت
د ملوکا نو خه بلا کړه راپغاړه ؛ سکه له خدای ډیر ویریږم آخر
حال م بخه کیږی ؛ دغو دواړ و ترندی کړه راپغاړه ودونخ ته
م څکو بن لکه او بن چه څپلی کا پغاړه وحرم وته ئ بیائ هله بالِدِ
حلا لیږی ؛ دهلك یډ و دم شعر خذ متون دَ میران ډیر و وکړی
بی ګناه نو رحاصل م خِن نوه پښیمانی م ډیره کیږی ؛ څرنګ ډیره
کمبختی څماد َنوس دَ چه سودائ شوه زیانمنه ؛ دین ئ ندی پد نیا
رابدل کړی نی نیت و رته غریږی ؛ هر چه دین ئ پد نیا دی پرو
لولی څرګند زیان ئ بخره شوی ؛ لاس پلاس ئے سوداو کړه
او نیا سودای نکره دغه زیان به پقیامت و رڅرګندیږی ؛
ګناهون م دی ډیر للاس شوی ول دایوه تکیه م ده لا پاتِ
چه م عهد دایمان دی لرسولؐ سره شوی دغه عهد به نه ماتیږی
بل چه نوم م محمدؐ دی دام هم دی لرسولؐ سره عهد دی پوره دی
پهعد ون چه نامد ا ربی خلاصیږی ؛ که حضرتؐ لخپل فضل هم لرحم
پقیامت م لاس ونه نسی لهغه منحتِ ؛ سکه ته غږ واپاند وکړه چه خوار
دِ شوه په بخره قدمون دِ نبو یږی ؛ حضرتؐ پاك لدِ کمان چه
نومید به آمید وارده لضبو بنی یا چه څوك په نژدیکی وی ورعلی
پحرمت به په بیارت وکړ نیږی ؛ دغه پس څوم فکر دی لیږلی د حضرت
پصفتون سکه خلاصی م دی موندلی هم دَ دنیا لکل سختی ؛ وسکه
سخ څما د ژب چه م ژب پښا دده و ئیږی ؛ هسے مکنړه غافل
که محتاج دَ پاك رسولؐ تر دره وه شی خلاص به نشی لخوادے
د بمثل دَ باران دی او باران چه وریږ کا په پښتر دَ کل غوټی ؛
زرغو نیږی ؛ ماچه داد َپاك رسولؐ ثنا ویل دَ دنیا نو ره

بښادی م نه غو ښتله ؛ مګر دا چه د رسول لبرکت لغو سخت
عذابونه دا وجود م بخلاصیږی ؛ د زهیر چه د هرم ثنا
ویله دَ ده طمع دَ دنیا وه ده دنیاځن غو ښتله ؛ او ځما
غرض دَ دین دی بل لاس م بقیامت په پاك رسول
ورو لګیږی ؛ لك به وقت رښا نکندن شی او شیطان
به دَ ایمان په کمین د ن شی ؛
ځما بله تکیه نشته بی دَ پاك رسول له دره زه بلاس ورلکوم
دی بهتر تر خلائق دی دَ ده لاس م به لګیږی ؛ ای بهتر تر
خلائق ځما بله تکیه نشته چه پناه تر یوړ ورم هغه هر زلت بلا
له دنیا کړه صورت وی یا پو وقت د ښا نکندن که آخرت
وی چه م مات په رخه وتاته کیږی ؛ هغه ورخ چه پاك الله
بقهر کاږی تر عصیان ای رسول که م ونس للاس ما بخلاص
کړی لسختی ؛ وَلِ ستا مرتبه ډیره مخ روی یَدِ پما څه نکمیږی
دادنیا عقبی دی دواړه ستالخ پیدا شوی هر چه وشو یا بیشه
هم غه علم چه پلوح محفوظ کښلی دَ غه ستا لپاك علم والکی ده ؛
بیلیږی ؛ د ښه خدای لکرسون ته نا امید مشه ای نفسه
که ر شوی دی ګناه لوی وی لك غرونه ؛ لك دی شی
په بخښنه کبیره ئ به نظر کښی صغیره غوندِ ښکاریږی ؛
ځما طمع ده دَ نیك ای خالقه دا آمید م بدل مکر هم م
طمع د ثواب ده دا صواب م هس مکره چه پرِ کیږی ؛ ځما
ډیر دی ګناهونه وَلِ طمع م لخدای هس شوی ؛ هغه
رحمت چه به ویشینه هغه رحمت به بمقدار دګناهونه
ویشه کیږی ؛ پر بنده دِ رحم وکړی ای ځښتنه د غه رحم په
دوه سرای ؛ د بنده کان صبر لږ دی چه سختی شی ور
دو څاره د غه صبری کمیږی ؛ امر وکړی ای ځښتنه د

کوم پر او روباندِ چه رحمت دِ پرسولٌ وو ز و پنه ؛ بمثال لک
باران کنړی شپی کا پساعت څنِ رود و نه وبهیزی ؛ هم رحمت
کړِ دَ نبیٌ په پیروان پر یارانُ هم پر وا ړ امامانُ دوی څنبستن
و و دَ نیکی دپاکی څوانمردی هم چرې دَ دین لقهره پدنیای قصر
هیڅکله نکیږی ؛ دارحمت دائم مدام کړی تغرپوریځو بر باد
دونُ لبنتی خوځو ینه هم څوبنه سواره آوازکادا وبنان به
آوازیٔ داو بنبان وروهوسیږی ؛ هم راضی شر لصدیقهٔ
لفاروقر لعثمانٌ له حیدهٔ ردوی هم تادی افضل کړی ؛
افضلی یٔ پدارنک ده راغلی چدا هسی نکنړ ینه رافضی دی پدوه
کون بیشرمیږی ؛ مور ویلار اوستاذان وارٍه طمعدار دیه
ستادرحم مؤمنان مسلمانان وارٍه پررحمت کړی ؛ که عرب دی
که عجم دی که کلی مخلوقات وارٍه تر آزاد کړِلد وزخ پچپل فضل
بندکانُ دنا پفضل دیر نازیږی ؛ داکتاب م عربی وه د رحم
وکړه ای څبښته پهغه کس چی پوستُ کړ ؛ هم هسی رحم وکړ پجمله
ؤ مومنانُ محبانُ هم لاَلَ لاَوْلاَدَه چی لولی پرخو نبیږی
دافقیر پر شریعت تر مستقیم لرای خدای لیاران محبان هم لاَلَ
لاَوْلاَده ؛ هرچه تادی مستقیم پشریعت ودولی هغه کسان
نه پدوه کون نشرمیږی ؛ درویزه چه اجتهاد پعلم وکړ عربی
یٔ پوښتنولره پوښتنوکړه نوزعم غرض یٔ نوه مکرداچه
پنیکانُ کښ یادیږی ؛ داکتاب م عربی وه د نبیٌ صفت یٔ کړی
محمدٌ بوصیرید ی ؛ دِ فقیر څنِ پوښتُ کړ هرچه یادی پدعاکا
هغه کس دِ هم پدین هم پدنیا ترهیر یږی ؛ بیان دیکر اندر آنکه
چون ملتهای باطله بهفتاد و دو گروه رسیده اند و هر کدام الیشان بیک یک عتقادی از مذهب
سنت و جماعت جدا شده اند و بیک یک کوشه رفتند و تبیعت هوا و بدعت نموده
و با الحا و ضلالت در افتادند پس الحال اکثر معتقدات اهل بدعت در بیان

رفته اند

افغانان مشهور آمده بواسطهٔ کثرت شیخان و پیران ستمردان آدم صورت و شیطان
سیرت و سبب ازدحام ناتمام علماء دنیاوی که دین را ایشان بدنیا طلبیده اند وحق پوشیده
خیال کرده اند نعوذ بالله من ضلالهم و افغانان چون در طلب مولی محبت تمام دارند و
دین راجویان اند اما بسبب نادانی و جاهلی که از علوم دینی محروم اند حق را از باطل نمیدانند
و معتقدات ایشانرا بدل و جان قبول می کنند و تصدیق و غلو در تقلید چندان می
نمایند که اگر عزیزان پیشوائی ایشان تمام شدین روزگار برخلاف آن چیزی بیان
کنند قبول نخواهند کرد و تصدیق نخواهند نمود پس بنابر غلو در تقلید فاسد کافر و مبتدع
گشته و میکردند نعوذ بالله من مقلدات الکفر پس این فقیر می خواهد که متن عقاید
بلفظ افغانی بیارد تا هر که آنرا دریابد و باور دارد هرگز گمراه نگردد و مبتدع و بیراه
نخواهد شد و بکفر نخواهد افتاد و هر که ازین کتاب بهرهٔ دین دریابد این فقیر را بدعای
ایمان یاد آرد تا الله تعالی داعی را باین فقیر از زوال ایمان نگهدارد آمین ثم

بسم الله الرحمن الرحیم

ده هر څیز اصل ثابت دی څکه نوم باند دغیزی ؛ هم
پعقل راکښوزی هم دا علم ور وسیزی ؛ دا شیا اصل ثابت
دی اوهام ندی تراکاه شه چه اوهام څیزون نلری
سود ونی زیان وبله سیزی ؛ خلاف سوفسطایه
کادوئ وائ دا اوهام دی لصانع ئ منکر دے ؛
په حجت دا هل شرع دوئ پا ورکښ کښیو لے
سکره دا اودری هم اوهام شی چه پدوی نلګیزی ؛
اهل حق دي ویلی چه بیشک صانع قدیم دی پرده ګواه دی
دا مختلف چار دعاقل حجت دغه دی چه هیڅ کله نے
وستاذ نرغیزی ؛ دا اشیا واره حادث دی لنابوده
پیدا شوی هرچه وشو یا بشینم ؛ او دحق ذات
صفات قدیم دی کل اشیائ لقدرت پیدا
کیزی ؛ اسباب دعلم دری دی اول حواس د

سلامت وی له نقصانه ؛ هغه څیز چه
پخواس تعلق لرینه چه پخکل پا ړ ویډ ل په
بو یول هم په نیول یا پلیده ه به
ورپو هیز یی ؛ دوییم اسباب
خبر صادق دی دا خبر دی په دوه د نګه
یو خبر متواتر دی هرچه دیر خلق ویلی پی دهرپ وسه
چه تهمت د کذابی ور نه غیزی ؛
په غه خبر بعلم ضروری د تا حاصل شی لکه دیر خلق لتیر
بادشاهان که خبری ؛ یالک مکه او مدینه دی پخهان
کښ دوی څو کند بملکون یا الهند لعراق خبر کیزی ؛ بل خبر د
غه رسول چه ثابت ئ رسالت بمعجزه وهغه علم چه حاصل
په خبر شی سکه نامه د استدلال باندی غیزی ؛ اوس دا
دوه خبره یو دی ای عاقله پر یقین کښ کی کوږی پثبات
پحکمی هم سره بودی چه خلاف پری نه غیزی ؛ دریم سبب د
علم عقل هرچه بی فکره بعقل ثابتیزی ؛ هغه علم ضروری
لک هرچا نه زده وی چه کل لوئ دی جز هلک دی کل بجزه
پیدا کیزی ؛ بل هرچه عقل ئ ثابت باستدلال کاسکه هغه ؛
اکتسابی دی ؛ لک څوک لوګی دکری وینی بی زده وی چه دا له
باور بلیزی ؛ کیر چا څه آواز دشی اهل حق دی ویلی چه
هیځ څیز بثابت نکا اور بنیتی الهام خاص و د نبیان اوس
ددیو د پیری آواز کیزی ؛ بل آواز نقیض لرینه یو که
وائ بما د انګه آواز شوی بل بوائ نه غلط ئ بما
بل د نګه آواز شوی پطریق د اهل شرع دوی دواړه
تفلیزی ؛ هرچه بی خدای څه دینه هغه کل سرحادث دی
واړه نوی پیدا شوی ؛ چه حادث له دوه حال خالی

ندی یا اعیان دی یا اعواض دی لیده کیږی :. سکه اعیان
هغه څیزون چه قیام ئ پخپل ذات وی لکه جسم یا جو
هر وی :. هر چه تن ئ پیوندی وی هغه جسم هر چه غیر
پیوندی وی هغه جوهر دی جوهر نه دوقحایه کیږي :.
او اعراض هغه څیزون چه قیام ئ په ذات نوی دوی
په جسم په جوهر پورمنده شی :. لکه رنګ او بوی او مزه
وی لکه شکل یا څواره یا پراره کښن نوی نوی څرګندیږی
سکه اعیان اعراض دی دواړه نوی نوی پیدا اشوی
حادث قدیم کنړ ښیه هغه کس بکافر کیږی :. هر چه جسم
دغو ښیه یا جوهر به پخپل ذات قایم کنړ ښیه یا اعواض
به بل پور ترښیه :. سکه دغه کس بخالق وی دغو واړه و
مخلوقات هیڅ کمان پکښن نکیږی :. کل عالم دی ګوره
نوی پید اشوی پید اکړونی غه قدیم یو الله دی :. زنده دانا
توانا شنوا بینا شئ موجود دی نه لکه څیز دی چه پچاوی
پید اکړی یا بکیږی :. خواهنده دهر چار یا زل دی نه جسم
نجوهر دی نه عرض نه په صورت دی صورت شوی :. حدی
نشته جمتون دی په ذات کښن یګانه دی نه لکه خیز دی
چه شماره شی باند نوع او جنس اهی باند رغیږی :. نه دی
بعض جزلرښیه نه پیوند دی بجزون هم دی بی پایان خدای
دی بیچون بیچګونه دی :. په مکان باند ځای ندی بیولی
فلوګش د زمانی باند تیریږی :. د خدای مثل ماسند نشته
هم لعلم لقدرت ئ هیڅ خین وتلی ندی :. کل صفات ازلی ئ
قائم دا ده لذات نه سره کیو دی نه بکو بښی څرګند یږی :. حق په
ډیرونکه صفت دی صفت شوی دوی واړه ازلی دی لوصفت
پکښن زنده دی :. بل دانا توانا قوی دی هم ئ آرویده

لیده دده بی غو بُستر کو کیږی ؛ خواهنده دهری چارِ مشیتئ
کننده دَهر افعال دی ؛ هم خالق دکل عالم دی هم دی رزق ورکوونکی
پصفتِ دَکویائ صفت شوی ازلی دی ندی هسی کہ خبری
چہ بحرف یا وازونَ بر غیږی ؛ کلام قدیم صفت دَذات دی د
خاموشی آفت ئ نشتہ چہ نقصان یہ پکښی وینہ ؛ دحق کلام م
زلی دی چہ پہ امر نهی کاندِ هم وموږ وتہ دَحق خبری کیږی ؛ قر
نَ دَخدائ خبرِ مخلوق ندی پکاغذ باندِ دی کښلی هم پړب وایہ
شینہ هم یاد شوی دی پړ ہون او معنی چہ ده قایم ده لذات پہ
داوره منزلون تغیر نشونہ بکیږی ؛ تکوین دَحق صفت دی
زلی دی کل ممکن ئ لعدم بیرون کړی ولی تکوین او مکون
دی ځبلہ کو بنی څہ پیوند بیلتون ئ نشتہ چہ پعقل کښی غواړی
کافر کیږی ؛ ارادت صفت ئ ازلی قایمِ لذات هم دحق دی
صفتونَ لکمال هر چہ ده پارادت کښہ وو خواسیتلی او س
تکوین پمشیت کښی هغہ کیږی ؛ دخدای دید ار هم
حق دی ثابت شوی دی پعقل هم پنقل ؛ دیرحدیث باندِ راغلی
دَسرِ پہ ستر کو بی گوری هم عورت هم مرون ملک پنو ر
تجلی شی دَغہ هسِ لیهښت حاصل کیږی ؛ تجلہ بہ نہ ځائی وی نہ
پلوړی چہ وحق تہ مخ پخ وی یا دو اړاندِ یا دورستہ نہ پر نئ
بہ دَ بر ینبا وی ومؤمن تہ چہ مثال نظیری کیږی ؛ درست
وجود بی تر کسی کادو ینان شی پس یقین لی پیدا شی دا چہ مالیده
الله وتہ هرچا بہ تجلہ وی کوښی کوښی ؛ لک دَخور لسم میاشت
بی وو ینی چہ هیڅ شک بی نکیږی ؛ هلہ چہ دید ار کوری هیڅ
دودی بہ دَنیہ خدای او دَبندگان ترمیان نوی ؛ پس خودیې
بی شی ورک هم بہ شہ پړلوری غایب شی ؛ ولی همنره بی زده وې
چہ څمالیده لخدائ سره کیږی ؛ خدائ خالق دَکل عالم دی هم هرچہ

دوئ کانڊِ دَعْوا اُهغه کفرکه اسلام وی ؛ یا طاعت وی
یا ګناوی یا څه نور افعال ئ کیږی ؛ دغه واړه ئ پخواست
بمشیت دی بحکم هم ئ دی و د دسو بینه ؛ دکل بند کان چار اندل
زه شوی ازلی دی هرچه اوس دوی څه کانڊِ یا بکیږی ؛ بنده یه
خپل کردار کښی مخیر دی که نیکی که کبدی کا چه ثواب عذاب
پده دے ؛ دوی دواړه دی لخدائ
ولے خدائے په نیکے راضے
دے ؛ او په بدیے راضے ندی ؛
ولی حکم د ازل دی باندِ تللی او رسیږی ؛ هره چار چه بنده
کانڊِ سکه لحق روخ توان ورسیدلی دغه توان د الله اصل
د قدرت دی ؛ هغه قدرت چه دَ بنده پلاس کښیوزی چارِ
کیږی ؛ دهغو چه اسبابونَ آلتونَ اندامونَ سلامت وی هم
په باندِ د توان نامه شی روغ ؛ مکلفان هغه سړی دی چه
داهم بره توان ئ بیاموند لحقَ مت هغو لره بنا یُیږی ؛
پر بنده باندِ کران چارِ ندی فرمایلی چه عز واخله مره ژوندی
کړه ؛ یا آسمان زمکه پید اکړه ؛ ولی دار تلك آسان حکم ئ شوی
چه عاصی دِ ګناه پریږدی هم کافر دِ د اسلام پلوری کیږی ؛
هر چه رنځ او زحمت مومی دغه لپسه چه واهَ شی ؛ یا بینیښه شی
هله ماتره دغه پس چه سړی کانڊِ مات یا څه نور دَ خه پری
لګیږی ؛ که څوك په تیغ څبله و وژنی تحقیق آجل ئ لازل هم
دغه و رسیدلی ؛ چه د هر چا اجل یو دی ؛ وَلِ معتزلی وائ
دوه اجل دی راغلی یو دَ مرله دی بل دَ وژلو ؛ چی وو ژنے
پتوره هغه اجل ئ کوتاه کیږی ؛ هر بنده به رزق تمام کا
هغه حلال وی که حرام وی چه دا دوه دَ بنده رزق دے ؛
ګمراهانُ دی و ئلی چه حرام لکه وا نبه وی رزق بر نوی پدا

لفظ کافر کیږی ؛ داکمان دِ هیڅوك نکا چه سړی به خپل
رزق پریږدی باد نورچا رزق بوخوری ؛ چه پدیر زده
کالون قسمت شوی اوس نرزیات شی نرکمیږی ؛ پاك
الله م فعّالٌ لِمَا یُرِیْدُ دی کی خواست شی راهنمائ کا کی خواست
شی ګمراهی کا ؛ پده فرض واجب ندی چه کل سودِ و بنده
تر هم دَدین هم د دنیا لره رسیږی ؛ پکور کبس بعذاب وسه
دَغو وارو کافرانُ هم دځن فاسقانُ ؛ وَلِ هرچه مؤمنان
دی پاخلاص کا طاعتون سکه پکور کبس به نعمت پر نکا رنك
وَرُو رسیږی ؛ د منکر نکیر پو بنتنر ثابت شوی پقران اَوَ
پحدیث ده هم ژوندون دی پس لمرګ ؛ هم هس د
قیامت تلر ده حق هم ښیری بورکو ینه هم هله بدِ حرام
عذابون دَحلالُ حساب کیږی ؛ هم هغه حوض کوثر حق دی لر
صراط بجنت لد و زخ دوی واړه پیدا شوی اوس طیار دی ؛
دابهښت دو زخ موجود دیٔ هم باقی لخپل اهل چه فنا پرِ
نرغیږی ؛ کَدَ مؤمن ګلاس لوئ لوئ ګناه وشی نکا فرشی
بنر و وزی لا یمان څوحلال ئ نکنړ ینر ؛ ولِ خلاف خوار
جی کادوی وائ پګناه سړی کافرشی دحضرت رسولؑ پدین
کبس ید غرو یټی نبو ئیږی ؛ خدای لك کرم کابي لشرك به لښود
ګناهونَ جی خواست وی دی جمله عاصی بیغم کا ؛ هره ګناه که
صغیره یا کبیره وی دعاصیان چه کرم ئ بخدائ با ندی
نبا ئیږی ؛ دبنده به ګاه عذاب پصغیره وی ګاه بخښنه
لکبیره وُ څوحلال ئ نکنړینه ؛ اوکه یوه زره ګناه وی لکه
لو بته یا کیاه بده نورچا حلال ګنړینه کافر کیږی ؛ شفاعت د
ګناهکارُ ثابت شوی په رسولؑ دی لبنر خدائ دَقرآن پاینون هم
بی عالمان علمان شهیدان دریم طفلان دَموړ پلار کا ؛ طهرخوئ

گناه لوئ وی لکه داغرون ځرګند یږی ؛ دَ کبیره گناه ښبستن
چه مؤمنان دی په وزخ کښ به تل تتل پاتِ نشے ؛ سکه ایمان
هغه باله شی چه دَ شرع کل امرون دی قبول کاندِ بزړه کښ هم
اقراری تل دُ رب باندِ گیږی ؛ پس عمل کږیات کم شی دمؤمن بخره
بزیات کم نشی وَلِ ایمان عمل دَی دواړه ښیله گوبنی ؛ سکه ایمان بر
حال خودوی نه بزیات شی نه کمیږی ؛ ایمان بودی لااسلام
لتوحید لعرفان څه بیلتون ئ ښبله نشته کی کورِ ؛ هرچه دینے
قبول کړی مسلمان دی هم نامه دَ موحدی دَ عارفی باندِ رغیږی
هربنده چه پربنتیا باوومونده لی وی بزړه کښ دی دوائ زه
مؤمن یم اوس پسشکه ؛ وَلِ هس دِنوائ چه مؤمن یم کخداے
کاندِ بمذهب دَ حنیفی کافر کیږی ؛ قادر توان هسِ لرینه چه نیک
بخت سړی بدبخت کاهم بدبخت نیک بخت کوینه ؛ وَلِ تغیر په
نیکبختی په بدبختی دی هغه صفت چه کرزوال کا هیڅ نله نه تغیر
کیږی ؛ دَ حق ذات صفات قدیم دی لکه ووهسِ بوین تغیرے
نشته ؛ معتزلی وائ که صفات تغیر وینه به تغیر شی پِ غرویْ
لغزیږی ؛ دخدائ چارده لحکمت چه نبیان ئ راِ
استولی وسړی تَه سړی دوی وخلق ته که خیرِ
لنبادی هم لغم هم لِهرچه به پدین او په نیا
سړی پیری وو مُحتاخیږی ؛ استواری پیښتی په معجزه
ولوی لوی معجزی کړی ځرگندِ بملکون ؛ د دوے
سر آدمؑ صفی و اوآخری محمدؐ قریشی و پس
له ده پیغمبر نوه نبه کیږی ؛ بځنِ حدیثون ئ
شمیرلی انبیادی چِد وئ همبره ووراغلی ؛ ولے
صحی خبر دغه دی چه په شماری مه کښنیا سه دَ غو
خبِ قصه وشوه وینی تَه دغوځنِ وینی وته ونشوه نبه

کیږی ؛ تر ایمان و وارو ره پشماره ی مه کښباسِ کنه
ځن نبی نوی تی که کړی ؛ یا بځولٔ ځن و باسِ چه
پشمار کښی په رانشی دا قایل به پداد وارِه کافر کیږی ؛
دوئ وارِه وو رښتیي هم په بند هم پخبره چه لخدائ ولیي ولی افضل
پکښی تر وارِه محمدؐ قریشي وَچه دا توغ دشفاعت هم پده باندِ دی ږی
کل فرښتی بنده دَخدائ دی تل د خدائ پحکم چارکا هم دوئ نر او ښځی ندیٔ
دَخدائ حق دی کتابونه پر نبیان دی راغلی کل بیان پکښی دامر دی
دنهی چه طلب که به پوهیږی ؛ هم بیان کړلد ید ارِه دَبهشت لکونا کونه
نعمتونه هم لد و زخ لصراط کا خبر چه هر څولٔ ځنِ و یر یږی ؛
درسولؐ معراج هم حق دی چه پټن په بیدا ری و آسمان
تی وَوړی دَ دغه پس هم تر عرش تر کرسی لهغه ځائ پر پور ترد
چا عقل نر سیږی ؛ حق دی کرامت دا ولیاؤ دوی ظاهر کړه هیسي
چارِ چه هیچا لید لی نوی ؛ لکَ لری لار په لږ مدت کښی پریکا یا
خوارِه او به پیدا کا چه هله باندِ دَهر چا نفع کیږی ؛ یا به پور تر
پهوا ځی یا پخ بر دا و بوځی یا کو یا که کا نړی بو لی یا جاهل سری
پمراد ورسوینه ؛ یا دی دفع به بلا کا یا دښنه به پر بله غوځ
کا په باطن کښی با خه نو دغه چه و خلق و ته رسیږی ؛ دا هسِ ؛
کرامت دَا ولیاؤ معجزه دغه رسول دی چه دده لبرکتٔ پا امت
کښی ولیان هسِ پیدا شی چه کرامت ئی د معجزو پطور کیږی ؛ هغه
ولی په پیغمبرانو اولیا نشی خواختیار ده پسروی د نبیؐ نکاهر چه
غوږ ید لی وی یو ذره لشرع ؛ کرامت ئی استدراج دی غه
لد یو لپیری بحا بحصلیږی ؛ پس لجمله پیغمبران ابوبکرؓ
بهترین وه تر یارانو هم تر وارِه آدمیانو ؛ دغه پس دا عمرؓ
فاروق بهتر وَافضلی په وه زومانو باندِ نبا ئیږی ؛ دغه
پس دا عثمانؓ په بهتری دی دغه پس هم علی کرم الله دی پدانو صحابه

کښې هم ئې پس لپاك رسول ﷺ بادشاهي وه په قريش کا له
پك رنك هرچه شك کا رافضي دی کافر کيږي : پس له وے هر
چه ناست حکومت وی یا ملك یا امرا بد وی بلل شي : اوس
لازم پر مسلمانو چه امير د مسلمان سره پيدا کا چه احكام دَ
شريعت پر قوي کيږي : هم چه څوک دَ سرحد کا ند دی روغ هم دي
لښکرونه ټول کا وکافر ته هم زکوة عشر باخلی هم غالب پکړه ن کښې هرچه
دوي لپا دشاهي باغي کيږي : هم د غله د راهزن لاس بر پرکو ينه
هم پآدينه اختر بکا نمنځونه : هم دَ نمونځ هغه جکړه کا چه دَ خلايق
ترميان به پيدا کيږي : گکواهان دَ چا پيدا شي بے حقون گواهي
ولي بادشاهان دی قبول کا : هرچه پاتے يتيمان شي څوك ئې نوی
هغه هلك هم بحكم دا امير په نكاح کيږي : هم اولچي دَ کافرانو هرچه
حق دی د سپاهيان پانصاف دی ويشنه : هم بايد دی چه بادشاه
ظاهر وی پټ لقه کښې هم حاضر په لښکرونه خرکند يږی : بی قريش دِ نور
څوك بادشاهي نکا مکر دوی موند نشي : او په ميان د جا
هلانو فتنی ډير شي آغازِ چه په بی دَ بادشاهان لسياست ترو د
کيږي : وَلِ دا روايت نشته چه بادشاه دِ بقريش کښې هاشمي وي يا
اولاد دِ دَ علي وي دا مذهب د رافضي دی چه پيري او بادشاهي دبي
سيد بل يونکا دا پرده پاند بنا يږی : دا هم نه شرط ندی چه غلے
چه بادشاه دَ جمله گناه پاك وی يا افضل په ما کښې د تروا ره
خلقه وي : وَلِ دا هم نه ئې شرط دی چه لايق دوی دَ حكم
هرچه ډيره مند بودی او سياست ئې پطريق دَ شرع کيږي : دا اسلام
واره حدونه دِ نکاه که کړ بچا خه زور ز ياتی شي تيوس دی بنه وکا
او که دی چه گناه يا زور زياتي کا په فرمان دَ اهل حق دره لاس لبادشاهي
لحکومت به نځيږی : امام که نيك کردار که بد کردار دوی ته پد واره پس
لمونځ کړه : هم ته دواړه جنازه کړه هره چا چه وی اصحاب سره کړه

ترېي نيك خه موايې ؛ چه هېر ونك خبره دعاصيان په يقين كښ خلل كيږي
بي لس اصحاب چه نبي كواهي په لوئ دجنت ده پښو دچا تركواهي
ملاوول صديق رض عمر رض عثمان رض پس علي رض دي لزبير لطلحه هم لسعد
لسعيد عبيده عبد الرحمن دي ؛ دالس واړه جنتي دي دچا شك
پكښ نكيږي ؛ په موزه دِ مسح كاندِ مسافر كه مقيم وي نيك كردار
كه بد كردار وي ؛ هم هيس دخرما څو ښاب حلال دي اوليا كهر
څو بره په رتبه شي بمقام دا نبيا به نرسيږي ؛ كه عاقل بالغ سړي وي وربه
نه ښيئي هس مقامون چه به امر نهي نكا ؛ بخلاف د ملحدان دوه
وائ موږ واصل شو بموږ امر نهي ورك شو په غه وئي كمراه ده
كافر كيږي ؛ هر بيان چه لقرآن لحديث بيان شوي پظاهر معني ي كا
كوه لكه وئلي مفسران ؛ خلاف معتزلي كادوئ وائ دا رموز دي
داسنيان ورنپوهيږي ؛ كڅوك وائ خدائ بخلق كښ خلق بخدا سه
كښ محوه شوي ؛ ياكناه حلال كڼه ينه ياكناه بخوار كڼه ينه ؛ يا پشرع
پور مسخري كا كافران دي هم مطلق كافران دي هغه كسان چه لاينه
لحديث منكر يږي ؛ هرچه ناامید شي لرحمت يا امين لعذاب دوه
دواړه كافران شي ؛ هم هرچه د بتان كاهنان فالكويان غيب
كوئ به باور كا كافر كيږي ؛ معدوم نه شيز دي نه لېده شي دا
معدوم دي په وه رنګ يو مطلق بل مقيد دي ؛ مطلق لك
شريك د باري نوه ني نوم ني نښان قبله وين نه بكيږي ؛ مقيد
چه ني نوم ني نښان وي لك فرزند د موړ يلار په پښت كښ
وين ؛ ول كڅوك ئ مور يلار قطري كا دا فرزند بي په پښت
كښ پيدا شي ؛ ول خدائ هس قادر دي بقدرة ئ پيدا كيږي ؛
ژوندي چه به د مړ و بچق دعا كا يا څه خير كا مړ دكان به
پرِ خوشنود شي ؛ او خلاف معتزلي كا كمراهان دي دوي وائ
سودي نشته په دعا به نه خوښيږي ؛ د هرچا دعا قبليږي حيا

جتون ئې وراشي وَلِ زيات دَپرهيزكارُ ؛ گمراهان وائې
دعائشهٔ اثرنكا اوس ناحق پدعا بخوك نازيږي ؛ دقيامت
واړه شرطون چه نبيؐ دي بيان كړي واړه حق دي پخپل ځاى
باندِ براشي ؛ لكه دجّال دابت الارض دي لياجوج لماجوج
هم مهتر عيسىؑ بكوزشي لآسمان هم دانوربه لمغرب لوريَ
خيږي ؛ دانشمند چه اجتهاد كانه منكر ورځنِ مشر ژرتر ژره
كصواب وي وي نسه كه خطاوي پسِ محځه ؛ ملامت باندِ
مه زده كله كله روند ه پښه لا رهم ونبوئ
ټيږي ؛ وَلِ زده كړه اجتهاد هله ما نه شي چه هوادَ
مجتهد پنوس كښ نوے ؛
اوكه دي اهل هواوي پسِ مخه دغه كس به پد وه كون وشي
ميږي ؛ تحقيق چه انبيا واړه افضل دي ترجمله فرښتكانُ تراول
تيايون ؛ دَغه پسِ مرسلان فرښتكان دي افضل تردانو واد ميانُ
دچاشك پكښ نكيږي ؛ درويزه چه عقايد په پوښتُ وُشفقت
ي وه پلوي پهلكُ په آزا وُيه بنده ؤپوښتنځاوُ ؛ هرچه دوئ
بد اكتاب بزبره كښ ځاىُ كا مستقيم بشي پشرعَ هم پدين دَ
پاك نبي كښ بهيځكله نبنو ټيږي ؛ اي طالب كتر داكتاب پياد كړ
تربش دكاملانُ ؛ هر گمراه چه به لتاسره دعوه كا پجه كه به روشر
ميږي ؛ بيان ديگر در تيسير آوردن خلاصه كيدانى تابر جمله عوام الناس از افغانان آسان
واسهل آيد وهر كسى را از وفائده وبهره ديني برسد بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
بسم نام الله خداىٔ دي ؛ كارساز دَكل عالم دي ؛ رحمٰن
مهربان خدائ دي رزق روزي ورَسوين وكافر ومؤمن
وجمله ځانورانُ ؛ رحمٰن رحيم دواړه مشتق دي درحمٰن
معني م وَ وِ ؛ رَحيم بسيار بخشاينده دي دي هُورِ بوره
كوين وخاصه مؤمنانُ ؛ ماچه داكتاب آغاز كړ دَ

خدایٔ نوم مې بدرگه کړهم امان غواړم لخدای لشیطان
مې کریږدي بل نشم لړ بیمانُ جمله صفت ستایُن چه چاوُ
وِیا بوایٔ دالایق دالله دَ ؛ چه خالق دَ کل عالم دي هم پر
وړنده دجهانیانُ ؛ دهغه جهان بنا دی دهغو دي
چه پرهیزی کړ لکفره یې خلاص کاهم جزا بود کوینه لخاصان
دبنه خدایٔ درود رحمت به پاك رسولٌ شه چه بنه نوم ئ
محمدٌ دی هم پاَل پاصحاب پر امتی دَغه پس پعالمان ؛ اوس
ترده کړه چه بنده دی ازمیلی پر نیکی هم پر بدی کبنې چکی؛
کوم چار کا خوښ دَنیکان بثواب وی دَبدان بعذاب وی
دَعصیان ؛ پازمیښت کښی فاعل بنده ترنی پروا پنا روا دی
څوك دِ کا نه څوك دِ نکا ؛ پس هیڅ چاره مې نشته دروا دنا رو
دروا اُنوع لبیانَ ؛ هم هس دَړ وار ناروا معنی بوایم
لحکمون چه اسان پطالبانُ شی وَلِ زیات پافغانان ؛ درویزه
بنده بیان کا اوس توفیق غواړی لخدایه فرض واجب سنت
مستحب سره روادی پنځم مباح هم ورسره کانړی یارانُ ؛
حرام مکروه ی ناروادی بل مفسد ورسره مسله دی
هغه مفسد چه پروا عمل کښ راشي دی تباه دَغه عمل کا تاسِ
وار وی ای دوستانُ ؛ پس داواړه آنتر رنك هر چه فرض دی
ثابت شوی پر آیت او پر حدیث دین پسشکه ؛ پس حکم یٔ ثواب
دی دعامل هم عذاب دی دَبیعذره تارکانُ ؛ هر چه لاتغا فی
فرض منکر شی بکا فر شی لکه پنځه وقت یٔ لمونځ دی لازم
کړی پر عورت پمړدانُ ؛ هر چه واجب دی ثابت شوی پآیت یا
پحدیث دی لیکے شك به بکښ وینه ؛ دَکړو دَنکړو حکم ی دسه
دفرض ولِ اعتقادی هس ندی چه منکر بي نوی دکافران ؛ بنت
چه به نبیٔ دایم مدام کړه ولِ یو ځل با دوه یٔ وُو پرینبی ؛ پس ثواب ئے

پکړدن دی پدا نکړه ملامت پۀ کډه کښ چه بدی شی لپښیمانُ ؛
مستحب چه نیٔ بوځل ووکړی نو دیٔ نکړه امامان کړه پهر ؛ په
کودن کښئی ثواب دی په نکړه ملامت ندی ولِ ډیرا وما ن
بوکالکه لوئ بخزه وینی دنیکانُ ؛ په مباح کښ مخیر دی کی کانډ
کی نکا هم ثواب عذاب ئ نشته داخبره په روایت دبینایانُ ؛ په
حرام کښ دَهی ثابت شوی اوس مطلق چه دَهیچا جکړه نشته ؛
هر چه دَخدای لویری په یزدی ډیر ثواب دی او پکړه کښنی عذاب
دی دبدانُ ؛ هر چه حرام اتفاقی حلال کړ پینه بکافرشی لکه سرود
وی یا. شیبلی یا آواز بیٔ ځوک آروی یا برقص کاید وی دغه
فعل دَشیطان ؛ هم هسے بمکروه هی ثابت ولِ کاه پضرورت
کښ بمباح شی پکړه ئ ویره دَعذاب ده پدا نکړه ئ ثواب دی
کہ حلال ورته ووائ دی ندی دَکافرانُ ؛ مفسد چه پر واعمل
کښ مراشی هغه عمل بحبطه کا پقصد کړه کښنیٔ عذاب دی کہ پوهیر
ځنِ پیدا شی دی ندی دَفاسقانُ ؛ هسِ زده کړه بمانځه کښ
جمع شوی دَځلوېر واړه وینی دی ؛ ولِ دا نور هم پیدا کیږی
کاه کهی لمصلیانُ ؛ پس هیڅ څاره م نشته د دوا رُ نوع لبیان ؛ هر
نوع به تمام وشمیرم چه لفظون ئ کوتاه وی اویوره پکښ بیان
وی مسائل دمصلیانَ ؛ سکه داواړه اته رنګ اته باب بی
کړم چه آسان بمؤمنانُ شی ولِ زیات یا فغا نانُ ؛ باب اول در
بیان فرایض نماز پنځلس ۱۵ څیزه فرض دی په نمانځه کښ
ځوک بیرون دی ځوک درون دی عزیزانُ تن
ځای جامه دِ پاک وی خپسر پټ کا نری یارانُ ؛ وقت
نیت قبله ته زده کړه لتکبیره دا آته واړه بیرون دی
بیا قیام لقرائت لرکوع لسجوده هم ورستی کذا رکښی مصلیان
ترتیب فرض دغو څیزون هر چه یوځل مونځ پهر رکعت

اشي ؛ لکه قیام لقراءة لرکوع هرچه یو شی ځنِ پاتِ نمونځ ئ
مات شی عزیزانُ ؛ هم هسې ترتیب فرض دغو څیزون
چه په درست نمانځه کښ یو ځل مو ندع شي ؛ لکه
ناست پورستی ځله یا تکبیر وی لاول که لځائ شی سپې
ځائ نمونځ مات شی آنسیان ؛ پیوه چار لمنځه وو
زه که سلام وی که کلام وی ؛ یا نخه فعل خوچه نمونځ دی
پرماتی ږی ؛ داوه واړه درون دی وپوهیږی طالبان ؛ باب دویم در
بیان واجبات نماز واجبات د نمانځه واړه سره یو ویشت ځنِ عام هر نمانځه کښ هم
پواړه مصلیان ؛ ځنِ خاص بځنِ ځنِ نماز کذارُ هم په بعض صلوتونُ کښ
بوی نر هر کښ بند ئ واروی طالبان ؛ عام لفظ تکبیر تحریمه د هم بوږ نه
کذارکښ بچارکانی کښ هم بدِ واړه قعده لولی التحیاتُ یا کسانُ ؛
پرکوع سجود آرام کړه فرض واجب لځیل ځائ لری مکړه هم بلفظ
سلام لنمانځه ووزه دا طریق د مسلمانانُ ؛ او څلورم قراءت درست
کاورکوع وتر ته نځی خوچه دنړی تسبیح ویل شی ؛ یا ورپښی کذار
چه کښیني درود وائی پطریق دساهیانُ ؛ دغه نفی تاخیر واجب و
وئ نکړه دغه نمونځ ئ په نقصان شه بنو رځه به پوره نشی مکر
دوه سجده پرِ وکاندِ د سهو یا قوال دامامانُ ؛ هم چه ضم د سورت
پریږدی ورکوع وته راکوز شی پوهیږه یاره بیا دی په بیا د ته
وجار ونړي سورت دِ ضم کا ؛ د واجب وولکه لځائ شی په
ځائ سکه سجده سهوه دِ وکاندی یارانُ ؛ داوه عام ووچه م
وُ وِ څلورکس خاص دی اوس بوایم د فرض یو رپښی دواړه رکوعة
کښ هم ولول الحمدُ سره بل سورة د وړاندِ یو ځل لو ستلے بوی
مؤمنانُ ؛ له الحمد سره بل سورة پیوند کړه یا کډری ایات کوتاه
یا یو دراز وي ؛ دغه واړه پر امام بمنفرد دي ول نه پمقتدیانُ ؛
هم پو تر کښ دعا قنوت دی دړی نمانځه پزوده د دوه پو دو بجماعت

لوستلے بوی ؛ چہ امام پزوده لولی تاسِ غوږ باسي ای خلقه هم
خولیت ولاړ اوسی یارانُ ؛ هم چه وړش تر امام تکبیر وکا
او امام وی پہ نمانځه کښ ورسره و تلی بوی ؛ وسکه خشو کرکعت
دِ بحساب دَ نمانځه نشی دَ غه خوئ دَ پسروانُ ؛ بل سجده تلاوت
هم با امام پہ منفرد ده دَ دوعیدُ و تکبیر ون لرکوع سره وای هم سجده
سهوه واجب با امام پہ منفرد ده چہ واجب د نمانځه ترك کړ پہ اننده دَ
ساهیانُ ؛ دَ واړه عام کیو ترك کړ مکر طمانیه چہ وجوبت ئ دنوړ
چادَ پاره شوی ؛ او د خاصُ کوړ بنلے آتړ وهیر کا سکه سجده سهوه
دِ وکا زاهدانُ باب سیوم در بیان سنتهائ نماز اوه ویشت سنت
دی پہ نمانځه کښ دا اولس پکښ عام دی فهم وکا نړی یارانُ ؛ اول لاس
پورته کول دَ تحریمه او د قنوت هم داختر دِ تکبیر ون دَ فقیرُ د
شاهانُ ؛ هم کړه کت خپله بیار ته پڈ واړه چه ند وی خپله پیوست
وی نړلری ؛ هم سُبحانَكَ اللّٰهُمَّ لوستلے بوی هم بنی لاس پہ کیڼ ایښود دَ
دَ بندکانُ ؛ هم چہ کښت پورته درومِ تکبیر وای هم هس دقنوت
تکبیر سنت دی در کوع تسبیح دری ځل هم دا دواړه زانونس پرکوع
کښ چہ وی کت خپل بیار ته طالبانُ ؛ هم قومه جلسه وکا نړی هم سجده
پڈ او ه اندام کا نړی عالمه ؛ چہ یو سر دوه قدمون دوه زانو
هم دواړه لاس پزمکه وینه دا سجده دَ مؤمنان ؛ د سجده تسبیح
دری ځله دای لږ دی منفرد کی ترلس ځل کم وائ دَ غه خوی د
زاهدانُ ؛ پتشهد پس درود پہ پاك رسول دی پڈ رود پس هم
بل دعا وای هر چہ یاد پکښ خپله ځان هم مورُ پلار کړ هم دعا وکړه
پواړه مؤمنانُ ؛ ول هس دعا مکړه چہ دا خواست وی لسړ یو
لکه او به خواړه جامه قلبه وادہ وی دَ غه نمونځ بد تباه شی دَ غه
خوئ دَ نا یوهان ؛ هم بنی کیڼ سلام چار باسه پکښ نیت کړه
دسړ یو هم هر چہ نګهبان دَ ړ سره دی د هم فرښتکانُ ؛ اوس بیان

کہم خاص چه دخن نماز کذا رنمانځه کښ وی راغلی ؛ هرامام دخپل تکبیر
پړوره وائ مقتدیان دِ هم داخپل تکبیر بیوند کا پر تکبیر لامامانُ ؛ دا
مام تر بسر وی پهره چار کړه هم تعوذ تسمیه د واړه پورو لوستلی بوی ؛
داخلو دواړه پاامام پمنفرد دی لتامین پو دلولی عالمانُ ؛ اوکه امام
پزوره اولی مقتدی دِ آمین وائ بخلاف ؛ هم تسمیع پر امامان او تحمید
پر منفرد پمقتدیانُ ؛ بل پد واړه قعده کینره پښه پر باس تر پر کینیه ښې
ولاړه کړه ای باره ؛ ولِ عورت دِ داو واړه پښې ښې لودی وباسے

بسرین بانڊِ دکښنی محبانُ ؛ باب چهارم دربیان مستحبات نماز مستحب دی

واړه درو بیڅت ولِ څورلس پکښ عام دی انسیانُ ؛ ښی کینره کاتر تر
پریزده پهرحال وهغه خائ وتر تکوره لکه چه ویلی فقیهانُ ؛ پقیام تر د
سجده وځائ نر کوره پر کوع د پښو وشاتر پسجده دپو زِ څنګ تر
پقعده وخپل غیږ تر او پسلام کښ واو زو تر ویلی عالمانُ ؛ که ارزی
دو بانڊِ زور کا یا سر فه دواړه شونډِ پر بله کیږده پر یمږده څو
نوانیږی ؛ هم تر دی آیت نا یات پهر رکعت لوستلے بوی هم قراءة
بخرج لولی قاریانُ ؛ پر کوع کښ ملا لسره برابر کړه چه قدح پرِ ود
ریږی ؛ دوه زانو و ړبنلی تر لاسون لاس تر پوز تر دا وچولی و ړنلے
وسجده وتر الینبودی مصلیانُ ؛ پد وه لاس کښ سجده کړه چه قیام
لړه بدروم وازکونه اخل یا شوی ؛ دلاس دپښو دګتمخ کړه
وقبله تر پر کوع هم بسجود کښ لک کړه پیغمبرانَ ؛ کیِ وچولی
بخاوره بخولی شی څو بیږون لنمنځه نشی پاک ی مکړه لکه وخدا ئه
وتر دریږی بنمانځه کښ د ږو پښو تر میان څلور ګت ځائ پر یږده
صالحانُ ؛ دواړه لاس پورانه کیږدی پقعده کښ هم
پدواړه لودی مخ څرګند کا نړی چه صف ئ و ینی چه سلام
نی دنیکانُ ؛ خاص واړه سره نه دی اول لاس پورت کول
پتحریمه کښ تغه پورِ خوئ حد وی ؛ مردان دِ دواړه نوک

رکعت کوټ ترنه دِ خپل غوږ ورسوي او ترا وږو
بوری هسک کانړی زنانُ ؛ بیا مردان دِ دواړه لاس
ترنامه دکښی کیږدی ؛ او عورت دی پاس پسینه پریږدیه
بل چه تحریمه تړی دواړه لاس هم ترلستو تړی بیرون
کانړی مردانُ ؛ اماما دِ په ټمنځون کښي ولولي هغه رنګه
سورتون چه راغلي بحدیث په روایت دی ؛ هم صباه دِ دا
بنلی رکعت او ږدکا ترورسلي دغه خوئ دمؤمنانُ ؛ منفرد
دِ تردرغل تسبیح زیات وائ چه طاق وی ؛ دوه بازوهم کشاده
نړی لکښه ئ ول کیږه لورنون او ورنون لپنړی لزمکه پرکوع
هم پسجود کښی کشاده لری مردانُ ؛ او عورة دِ دواړه پیوسته کاهم
دِ بتول سره پریوزی پله یوځائ لبل لری نوی ؛ دفرض پورستی
رکعت کښی یوه الحمد لولی پی سورت دا مذهب دعالمانُ ؛
پغه چه قراءت وی تسمیه د ترالحمد و پسی وائ وائ په خلق او
مسبوق دِ هم بیا همیزه منتظر وی وامام تره خودی به تمونځ تمام کاندِ

یارانُ ؛ باب پنجم در بیان حرامهائی نماز حرام واړه سره خورلس هرچه

واړه سره عام دی پرهیز کانړی متقیانُ ؛ تسمیه په چه لتامین بلند
بولی هم چه بنی او کیږ بکودی ؛ او چه څرمخی کوزولی لقبله وی بند کان
واسمان ته چه څوک کوری یا بیعند ده به پستنه یا پلاس باندِ تکیه کا
یا پلاس پوډ ته کوی په هغه ځائ چه روایت باندِ نوی دَ
فقیهانُ هر چه پرکوع هم پسجود کښی دی دَپښو کت کا پوریت
داحرام دی ؛ او چه سری پښی وی پښی کا بورته بیا چه یی واخلی
پښی کیږدی دغه تمونځ پی تباه شي په افعل دَ ترکانُ ؛ هر چه تشهد
لره پریوندُ باند کښینی یا پتن او بچامه بځوك یو دوه خل
بازی کا ؛ هم چه اشارة پسبابه کا لکه مذهب د شافعی دی
ولِ دا فعل حرام پحنیفیانُ ؛ هم چه سلام پیوه لورکا هم دعا قنوت

په بيو توه دی لولی په تکبيراو پثنا په تسبيحاتو تشهد کښې بخی زيات
کا تر هغه قدره چه امام اعظم رح ويلی ليارانُ که ليو ويشت
واجب يو عمداً ئخن ظنا کا داحرام دی ؛ محيط کښې حرام او مکروه
يو رنګ ويلی مصنف دی طالبانُ ؛ باب ششم دربيان مکروهات نماز

هر چه په بنما نځه کښې مکروهات دی دوی تپيته بيوه کم دی وا
عظانُ ؛ دوځلو يبنت ی پکښې عام دی لکه تکبير چه ځوك تکرار
کا رفيقان ؛ هم هر چه ځوك پکتوا يتون تسبيحات حسابوينه دا
مکروه دی ؛ هم هس هر چه لاس په نشی زدينه يا پيدا کا په نمانځه
کښې دی بد خوئ د جابران ؛ هم هر چه بيعد ره تو خيزی کړ فو تح
پيدا نشی کراهيت دی ؛ بل که پوزه پاکيزه کا يا فوکی کا بنمانځه
کښې کړ خوار ويدا نشی مؤمنان ؛ که بخله کښې درم وی يا ئخه
نور څه چه خواندنی منع نکايا هم هس بقومه او بجلسه کښې کا
مخ پورته واسمان ته يا غابس نبکوی ته حلق ولار شی کهلاك
غه ته نخودوی اديبانُ ؛ هم هس که سنت د نمانځه پريږدی لسنت يا
پکښت پورته ودی تحميد تکبيرون يا بيعد ره دواړه لاس پزمکه
زدينه ؛ وسجده ته تردادوه زانود و پراند دغه خوئ د ضعيفانُ ؛
هم چه ی پس لزانوا خلے چه دريږی يا دسېی پدود به کښينی بقعده کښې
هم چه پ ارزی خله کا و بله بتول يا به سټرکی پر بله نشی دا سنت
دجهودانُ ؛ هم هس کيو دوه ځل کانړی کا لسجده لړاو مکر که
سجده نشی مکروه ندی ؛ هم که خولی خاودی کا پاکی بنمانځه کښې
پاجامه پورته کوينه دغه خوی دجاهلانُ ؛ چه جامه کا او يزا
ندی يا بيعذ ره پارزی کا يا به خپسر پر و نيلتن يا بکوت ما تو ينه ؛
هم چه کاه به پيوه پښه و دري کهی پر بل ؛ هم چه کت کا ندی پر خبل
لری يا پيوست مکرد رکوع سجود و ی نديمان ؛ هم چه د يو پتلوار
لولی هم چه سر بدی لشا سره سم نکا پر کوع کښې ؛ هم چه

کام زیات بیعذره واخلے کپه هوقدم دریژی صالحانُ ؛
هم چه خوځی پنمانځه کښں هم که تر دِرسیږی کم وړنې پنمانځه کښں
یاءِ بنځه کاپز مکرهِ هم چه لار آچوینه هم موزه پلږ عمل دی وکاږینه
طالبانُ ؛ هم چه خوشبوئ پلاس کښں واخلي بوی کاندِ یابودوه
څله دی یاد کاپچامه یا پهِ بیوزی ؛ هم کیو سورت تعین کړ پنمانځه
کښں چه بهِ بې دِ بل نلولم دَ غه خوئ دی دعامیانُ ؛ هم چه دوه
سورت پیوه رکعت کښں لولی او ترمیان ئ پاتِ شوی یوسورت وهِ
یاچه دوه آیت لولی او ترمیان ئ پاتِ شوی یوآیت وهِ دغه
فعل دَنا دانُ ؛ هم چه و دستی سورت بهِ تر وړ نبلی وړ نبلی
ترو دستلے لولی اګرچه ی پهِ وه رکعت وائ دامکروه دی ؛ هم
چه تسمیه ترسورت دَو راندِ بهِ هر رکعت کښں لولی دا مکروه
دی امینانُ ؛ هم کهلك اخلے پنمانځه کښں داپنهِ ندی مکر ویره
وی لیرانلهِ هم لاوره للرم لمارانُ ؛ خاص مکروه واړه اولس
پنمانځه کښں یوامام چه منتظرشی پرکوع کښں چه آوازدکوښُ واروی
دائ زده وی چه څوك غټ وی دَغه خوئ دَفاسقانُ ؛ هم چه وستی
رکعت اوږدکا تر وړ نبلی پهِ فریضه نمانځه کښں یاآیت چه درحمت
یادَعذاب وی دی لولی او پفکر کښں دریږی پنهِ بهِ نوی مصلیانُ ؛
توقف پفریضه پنافله کښں مقتدی او اماما ن دی نکاندِ منفرد پهِ
فریضه کښں ؛ او که منفرد پنفل پسنت کښں کافردی نشی دَخاشعانُ ؛
هم هر چه د دستارپوله سجده کاپامروݩ چه بکیږهِ لوروݩ
یاباز و بهِ لتخرکون پیوسته کاپاپلږعمل قمیص خولی وکاږے
یائ واغوندی یارانُ ؛ هم امام چه پنمانځه کښں اوږده لولے
څوپرقوم ئ ثقیل شی ؛ یاتلوار کاردِ دپاره چه آسان شی پهِ و
یاامام لمقتدیانُ کښںوائیل غواړی ؛ ولِ همبره ی وی لوسټیلے
چه نموځ پرچاپرکیږی انسیانُ ؛ یادَوروځي پنفلون کښں ځوك

امامت کا پزوره لولی یاد سجده آیت ولولی لماماں پوره نمانځه
کښی مکر داچه دَ سورت پد نباله وی فاضلان ؛ کد غم
یاد نباد دی بو آیت وی دی بیعذره تکرار کا پهٔ فریضه نمانځه کښی ؛
هم چه یو سورت دَ فرض پیوه رکعت کښی دیر ځله تکرار کا موحدان
هم مروں لکه نمونځ کا اولستو نری وی پوره تر ځتکلو یا امام لکه
دویری دَ امید آیت ولولی مقتدی وائی رښیا دی خدائی ویلی
هم راوری رسولانُ ؛ هم که بیعذره پفرض کښی تکیه کا پد بوال به
ستن باندِ دا مکروه دی ؛ او پنفل کښی که څودی بیعذره تکیه کاندهٔ
ندی دَ کارهانُ ؛ باب هفتم دربیان مباحهای نماز مباح کل سره بولس او
آتری پکښی عام دی امامانُ ؛ لکه دَ سترګو پکو بنه څوك نظر کاندے
نوی لقبله ده جاریتلی دامباح دی مسکیانُ ؛ هم که خائی به وسجده
سری یو دوه ځل هوار کا کوی عذر یا ماو ژنی پنمانځه کښی دا ؛
مباح دی که هر څو سری محتاج پر چوب سنله شی ؛
بل هره نوع چه وینه لماران ؛ که پځله کښی یا پلاس کښی دیرم
وی چه طریق ئی دسنت دَ لوستن او دا ینبو منع نکا یا بد رست
قرآن ولولی تراول تاخره پترتیب لکه داخوئی دحافظانُ ؛ هم چه
جامه و رکو دوین پرکوع کښی دَ دِ دَ پاره چه پلن پریو ترنشی هم
کد نباله دد وسورت دی پد وه رکعت لولی دامباح دی
پروایت دَ راویانُ ؛ خاص واره سره دریدی لکه یو سورت
دَ نفل پیوه رکات کښی دیرځل تکرار کا هم چه بیعذره پنفل کښی تکیه
کا پدیوال پستن باندِ دغه خوئی دکا هلانُ ؛ هم چه دامام به
زره کښی شك شی او دَ سترګو پکو بنه پر بیار تر کوری کډا قوم پر
کښینی یا ولاړ یږی ؛ زه هم داهس کرم دغه خوی دی دوهیر
غار پو امامانُ ؛ باب هشتم دربیان مفسدات نماز واته پنځه دی پتحقیق
روایتون واره عام دی مصلیانَ ؛ یوه خبره دَ سړی که پقصد

امامت کا پزوره لولی یاد سجده آیت ولولی لماماں پورو نمانځه
کښی مکر داچه دسورت پد نبالره وی فاضلان : کد غم
یاد نبادی بوآیت وی دی بیعذره تکرار کا پدا فریضه نمانځه کښی :
هم چه یو سورت دفرض پیوه رکعت کښی دیرځله تکرار کا موحدان
هم مروں لکه نمونځ کا اولستو نزی وی پورته تر ختکلو یا امام لکه
دو یری د آمید آیت ولولی مقتدی وائی ربنیا دی خدائی و یلی
هم راوړی رسولان : هم که بیعذره په فرض کښی تکیه کا پد بوال به
ستن باندِ دا مکروه دی : او په نفل کښی که خودی بیعذره تکیه کا ندِه
ندی دکارهان : باب هفتم دربیان مباحهائی نماز مباح کل سره بولس او
آتری پکښی عام دی امامان : لکه دسترګو پکو بنه څولک نظر کاندِ بی
نوی لقبله ده جاریستلی دامباح دی مسکینان : هم که خائی به و سجده
سری یو دوه ځل هوار کا کوی عذر یا ماو ژنی په نمانځه کښی دا :
مباح دی که هر څو سری محتاج په چوب سنلک شی :
بل هره نوع چه وینه لماران : که بخله کښی یا پلاس کښی دمرم
وی چه طریق ئی دسنت دلوستن او دا یی بوومنع نکا یا بد رست
قرآن ولولی تر اول تاآخره پترتیب لکه داخوئی دحافظان : هم چه
جامه و رکوړ دوین پرکوع کښی دړد پاره چه پتن پریوته نشی هم
کد نباله دد و سورت دی پد وه رکعت لولی دامباح دی
پروایت دراویان : خاص واړه سره دریدی لکه یو سورت
د نفل پیوه رکات کښی دیرځل تکرار کا هم چه بیعذره په نفل کښی تکیه
کا پد یوال پستن باندِ دغه خوئی دکاهلان : هم چه دا امام به
زړه کښی شک شی او دسترګو پکو بنه به پیار تر کوری ګڼا قوم به
کښینی یا ولاړ یږی : زه هم داهِس کړم دغه خوی دی دوهیر
غاړ پوامامان : باب هشتم دربیان مفسدات نماز و اته پنځه دی بتحقیق
روایتون واړه عام دی مصلیان : یوه خبره دسړی که بقصد

وي یا اوده وي یا بیدار وي یا ئي وائي پطريق د ساهیان : کر خیره
حقیقي وي لکه رم وُ وِ یا حکمي وي چه پلوستن شوك پوهوینه یا به
خاندي پدار نك چه دي وار وي هم هس دپر عمل چه صلاح نوي
پنمانځه کښي او پید شي لنادان : هم چه یو فرض د نمانځه پریږدي
پنمانځه کښ نمونځ ئي مات شي : کر پقصدي وي پر یښي یا پوهیږ
او نخطا وي پات شوي دغه فعل د نادانُ : هم که پقصد خوك
او دس مات کا نمونځ ي مات شي : او کر قصدي باندِ نوي سکه
بنا بي رواوي وي بوي د مصلیانُ : خلاصه رم پر پربنت کړه
بل هر خوك دي زده کر کینع وي کر آزاد وي هم عورت که میره
وي دي بشي د کاملانُ : افغانان پز مانه کښ دي بي علم
خلك مخ ي دي لشرع جار وتلي که لخدائ لرسول بایدي دي :
سر هوا بر سیم دِ پریږدي وسکه پیروي دِ ڪا دَعالمانُ :
لك دا ز ده کړه هر چا باندِ لازم دره ویزه بنده د خدائ
د پاره وُ وِ هر چه خدائ رسول مني لقیامت وم شي ویره
آساني بکښ مکا نري افغانانُ : دَ فقیر یا فغانان شفقت
دي خکه هر بیان دَ دین ور کاند لره هر چه یادي پدعا کا
هغه کس دِ پقیامت و دري لمؤمنانُ : بیان دیگر مشتمل بر چند
فصل فصل اول در بیان کردن بعضے عقائد ها ئي که از عقیده امام ضیاء الدین امام
محمد شامي رحمة الله علیه منقول گردانیده بالفاظ افغاني آورده شد تا افغانرا فائده
کلي باشد عقیده اول کندِ خوك دِ و پوښتنه چه ایمان لشریعت
لاسلام لاحسان سره څه دي : هم هس معرفت توحید د دین
بیان لرینه ولِ کو ښې څل ندي : سکه ایمان پخله ویل دي د بنه
خداي لیکانکي د رسول لنبوت چه دي ختم انبیا دي : هم هس
کل امرون قبلول دي هم تصدیق کړه ي پزړه دي : شریعت
کردن اینبو دي تلِ د خدائ ویکانکي نر محمدٌ برحق کنزل

دی هم امرون قبلول دی لنهی یکسو کیده دی ؛ آسلام
کلیمه پژب وائ هم روزه زکوة نمونځ کړه لاردوی امان حج ئ
وکړه ولِ زاد او راحله هم ستا بایده دی ؛ احسان ترلوئ کنړه دَ
خدائ واړه حکمون شفقت پر مخلوقات کړه هغه کسان چه شفقت
پمخلوقات نکا بخیلان دی سخی ندی ؛ معرفت ترزده کړه چه خدائ
یودی مل یئ نشته دی بمثل بے مانند دی دی زنده دانا بینا شنوا
گویادی توان لرینه مؤمنان لره هس پیژانده دی ؛ توحید ته
داخلاص پژبه وائ چه خدائ یودی هره چاری بقدرت شي ؛
اشارت ترور ته مکړه چه خدائ دی پدغه لوری هر چه خدائ
پلوری وائ دَ نبی پدین کښ ندی ؛ دین دایم ترقایم اوس
پر دا چار چه مِ وَ وِ تر قیامت سکه پتا لازم باور دی پر فقیر وئیل
بایده دی ؛ عقیده دو یم هم تحولے دِ و بتین هر چه تر بکوم مذهب
ئ دامام مذهب دِ کوم دی ؛ وسکه تر ورته وائ پمذهب دَ حنیفه
یم دامام اعظم ترخدائ او تر رسول پورځ رو بر دی ؛ دی دخپل
مذهب خښتن دی لقرآن لحدیث ئ روغ کړی ؛ او هغه چه پتوحید
کښ مذهبون یو پیل یو رِ شمیرینه دَ غه قول دَ کوکون دی ؛ دَ
ده مذهب پلس سنت جماعت موافق دی هر چه یو ځِن خلاف کا
لمذهبے بیرون دی ؛ آول بهتری راعلی دَ شیخین دَ غه پس دَ
ذومان هم دی د واړه قبله حق پرموزه مسح رواد هم لدواړه
بادشاهان باغی مشه کد بشرع دِ یقین دی ؛ هم مطلق گواهی مله
چه فلانړ م بهشتي بادوزخي دی هر چه داهیس بگواهي لی ده غو
خلل پدین دی ؛ هم یځان نگواهي مل چه مطلق زه بهشتي یم غم م نشته
هر خو سید زاده ئ یا عالم ئ کد بشرع دِ یقین دی ؛ هم د دواړه ؛
مر دِ کان جنازه کړه هم کړه دواړه احترون هم نیکی بدی لخدائ
هم پنځه وقت ته نمونځ بجماعت کړه اقتدا کړه پدا دواړه اماماتُ

پس روغ دا دین دی ؛ هم تر واوره چه بی بی عایشه رض افضل تر
بی بی زهری رض پخپن خصلتون ؛ هم زهری کتره افضل د نبیؐ تر واره
لونړ د فقیر دَ غه یقین دی ؛ عقیده سیم در بهشت چیز اصول اصول دین
اته اصل د دین دی اول خدائ یکانکی پیژانده بوی لیقینه بل نبوت
دَ محمدؐ دی چه دی ختم انبیا دی پس له پیغمبر نبوه نه بر وینه ؛
دریم عدل په بادشاه باندِ لازم دی هم د کوره پخپنتن باندِ
چه انصاف کا هر چه عدل انصاف نکا په قیامت بشرمنده شي
چه د ده به یو پهلو ورڅو وینه ؛ څلورم ئ امامت دی که دین
د دنیا چارِ دَ سره پریوزی دا فانی چارپس شاکره د دین کړه تر
هغه وربلی چه باقی دی تلبوینَ ؛ پنځم امر معروف دی کڅوک وینَ
چه لدین خبر نوی تی پوه کړه ؛ شپږم کڅوک بدی کا او روی
وسکه څه بد وته وایم له غه ثواب مهینَ ؛ اووم تر لدوستان سے
دوستی کړه هر چه طالبان دَ حق دی ؛ اتم تر لد نبنوئ تبراه شه
هر چه د وئ بسرهوا خبری کاندِ دَ نبیؐ په بسروی کښ به نوینَ
د فقیر خبری پند دی طالبان لره سپینِ مرغلری غافلان ورته
پوهیزی ؛ لکه زه کړم بسروی دَ کتابون گمراهان وائ د کتاب
چارِ دی گرانِ چه خدائ که هغه بشینه ؛ او نبیؐ هس وئیلی چه پهره
زمانه کښ هر چه به څه پدین خلل کا پر عالمانُ باندِ به امر معروف فرض
شي هر چه امر معروف نکا بلعنت دَ خدائ پر و وری تپایون ؛ بد افساده
زمانه کښ لکه زه دَ شریعت خبری وایم بی اختیاره طالبان د حق را
پتیبزی ؛ گمراهان دا یم دَ توپر بنبنکی سر را خوځوینه ؛ عقیده چهارم
در بیان بست و چهار وجه ایمان و شریعت اعلم بان الایمان والشریعة تدوران علے
اربعة وعشرین وجها فستة منها علی القلب وستة منها علی اللسان وستة منها علی الجوارح
وستة منها علی خارج الجوارح خلیر وبثت وجه د ایمان دَ شریعت دی تی زده کړه
چه ایمان دِ پر قوی شي لکمال ؛ شپږ پړه دی شپږ پړ به سپینِ

دی شپږ بیرون د تن پکره دی خبر شه لکه احوال: پنځه زده
کړه چه خدائ یو دی بی شریکه هم خالق د کل عالم دی: هم دی رزق
ورسوین دی حافظ د کل عالم دی: هم یاری دی ورکوینه فعال
لما یرید دی هم چه دی کر زوی طرح حال: پنځه ایمان وروره
دی وبینه خدای وفرښتو وکتابون چه منزل په انبیا دی:
هم قیامت بشی بشکه هم نیکی بدی لخدائ پس لمرگ بژوندون و
بی زوال: پنځه زده کړه نمونځ روژه زکوة حج دی هم پیوند کړه
د نیکی لعزیزان: هم د غسل جنابت دی بله خلاص شه وبال: بیرون
د تن فرمان د امراء وهم فرمان د بادشاهان که عادل
وی که ظالم وی: هم فرمان د امامان هم چه موءذن بانګمان
والئی تره ورسره وهم تر مسح یموزه کړه هم پس وه اختره
نمونځ کړه چه ثواب ذی بی مثال: عقیده د امام محمد پیشاوی
یعنی بی وه دره ویزه بنده یو بنت کړه بل هره مومن د نزده کا
چه ایمان ی پر قوی شی لکمال: وحضرت امام ضیاء الدین محمد شامی رحمة الله
علیه در عقیدهٔ خویش آورده است که من لایعرف هذا المقدار لایکون مسلما حقیقة بیان دیگر
اندر آنکه بعضی ملحدان درین ایام از حروفات تهجی چیزی تقریر میکردند وتاویل می نمودند
که در فلان حرف فلان معنی مستتر است اما هرچه میگفتند همه کفر والحاد ومخالف شریعت
می گفتند پس بعضی از یاران این فقیر التماس نمودند که برخلاف اهل هوا والحاد اگر چیزی
بیان می شد عین الطاف می بود بنابران این فقیر نیز از برائی مخالفت ایشان چیزی تقریر
نموده وتحریر فرموده بحسب ادراک خود اما هرچه گفتم ونوشتم همگی موافق شریعت ومطابق
مذهب اهل سنت وجماعت است جمع آوردم تا از ان افغانان را فائدهٔ دین باشد وبر جادهٔ صراط
مستقیم ثابت قدم باشند بسم الله الرحمن الرحیم
الف اسم د الله دی: دی لتهکی مرادی: هرچه پدا اسم مشغول
شه هغه سالک الی الله دی: هرسالک چه موافق بشریعت ځی
لحدیث لقرآن دی د کل جهان پیشوا دی: هرچه خلاف کا ندی له

95

دوی هغه بکفر کښی رسوا دی ؛ هرچه مستقیم نوی پشرع پس
مخه ښو کی کشف او کرامت وی دی گمراه دی ؛ هس زره
کړه چه خدای یو دی محمدؐ لده راغلی پرښتیا دی ؛ هرچه محمدؐ لخدایٔ
راوړه واړه حق دی پروایت دحنفی اجمالی ایمان هم دادی ؛ ایمان
عمل دی دواړه ځبل کو ښی هرچه دواړه بو کنړینه هغه کس اهل هوا دے
هرچه ایمان نلری کافر دی لاسلام دی وتلی چه عمل ورمخه نوی دی
عاصی دغه درکاه دی ؛ ایمان دځل ویل دزړه باور دواړه مخلوق
دی هرچه غیر مخلوق وائی دهغو دلیل خطا دی ؛ کرخو څموږ دیروی
گناهون څوحلال ئی نکړون غم وم نشته چه رسولؐ غندِ سرو د
څموږ پیشوا دی ؛ درویزه چه دا بیان کړمیندا ر دَچهار یارُ هم
دوستدارہ دَمصطفیؐ دی تَ پاکی دمصطفےؐ ده یځولے یالے ده
راغلی ؛ چه پشرع مستقیم شو دَنبیؐ لار هغو نیولی ؛ هرچه تجاوز نکا
لشرع دَباور سپین خیمه ئ پزړکوتی ده وهلی ؛ دَشریعت ون نَتر
ځال کړه پزړه کښی چه خیرش لښاخون هم لولی ؛ هرچه تل دی په
ایمان عمل کښی اوسی داتښتری دَباوړ ده لرسولؐ بنلولی ؛ لچهار
یاریؓ دوستی کړه لرافضی احتیاط کړه دَغه لاره دَنبی پښه کښی تللیٔ
هرخلاف کاندی لشرع گمراهان دی سرهوائی په بل لوری ده زغلولی
هرچه بیراه ځی تو کمر په یوزی بوی عمر حیطه شی یل ی بځړه دعقبی نوی
مو ندلی ؛ کیرشرع مستقیم سِڼ براهیرش داخبره درویزه ده پقرآن
او بحدیث کښی لیدلی ؛ تَ توبه دَمصطفیؐ ده چه رسولؐ دی لخوری
تنبیدلی ؛ هرچه مستقیم ښو پتوبه کښی د ده منلی هغو نیولی ؛ توبه ده
پځلور رنگ عامی خلق دتوبه کا لگناهون در وایشان للذ توت
دالطریق دا اولیاؤ هس تللی ؛ عبادة دایم مدام کړه او تکیه بانِ وُ
مکره لخودی بکښی پیدا کړی په بندگی شرمینده لی ؛ سالکان دایم توبه کالہ
خودی ستا وجود بحده گناهکار دے داحدیث رسولؐ ویلی ؛ دتوبه نقښی خو

دری دی دا دحال گناهون پر یزده لماضی امرزش غواړه تل ژړا کړه روایت
دی مرتضی هسِ ویلی ؛ هره گناه چه آینده وی څنِ تبته کنږه نوره بی
نکړم ما نبی لاس دی پر نبیؐ ورلکولی ؛ اول تو بر بیس عمل دی په قرآن
کښ دا آیت هسِ راغلی ؛ کل عمل ئی پتوبه او په اخلاص کړه دد با
ښبتن هورِ دی شرمید لی ؛ دد ویزه لز بیان وکړ دانایان لره بس دی
غافل ندی پدا مغز وړ پوهید لی ؛ ث ثبوت د ذات دی چه ثنا ئے
مصطفیٰ ویلی نشی ؛ عاجزی کا نزی طالبانُ بله لا روم تر نبیؐ غلت
نشی ؛ خدای بر تردی تر فهمون تر عقلون چه پذات کښی د هیجا فکر
نشی ؛ هر چه خدائ بعقل غواړی یا بفکر هغه گمراه بر تر نبیؐ پو رِ ود
نشی ؛ پس روی تر دَ قرآن او د رسولؐ کړه هر چه بی رسول یون کا
تر منزلِ بور نشی ؛ تر بشرع مستقیم ش کړ بائد لری لخدائ لرسولؐ
چه بشرع مستقیم سو دَ هغو بر ویره نشی ؛ دَ بنه خدائ پو باست لاس
ورلکوئ د با ورهسِ رسی ده پگناه بر بر کړه نشی ؛ دَ باو ښبتن کړ څو
عذاب وکسی پد ورخ کښ بر تل تتل باتِ نشی ؛ تدایم صالح عمل کړه آمید
وارشرِ لد یداره چه هیڅوک بر جنت کښ بید یداره باتِ نشی ؛
دد رویزه ایمان بخائ لری ای خدائ چه پو قت دځا نکندن
ی لزوال ویره نشی ج جمال دَ مصطفی دی خدای بخیـــل
رو بنیان کړی ؛ لا دادواړه کون نه و وچه نبي ي وَ هله انبیا
کړی ؛ دا آدم لا پت پخاوره پاو بر وَ بیدا نروه پهان کښ
چه حضرت څمو بر سرور ي پد وستي وَ قبول کړی ؛ تر نبي
پورِ د نور وانبیاؤ مرتبه وِ دیری لزي لك پلاس کښ او به
واخلِ لد دریاب یا پو څاڅکي لباران چا نیولی ؛ انبیاءُ وواړه
ستوری راختلی او حضرت څمو بر رسول زیږ وتئ نور وځلید لي
دَ نبي یا متوالي د یو نا زیږی مؤمنان کل نبیان خپل امت دے
و نبي وته سپارلي ؛ عالمان ي باغبانان هم وارثان د شریعت

دی دغه باغ ئی لزاغان رافضی دی ساتلی ؛ هرچه خلاف کاندِ
شرع یا د نبیؐ کالعالمانُ کپرسر داوبو دیروی پاالوزی دي
پخدائ او پر رسول ندی منلی ؛ د نبیؐ پمرتبه کښں انبیا هم ا
امید وار دی د دوی زه آمید پده کا بله نشي پقیامت دی شر
مولی ؛ خ حي لایموت دی دی لعقل ما ورا دی ؛ هرچه پعقل
بی غواړی د هغو دلیل خطا دی ؛ هرچه پتول ایمان لری نه دی
دِ همره وهیني چه خالق د کل عالم هم کارساز د کل اشیا دی ؛ او که
خپسر و پر سپارینه کل اغیار نفی کوینه دی کغیر نه وینین پوهید لی
پفنا دی ؛ وَلِ هرچه نفی هم شوه ځنِ ورك د توحید تر مقام تیر شه
پوحدت کښں دی بسیا دی ؛ هله بالماس تیغ پرکاری نکا چه
دَشیخ بازید لحال ذی آگاه دی ؛ داهسِ حال لخدائ کاه کهی وي
چه پعقل بے غواړی یا ئ وائ هغه گمراه دی ؛ تل د ځان پنفی اوس
شریعت دَ و ړانډِ سپر کړه چه پاکیزه روش د مصطفیٰؐ دی ؛ هرچه
خدائ پعقل و نبینه مریدان گمراه و بینه هغه مرتدِ م د حضرت رسولؐ
لدینَ تبراه دی ؛ داسالك د شریعت پکمیٔس کښں دَ منصور نا یِ
وهینه دا کمیٔس دَ شریعت دَ ده پناه دی ؛ هرچه دا د نقبلوینه د منصور
دعوی دِ نکا هرچه وړه کالداره دی ملحد حال ئ تباه دی ؛ دړه
ویزه پشریعت تر مستقیم لړای خدای چه دایم مدام آمید دده
پیتا دی ؛ خ خوف رجا کانړی د نبیؐ بحره دغه دَ ؛ هرچه خوف او رجا
نکا د نبیؐ پدین ی لوئ خرخښه دَ ؛ پدابے زمانه کښں هرچه دیرِ
وهی لاپ دَ دوی خوف او رجا ورك دی هغو خمو نز توبه دَ ؛
هر نبی ولی پویره پامید وَچه اکثره ویره خو دَمرلے پغرغره دَ ؛ یا
پنبی لوری بوا ومری ویره مکره ای مؤمن پا پکینه لوړ بوا ورے
ای کم بخته دا بنا دی د نبیا الرد ؛ که پمرلے یا ندِ خرو ینی غلط مشه
چه الله پا یمان دِ دَ شیطان لویه غوټه دَ ؛ هرچه وائ پیر پیشوا خما

قمیص
تمیص

راغلی بارکی رابانْدِ کانړی دا شیطان دی چی بدہ بارکی دہ چی بدہ
بد ہر کہ دَ: ہر څوک لہ خوف او رجا کانړی څو د اسلاہ وم تمام ندی
دَ غر بیس لښہ خدائ وہ لیکہ دَ: خوف رجا د ایمان څانلہ دی کی
کور چہ پڅانلہ دمرغانُ ہر خطا شوی غوتہ د درویزہ بیان لخوف
اولہ رجا کرہ چہ پیدا د وارہ کښن اوسی لښہ خدائ موندلی مرغہ دَ:
دال دین دَ محمدؐ دی ثابت شوی بقرآن دی: ہر چہ دَ نبیؐ لہ پیروسہ
نکا دَ ہغو تللی ایمان دی: گمراہان دِ ستړکی وخوری بیہودہ
کلام دِ نکا شریعت دَ مصطفیؐ لکہ دا نور ہیس دو بنیان دی:
شریعت مثال صراط تر تیغ تیرہ تر موئ باریک دی ہر چہ شریعت
لری دَ وړاندِ دی پدین او پہ دنیا کښن پہلوان دی: دشریعت
رو پہ بارکی دی گمراہان پکښن تلی نشی وشریعت وتری ئ ستا کرہ
څکہ خلل ئ پیدا شوی پایمان دی: شریعت گفتار کردار د پاکِ
رسولؐ دی چہ یوہ ذرہ خلاف کا پروش کی لغزان دی: شریعت
عظیم دِ دریاب دی پڅلو رجوئ بہیزی دا څلور وارہ برحق دی
معتبر پکښن نعمان دی: پآخر دادری مذہب بہ منسوخ شی لکہ مہتر
عیسیؑ راکوز شی چہ عیسیؑ اوس پاسمان دی: وَلِ دی پہ مذہب دَ
حنیفہ وی چہ مذہب پہ مثال دار الامان دی: د درویزہ چہ څر
وئیزی شریعت بہ بانوی شریعت ئ قبول کړی ہم بستر کوہم پڅان
دی: ذال ذاکو ظاہر باطن شر دَ نبیؐ بجرہ دغہ دَ پباطن د اللہ جل
نوم د زړہ صیقل دی پظاہری نمونځ روژہ دَ: ہر گمراہ چہ دَ باطن
لاپ وہی: ظاہر بہ نکا د نبیؐ پدین ئ لوئ خرخښنہ دَ: ذکر واخلہ
لکامل څو حضور د رتہ پیدا شی ہر ذاکر چہ بی حضورہ ذکر کاندِ
ذکر ندی وسوسہ دَ: اول ذکر دَ زړہ رزق کړہ خو خوارہ او بہ دِ
وہیر شی ہم څو تا لنا نہ بیل کا د عارف نقښہ دَ غر دَ: پہ مانځہ کښن زړہ حضور
کړہ کل اغیار لفکرہ دور کړہ ہیس وائ چہ خدائ وینم یا پښکہ م دے

وینی یو پیوم لا الله سره لیکه د : پروژه کښن د اپنځه حواس منع
کړه لنهی د مخلص روژه لغیر پاکیزه د : ذکر واخله لکاملہ چې
دست پډ ست داوړی لنبئ وی دهغه کامل لخله د ذکرلوی نتیجه د
درویزه ظاهر باطن بچق مشغول شه د چشتیان هس صافه سلسله د
نراضی ئ بچکمو نو پقضا شه : بر بلائ صبر وکړه خاص امت د ه
مصطفی شه : لچهار یاری دوستی کړه اوس کته خاص سنی ئ لبید نیه شه
په بیا دته لکل رفضه رافضی نه راشه : کراضی بقضا نی سکه دخد ای
لملک و وزه نه طالب بل الله شه : کل ظاهر باطن نه پاک لره لغیر
لباطل دحق یاد بزه بسیا کړه هم سالك الی الله شه : که طالب د
حقیقت ئ ای طالب لماواوره لکل غیر خبسه خلاص کړه یل دایم
مشغول پساه شه : تل خلوت در انجمن کړه هم سفر اند روطن
کړه یل دایم نظر بډم کړه بمقصود پس شیدا شه : نه ذره خپسه کوز
کوره دحق یاد بزه بسیا کړه پدوستی کښن یکانه شه لکل غیر ماوراشه
درویزه نه برابر پشرع دروم چه سنیان پتا نازیږی کل دوستان
دپښادی وکل دښنه دزیر پائ شه : نه زاری کا نړی ا ے
خلقه اوس وم وقت د ے د ه ذ ا ر یے :
هر چه زاری عاجزی نکا دهغو دایم په بخره دی خواری : د ر ست
ورځ پتلاوت پروژه اوسی د ر ست شپه غافل مشی لبیداری : خو
پیران نه تاس تیر شو بیحساب وسکه خو همبره شوی تیر د خوانا ن
بنی خوانی : تل دخدائ لویری اوښی وینی ژاړی بل خلاص شی د
صراط لحیرانی : مرګی باد لره بدر وم د مرګی بهنکر اوسی کل پهارت
یشی پات هم مالون هم مانړی : اوس دوستی کا نړی ژوبو لعلمان
شریعت دښی باغ دی دوی ناستی دی څوکی : شریعت ئ نګاه کړی
لشیطان غند راه زن ول زیات یي لخودر ، و مریدان هم لخودرو ف
پیری : دوی پخله شریعت وائ مریدان ئ څی بی لار لعلمان ئ د ښنه

100

دَ دغه خوی دَ کافری ؛ سکه علمان لخپل نوائ عالم دوی خبرِ کالخندے
لرسولؐ پهر ړانت جی و وینی دَ قرآن او د حدیث پښه خیری ؛
دڅه ویزه چه بیان کړ لپیرانُ منکر ندی هر کامل چه موافق پشریعت
نخی مو نړلاس وړ لکولی پچاوجی ؛ سّ سلامت شرع دَ نبی ده
دام اغلی په پاکی دَ ؛ هر چی لشرع قدم واخست دَ هغو دایم په بخره
هلاکی دَ ؛ هر طالب چه مستقیم پشریعت شه بعرصات ئ دسر جتر
الهی دَ ؛ هر چه دَ شریعت پغزه پت او پچی سپاهی شه کهر څو پرِ شیطان
دِ یرِ شبی وی ویره وړلے دَ سپاهی دَ ؛ شریعت کوره کمیښ دَ پاکـ
رسولؐ دی وائ مه چوه لغاړه هر چه د اکمیښ ے واچاوه لغاړه دَ
هغو دایم نصیب فضیحتکے دَ خشو کړ پخله کلیمه وائ لاپ کالله رویشی
صبی خائ جهنم دی هم ئ بخره تارکي دَ ؛ مؤمنان پشریعت حی ؛
گمراهان بله لار غواړی و د پرنریشی تخائ دَ ناپاکـ دَ غه هسے ناپاکی
دَ ؛ دڅه ویزه دَ نیکمردانُ خاکپائ شه چه مردانُ پخند مت وړی
بزرگی دَ ؛ شّ شریعت د مصطفےٰ دی پخلوه مذهب تللی ؛ هر چه
سنت جماعتی دی شریعت هغو نیولی ؛ پدا فساده زمانه کښ هر
سنی چه پسنت جماعت کار کا پشماره دَ هر قدم چی دی اخلی داو یاجم
ثواب ئ دی ویلی ؛ شریعت واړه قبول کړه پعمل هم مستقیم شه اے
طالبَ هغه کس چه لنده شرع منکر شه لاسلام دی وتلی ؛ هر چه
بی پیره پیری کا هم مرید پشریعت مستقیم نکا د ایمان سپکی کاروانے
شیاطین دی وهلی هغه پیر دِ پیری کاندِ چه پشرع مستقیم دے
هم ئ اذن لاس پلاس وی لنبے روخ راوړی ؛ هغه کس چه سر
هو اخیرِ کاندہ رافضی دی دَ نبی لمنه ووت د ابلیس پلوړی تللے ؛
درویشی مشکله چارده لاری سخت تر آتش دَ کی کوه هر طالب چه مستقیم
پشریعت شه پکښ ندی نبسوئیدلی ؛ شریعت مثال کشی دَ شریعت مثال
نوزدی شریعت مثال خیمه دی د اطناب ی عالمان دی نیولی ؛

قیض
قیض

۱۰۱

شریعت یُ حق کفتن او حق کردن دی کی کو طریقت او حقیقت دَ
شرع نوم دی : هرچه بیل بی کنزینه هغه کس دی نبو یُدلی درویزه
ترکینه ڈ کینه شرکه بایدئ لر لخدای لرسول چه پلاپ هیڅ طالب تر
حق ندی رسیدلی : تص صفت لذات سره تل وو تل بوینه : لکه
اول و وهس اوس دی هم بوینه : کل صفات یُ قدیمی قایم لذات
ولِ اهل ضلالت دا مخلوقات صفات کنزینه : یلات صفات کنس
فکر مکره چه دوی څرنګه خیزون ذاله لاره هیچا نشت چه عقل
فکر لاس ور نرسیه : ولِ دیر فکر پصنع بقدرت کنبی پیدا کره
چه څرنګه یُ آسمان کوره پیدا کره هم څرنګه یُ قرار دایم لرینه :
بقیامت بشرمنده شی چه وَ ذات ته اشارت کا هرچه کل وائی یا بعض
یا شمول بی کنزینَ : دَ خدای لیده پخوب روا دی اهل شرع دی منلی
مؤمنان بی بیرنګه بی لوری بی نظیره بی مثال و وینین : لکه امام
اعظم وه زر خل بنه خدای پخوب لیدلی څکه دی پاماماتن کنبی بره مرتبه
ویلرینَ : دغه خوب هله رښتیا شی چه آثر پطالب باندِ پیدا شی
دَ دغه رویت لشوق نه بر خفتن کا نه بر کفتن کا خو ژوندی پدنیا
وینَ + مستقیم بر پطاعت شی لخوره ولخنبو بولا ړ شی مکر هم بره خو
سات دَ صورت دوی دا صورت ر پِر پایوینَ : لجمله حرام فعل لمکروهات
بدلی تللی لا پخوا وی هم لکل مشابهات بوی بیارت چه دا حال ورته
رسینَ : دَ دِ پس لجمله حلال فعل لزینت لزیبائی بشی بیارت که
دسره و زرو غونډی پلاس کنیبوزی دی بر نکا باندِ مینَ : اوکه هیڅ
اثر پرِ نوه تر دَ غه حال لا بتر شی دَ غه هس تجلی بر لشیطان خالی نوی نَه
لکه وئلی بوه یار و و وعلی رض تر چه ما خدای پخوب لیدلی مرتضی رض و دغه
هس پر بازار هر څوک وینینَ : ولِ زده کره چه مطلق لبده یُ
نشت بدنیا کبنی چه مطلق تجلی لکه ی ذات دی بقیامت ی ویلرینه :
لا رسول هم چه معراج لره وتللی تر افلاک وختلی پدیدن پنا دیدن

کښې حالمان مطلق وئیل منع کوین ؛ سکرولیان بی لکوم مطلق و وینی
ای خلق ۔ مکر داچه کښد ن بدؤلیان دیدن کړین ؛ په تفسیر
بیضاوی کښې روایت دی کی کو رچه مطلق تجلد مؤمنان پقیامت
ده پقیامت بی وینین ؛ او دغن انبیاؤ پد نیاهم کله کله لیده وون
دالیده و وبی نظیره بی مثال خولځ دوهم نکوین ؛ ولی بیای دے
وئیلی پتفسیر کواشی کښې کی کو رهغه کسان م کافران دی هرچه
بی دپاک رسول ئ لیده رواکوینه ؛ سکه مطلق لیده ئ نشته دولیان
لیا ور کړینه لیده ی دی پسترکوهم پزړه لکرئ حق دی ترېوین ؛
مکر داچه کښد ن دی دولیان دوی لدیره محبت کښد ن ؛
دیدن کړین ؛ پد رو یزه درحم وکړای خدائ لیاران هم پواره
مؤمنان چه جمال د بی مثال و وینین ؛ ضرضرورت ئ شریعت
دی ؛ هرچه دشریعت وری بخائ کادهغو ماوی جنت دی ؛
نوک تر ایمان زده کړه پرتا فرض دی ایمان عمل دی خبله کو نبی اول
ایمان پس طاعت دی ؛ هرچه بطاعت یون کاحق بغواړی تلکاه شر
دهغو روش غلط دی ؛ دسنی مردان نقښ عبادت دی کی کوبرد
کمراه دبیدین کوره نقښ بدعت دی ؛ هرچه مین محبت نکا
لسنت هغه کس کوره بدین او پد نیا کښی هزیمت دی ؛ هم ؛
هرچه لچاریار دوستی نکا پدوه کون ملامت دی ؛
هم هرچه زیره برخیین خرئین او سنت او زده کوینه دنبی سنت ی
پر ینبو لحرام ی شفقت دی ؛ دخاصه سنیان مینه پسنت پستحب
رافضی خلاف کړی لسنت چه ددوی م پمکروه چار عادت دی ؛
درد ویزه خبر بند دی هغه کس بی ونغوزی چه دوستدارم دسنت
جماعت دی ؛ طاطاعت ی پرینبیا کړه چه طاعت ئ فرض عین دی
پرعودة پمړون ؛ بچی لشرع قدم واخست ورخیست ی الشیطان
غند ملعون ؛ داطاعت هله قبول شی کیوهیزی چه توبه وکه

لیدُ هم کل پریزدی گناهونَ : په پنج بناکښ مستقیم اوسَ مومن
زیات پشپه او یو رخ دیر گذاره نمخون : دیرش روژه هر چا فرض
دی وَلِ زیات محکمی کره پرکوبتونَ : پیا ورکښ خلل مه ده وَل مومن
فهد ادرشه شیطان دیر لری مکرونَ : هم کتوبنه مرکب دجو روے
لارامان حج دی فرض او پزیارت دمصطفی کښی دیر سودونَ : که
دا پنځه واړه پځائ کو لښه خدائ به کښی شی پتاشیی شیبی نورونَ : زیات
دَ فرض دَ واجب دَ سنت محکمی کانړی ای ژوبوچه دَ دوی لبرکتُ به
بیاموی دَغه حو دیراقونَ : وَلِ بیا هم مستحب بانه کانی ده هرچه
مت یسی وکاندِ دا سودابی پسودشی دوی بوکټی سودونَ :
وَلِ بیا پسر خود ته عمل مکره دعالمانُ پسروی کړه هر علما چه پرهیز
کاروی عمل کا یکتابونَ : وطاعت وته تل ملا تړلی اوسی یارانُ
هم سستی کاهلی مکانړی مسافر یو مونږ بخون : تل پذکر یاودس
اوسی ژوبوهم هسِ پشپه کم کانړی خوبونَ : ددرویزه پوے
کار کانړی یارانُ ملا بسته لری ومرګ ته یسی شا کانړي دَوړستُ دَ
فانی دنیا کارون : ظاظاهر یصنع یقدرت دی دی لعقل ما ورا دَ
چه یعقل بے غواړی دهغو دلیل خطادی : دی قدیم دی بی شریک
بے مثال اول وآخر یوبنه هم ظاهر باطن الله دی : بیا اول اخري
نشته کپو هیزی وَلِ دا نوم ئ ته مخلوق پو دِ پیدادی : باطن دی
لخیالونِ هم له درنګ فاسد کمانونِ ظاهر دی رنګا درنګ کارون
کاندِ دا آلت ئ ناپیدادی : اول باطن ئ سره یودی بیا آخر
ظاهر هم هسِ کته فهم دلیل وکړی دا کلام دا ولیادی : پشریعت کښی
مستقیم اوسَ طالبَ شریعت دِ لد و زخ لشیطان لوی ئ پناه دی :
ایمان وخدائ ورسولُ وره کر مؤمن ئ بل هم هسِ دَ کتاب خبر دنبیا
دی : هرچه بی دَ پاک رسولُ لپسروی جنت غواړی هغه ملحد دی شه
مید لی پدرگاه دی : کپیوه دَ پاک رسولُ ئ لچهاریاری دوستی کړه

رافضي ئے بد رګاه یاند روسیاه دی ؛ شریعت مثال ونه چه ویخون ئي تر
مزکي لاندِ تللي او کړه فهم دلیل وکړي دسر بنباخ ئي پورته تللي تر سما دی
درویزه ئي آمید واردی لرحمت خکر دیم په یار یار دکنا هون ؛
عذر خواه دی ؛ ع دعلم طالب اوس لبی علم احتراز کړه دلعلمان سره اوس ؛
دنیا فاني دتي پریږ دملوس تو نبه دآخرت درسره یوس ؛ مرګي یاد
لره بده وم تل دمرګ پفکر اوس ؛ چه دنیني کالعلمان پد دوزخ کښي
بشي یات وسکه خه بد رته وایم لدِ هس پښیماني لافسوس ؛ دافاني
کاروان بکوچ کازیرمه وکړه پناګاه بي غږ وار ودمرګ لیلند کوس ؛
عالمان دی بمثال دلوی هلک سورتون کړ لبوه حرف منکرشي بکافرشي
ای سالوس ؛ تل دایم شریعتي شه شریعت لره دوراندِ درویزه دعا
لمان نیکمردانُ قد مبوسه ؛ ع غیر عمل مکړه چه بي علم وي راغلي ؛ هرچه
بي علم شه وائي دهغو ایمان دی تللی ؛ تر پښرع مستقیم شه کړ سني ئي
شریعت سپینکي خورشید دی بکلیات راغو رید لی ؛ شریعت دهغه
پاک رسول کردار دی چي لشرع قدم واخست هغه ګمراه دی بنوید لي
عالمان عمل کانړی مخلص اوسي بیا هغه رنګ عمل چه بکتاب کښي وي
راغلي ؛ طریقت لحقیقت معرفت واړه کمال دشریعت دی هرچه بشرع خه
بله لار دکنړین لاسلام دی وتلی ؛ هر بنده چه دی پشرع مستقیم شه
طریقت او حقیقت او معرفت هغو بنولی ؛ پدا بده زمانه کښي لکل رفض
حتیاطي کړه رافضیان ډیر خلل دی پاسلام راکنبیستلي ؛ هغه کسان چه
دوستي کا لچهار یار دُ درویزه بنده دي لاس ورلکولی ؛ ف فارغ لره
زړکوتي د دنیا لمحبت ؛ کل بندګي ئي پراستي کړه بله لار دِ تر نبي
نشي غلت ؛ دحضرت رسول دوستي هم پسر وي پرچا فرض دی
طالب کمیره وی کعودت ؛ همیشه چار بشریعت کړه ای مؤمن پاشتیاق
دلقاي لجنت ؛ دشریعت مهم کلي پرچا پروت دی هرچه دامهم درست
نګا دهغو چار ده غلت ؛ هر نفس چد چلیږی دحق یادی بده کړه و نیکه

خه بد رته وایم لهغه بزرلګ عبادت ؛ دشریعت لارده باریک ګمراهان
پکښې ښوئېږی لدوی خدای رسول ویزاردی پد روغ لاپ کا
الطریقت ؛ کیوزده بدی وی بیارت اوس بل خلاص شی لعذابه
لهیبت ؛ درویزه چه دابیان کړ غمی دین دپاک رسول دی بله پې
نصیب شی در رسول لشفاعت ؛ ق قرآن په نبی اغلی لاآسمان نزول
سوی ؛ کسری پیری سروزی چه یو حرف ئی پد لیل ندی دروغ شو
دقرآن دخدای خبر دی بیکام بیزبان اوس پلوح محفوظ باندِ
ثابت شوی جبرائیل په نبی راوړه لښه خدای اوس نبی وخپل امت
وته پر بیښوی ؛ داقرآن غیر مخلوق دی کی کورو سکه ښځو که پټوری
پکاغذ دی ثابت شوی ؛ هرچه وقرآن ته مخلوق وائی هغه ګمراه
پدا ویی دی کافر شوی ؛ دقرآن واړه برحق دی چه کلام دپاک
الله دی ولِ څنِ ایتون دعمل دی څنِ ندی څولک ناسخ څولک منسوخ
شوی ؛ ته ایمان وقرآن وزه منکر مشه چه منکران ئی ودوزخ وته تیر شوی
درویزه دایم بیان کالقرآن چه پخلری دایم لولی هم یزده ئی باور
شوی ؛ لک کرم دحق قدیم دی ؛ پعصیان تل رحیم دی ؛ ګناهګار
هرخو دی ګناه لوین کی و نجښی پفضل پر بښائین دی کریم دی ؛ دا
بخشش پد آسان ترهغه کس دی چه په بخشش ئی دخو ماهله وکی نیم
دی ؛ دین روښان پعلمان دی هر عالم پاسوان ددین دی ؛ او
قوی په پادشاهان دی دکفتار م دسید المرسلین صلعم دی ؛
اویا زره اولیا هم انبیا وو دتاجکو ولی یوازی محمد عربی تردوی مهین
دی ؛ چهار یاران ئی څلور رکن داسلام دی هرچه فرق ئی پکښې وکړ
هغو خلل پدین دی ؛ روښان دی دپاک رسول دی پخلو مذهب
ولِ ته واړه مذهبون دامذهب حنیفه کوره وپر یښمین دی ؛ اول علم
ته حاصل کړه تر بیعلم پیری مکړه ګنړه ستادخان تاوان بشی بیشکه کړ پخدای
اوپر سول دتایفین دی ؛ ته لد وشیطان و تښته مؤمن یوسری دی بل

پیری دی دَ پیری خویٔ خرکند دی دَ سری عامی پیر ترشیطان لا کمین دے
درویزہ شیخ فقیر شریعتی دی پمذهب هم دسراج الامتین دی: ل
چہ لطفُ کرم وکا: عاصیان بلہ ونخ دوخ خلاص کا: لکناہ بی پاك کا
او کافر بہ لرحمت لوری ایاس کا: لکہ بہ نور ریوہ نیزہ شی هم زمکی سر
ولین دَ هرچا بَدَ عمل څیری پلاس کا: هر مؤمن چہ پرهیزکاروی لہ
گناہ بیار تہ شوی لکہ بہ تلہ و دریزی دی بہ خپسر لهغہ عذاب خلاص
کا: دغہ پلصراط دہ یرش زُ کالُ لا ریپ ونخ یبنی مؤمنان بہ
هسِ تیر شیے لکہ برق چہ برینبا پاسمان پاس کا: کافران بکبنتہ پریوزے
ودوزخ تہ دَ مظلوم بمرتبہ وی دا ظالم بہ لرحمتَ لوری ایاس کا:
لکہ بہ کُل مخلوق زندہ شی پتو دہ زمکہ دریزی پمقام دشفاعت کښی
محمدؐ بخاص الخاص کا: دحضرتؐ رسولؐ امت بهلہ دری او یا
فرقہ شی دَ دِ پاكِ نبی لروی هغہ یو فریق بخلاص کا: هلہ بہ دنسب
پو بلتہ نوی چہ سید ی یا ملك ی مکہ دا چہ مرتبہ بہ د هرچا هم
بمقدار دَ عمل پاس کا: ددویزہ کتہ هر خو شریف زادہ ئ غرہ مشر
چہ هو دِ بد عمل زلموتی خلاص کا: مَ محبت اوسَ دَ علم چہ اعلم دَ
عمل بچوا اودس دی: هر چہ بی اودس بمونځ کا هم دَغہ کفری بس دیٔ
هرچہ دین ی پیژاندلی او لکفرہ تښتہ لی تل وَ علم و علمان تی هوس دے
هر چہ بی علم عمل کا زهد کاندِ دی پمثل دَغہ بی خو زو مکس دي:
هر چہ دبښی کاندِ لعلم لعلمانُ هغہ مرتل مِ دَ ابلیس پد ود ناکس دي:
دعلم دعلمانُ مرتبہ ډیرہ بلندہ دا عالم مثال کوس محمدؐ دی او عابد مثال
جرس دی: عالمان بہم پښکہ شفاعت پعرصات کا چہ عالم پہ دنیا
کښی دسنی ددین عسس دی: هم هسِ سنی پیر بد مرید شفاعت
وکا رافضی بدعتی بو شرمیزی لمرید چہ دی خو مرید خرس دی: اوس
څمو بز پزمانہ کښی هر څوك لافِ دَ درویشی کا وَلِ شیخ سید علي
خاص دی: اولیا دی رنګارنګ غوث او قطب سرہ یو دے

لکه شیخ عبد القادر هم په خپل زمانه دیر مقدس دی ؛ درویزه
دایم پس د پاک رسول شه که طالب ئ پیروی ئ کړه اختیاره کو
حوره و براقون و دیل رته د هوس دی ؛ تن نور د محمد دی څلیده لی
کی کور پد وه کون غوړید لی ؛ چه په شرع مستقیم شو د نبی دین
هغو نیولی ؛ اوس هر احد د نور خبر کاندی ولی کم څوک ئ پا صل
پوهید لی ؛ نور تر زده کړه اقتضای اجمالی دی چه پوحدت کښی وه
لحور نخود لید لی ؛ د غه پس لکه پنو را و پښو ونهم پعیان سره ثابت
شه دا مقام پا اقتضائ تفصیلی دی بللی ؛ د واجد قبله رسول شه چه
اول خواست ئ پده و د موجود قبله هم دی سشه چی خپسره ی زده پور
موند لی ؛ دائ نو رباطنی غیر مخلوق و ولی دا نوری ظاهری په
عقل کل ئ دی بللی ؛ دریم نوری شریعت دی چه اسلام ئ دی
لکفره جدا کړی ؛ د کافر پخ تیاره د کی کور جدا بت ئ دی د خدائ پخا
نیولی ؛ ایمان نور کفر تیاره ده ای مؤمن دا آیت هم په قرآن کښی دی را
غلی ؛ د درویزه خبره درد دی پد رباب کښی هغه مرجیو نرابی و کا
زی چه پحق وی پوهید لی ؛ و د ولیان سر صدیق پس عمر پس عثمان
دی پس مرتضی علی په صحابه کښی پهلوان دی ؛ هر چه داهس نکنړین
رافضی دی د هغو هم تللی ایمان دی ؛ پس عشره مبشره دی دا خلود م
پکښی و وبل طلحه دی لزبیره هم لسعد لسعید عبید عبد الرحمن د
رافضی دی پد یو رنګ څن وائ علی خدای دی څن وائ چه رسول دی
د هغو هم تللی ایمان دی ؛ څن وائ تر صدیق اکبر افضل دی تی زده
کړه د غو هم رفض تمام دی ؛ څن وائ واره حق دی ولی مو نپده
مین یو چه وم پیر دی یا وم پلار دی یا پنو صحابه کښی پهلوان د
دا امام اعظم په قول رافضی بللی بوئ چه اغلی د سنت جماعتی دا فرمان
دی ؛ سکه لخدائ شه پو یره د مرګی تو بنه تر و کړه لچهار یار د بنی مکه
او کنوئ دا بهشت پتا حرام دی ؛ مرله د هر چا پکمین دی کل زنده س

بفانی کا ہیچا بسر فرنکا گدائی دی کہ سلطان دی ؛ درویزہ گر نیک
خوئی نی اوس نیکخوئی شر چہ نیکخوئی پہ وارہ کون کښی ترخاندی ؛
هم هادی دَ دہ صفت دی ایمان اصل هدایت دی ؛ هر چہ پے
هادی غواړی دَ هغو دَلیل غلت دی ؛ هدایت دی پہ وہ رنګہ
کی کوړی لہ رسولؐ ئی بیان دی لبنہ خدائی ئی خلقت دی ؛ پہ بندہ کې
کښی بہ داد وہ څیزہ پیدا کا یو تصدیق بی بزړہ وی بل بخلہ ئی شہادت
دی ؛ د ایمان موجب غریو واحد اللہ دی کی کوړول سبب دغہ
عقل و بلوغت دی ؛ پا یمان بہ مؤمن تل ارآستہ اوسی کوش ئی تل
تل دَ رسولؐ متابعت دی ؛ بخلہ شکر بزړہ ویرہ لزوال کړہ
لزوال کړہ ای مؤمن مستقیم اوسَ چہ ایمان لخدائی بار امانت
دی ؛ هم وڅان و تہ بہشلہ مؤمن وائی پا یمان کښی دا د شک
وئي غلت دی ؛ کہ تو ښانکندن دِ تیر پسلامت کړو یرہ مکړہ
چہ ماوائی دَ جنت دی ؛ لام الف سرہ تړلی بمعنی کښی سرہ
یو دی ؛ چہ بیشرع مستقیم سخو هغہ دَ مصطفیؐ پیرو دی ؛
چهار یاران ئی څلور رکن د اسلام دی مؤمنان د ایہ
دَ دوئی دَ منہ پیرو دی ؛ چهار یاران د مصطفیؐ دے
څلور جوئی دوی پہ دین او پہ نیا څموږ پیشرو دے ؛
چہ د نبسنی کا ند لہ وی کافران دی رافضیان کورہ
پکفر کښی خود رودی ؛ دَ چهار یار دوستی فرض پہ
مؤمنان چہ و ستہ اری د رسولؐ دَ منہ پیرو دی ؛
مومنا دی سرہ ودونہ کلیم کوی د محمدؐ دی پعمل خوک کو زیاس
دی پا یمان کښی سرہ یو دی ؛ بی عمل دَ شیطان ودونہ بمعنی کښی عمل دی
دَ دِ پاک رسولؐ پسرو دی ؛ اوس سکہ هر څوک عمل کا نړی مؤمنان
پقیامت هر څوک دَ خپل عمل پکړو دی ؛ بتہ بخپل پښو ورنش تہ
منزل دا من نسرہ شاهباز چہ شاهباز پیانر کښی څرہ دو دی ؛

دَ دویزه نه کینه شه پسروی کړه اختیاره چه پاک رسول پسړ و هوډ
پیشرو دی ؛ یَی یکانه پشریعت شه چه شرع لاربوه دَ ؛ هرچه نور
لارِ غواړی هغو خموښ توبه دَ ؛ هرچه یون پشریعت کامسلمان دے
دَ خان سنیان کوره ډیره تیره مرتبه دَ ؛ عالمان کوره سواره دَ ؛
شریعت دی پهردم یُ لګمراه سره دعوه دَ ؛ شریعت دَ نبی باغ پمیوه
پوره دی عالمان یُ ساتلی دامیوه دَ ؛ چه پرهرچا فرض عین لبنه خدا ے
دوخ داغلی کلیمه دَ ؛ په پنځه بناکښی دُ دِچار بالفعل او اول ی کلیمه قیس
نمونځ پس روژه دَ ؛ دَ غه دوه ی بالقوه دی کی کودِ کِ مال و ی
باد لاروی یوه کوټ بلِه کعبه دَ ؛ امرمعروف پهرچا فرض دی خکه
دَ فقیر لګمراهان خرخښه دَ ؛ پیر هغه نیولی بوی ای طالب چی دست
پدست راوړی لرسولؐ سجاده دَ ؛ هرچه بی پیره پیری کا ذکر والیے
مریدان بی نسو ئیږی ؛ چی ورلک نتیجه دَ ؛ پیر هغه نیولی بوی
چه محکم پشریعت وی وَلِ کشف او کرامت ی یوه کو ښبی مرتبه دَ ؛
دی فقیر دی بیان کړی کل لخدا ی لو سولؐ هغه رنګ چی لیدلی
پکتاب کښی مسئله دَ ؛ کل سنیان به پرِ نا زیږی دَ ګمراه په بار بارخن
تو به دَ ؛ د دویزه پمشایخ کښی کمینه دی دَ کمینو غو نګ هیم مرتبه دَ ؛
بیان دیکو دربیان نکات که بعضی چیزها از معتقدات مذهب اهل سنت وجماعت اند
واز دانستن آن ناچارست بنابرآن بلفظ افغانی آورده شد تا افغانان را فایده ین
حاصل شود واین حقوق امرمعروف ونهی منکر از گردن بنده ساقط شده باشد تا اگر
ایشان در دانستن آن تقصیر کنند فردای قیامت ایشان دانند وخدای ایشان دانند و
رسولؐ خدا دانند ومن از حق امرمعروف ونهی منکر خلاص شده باشم ؛ نکته اول دربیان
ایمان مجمل ومفصل ودربیان ارکان واحکام وشرائط ایمان ؛ دا ایمان زده
کول فرض پر آدمیانُ ؛ چه ایمان نه پیژنی هغه دی لګمراهانُ ؛ دا
ایمان دی پدوه رنګ یو مجمل بل مفصل دی ؛ اجمالی ایمان هم حق دے
مفصل پکښی افضل دی ؛ هس وائ چه خدائ یو دی محمدؐ لہ ه

راغلی پر ښتیا دی ؛ هغه دین به دقبول وی چه راغلی په قرآن کښې له
سماوی ؛ هغه دین چه موافق دی له قرآن او رسول ته دی قبول
کړی ؛ هغه دین څما قبول دی ما دی لاس ورته لګولی ؛ هغه دین
چه مخالف دی له قرآن او رسول څخه ویزار دی زه ویزار له هغه دین
چه پیر ود هغه دین په واړه کوم شرمسار دی ؛ داویل چه څوک
وائی بیا په هره ئی هم قبول کړه ؛ اجمالي ایمان هم دا دی پیروی
د پاک رسول کړه ؛ بل ایمان مفصل دی په تفصیل ئی وشمیرینه
منلهی ده دخدای لایق محمد رسول ګڼرینه ؛ هسې وائی ما
ایمان په خدای راوړی هم په واړه فرښتګانو ؛ هم په واړه کتابونو هم
په واړه رسولانو ؛ هم قیامت بشی پښکه هم نیکی بدی له خدای
هم ژوندون دی پس له مرګه داویل ته چه څوک وایی ؛ کُند څوک د
وپوښتینه د ایمان رکنونه څو دی ؛ ته ووائی رکن دوه دی ما
ویلی په پوښتو دی ؛ دوه ارکان دی راغلی تیوه خله ده بل ئی زړه
دی ؛ که په خله داویل وائی او په زړه ئی باور نوی منافق دی مؤمن
ندی ؛ او که داویل په زړه ئی وی منلی بیا ته خله ئی ښاسین هغه
سړی هم کافران دی دوی وتلی دی له دینه ؛ د ایمان دا هبره
چار زده کول په چا فرض دی ؛ په عورت په مړون لازم شوی
لکه قرض دی ؛ دا لازم په مؤمنانو چه ایمان د وخپل کوی ته وښینه ؛
وعورت وبرده وهم وزوی هم ولونړ چه آګاه شی دوی له دینه ؛ د
هر سړی چی عورت وی عاقل هم بالغ کند دی دوپوښتینه لا ایمان
لا اسلام ؛ که داوائی نه مزده نه ورخبریم ایمان څه دی وسکه ریل
بشی حرام ؛ ول په شرح قدوری کښې هسی وای وعامی وته موا
ایمان څه دی ؛ ول ته د ایمان چار کو ښی کو ښی و دبیان کړه چه پیدا
هم ستا و ردی کډ نه دی ؛ که دی وائی چه باور څما راغلی په واړه لا
پخواو ؛ دی مؤمن مسلم بالله شی د ایمان ئی په ښتیا و ؛ او که وائی چه

باور م پہ وایہ یا پخپل شوی ندی ؛ دی کافر دی او دِنوی ایمان
زده کا هغه ایمان ئی ایمان ندی نو ؛ او کہ وائی چہ داوایہ م قبول دی
وَلِ بو نہ قبلوم ؛ دی کافر دی بی ایمان هم وتلی دی لہ بنہ ؛ دایمان
حکم اوہ دی هر کافر چہ ایمان راوړی ؛ سر او مال ئی پامان شي
لہ زاهو زادہ مؤمنان دِ پغوړ واروی ؛ نیت دَ بدُ پانِدِ مکړه
پناحق زهیر مکړه ؛ داپخہ امان ور کړه پہ دنیا کښِ ای
مؤمن تقصیر مکړه ؛ پقیامت بہ تِل تتل پہ دوزخ کښ پاتِ نشی هم
بهښت لہ بہ یو دشي دایمان لہ برکت ؛ دغہ دوه سره امان یہ لحق
دوزخ ورشی ؛ بیا تہ واوره ای مؤمن دایمان شرط اوه دی ؛
هر چہ یو ځن خطا کا لا ایمان ئی واتہ دی ؛ اول دخدائ هستی هم
لہ بهښت لہ دوزخ نادیدہ پر کړ وهیدہ دی ؛ علم غیب خاصہ دَ
خدائ کنزلی بوی هم پغوره پا ختیار ایمان راوړه دی ؛ هم هس حلال
حلال حرام حرام کنزلی بوی لہ رحمت ئی امید دی لعذاب ویریدہ
دی ؛ درویزہ بیان تمام کہ مؤمنان دی پیار کا هم یقین دِپرِ وکاندِ
وَلِ غم غرض ئی دادی هلہ باند دی حشر هغو کا چہ خاصہ بندہ دَ
دہ دی ؛ نکتہ دویم دربیان صد وسی مسائل هر چہ سل دبرش مسئلہ زده
کا دَ هغو خوئ بہ دآدم شي ؛ لازم شوی پہ صورت بیرونُ هولون
بہ بیغم شی ؛ هر چی دا مسئلہ نزده هغہ ندی لہ مسلمانُ ؛ چہ
لہ دجهان کوچ کا پهد یره دی بنځ کادَ کافرانُ ؛ اول پنځ بنا
کلمہ نمونځ روزه زکوة دی ؛ حج هم وکړه کدِ لا د موندہ
امان را و يُ د هغہ سرود کا ینات دے ؛
دا اوه ځیزه قبول کہ ایمان وره یو خدائ و فرښتگان ؛ کتابون
قبول کړه رسولان ئی حق کنړن بل لش پښیمانُ ؛ هم قیامت بشی
بیشکہ هم نیکی بدی لخدائ بل ژوندون دی پس لمر کہ ؛ چہ پہ بہ
نکو وهیږی پکافرشی ور بہ نہ بشی نزخائ ؛ دیارلس ځیره دَ ؛

نمانځهٔ دی ؛ تن ځای جامه ته پاک لره دا بهٔ دی ؛ څلورم ئې کړه نیت
وقت قبله پر پېژاندهٔ دی ؛ دا اوه سره ته ده کړه چه وربللی ترنمانځه دے
اول تکبیر دی لقیام لقراءة هم رکوع سجود ترنده کړه ؛ پوهٔ شی کډ اد
هم کښینه په نمانځه کښی دا سره کړه ؛ پنځه تکبیره فرض دی هم او لس رکعات
د نمانځه دی ؛ پنځه ځیزه د اوودس دی اول مخ او لاس پښی سره یولمه
دی ؛ بل د سر مسح دِ یوی هم د ږیری کښی زیره وی انبوه ؛ او کیږ د
زیره وی رنګی ته اوبه کړه پېروان بِلا خلاص شی لا اندوه ؛ بد اغسل
کښی مؤمن لره هم درځیزه بائن دی ؛ بو او به پخلهٔ پر پوزه د
صورة ئې تمام ولهٔ دی ؛ بیا دا درځیزه را غلی هرچاد تیبا نهٔ دی ؛
یوی نیت دی دویم ئې ضرب مسافر که کوهٔ بانهٔ دی ؛ هم څلور د
کتابونَ دِ څلورِ اماما نُ ؛ توریت ئې په موسیٰ وانجیل په عیسیٰ
وَزبور ئې په داوٗد وَاو فرقان په مخه خاتم الانبیا دی ؛ هم
څلور دی مذهبونَ دِ څلورُ اماما نُ ؛ اول امام اعظم بل
شافعیؒ دی لمالکؒ لاحمدؒ وارهٔ حق دی مؤمنانُ ؛ مذهبونُ
امامان بی څلور وی هرچه دوی اهل سنت جماعت وی ؛ هرچه
بی لِی څلورُ اما مانُ اقتدا کا هغه کسان م رافضی دی پلعنت
دی ؛ څلور یری د رسولؐ دی محمدؐ د عبد الله دی ؛ بل عبد المطلب
دی بل هاشم دی بل مناف دی نی زده کړه دادِ وادی ؛ دیرش
رو ژِ دی فرض عین په جملهٔ مؤمنانُ ؛ دیرش ئې نیت دی راغلی پر
هم مسلمانانُ ؛ د روژه چه عربی یو ښتو کوین دائی وارهٔ شفقت
پر افغانان دی ؛ هرچه دا بیان پیاد کا افغانانُ لره دا بیان تمام
دی ؛ نکته سیوم در بیان معتقدات مذهب سنت وجماعت پس هر مؤمن را باید
که اینهارا بداند واز اعتقاد مبتدعان دور گردد ؛ یو ویئ بد ته وایم
تی واوره لا خلاص ؛ د سنت جماعتی مذهب زده کړه بلهٔ غاړه
دشی خلاص ؛ هر کر داوچه بنی کړی یا وئیلی هغه سنت دی ؛ دغه

پس چه یاران اتفاق جماعت دی ؛ هره چار چه پسنت جماعت گنبی
وی را غلی چار هغه دَ ؛ هر چه غاره ئ غره ولی لسنت جماعت وی هغو
ثمو نزتو بهٔ دَ ؛ سکه دالس چار تزده کره دَ سنت جماعت دی ؛ هر چه
سري دی اخستی لسنت هغه کسان ئ پلعنت دی ؛ پس لجمله پیغمبرانُ
ابوبکر رض عمر رض بهٔ دی ترسری ترپیری ؛ دَ غه پس دَ عثمان رض او دَ علی رض داحیا
کره لرافضی ؛ هم نموزه مسح رواده دَ نیکانُ د بدانُ ؛ بل که عادل
وی یا ظالم وی سکه سرمه آخله لد واره پادشاهانُ ؛ پنیک کردار
پس نمونځ کانری پفاسق پس روادی ؛ هر چه پفاسق پس نمونځ
نکالاسلام تبرادی ؛ دَ وه قبله دِی حق یو بیت المقدس بله کعبه ده
هر چه دواره قبلی حق نکنړینه هغو ثمو نز تو بهٔ دَ ؛ ولې بیت المقدس
دَ اوس منسوخه خوك دِ نمونځ ورته نکاندِ ؛ هر چه فخ پد غه لو کا هغه
کس بشرمنده شی دَ دِ پاك نبیؐ د ورانډِ ؛ بل هم راش دَ خدائ خیل
شه پد رکاه ئ ودریزه چه ایمان ئ وی راوړی نیك کردار که بد کردار
وي ته پر دوائ جنازه باندِ حصر بزه ؛ هم مطلق کواهی مله پ بنیانُ
چه فلانرم بهنستی یادوزخي دی ؛ هر چه بي لس اصحابُ چه نبيؐ
کواهی پر لوی دَ بهنبت دَ خوك کواهی لی دَ نبي پدین گنبس ندی ؛
خلو ر دغه یادشوي بل طلحه دی لز بیره هم لسعد لسعید ه له
عبیده عبد الرحمان دی ؛ بي دِ لسُ پهیچا ته کواهی مله بله خلاص شی
لو عبیده ؛ هم هس بحسن او پر حسین او پز هری حدیث راغلی ؛ هر چه
بی ؛ لدِ سر یو بکواهی لی لاسلامَ دی وتلی ؛ علی اصغر دَ حسین
زوئ هم نوسی دَ پاك رسولؐ دی ؛ کگواهی بد بهبنت ور باندِ
ولی داوئي دی ناقبول دی ؛ امام حسن بصری هم سر حلقه دي
دپیرانُ خلیفه د مرتضی دی ؛ کگواهی بد بهبنت ور باندِ ولی
داوي دی شمیر لی کناه دی ؛ امام اعظم امام دامامان هم
پیشوا دی دَ علمانُ ؛ کگواهی بد بهبنت ور باندِ ولی ته بهٔ نی دَ

مؤمنانُ ؛ نہ آیت دی دَ قرآن پہ وی راغلی نہ حدیث نبے
ویلی نہ پاک نبیؐ دَ ورسٹ جبرائیل پرچا راغلی ؛ ھغہ ویل چہ پہ
آیت حدیث کښں نوی څوک ئی وائ گمراھی دَ ؛ ھرچہ بی آیت
یون کا بحدیث دَ ھغو دایم پہ بجزہ بیراھی دَ ؛ ولِ داویل سے
بوی چہ فلانہ سری پعلم پعمل کښں پھلوان دی څموز طمع دہ لخدائے
چہ بھبنت بی مقام کا او دوزخ پردہ حرام دی ؛ وَلِ راشہ اوس
اوس مطلق کواھی ملہ دا مطلق ویل بنہ ندئ کہ مطلق بچپا
کواھی لی لا سلام دی وتلی ؛ ھم مطلق پجان نہ کواھی ملہ چہ
مطلق زہ بھبنتی یم غم م نشتہ ؛ کہ مطلق پجان کواھی لی بکا فرش
چار دَ زبنت ؛ بل نیکی بدی لخدائ ولِ خدائ پہ نیکی راضی پہ
بدی ندی ؛ چہ واڑہ بہ لخدائ نکنہ بنہ دَ نبیؐ پدین کښں ندی ؛
بیادا دوہ فرض لازم کنہ لی بوی پعورت پہ مرون ؛ یو زکوہ
دَ مال یستلی بوی بل دِ ثابت شی پہ لمونځ ؛ پنځہ وقت دِ لمونځ
پہ جماعت کا کہ نیکان وی کبدان وی ؛ ھرچہ لمونځ پہ جماعت ئ
شہ یوازِ ھغہ لمونځ بہ ناتمام وی ؛ ھرچہ لمونځ ئ شہ یوازِ پہ
ترغیب کښں دَ نبیؐ دَ خلہ بیان دی ؛ ودوزخ نہ بی پوبنتِ
تیر کا کَد خلایق عملِ ئ کړی بچپل ځان وی ؛ دَ دوہ یزہ بیان
پوبنتُ کہ بل واڑہ افغانان دی پیادکا ؛ لکہ بد ویشتی
دَ سیانُ دا فقیر دِ ھم پہ نیک دعا بنہ ادکا ؛

نکتۂ چھارم در بیان آنکہ ہر مؤمن و مسلم را باید کہ خدا ے
تعالے را بہ صفات بشناسد اول بدانکہ خدائے
تعالے را ذات است یعنے وجود است دوم آنکہ
بداند بذات خدائیتعالے را کہ یگانہ ہست و او را شریک نیست و قدیم ہست سیوم آنکہ
او را صفتہائی او را نیز بداند کہ ہمہ اندہست آنچہ بعضی جاہلان میگوئید کہ ادمی و پیری و
آسمانہا و زمینہا صفات خدائے اند کافر گردد زیرا آنکہ صفات خدائی تعالے قدیم اند و

115

این چیزها نو پیدا شده اند قدیم نه اند پس مخلوقات خدا تعالی اند و حادث و مخلوق قدیم
نه باشد و حادث را قدیم گفتن و قدیم دانستن کفر بود پد دی خبره خدای
هر څوک و پیژنی چه دغه علم اکبر دی ؞ اول ئی یکانګی دَنی ضد شریکی
نِدشته تو جمله عقلون بردی ؞ نه هغه یا د چه موافق وی بیاری کښ
بدی نکا ند ضد غم مل چه ملګیری کا ز وره وروی ؞ بل ئی ذات
پاک موجود دی تلو تلبو بنه ؞ دریم صفات ئی هم قدیم دی چه
ذات پصفتون معتبر دی ؞ دَ الله اسارت مکړه چه خدائی دی
پر دغه لوړی ؞ چه و خدائی ته اشارت کا یائی هر چری کنه بنه سکه هغه
سړی کافر دی ؞ ګمراهان وائی خلق بخدائی کښ خدائی بخلق کښ محوه
شوی ؞ ځنی وائی دا آواز وایه دَ خدا یُدی یا صورة دَ محمدؐ دی
هغه کافر دی ؞ دَ بنده خدائی علم قدرت دی وهر چا ته وسید لی
نه دی وصل دی نلری دی لخیال لګمان ما و را دی ؞ چی هسی
پیژاندلی پعارف کښ سړی و دی ؞ چه و خدائی ته اشارت کا چه خدای
دی پر دغه لوړی ؞ یو دلی ئی مرګ رواشی بلهوړی بی مخ تو دکا
چه کافر دی ؞ ملحد مختوړن غوچ ته لموحدان سیالی مکړه عارف
نه وینی خپل لوړی لکه منصور پسنګر یزه کښ لهغه داره بی خبر دی
دعارف رو پشواخون پسر باذل دی تل پسپنه جامه مړ دی ؞
ملحدِ خپسر ژنده پوش کړ دی لحق بیخبر دی ؞ هر چه تل دایم پتو
پتو بری دَحق دعوی کا تعارف و ته موائی خود پرست ګمراه
ابتر دی ؞ هر عامی دِهمبزه زده کا چه خدائی یو دی پا مختلف
چاړ لکه څوک لوګی دلی وینی بی زده وی چه لوګی دا و راڅ
دی ؞ ولِ عارف دی پذات هم پصفات و پیژنینه چه قدیم دی
چد اشنا دَ عارفانُ شب چراغ غُندِ ګوهر دی ؞ بیا موحد
غواص ذ دُر دی دَ موحد نقش دغه دَ چه تل به دَ ذهنک بخله
کښ اوسی بی اختیاره وائی خدائی دائی مقر دی ؞ ګاه غایب هسی

حاضر دی لخودی تښتېده لی لکه د دریاب سر شه وسکه خکه
بازل ده هنر دی ؛ پلار ده ډېره وېره ول تر د شریعت
پیراهن مکاز لغاړه مستقیم پشریعت شه دامر دود شیطان
دښمن دِ زوره ور دی ؛ هر چه د فقیر بوېی کار کادی بو ریشې
ترڅای یو فقیر و لاړ پشریعت دی بل پېشوای معتبر دی ؛

نکته پنجم در دانستن ده صفت خدای تعالی که از دانستن آن مسلمانان را ناچار است ؛

د خدای نور نوموَن د پر دی پلس صفت دِ هر څوک و پېژنیه ؛
چه هیڅ نو وهله خدای وهس دی هس بوینه ؛ زنده دانا توانا
دی چې خواست وهغه ئ وکړه هم بکړینه ؛ شنوا بینا گویا دی
مشیت ئ کنده دی تپایون ؛ هغه څلور سره ذاتی امهاتی وو
دا څلور مولود اتی لقه واړه ثابت دی تل لذات و پاند بیادت
تلرین ؛ یو بېچون بېچگون دی بل بې عیب او بی نقصان دی وسکه دا
دواړه سلبی او تنزیهی ئ ویلرین ؛ دغه دوه صفت بی خدای بنو بچا
نساز یزی نور څوک چاړ پو نلو بینه ؛ ول نور لکه تحیی ممیت معز
مذل خدای دی صفات فعلیه ی ویلریږ ؛ دخدای ئ شلفت پره
چار فرض دی درو یزه څکه د خدای د پاره و واافغانان دی نده کوینه

نکته ششم در بیان خوف ورجا ایمان پشل د مرغه دی هر چه بو څا نلها سه
وېره بل آرمید دی ؛ چه مرغه بېوه څانلك شی دی ل ؛ الوتی نومید
دی ؛ دایمان دی مود پلاد آمیدی وېره چه ایمان تحین ز و کړی
یا ایمان ئ دی ساتلی ؛ لکه ذرخو پصد ف کښېوی سعید دی ؛ لکه
جمال م آغاز وکره لجلال حقیقت دایمان و زولږ دوانه ؛ ول دابیان
پژب وابر نشی وطالب وته څرکند لکه خورشید دی ؛ نکته هفتم در بیان
فرض دایم وفرض دایم ایمان است واهل بدعت می گویند که فرض دایم ذکر است واین
اعتقاد ایشان مخالف مذهب سنت وجماعت است وخلاف کردن مرمذهب سنت
وجماعت کفر است څه بد دتر وایه د بدعت لحرکت ؛ ذکو فرض دایم کوی

او دَ کفر لاری وینوه غلتَ ؛ فرض دایم چه یو زمان لسهری نځی سکه
هغه ایمان ئ دین دی ؛ لبنه خدائ هدایت دی لره بنده روح یقین
دی ؛ بنده دِ تل پخپل یا ورکښ مستقیم همیشه اوسی ؛ کدی نیت
دَکفر وکړه دا ایمان بځنِ یوسی ؛ کځوك نیت دَکفر وکړه چه پس لږ دو
کالُ بزه وو زم لدِ دین ؛ هغه ساعت بدی کافر شی کزد کال نپائین ؛

نکتهٔ هشتم دربیان مثالی که درکتاب زخیرة الملوک درباب نماز آورده که نماز همچون
شخصی درست اندام است وخدائ تعالی همچون بادشاه است ونماز گذار همچون
بازرگانے که بادشاه اورا زرداده که لائق دری خانه من بنده بخر من ترا سرا فراز
خواهم کرد پس اگر بازرگان بنده نامناسب بیارد البته بادشاه اورا زر خواهد داد زیر آنکه
این خدمت لائق دری خانه او نباشد بلکه استهزا باشد بر بادشاه یه زخیره کښ

یو مثال دی تر نما نځه پورِ راغلی ؛ یکایك بی وتاوته وُ
وایم ما پسترکو دی لبد لے ؛ هسِ وائ که بادشاه
سړی وبولی تنګی ورکه ډیرے تیری ؛ چه
حما دَ دِر لایق سړی وپیره چه خوبی وی پکښ
ډیرِ ؛ که ځما پخپل زرو تا لایق سړی پیدا کړه ؛
ډیر انعام بو تا ته درکړم چه خدمت دِ پاخلاص او
پربنتیا کړ ؛ سوداکو که جنازه دَ سر پرِ کړی زړه وکبنیلے
مرئي راوړی ؛ پد دبارسیئ حاضر کاندِ بیا انعام اوکرامونُ
ځنی غواړی ؛ بیا بردہ پسترکوړ وندوی غوږ
پرِ کړی پوزَ پریکړی سوداکوئ راولینَ ؛ کدی هر
څو طمعدادوی لبادشاه دَنیکی دا بادشاه بی پیشکړو شر
موینَ ؛ وسکه نمونځ هم بمثال دَدِ سړی دی ولهرځه په
بل بورِ ؛ هرچه فرض دی پنما نځه کښ بمثال دَسر ډزړه دی کی کورِ ؛
او واجب ی لاس پښی دی راشَ فرض لدِ واجب خطا مکړه ؛ بیا سنتے
غوږ او پوزه هم ئ سترکی دی داتو دیرِ مکړه ؛ تراغلی بازرگان ی دا

نمونځ ستا بازرګانی دَ ؛ ګټه دا سر پرِ کړی لاس پرِ کړی پونځ پرِ کړی
بندہ پیزی دادلوئ نادانائ دَ ؛ دد ویزه چه دا مثال پوښت کاونَ
بل غرض ئ پکښ نؤ ؛ افغانان اکاهوینه هر غافل و رخبر نوَ ؛ لکه نمونځ
لخدائ رازدی هم وخدائ وته زاری دَ ؛ هر مؤمن پیا د کا

چه دوی مِ لګِ رازه ناځاری دَ ؛ نکته نهم در دانستن ده خصلت در نماز تا هر که
آنرا بداند نماز او بحضور دل باشد و مقبول افتد والا قبول نګردد وآدوی ای یاران مؤمنان

دی سره ودونړه پدنیا کښ ؛ هم پدین دی سره ودونړه وَلِ بی عمل
نشته خلاصیدہ ئ پعقبا کښ ؛ اوس لازم پر مؤمنانُ دوی عوده که
میره وی دَ نمانځه چارِ دِ زده کا بله بدہ و رځ ئ نوی پقیامت بدِ
پوښتینه ای مؤمنه لایمانَ ؛ وَلِ پس غه لایمان به پوښتنه د نمانځه کا
درعیانَ ؛ راشه لس خویونَ زده کړه پنمانځه کښ چه نمونځ بدِ
وزړه وته حضور وی ؛ او نبیٔ هسِ ویلی هر چه دا چاری نزده
هغه نمونځ به نا قبول وی ؛ تیٔ زده کړه چه معنی ئی پلس حرفُ
کښ راغلی ؛ درِ سنت څلور واجب درِ پفرضُ کښ ویلی ؛ سستیِ
سستی کاهلی ته مکړه پنمانځه کښ چه سستی منافقان کا ؛ سکه بوانِ
وطاعت وته ویښتلے پربندون بیا وخلقُ وتری څه بلا رونبسان کا
نَ دنوس سرون پرکړه ای مخلصَ چه دَنو مردیٔ اوه سَرَ ؛
ریا غیرت کینه حرص هوا از کا ذنه پریږده بیا وخدای وته سکه
ودره پوریه ؛ تَ تایب شه هس وائ چه خدائ ونیم مالبی خدائ
توبه کړه ؛ یا پیشك مِ دی وینی پنمانځه کښ زړه پدا فکو سره کړه ؛ و
ویلی پدوزخ کښ دی څاهونَ ؛ بیا پزاری د پنماز چه بینمازُ لره روغ
پکښ کودونَ ؛ پنمانځه کښ هسِ وائ دَ صراط پسر ولاړیم دا دوزخ
لښی وهینه ؛ پربوه لودمِ جنت پربل دوزخ دی لخپل کړداره
می به پوبیوبیو نیتینه ؛ الف الله پیژاندلی بو یه چه عالم ی له نیستی
دی هست کړی ؛ کل بندګی ی براستی کړه دا توفیق دی ده دُرکړے

تَجِ جهد کوشش تہ پہ بندگی کړه پہ اکړه کښې ستا اختیار دی ؛ ست
اختیار د غہ کوشش دی وَلِ دایم مدام د حق تقدیر پکار دی ؛ ب
بدی لنوسَ کا نړی هم لنوسَ احتیاط بوی ؛ پاک نبیؐ هسے وئیلی
چہ بدی یٔ د شیطان تر بدی لوی ؛ قَ فارغ لره زړه کوتی
د دنیا لمحبتَ ؛ کل بندگی یٔ پراستی کړه بلہ لار دِ تر نبیؐ نشی غلتہ
تَرَ راحت دَ حق پیاد کړه د حق یاد واړه راحت دی ؛ هر چہ پی دَ
خدای لیاد راحت غواړی سکه هغه غافل غلت دی ؛ ضَ خپل
نمونځ تہ ضایع مکړه چہ دا نمونځ بدِ پښیمان شی ؛ د غہ نمونځ هلہ
ضایع شی چہ نیت او حضور د خړ خښمن شی ؛ دا بیان چہ ما بوئیٔ
کړ لحدیث پاک نبیؐ حدیث وئیلی عربی دی ؛ هر چہ دالس خویونَ

نړده بہ نمانځہ کښې کہ نمونځ کاندِ دوزخی دی ؛ نکتہ دهم در بیان سجده سهو

بہ نمانځہ کښې چہ څه زیات کم پیدا شی هغه نمونځ به پہ نقصان شی ؛
دا نقصان یٔ دولس څیزه زیادتی یٔ پنځه رنګ د غہ واړه بہ بیان
شی ؛ اول زده کړه هر چہ نیت بہ دَ نمنځونُ څوک ترینه ؛ د الله ویلے
فرض دی لیوه اسم صفات نمانګذار دی وائینَ ؛ وَلِ دا واجب
را غلی چہ اکبر دِ پسِ وائی لاخلاصَ ؛ هر چہ واجب به د نمانځہ ادا
کوینَ دَ هغو غاړه دَ خلاصَ ؛ او کی لفظ الله وهیر کړ بل صفت
و د پورِ ضمِ کا ؛ سکه سجده سهوه دِ وکا پاخره پہ لا همیره دِ څان
کرم کا ؛ بلَ لوستن دَ قراءت پتا واجب دی پور نبی د واړه
رکعاتَ ؛ او کی لولی پورستی کښې ور نبی وهیر کا خالی نیٔ لپسات
بلَ الحمد هم واجب دیٔ لول پور نبی کښې لحمله درست قرآن ؛ او که
بل سورة بلولی پور نبی کښې بی الحمد خالی نیٔ لتاوانَ ؛ بلَ یو غل دَ
الحمد لوستی بوی ای طالبَ ؛ هر چہ دوه څلړی لولی پیل پورِ
لاسوی خیږی لو واجبَ ؛ بلَ یو بل سورة هم لولی پا الحمدُ پسِ پیوست
ځمایارَ ؛ او که بل سورة پیوست پسِ نہ لولی دَ غہ چار دِ شوه

بیګاڼ ؛ بیا الحمد تر ذا بل سورت کم اند لوستلی بوی ؛ چه الحمد
کا ورستی سکه سجدهٔ سهوه وکښلی بوي ؛ بل دا در نمنځون پزوره
دوه پورو پجماعت لوستلی بوي ؛ دا واجب پر امامان غاړه نغرولی
بوبیه ؛ بل دعا قنوت لول دا پو ترکښ راغلی دِ واجب ؛ بل
سلام پتا واجب دی یوا تریٔ دَنما نځه وایٔ طالب ؛ هم وبنی قعده
واجب هم پد واړه قعده اول التحیات ؛ دغه دولس دی واجب تی مه
خطا کوه لصلوات ؛ هر چه یو ځنی خطا کا دغه دوه سجده دو کاندِ د سهو
دا سجده دهغه کاند کپو هیروی خطا شوی دا نقصان بی شی محوَ ؛
بیا تر واوره ای طالب زیادتی یٔ پنځه خیزه دا اول تقدیم رکن ورته
وایٔ لکه ځوك قراءة پر بزدی و رکوع و تر را کوزشی عالمان کوره
څه وایٔ ؛ دی په بیا رت دِ وکرزی ول پس لقراءة دا رکوع دِ دوباره کا
پا آخر دی سجده سهوَ وکاندِ غه زیاتی دِ اواره کا ؛ بل دویم تاخیر رکن
هر چه یو رکن تمام کا ول بل لره ژر نځی ؛ لکه درود ځوك و وائین پوښی
التحیات خو سجده سهوه ونکا هغه نقصان بخښی نځی ؛ بل دریم تکرار رکن لکه
یو رکن ځوك ځوك دیر ځله تکرار کا ؛ چه آخره قعده کا درست دغه پس د
سجده سهوه اختیار کا ؛ څلورم کڅوك واجب تاخیر کوینَ ؛ لکه ولولی
الحمد پس ژر سورت دو رست نلولینَ ؛ دغه پس سیٔ و وایٔ
با ورستی قعده کا درست سلام وهیر کا پس پاځی وزیاتی تر
دا واجب بی تاخیر شی ؛ سکه سجده سهوه دِ وکا پدا همبره دِ ؛
زهیر شی ؛ په پنځم یٔ هم آګاه شه چه قراءة دی بی محال ؛ په پیٔ
ځایٔ قراءت کښ عالمان سره کړی دا مقام دی ؛ لکه په
ځایٔ دا التحیات لرکوع لسجده ځوك الحمدُ ولولین ؛ پا آخر
چه دَنما نځه شی دوه سجده دِ وکا زینَ ؛ او که التحیات بقیام کښ و
اولین لد یو بیل لا نغـــــــمه ا و لا و لا ده ؛
پوره بنی دریم چارم کښ سهوه پدویم کښ پرښتیاده ؛ پا و ل

١٢١

رکات ثنا و بله شینه بو رستی کښې دوا دبی دو یم ای طالبه ؛ خکه
نشتته یا اول دریم چارم رکعت کښې سهوه پد و یم کښې دواجب ؛

نکته یازدهم اندر آنکه دعوی علم غیب کفرست بتخصیص هر که ازین پنج کاری غیب بگوید

کافر گردد دا پنځه خیر زده کړه چه دغه علم اکبر دی ؛ هر چه دا خبر وائی
یا باور کا بیا هغه سړی کافر دی ؛ اول قیامت بشی پسئکه ولې
مطلق ورځ ئی نه ویلی بوي ؛ بل د باران خبر مکړه هم د مود
پښوس کښې موای للوره هم لزوی هم هس آئنده خبر مکړه چه
یشینه ؛ بل د مرله خیر مکړه چه پل چار بنځوک ژوی یا به مرینه ؛ علم
غیب بی خدای چا نزده بیهوده بځوک دعوی کا ؛ بمثال د غه سیالی ده
لبنه خدائ دی به خپسر دنیٔ لتولی پر یکا ؛ د فقیر پر مؤمنان شفقت
دی خکه هر رنګ بیان د دین کالحدیث لقرآن ؛ بل هر څوک د
حتیالمی کا د شیخان د بتان فال کو یان د غیب کوی به باور کا پوښته چه
ونو دی لا یمان ؛ نکته دوازدهم نیز اندر آنکه الله تعالی را بسه چیز شناختن فرض ست بعبارة دیگر
آورده شده ست هر عارف لره بائده دی چه بد ری خیره دی خدائ هر څوک
و پیژینه ؛ او اول ی یکا نکی د ضد او ندی نشته تل و تلبو ینه ؛ بل ئی ذات
پاك موجود دی لا ازله نه ابده دریم صفات ئی هم قد یم دی تل لذات
سره وون هم بوینه ؛ د توحید اشارت مکړه چه خدائ دی پر د غه لوی
هر چه و توحید ته اشارة کا بکا فرشی یقیامت بی مخون تو هر وینه ؛

نکته سیزدهم در بیان شرک جلی و خفی یقیامت به لکه خدائ پر مؤمنان با ند

کرم کا ؛ بی لشرك به لنو د کناهون چی خواست وی دی جمله عاصی
بیغم کا ؛ شرك جلی خفی یل د وه رنګه دی راغلی ؛ بجلی سړی کافر شی و خفی
ونه ئی بد مذهب ویلی ؛ جلی چه به نود وزیا مهرجان کا یا وکا نړی
یا وغلی یا و قبر ته سجده کا ؛ خفی چه سود زیان لخدائ پیژینه هم
لورده لسبب اند یښنه کا ؛ او که سود زیان لخدائ نګنړینه بیا لورده
هینه ؛ هغه کسان م کافران دی دوئ و تلی دی لد ینه ؛ د غه شرك

دی پایمانځ کښې هرچه سود زیان لخدای نګڼي بېړ دی لغیراندیښه
کا ٭ پطاعت شرك دغه دی چه پواز وی بنه نکا بیا وخلق ته ئ

بنه کا پر نبیوه کا ٭ نکته چهاردهم در بیان ده چیز دانستن در کلمهٔ شهادت فرض است
و در شرح محمد صلاح بروی رحمة الله علیه آورده هر که آنرا نداند بحقیقت او مسلمان نباشد

دغه لس خوبون فرض پشهادت کښې برازا دو پر بندهٔ و دی یارانُ ٭
هرچه دالس واړه ئ نزده طلب نکا دوئ ندی لمؤمنان ٭ اول دکلمه
شهادة یوځل ویلی پرتانه فرض دی ٭ او تکرار دئ تل سنت دی چه منکر
دی لسنت هغه ندی لمؤمنانُ ٭ بل معنی ئ هم ته زده کړه بل باور سه
پمعنی وکړه مؤمن ٭ ځلودم ته مستقیم پر دا یم او سه بل مل ښه لحنا
صانُ ٭ پنځم دغه حرفونَ صحی وائ چه معنی نشی تغیر او که حرفونَ
دغلت کړه چه معنی ی شوه تغیره بته بیل شی لسنیانُ ٭ او شپږم
که خوك سری دبته ووائ کلیمه وائ مؤمنَ تی ژرته ژره وائ
بل نش لجهود کافرانُ ٭ اووم زده کړه چه خدائ تل وتلبوینَ ٭ دی خالق
دکل عالم دی ٭ اتم زده کړه چه خدائ یو دی بیشریك تاپس ده کاږی
دوستانُ ٭ نهم ووایه محمدٗ دخدائ استاځی پس له پیغمبر بوه نه بوینَ
او که چری څوك ووائ بکافر شی نبیٔ ختم درسل دنبیانُ ٭ لسم څلور
پری دنبیٔ زده کړه پتا فرض دی هرچه دانه پیژنیت دی بمل شی دعصیانُ
دابیان ئ دی پشرح مختصر کښی پفارسی ژبه ویلی دفقیر خن پوښت کړ
بله خاره ئ شی خلاص ددمام افغانانُ ٭ خدائ پهره ژبه بوله عربی
وی که فارسی وی که هندی که افغانی وی پهغه ژبه ئ بوله چه زړه
وی دااقوال داماماتُ ٭ او س اکثر عالم داوائ چه قرآن پعربی دی
پناحق فرض واجب څوك پو بنښ کوینَ ٭ دوی پداوینا لغزیږ سه
نیو هیږی دغه خوئ دجاهلانُ ٭ درویزه چه دپو بنښ ژبه بیان
کاغمئ دابوهله افغانان دی ٭ هرچه فرض او واجب زده کا دوئ به
نشی دمنکر کافرانُ ٭ دافقیر څه لیږانُ منکو ندی ده دی لاس ور

لکولی کہ ازاد وی کہ بند وی چہ سنی وی پر جملہ مسلمانان ٭ نکتہ پانزدہم[۱۵]
اندر آنکہ پنج چیز دانستن در کلمہ طیبہ نیز فرض ست بیا پنځہ څیزون فرض پطیبہ کلمہ

پر داوارہ آدمیان ٭ ھرچہ داوارہ پځای کا دی بشی د مؤمنان ٭
اول دکلیمہ ویل ھم پر تا فرض دی ای طالب ٭ دوئیم یو غل ویل پرھر چا
فرض دی پر آزاد پر بند کانُ ٭ درئیم دکلمہ معنی ھم زدہ کرہ بل بہ تر
تا بین شی دنیکانُ ٭ څلورم مشغول ئی پیا ورشہ تل تتل خوځیای
پنځم دزړہ پصدق ئی وای کہ مؤمن ئی دا نشان د منافق چہ پځلہ کلمہ
وای محبت ئی لیدانُ ٭ فقیر چہ دابیان پو بنت کوین کلی غم ئی داپعلم
افغانان دی ھغہ کسان چہ دنبی پراہ ولاړ دی محبت ئی لعلمان ٭
چہ بھر دبنی کا ندِ لعلم لعلمانُ صحی ځای جھنم دی وسکہ ځہ بد ریترو ایم
لبد بخت زیان کارانُ ٭ دافقیر چہ څہ ویزی شپہ او ورځ پگناہ پود
دی آمید وار دی دَ دبنہ خدای لرحمتون خاکپای دی دَ مردانُ ٭

۱۲۴

نکتہ شانزدہم اندر آنکہ ہر کہ از علم تفسیر و حدیث و علم فقہ و علم مناظرہ و علم تعاظ یعنی محوہ
ساختن مرادات اطوار نفسانی و بدست آوردن اسرار روحانی آگاہ نباشد او را پیر و پیشوا
نباید دانست بلکہ ضال و مضل باید دید زیر آنکہ او شھرت دروغی در عالم انداختہ بسبب جمع
کردن مال دنیاوی و حاصل کردن نام و ناموس خود را پیر و پیشوا ساختہ باشد و در عوارف
المعانی آوردہ ہر کہ مشھور بنام صفوت ہست و در عوام او از صوفیان حقانی نباشد ٭
بیت ورنہ جلباب عشق مست دو شاہ خفتہ اند ٭ مست نکردی لعین عین بلا گفتہ اند

دَ شاہ ترڅا در لاندے دوہ مست شاھان
اودہ دے ٭ سکہ مستی ئی پعین مکړہ
چہ دَ زلفو کاتہ ئی بی جلاد ندے ٭
ھرچہ داخلو علمو ئی نزدہ پدانش کنیں ھغہ
پیران ئی ناقصان دی کامل ندے ٭ اوّل
علم تفسیر دی لحدیث لکلام ھم لفقہ
مناظرہ بل دروح لسرہ ھم آگاہ شہ پہ جلال کنیں لغزیدو دی ٭

څلور سېز دِ هم زده کا چې طالب وی چې دا واړه هر پیشوا هم هر مرشد
لره بایئه دی ؛ اول سیر من الله دی ای سالکه ستا الخپل لو دیه دم ترد م
تله دی ؛ پلار کښ اغزی تی کپو هیږی اغزی لری کړه لمیان کړه حق دبایئه
دی ؛ دویم سیر الی الله دی هم دده ولو رته دو دی لکه پلار کښ تیره
توره طالبان کوره لخپسره خبر ندی ؛ بل دریم سیر فی الله دی ای قاصده
چد غه دِ لفنا پناه کیده دی ؛ او وده و ته کد دوم ته حجاب لیانه واخله
بمعنی کښ بی موم دَ سالك یده کښ تله دی ؛ څلورم ی کوره سیر
مع الله دی دَ مردانُ هغه مردان لا لفنا هم خبر ندی ؛ اَنَا نِیَت
یو لوئ حجاب دی لدی میان هر چه تیر تردا مقام شو هغه نوم تراو بو
دی ؛ څورکس سلسل دی واړه حق دی ای طالبَ وَلِ دیر هم دا چشتیان
پسیرونَ کښ باخبر دی ؛ دَ سهر ورد طلب وکړه که طالبئ هر چه
دوئ م پسیرون کښ چالاك دی مټه ندی ؛ هر چه لا و یازه حجاب
چار اقدام آگاه نشو غه پیران م شیاطین دی ادم ندی ؛ دَ فقیر جدا
بیان کړ لسلوك سکه موند لی دَ شیخ علی خوازُ دی ؛ گفتار شاه ناصر خسرو
قدس سره ؛ بالائی نه سپهر دو گوهر مدور اند ✤ کز نور آن دو عالم آدم منور اند ✤ هستند نیستند
نهانند آشکار ✤ چون ذات ذو الجلال بخم بخور اند ✤ پر نه سپهر باندِ دوه گوهره
دی څلیږی ؛ سکه بنور دهغو دواړُ دا آدم لد واړه کونَ پرِ تاویږی
هست دی عدم بشی که نظر پر حقیقت کړی ای طالب پیدا دی نځو کندیږی
بجسم بجوهر دی او معنی ی لکه خدائ هسِ دغیږی ؛ دغه لا رده
دَ حق بین عارفان ملحدان او گمراهان پکښ نسوئیږی ؛ دغه چار
دَ نور چانده ای سالکه مگر شیخ سید علی غندِ غواص وی ور پوهیږی
گفتار بایزید بسطامی قدس سره ؛ روبرسر سوزنی نهانی لشان ✤ تا شاخ زند برگ زند
گرد جهان ✤ هر ورق دو فیل راهوار بران ✤ ورنتوانی زکوئی ما گیر کران ؛ طالب دا شره ونه
نهال کړه دَ ستنِ پسر باندِ ✤ چه تر پانړو تر بنا خون ی شی دواړه کون
لاندِ ؛ پر هر پاڼه باندِ تر دوه مست پیلان روان کړه ؛ هر چه دوئ

په بيا پخپل رنګا رنګ بازی کاند ؛ هر طالب چه خپسر نوی پیدا دوه پیلان
ورسپارلی دی ناحق خماد لوړی دعوی کاند ؛ نکتهٔ هفدهم در بیان بزرگان
دین در میان عالم و عالمیان و کیفیت احوال پیران و مریدان این زمانه ؛ دا اتلس زده

قام پکښې بزرګ پیغمبران دی ؛ دوی یو لک څلیر ویشت زره څوک
نبیان څوک مرسلان دی ؛ او صحی خبر دغه دی واړه ندی حسابشوی
دوی کل څمونږ قبول دی که مرسل دی که نبیان دی ؛ د نبیان په عمل واړه پخوا
یا پآواز کړد وی پسر و دمرسل هم خاصه د حق دوستان دی ؛ دا
مرسل و و تیرس دیارلس جبرائیل و پر راغلی کتابون دفترونه
ئې راوړی لآسمان دی ؛ پکښې سپږ دی اولوالعزم دوی صاحب
د شریعت دی کلیمه ئې کړ بیان دغه شپږ واړه بزرګان دی ؛ حضرت
رسول پکښې افضل دی هم خاتم الانبیا دی دغه پس بهترین د خلائق
څلور یاران دی ؛ اول بزرګی د ابوبکر د عمر او د عثمان د مرتضی
ده مونږ لاس ورلګولی ؛ هر چه دوی په صحابه کښې پیشوایان دی ؛
پس بزرګ د اهل بیت پر عشرهٔ مبشره هم ګواهی ول لکه نبی هس ویلی
دوی بیشکه بهښتیان دی ؛ ولې زده کړه اهل بیت وچا ترواړی دغه نوری
دی عورة زوی لونړه لمسی نور واړه عزیزان دی ؛ هر چه پر یاران
پر اهل بیت بد اهانت کا هغه کسان ملحدان دی خوارج یا رافضیان
دی ؛ دغه پس ئې بزرګان واړه اصحاب دی پ امت کښې دغه پس بزرګان
م تابعین او امامان دی ؛ چه هس نکنږین یا و رستی یو بنی یاد کا
تا چه لږ څه اهانت بربا ندواړی هغه کسان ملحدان دی ؛ هغه پیر
چه بدعت کا مریدان ئې څی بی شرع دوی بمثل د دجال دی دا لښکر ئې
شیطانان دی ؛ دوی ټولی کړلی د روغ د نبی د لار غله دی ؛ څوک
مرتد څوک عصیان دی ؛ و سکه څښ بر منه کر زی بی پرواه
سو دین ئې پر ینبو ولې څښ پجامه کښې رافضیان سو ګمراهان دی ؛
دیزی توری پلاس کړ شبله بولی چه راغی بی و ژنو اوس د نبنو

ثمو نز علمان دی + دوی وائی شریعت واړه سختی دَ پموزنشی دشریعت
کارون ډیر دی پموزنشی واړه گران دی + وائی رایشی یاران مرید
کړو آزادی دکتاب خبرکران دپیرانُ کړه آسان دی + دوی وائی
لگناه وم ویره نشته چه پیران وم دی لیدلی بقیامت ثمو بضمان دی
ولِ هیڅ بی نوی کی گوردِ وی دَخپل ایمان پریان دی + ددوزخ
دگناهون هودِ اخلی پد دروغ لاپ وهینَ مسلم نه ی کافران دی
دَغه پیر مرید بد واړه شرمنده شی بقیامت ډیر سختی عذابون
دسبحان دی : لکه خدائی بجلالیت کاودوزخ بسهمانی کادا پیران
بو یزاریزی لمریده چه هرڅوك بخان وی : لا رسول چه څودوید ار
په پاك الله دی هم به رد حق قبول دی : په بیعت د مؤمنانُ
وی گوره چه څوحکم پری راغلی بقرآن کښی لرحمان دی : چه رسول که
لشرك هم لزناه هم لغلا او هم لقتل هم لهر رنگ گناه چه دادلاسُ
یا د پښو چلد وی شوی لبهتان هم پښیمان دي : تو به کا دلہ تبرید
آینده نور سِی نکانی هله لما غواړه ستا پروی م در بخښلی : او که دو
بخاروزی لگناه دادو زندان دوی بندیان دی : چه رسول
هم بی اسلام او بی توبه نی بیعت نشفاعت کړاو پیران دَ مریدان
هو داخلی شك و مکره دوی پکفر کښی غلطان دی : د پیر طلب نه
فرض دی نه واجب نه سنت دی او دَعلم دَعلمان طلب فرض دی چی نکا
گناهگار سوفاسقان دی : لعلمان د نبی مکانزی ای خلق هر چه
دوی م دحضرت نبی پراست لا ردوان دی : شریعت د نبی
باغ دی لگمراه ئ ساتلی عالمان ربانی ئ پاسوانان دی :
پیغمبران ترجهان تیرشو دین ئ پر لښو پامت کښی پدابدِ زمانه
کښی عالمان دَخدائ دامر پند گویان دی + خلقه دوی
لدوزخ راجار باسی وجنت ته دَدیدار او دَجنت خبرکاند
دَمؤمنُ نیکخواهان دی + پاول زمانه کښی انبیا وو بی

حساب دوه بدین بیاناون پرهغه څای
اوس عالمان دی پامت دمحمدؐ آخر زمان دی ؛ پاك نبیؐ هسې وئیلي
شریعت م بر ورك نشی عالمان حقانی م وارثان دی ؛ چه لعلم لعلمان
منکری کا کافران دی وسکه څشو که پخله کلیمه وائ دوئ وتلی لا ایمان دی
وسکه عالمان لخپل نوائ عالم کی کورهغه وائ چه راغلی پحدیث ویقین
دی ؛ دد رویزه خبری پند دی گمراهان څنِ کاهلي کاوِلِ هغو کرلي
قبولی هرچه دوی دخدائ دلارِ طالبان دی ؛ شریعت دارالامان دی
مستقیم پر دایم اوس آخرین دی چه سیطان وم غلط نکا مؤمنان م
کښیو تلی پامان دی ؛ نکته هژدهم اندر آنکه هر که پنج بنائی مسلمانی را بجائی آرد او مسلمان
متشرع باشد وهر که بعد از ادائی پنج بنائی مسلمانی حواس پنجگانه را نیز از منهیات نگاه دارد او از اولیاء
الله باشد دشریعت بنا پنځه دی پنځه نور هم وسر کره بله دی شي
لکمال ؛ هرچه والس واره بځائ کا اولیا دی دی بخلاص شی دحرام
لاوبال ؛ آول تر خله نکاه کره لحرام لکه کذب وی یا غیبت یا نیکځل وی
هم دبیکا نر عورة لخیر لمقال ؛ هم لیهوده خبرچه نور څوك به پر و
خاندِ یا بهتان وی یا پیغور وی یا بدَ لِ چه لز لفو وی لخال ؛ هم تر
دوه نین نکاه کره دَشهوت لنظرون چه ستر لهٔ زناه نظر دی ووېزه
لقادره بر کمال ؛ هم چه څوك سحر بازی کا مئ کوره نغو ږ وسکه څه
یدهه تروایم لد غه بد افعال ؛ غوږ نکاه کره لجمله بد آوازه لکه دچلهٔ
یا درباب یا دشپیلې وی یا غوږ ونځی بځولهٔ باسی یا دَ زلفُ خال بدلی
بځوك وائ دَ محبوب لجمال ؛ یا ژړاوی دعورة یا سندِ یا هم ذکر
وی ددوئ دعورتَ نرع فتنه دی خبر شه دغه رسولؐ لبنه مقال ؛
لاس کوتاه کره دحرامُ لاخست کیوه ذره خواره وی یا وابه وی یا
وی لوټه جیده وخوره بل خلاص شه لزوال ؛ هم هرچی آلت د ملاهي
پلاس کښې واخست کنږه آلت ی دَ کلابُ هم هرشیٔ چه دَ عورة قبضه نیې
بقیامت بشی بد حال ؛ بد پښو مځه دحرام بمجلسون لکه څوك بنك خوري

یا بوزه خوری یا لولی نخوښینه یا پچنلټ پر رباب ښوری دَغه چارِ کښی
حرام دَ ؛ یا چه غلاگا یا زناه کا یا چه لار ربو هینه دا ورځیلی بی په پښو کا
چه سر ما غزه ئی یشی لدغه بدو خصال ؛ هغه پل صراط حق دی
لاری سخت تر نری ویښته باریك دی ؛ تر دا تو ریشی تباره تر تیغ تیره
دلی ئی مثل شریعت دی لکمال ؛ دشریعت وری دی دیرِ هر چه واړه
پخای کړی دَ هغو ما وی جنت دی پدیدا ربشی خوشحال ؛ دَ در ویزه
غرض خو پند وَ مختصر بیان ئی وکړکی نغوزی که پدانتر مستقیم شی بر

پیشوا دَ دیر عالم شی هم خبر طره حال ؛ نکته نوزدهم دربیان فضیلت چهار یاران رض
رسول الله صلی الله علیه وسلم چون ابوبکر صدیق و عمر و عثمان و علی مرتضی رضوان الله تعالی
علیهم اجمعین و اهل بیت آنحضرت موافق مذهب اهل سنت و جماعت رضی الله تعالی عنهم
اجمعین ؛ رسولانٌ واړه بزرگان دی په عالم کښی محمدٌ پکښی سر و ردی ؛

دَ غه پس ئی بزرگی دا بوبکر رض دنبیٌ صدیق اکبر دی ؛ یو دا ولیا و
وپیر دی خلیفه دَ مصطفیٌ دی مرتبه ئی دیره تیره یا صحاب کښی جتر
دی ؛ پس بزرگی م دَ فاروق رض چه حق باطل ئی جبله بیل کړه دخطاب
وری عمر دی ؛ پس بزرگی م دعثمان دچه لخدائی دیر شرمیږي
هم ددوونو زخښتن دی م ورم دَ پیغمبرٌ دی ؛ پس بزرگی دَ مرتضی
ده چه داماد دَ پاك رسولٌ دی پس لدری سره یاران مرتضی علی
حیدر دی ؛ پس بزرگی دَ اهل بیت ئی دی عورت هم
غه واړه عزیزان چه پاك نبیٌ ئي کښیو تلی بینصری ؛ پس بزرگی دَ
اصحاب تابعین اماماني عالمان عملدار چه پلاس ئی دَ دِ پاك نبی صلعم
دفتر دی ؛ هر چه دا هسِ نکنړیَ یا ورستی بوړ نبی یا دکا هغه
کسان یم رافضی دی چه شیطان ددوی راهبر دی ؛ پلعنت نبیٌ
یا دکړی پخلوړ مذهبٌ کښی ندی په پنځم مذهب کښی دړومی
دا مذهب دَ دوی ابتر دی ؛ په عرصات بشرمنده شی پاك نبیٌ
هسِ ویلی احتراز ځنِ وکاږی تر کافری دینِ بد تر دی ؛ کافران

دښمان د ښه دی د رافضیان د دین د ښه دی مسلمانان بد را
هوین د نبی د دین خطر دی ؛ نبی دین وخدای سپارلی عالمان
پاسوانان دی اوس بد ل بی څوک نکا تر قیامت دی چلان
دی ؛ هغه سړی چه پسنی مذهب پوه نشی سړی وسکه څشو
که صورت ئی د آدم دی یعنی کښ کاوخر دی ؛ چه آگاه لعلم نشی
پیری کاندِ گمراهی ئی کړه اختیاره هغه کسان کوره بعقل کوړ
کردی ؛ د بد مذهب صحبت مکا نړی عالم دوی پمثل د پمن د پمن
بد اثر دی ؛ د ا مذهب د رافضیانو چه پیری پرسیدانو د را غلی
بادشاهی پر دوی بنایئین هر چه اصل ئی بهتر دی ؛ داغلت وائی عالم
بادشاهی پهر چار وغ یادشاهی دِ هغه کاندِ چه لحق لوری شوی پر
نظر دی ؛ او پیری دِ هغه کاندِ چه خذ منت ئی د چاکری وی تر دیره
هم ئی اذن وی موندلی هم لعلم معتبر دی ؛ هغه کس تر هر چا
لوئ دی چه پشرع مستقیم شه کبنده وی که آزادی اوس قبول د حق
پد ر دی ؛ رافضیان د دوزخ سپی دی تل تتل پچد یث کښ د رسول
د خله خبر دی ؛ حضرت نبی او مرتضی څنِ ویزار دی پد وه کون
وسکه څشوکد وی وائی چه رسول څموږ نیکه علی پیره دی ؛
بل د رافضیانو روش دادی چه د ښنی کالعلمانو لعلمان د ښنی
مکا نړی عالم چه پلاس ئی د دِ پاك نبی د فتر دی ؛ جنت الفردوس
بی مقام وی کبنده وی که آزاد وی هغه سړی چه شریعت ئی
قبول کړی بچپل سر دی ؛ هر چه د شریعت له لارِ دووت کفر یش دی
که سید دی صحی ځای ئی جهنم دی یا سقر دی ؛ درویزه څه له
پیرانو منکر ندی پیر هغه نیولی بویه چه سنی پشریعت کښ
معتبر دی ؛ یعنی کښ موحد دی لجلال لجمال آکاشوی عبادت
دایم مدام کا پظاهر طاعت ئمر دی ؛ هغه پیر چه سنی نوی او
ولاړ پشریعت د نبی نوی بدعتی او گمراهی کا دی پمثل د دجال دی

شیاطین دده لینکردی ÷ راه راست و پیژنی مؤمنان وسکه بده
شرمندکی ده دَقیامت عظـــــیم سفردی ÷
هغه کسان چه بسنی مذهب پوهٔ نشی طلب نکا وسکه پروقت دَ
ځانکندن ئی دَایمان عظیم خطردی ÷ لکَ بچی لدِ جهانَ بدرکړی شیطانَ

وی لفریبنوی مد دنشتر بل مقام ئی تحت الثرادی ÷ نکتهٔ بیستم دربیان عدد
موئهائی مبارک و بیان ماکولات و عمر آن حضرت صلے اللہ علیہ وسلم ÷ ترا کاه شه هو چه څود

پاك نبیؐ دَسر وبیښته وو ÷ دولس لکه دیارلس ذره تیرش دیرش پوزه
غونه وو ÷ سپین لکه څولس دواویائی وو په پاك ږیره هم هیس شپږ
لکه شل زره دوه سټوځلور اویائی پسینه پاك میشته وو ÷ پداوره
کښ اولس وبیښته سپین ترمرغلرو ÷ هغه نوری واړه تورترسبله
ترکوبانره وو ÷ دری شپیته کاله ئی عمر وه بی معراج چه اتلس کال شپه
وَدی ژوندی په محبت وَپظاهری یومن دوه سیره خواره وو
درویزه بیان پو بنت کړ پحدیث پروائت وولید لی کنره هغو

چه داحساب کړه موږ هیڅوك هلته حاضر نه وو ÷ نکته بیست ویکم دربیان
شمائل انحضرتؐ صلے اللہ علیہ وسلم دَحضرت رسولؐ جمال وَخدائ پیوازِ

پیداکړی او عالم آدم لانه وو چه نبی ئی وَهله انبیا کړی ÷ نه څوك
دده پرنك وونه دی دَچا پرنك وسپین پوست ئی ځلیده ترسپینو
زرو بیا پسین کښ عنم رنك وَ ÷ دَبنه خدائ لمحبت گونری ږیره
نورانی وَوچولی وَځبله لری کږی وزی نری ورو څی ÷ دوه ئی
تورغټی سترګی هم کښیلے لوړه پوزه هم ئی توره کړه دده ږیره
کښولی وَترمرغلرو ÷ دواړه لاس ئی رسیده تر زنګنون دوه ے
آرت منکولی سپین غابس ئی ځبله لری هم دخدائ لمینی برنده وَ ÷
دُکټ سر وَن ئی نری وواو پقد میانه بالاوسکه دَغړی ئی معجزه وَښو
لون کښ څوکند وَ ÷ دمخ مالګړی تیره تریوسفؑ پښائسته وَپسینه وَ
ځبله کړوَلِ ملائ وَباریك چه دڅورلسم میاشت پی لمخ شرمیدل ÷

پر نور څان ئې ولیبتہ نہ وو پسینہ ئې د وینتو نړی لیکہ ؛ ما چہ دا بیان پو
کړ د نبی د خلہ حدیث م آر ویدلی ؛ هر چہ څما شمائل کوری یائې لولی غم ئې
نشتہ کنہ ہ زہ ہم لیدلی ؛ درویزہ بیان پو ہنبټ کړ بل وا ړہ افغانان دی
بیا دکا ؛ ہر ہ زمانہ کښں چی کوری یائې لولی دا فقیر دِ هم پہ نیک

دعا نباد کا ؛ نکتہٴ بیت دوویم در بیان بیت صفت آنحضرت ؐ هغہ کس چہ

د نبی ؐ لجودہ زدہ کا شل صفت ؛ ایمان بہ پرِ ثابت کا هم بخلاص شي
لعذابَ لهیبت ؛ پاک اللہ بثواب ورکا د خُلو دکتابون هم ثواب بہ
دَهغہ حج اکبر ورکہ چہ ثواب دی بی غائیتَ ؛ هم ثواب بہ دغہ او یا
وشهیدانُ چہ بجنګ داحد مړہ دی بل بہ لِہ جهان نجی څو آکاہ
شوی بسوی لجنتَ ؛ داهسِ روائیت سلطان محمود لرہ چاور
ورزړہ ئې شہ دَجهان ترکلی وا ړہ خزانہ دَ پاک نبی لمحبتہ ؛
پهغہ شپہ نبی ؐ بخوب کښں ورحاضر شہ چہ غم مکړہ سکہ ہنبت
پتالازم شہ ای بادشاہ دَولایتَ ؛ نبیؐ وَدَخدائې لنورہ مخ
ئې وَ ہما لکہ سری ولبرکتُ ؛ دوا ړہ شونډی ئې لتسبیح وِ ژبہ یې
وَدَخدائې لذکرہ لفکرتَ ؛ غابنں ئې وولنورہ پوزہ ئې وَدَمښک
دعنبرُ هم ئې زړہ وپیدا شوی لاخلاصَ لرحمتَ ؛ دوا ړہ غوږئې
وولپندَ لعبرتَ پیدا شوی دَوا ړہ سترګی ولشرمَ دَوا ړہ لاس یې
لسخا و دَوہ بازوئې لقوتَ ؛ دَنیکُ خوئې دهبنت دَخوږ شهد
هم سینہ ئې دهبنت دسرو یاقوتُ وَلِ ملائې وَدَدُرِ وځکہ داوہ
دیرہ پورہ لحکمتَ ؛ نوسَ ئې ولحلم کلمی ئې وی لصبرہ هم وینتہ ئې
بهنبت دَکیاهون لهغو پاک بی علتَ ؛ هډوکہ دَدہ وو دَهبنت
لغو کافورُ وَلِ دوا ړہ پښی ئې وِ دَباری خدائې لعبادتَ ؛ پاک د نبی
م تر اول تر آخرہ انبیا وځکہ هیڅ کلہ ئې چا رنوہ غلتَ ؛ درویزہ
چہ دا بیان کړ عربي پہ پو ہنبټ کړہ آمید وارُو دَرسول لکرمونُ ؛

هم دَخدائې لښہ رحمتَ ؛ نکتہ بیت سیوم در بیان آنکہ پنج چیز درو جود

آدمی جوهراند و پنج چیز دیگر زایل کننده آن جوهراند پس باید کہ ہر مؤمن آن جوہر از زوال نگاہدارد واین از ملحقات ملا عبد السلام ہست ✦ ستا پاتی کښې دا پنځه ځیزه کوهر

دی تی وساته عاقل ؛ هر چه دا کوهر خوندی کا د نبیؐ پاکیزه لار

ونیول ؛ اول کوهر ایمان دی دا ایمان زوال دروغ دی لکه تول

چه وزی کا زی پناکاه ی زلی و وهی په بلد ✦ دویم کوهری عقل

بیا دعقل زوال قهر لکه مانزی کا تیاری اور پر پودی کا

بخپل ✦ دریم کوهری علم بیا دعلم زوال کبر لکه نادان چه په

باغ کښ شی اومه خربوزه پریکاندی لکل ✦ څلورم کوهری

سخاوت دی بیا زوال ئی پښیمانی ده هر چه پښیمانی پسخاوت کا

خزانه ئی شیاطین ولوټل ؛ پنځم کوهری صبر بیا د صبر زوال

حرص دی هر چه حرص پر غلبه شی غیره لاری ونیول ؛ درویزه چه بیان

بونیت کړ هر مؤمن دی بیا د کا هر چه دا واره بچائی کا دکوهر خزانه

وساتل ؛ ای چه تره وائی طلب چه شهی بچر تراوسی ؛ څائی ذره دی

ول نور وره خبر نه یم چه ذره بچر تراوسی ؛ که زره غواړی ای

طالب بخندابی نه مومی مکر وشلیږی لحق بل دایم مدام بروسی ؛

چه زمکی شی وتره ناك ستا داو نبولبا ران هم ګلون زرغون شی سلهٔ

اوتی جانان هوسی ؛ د کثرت تر مقام تیر شه بوحدت کښ ته بیا شه

سپرتون اوتی چه یا د بشر صفت بیوسی ✦ ای طالب که طلب کړه ته به

وریشی تغو کا وخود امام الدین ولی و نکړ پا یر بوسی ؛ یو و یی

پرماکران دی ؛ حقیقت ئی لا بیان دی ؛ تور دریاب اوبه ئی تور دی

سپینکی جوی ئی څن چلان دی ؛ تور پر څائی دی لکه ون دغه سپین

څن روان دی ؛ هر چه دا بیلتون ئی و وهغه کس شاه شاهان

دی ؛ که مشتاق د دبیان ئی لو محشه سکه مرید د شیخ علی پدا پوهان

دی ؛ یو وی بدد تر وایم ای طالب کپوهیږی ؛ دا هستی د لو یه لو مه

لدی لوم بتر هیږی ؛ او کپوه پما و من بغیر دین ش ته بمثل دکو تره به

بندی ش ثابدۀ بکښیږی ؛ پدا بند کښی دَغه نور بندۀ یان مرعوت
بدِ وخودی پارمان به ناری کړی نه به خلاصیږي ؛ تر لکه ها
هسی راغلی وِلګای چری نوی اوس واورته وچلیږی ؛
ونور چاته دِ پرموا به کو یمداده داخدِ ربتا لازم دی کو یریږی ؛

این افغانی مذکور از اشارت این رباعی ست ؛ اهل تعلق که درین دام گاه ؛ طعمۀ مرغان تعلق
شوند ؛ بیضه صفت از شکم جانور ؛ چون بدر آیند باتش روند ؛ الف امان غواړه

لناره بَ بندگی کړه اختیار تَ توبه کړه لخودی تَ ثنا کړه لغفاره
جَ جهان نابوده نسَ حَ حق بین شه ای دلداره خَ خالی کړه زړه لغیرُ
دَ دوبین مشو ای یارُ ذَ ذاکر شه خپسر ورکُ کړه کړه تَراو وزه لاغیارُ
زَ زاهد شه عبادت کړه سَ سر غوځ کړه بی اختیارُ ؛ شَ شاکر شه پتمت
کښی صَ صابر لد رنه بارضَ ضرو دپر بدن کیږ دَ طَ طلب شه مطلوب
غواړه ظَ ظاهر بعلم پو د شرعَ عاجز مش یکبارغَ غنی پدغه زړه شه
فَ فارغ شه لما الدارَ قَ قدم بغیر کیږ دکَ کمین شه لکه خاوره
لَ لطیف لکه سوړ کل شه مَ مانند مشه لخارنَ الف لام غندِ تر غاړه
يَ هم یو کوره یو غواړه آگاه اوسه لدیدارَ غافل مه اوسَ حکیم دا

دایم دِ دِ ته ولاړه ؛ بیان حروف تهجی از گفتار گهر بار شیخ المشایخ والاولیاء
حضرت اخوند کریمداد نور الله مرقده ای طالب الف یو کوره لمیم ؛ دد دواړ

معنی هیم ؛ کل اغیار لزړه وباسه هیځ پت نشته لعلیم ؛ ستا زړکی دحق
حرم دی کل داغیر فکر دور کړه لحریمه ؛ دَ خطر بملکُ دِیون دی
مد دغواړه لرحیمَ ؛ تر لنفس لابلیس سره جنګ کړه ای دنفس
کانی غلیمَ ؛ هر قدم د موافق پو شریعت ږده بله خلاص شی لرحیمَ خلق
ازار مِش طالب دهر چار باون اخل ای حلیم ؛ تر زړی خپسر کوز کوره
که موزی نی سلیمَ ؛ کصورت لمیانه واخلِ بی موم بمعنی کښی دمور شاه
دریتمَ ؛ غوږ تی حق مغواړه دا بند واخله لکلیمَ ؛ دِ درویش دی کلام
کوی کیږو هیږی خه لغږ ولاد یمَ ؛ علم ادب ترِ دِ مود بلار کړه ای دحق په

۱۳۴

لا ریتیم ؛ دَحق یاد پزړه انبار کړه مقصود غواړه لګریم ؛ دَحق یافت
پتا حرام دی څو دِ ډېره نشی دوه ییم ؛ واړه خار دی ترپل ودوږده
حکمت واخله لږ وحدت حکیم ؛ هر چه تش بد بڼی مل وی تر مقصوده
بو دِ پرسی علیم ؛ تر به کله تږده ورش ای طالب چه کیسه لری پرسیم ؛
ته لنیسته ئُ راغلی اوس هم ځان پر نیست وښه مقیم ؛ دَغم پیښ ته ویښ
تر حق که لحق دِ بائیږ دی ای ندیم ؛ دکریمداد خپسه پند دی کی نغوږه
ته وریشی تږخای ئ ای حمیم ؛ تَ وجود ظاهر په پی شه عین هغه عکس
هوښه ؛ طالب اوده وَ پا حدیث کښی ولِ ویښ اوس دَ وحدت
پغلغل شه ؛ طالب یو وه لطلوب کی کوڼ ولِ بیل اوس دَ وحدت پِه بد به
شه ؛ پلباس دَ فقیری حق ظهور شه ؛ اوس غنی یېټ پهر اړه رنګ پردِ شه
عاشق صید وه شاه صیاد وَ دکر کوڼ لباس یې واغوست اوس پیښی شه
عاشق ناست وُ په نابودی کښی تل بې غم لکه د شاه جمال وکوت پِه حیف دې
نادی شه شاه یُ ولیده حضوره ای سالکه دَ عاشق زړګی اوس پیاتلو دی
شه ؛ واطالب غافل لاصل خبر نوه اوس خبری پِه هر رنګ بیوش شه
دَ صورت باران هره زمکه وو ری دَ معنی باران پِڅن څن کښی شه
دمعنی باران پر چا پرِ واړه خاشکی او بچای دپشکال پِه ودیشی شه
کریمداد بند اوده وَ پغفلت کښی شاه یُ ولید حضور څکه سر بواولی
شه ؛ تَ توحید دی تی کوره چه جلوه کالوړ دلوړ ؛ لچار ازکا یکعبه کښی
لچار ازکا ندِ لاوړ ؛ پِه کور کښی لیوړ نله لیوه خم رنګار نله خدری رنه
شولدِ کوړ ؛ پطلب کښی ئ ژوند ون کړه هم طلب کړه وه وته کوره
دَطلب شپی دِداری څوکوته دِ پرکوتی نده نوړ ؛ دَ شاه یافت پنا
بودی دی که دید دِ نده کوړ ؛ مه لشرع قدم آخله مه داشرع خواره
کوره ؛ که لشرع قدم واخله وا به نوری ته لخوړ ؛ که لشرع آګاه نی پِه تحقیق
به نکاح وتړی لموړ ؛ سکه داشرع کړه ته تینګه چه پناه دِ شی لاوړ ؛
بل زاهد شه عبادت کړه څو دِ دواړه پښی ودم وکدای ودده ؛

تہ دایم مدام ذاکر شہ ستا دَ زړه تخته دَ تورَ ؛ کښِ دا تخته کړه سپینَ
بیا لکرده ئې وڅغورَ ؛ هر خیال چه غیر حق وی دا تخته بدِ کا تورَ ؛
کښِ دا سفید ی نکاه کړه شاه بو وینی سر تورَ ؛ لکه دا مقام دِ خپل
شه خپسر مه وینه ای ورورَ ؛ کښِ دا مقام روزی شی د دبه وورے
شاه لکوره ؛ دَ کریمداد خبرِ درد ی ده وټلی دی پسر ورَ ؛ ث
دِ ذات دی کل دا غیر ثبوت لات دی ؛ هر طالب چه غیر بین وے
دی بندہ عابد دلات دی ؛ هر چه پتا کښی تصرف کا سبعه رنګ
صفات دی ؛ کر پدا تصرف پوه شِ تا موند لی درجات دی ؛ ته لحوسره
نوصل ئې خوتی نی فصل چه بحق دَ تا حیات دی ؛ تراوس ومره څې
مرنی کم نامی د تا ممات دی ؛ عاشق ناست په پیغمی کښی لکه ی ولیډ
حصنوره هر کفتار دَ ده هیهات دی ؛ اول خوئ ما و من وَ اوس په
بل رنګ حالات دی ؛ طالب ووت لد وه کون غافل بند پکائینات دے
ضارب وینِ ای مضروب کل اشیا دَ حق آلات دی ؛ دَ شاه لا ر یمشکلی
دَ کی کو رِ داله کل احیا اموات دی ؛ دَ غه لار د سر پریکړیو ترسه پریکړه
دَا دِ یج دا دِ جهات دی ؛ راه دار دِ پردی خلاص به نشی هم دا خپل
سر دِ زکوة دی ؛ عبادت دَ غافلانُ خود بخود دی د عارف دَ غه
نفی وجود صلوة دی ؛ دا کفتار دَ هر چاندی کبا ورِد بخلائق د سموات
دی ؛ د کفتار دِ هغه کاندِ چه ورک کړی لغیرُ کل حاجات دی ؛ د کریمداد
پوئی کار کړه چه دی ناست تل پا ثبات دی ؛ ځ جمال دی څرکندیږی ؛
نوری لور پلور تاویږی ؛ یو آفتاب دی راختلی پدا بی شماره
ذره باند نمائیږی ؛ پا حد کښی توره شپه و دَ اوحدت سیئ
صبحدم غُندِ سازیږی ؛ لکه هر اسم سر واخست پا حد کښی
زیرے نو دبرا وخیژی ؛ لکه نور شهود ی نوم شه
هر ذره دکائینات پکښی درخشیږی ؛ هر رنګ
خواست چه هله شوی اوس هغه رنګ رسیږی ؛

کل امکان تر هغه تیر شه پتوحید کښې یوځای کیږدی ؛
بیا د حق اراده وشوه چه یکن بوئیږی ؛ لکه باطن
صورت ظهور شه عین اول آخر کیږی ؛
په پانزده مرتبه کوز شه چه اوس نوم د مؤمنی بانډ رغیږی ؛ اوس
پدوه عین مشغول شه ؛ که ستا اصلی وطن یادیږی ؛ مقید لیان و غل
چه اوس کل عین مطلق دی جلوه کیږی ؛ اوس څما پڅان بلا هم څما څان
شه ؛ چه تیغ غه د فولادُ نغوځیږی ؛ شاه دریاب شوه بی پایان ؛ طالبان
څنِ ویریږی ؛ چه اوستاذی کامل نوی پناحق بو دکیږی ؛ بیا په هر نال
ملاح تر غلط مشه ؛ چه ملاح به لبیړی سره دو بیږی ؛ هغه اوستاذ
وغواړه چه بی حق بل نلې یاد پرنکو زیږی ؛ لکل خلق وی بیل شو
مشغولائ تل لحق سره کیږی ؛ که دنیا داغم دریاب شی دده پینه پرِ نه
لودیږی ؛ کډ درست جهان بادشاه شی هیڅ نلې بنه خوښیږ ؛ که بهښت
دَده مقام شی په بهښت بزهیریږی ؛ هر روایت چه غیر حق وی دَده ره
به پرِ غوځیږی ؛ دپیری شرطونَ ډیر دی پدافغانی کفتا کښې نځائیږی
کیو شرط ئ پڅائ نوی دغه پیر مرید بدوا ړه وښیږی ؛ وَل لږ بیانی داد
که باور د دِ فقیر پوبی کیږی ؛ هر چه یو ذره خلاف نکالشرع چه خلل ئ
پا یمان کښې نرغیږی ؛ هغه پیر کامل دی ای طالب مکمل کو رتروائ پونیږ
دکریم‌له دخیرِ ګُردی کیوهیږی لحدیث لقرآن بیانیږی ؛ تَح حیاة
واړه دَشاه دی ؛ دَدو بین لوری سیاه دی ؛ هغه خښتن دَ دواړُ
کونُ چه پداڅوند ون آګادی ؛ داحیات مثال ئ بحر دا امکان مثال ئ کاه
دی ؛ تر یکلخت دَشاه پلو رشر دامکان مثال ئ کاه دی ؛ تر یکلخت دَ
شاه پلو رشر دامکان لوری بیګاه دی ؛ که طلب کړ وقت دِ دادی څوار واح
دتا همراه دی ؛ داڅوندون پقدرت دی د مرتد وائ پساه دی
مرتد وائ ساه خود خدائ دی پد غروی ګمراه دی ؛ شالرواح دَ سه
څبله کو بنی تی زده کړه دادِ راه دی ؛ شانایب ارواح ئ خان دی پاک

۱۳۷

کل دالله دی ؛ اهل شرع مرشد غواړی دی کامل دَ تا نیکخواه دے
لجاهل شه په بیارت دی شیطان غند بد خواه دی ؛ اوس بچُو مرتبه
لری شوی لحق بیا اصلی وصلت دِ نشته اوس یکتا دی ؛ مکر همبره چه
اصلی دا تله بزده کړمکه ستا عادت پر لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ دی ؛ هغه هو دِ لید
هم حق دی ولِ دا دید ن روښان لکه د ماه دی ؛ تر دلی لیده
حاصل کړه چه هغه دید ن لشاه کاه بیکاه دی ؛ خوشوندُ حق و غواړه
چه دایم دِ لهجرت هر دم آه دی ؛ کرمیدا دُ مرا بر پر شرع در و م چه شیطان
دایم مدام د تا بد خواه دی ؛ خ خلقت دا انسان ښه دی کل دا نور
خلقت وا ښه دی ؛ د صورة په تجله کښ بل جمال یٔ مخی ندی ؛ اوکه تیز فهم
پر وکړ دَ معنی ملک هم دَ ده دی ؛ هر انسان چه څه انسان دی دی د
خان پو کیدہ دی ؛ طالبان ناست پو حدت دی دو بین ناست پر په
لیده دی ؛ اوس هغه څه انسان ندی چه لا اصل آگاه ندی ؛ دا انسان لوړے
خوده دی یو باقی بل یٔ پر تله دی ؛ لباقی لودیٔ آگاه شه که لحق دِ
بایده دی ؛ دا چه تر وایٔ زه زه یم دَ غه لوری دِ څه ندی ؛ چه ته
نوی چا پیدا کړی هغه کس در څر کند ندی ؛ که آگاه شِ لهغه لوړے
تر ژوندی شمار دَ دِ مړه ویٔ ؛ تجلی د سالک دری دی هر سالک
چه پر یاندی ؛ دا اول جلوه صورت دی چه لخپل لو ریه ندی
بل معنی بود پیدا شی هر سالک چه دو بین ندی ؛ هغه هم حجاب دَ
راه دی هر غافل و رخبر ندی ؛ بله آخره تجله لد یو پیل ته طلب کړه
کدِ زړه دی ؛ هله به ستا نه نوم نه به ښنان وی چه لحق دیوه کیده
دی ؛ دا گفتار دَ غواصان شیخ علی غندِ هواص د تا بایده دی ؛
دی غواص صاحب د دُردی سر بازل هنز دده دی ؛ کرمیدا د
چه څه و یٔ یزی رحم شوی دَ خپل پلار دایم پیه دی ؛ د دایم و دنه
حضور شه ؛ لجمله غفلت د ورشه ؛ ستا دا خپل صورت تیاره دے
تیاره وا خله کل یو نور شه ؛ کل امکان دا وچ وا ښه کړه تر دَ دو ښه

تنور شه ؛ شهی ستا صورت آفتاب پټ وددیو نور شه
د بې نیازی لغړه راوزه خود وخود وته حضور شه ؛ ای طالب
کطلب کړه بیشاه وسوځه چرچور شه ؛ درویشان بار داده ون ته
پونو کښې انکور شه ؛ دَتوحید وَنَ کړه نهالَ دخدمت په پالنه
کور شه ؛ دازړکی دکوَرُ رنك کړه دا اثبات پمیوه پور شه ؛
غیر الله دتا عیال تائ بندکی کړه اوس یکلخت پوار وبود شه ؛
هر رنك غم چه پتا پریوزی یغمونُ کښې صبور شه ؛ هر نعمت چه شهی در
کړ پنعمت کښې سکور شه ؛ دَصورت پرده کړه څیری دَمعنی پسره ستو
شه ؛ کریمداد لکه احد غایب مه اوس لکه وحدت هسِ منشور
شه ؛ دَذاکر مذکور لیدلی پرانکړی ورختلی ؛ دده الوری وا
نوړی ؛ کهرخوی وی سرغوځ لتن تللی ؛ غافل وائ زه وریوه
شم دی په پوه کښې هیچاندی موندلی ؛ چه دَعقل ایلچی و باسی لیا نه هغو
خود کلام لحق سره وئیلی ؛ شاه بو وینی حضور هر طالب چه وی دَعقل بیك
ولی ژهر چه وائ زه عارف شوم دَغه شناخت ئ دَبی شناختی پلوری تللی ؛
هر چه وائ زه پدا لیده اشنا شوم دَدانائ آسُ ئ پنا دانی دی رغلو تی ؛
هر چه حق پحق آشنا شه ده تر وځه لره دا شناخت دبی شناختی پځای ؛
نیولی ؛ دغه کس چه شناخت روزی شی دلا نقدی پر اثبات دی پرولولی ؛
ناقص تبتی لاغیاره او عارف لخپل ځان تبتیدلی ؛ پرهغو چه نه عارف
نه معروف وی هغه عارف صحیح پحق ورد پوهیدلی ؛ هر سالك لخپل سوزه
څه وئیږی چه بی سوزه گفتار ندی چه وئیلی ؛ پظاهر ده هر چاری یا
گواهان وی یا نښان وی دا سالك پکم نامی دی ورختلی ؛ زه یو بربع
وَداله بند شوه لهغه سخت گرداو کم سالك دی راختلی ؛ پهر دم زر زر
پیهی داله پرڈو هیږی کینبوری دا ملائ لبیرهی سره سر وولی ؛ شاعری
مثال بحر کپوهیږی کم شاعری لکرداوه راوتلی ؛ دکریمداد بنده گفتار
دَدومی پنوی سپتړی بند پربند پیلی ؛ کیو حرف دِخن پرلیبنو دا

حمیل ئ شبلہ توم نرم تللی ؛ زتر و ښان دشاہ جمال دی کل ظہور ے

پکمال دی ؛ ظہورات کی ظاهر شین پمعنی د دیوشهی جمال دی ؛ داجمال

لہ جمیل کو ښی ندی کی کودِ لکہ جمیل هسِ جمال دی ؛ هم هسِ داجمال

سرہ بودی هرچہ غیر بخہ واٰئے دَ هغو کمان محال دی ؛

خہ مشکل بیان م وَ وِ بیار تر اوسَ پدا هسِ کفتار دن دکامل هم

زوال دی ؛ دا مقام دبی سرانُ سر پر کہ یو ځاستا پدا مقام کښِ خہ ؛

مجال دی ؛ داکفتار دهغہ کاندِ چہ بی تیغ بهردم صد بار حلال دے

کتہ ورکِ ښِ بہ ستنہ ښِ پدا هسِ کمز دن کښِ ستا کمال دی ؛ سکہ

صحیح طالب هغہ دی چہ غیرت لمیانہ واخلی لمجلس کښِ پہ زبان ئ م

مقال دی ؛ کرمیداد لپی بیان بیان وکړی کوری پمعنی سحر حلال دی ؛

رذائل مشہ لاصل ای واصلہ تہ اکاہ اوسَ لاصل ای کامل ؛

هرځونی خودبین شوی داوصلت یدروزی وی تل تتل ؛

خودبینی لمیان واخلہ کہ طالبے تریکین شہ بی وینی ای فاضل ئیلبینی

پوهم ندہ کی کودِ یکبینی دیکشدن دی ای عاقل یکشدن دِ

بذات ندی کپوهیزی یکشدن دِ پاوصاف دی ای واصل ؛

لکِ بل خوک دیوہ کاندِ دوزخی دغہ نودی نور فانی کاندِ پر

بل ؛ داور ذات کورہ پخائ وی اوصفات ئ کل نابود شیے

ای عاقل ؛ دادنورا ودَ اور ذات سرہ یو نشےوَلِ نور لہ پرہ

نورہ داور چاری کړہ باطل ؛ هسے نہ کہ یکبینی پہ تکلیف وکړی پاخر

بہ یکانہ ښِ پچذ بہ هغہ عادلہ ؛ هسے نہ چہ بتہ دی ښِ پہ ظاهر کښِ

وَلِ ستا صفت بورکِ کاندِ پر بلہ ؛ هرچہ وائ یکانہ شوم لمقصودہ

نہ دوہ نقش ځن وغواړہ ای دلہ ؛ اول سوداو زیان دِ نوینی لغیرُ

کہ کر کندہ هم پرورشی چہ دی وسروئی پر بلہ ؛ دی دِ ځو ځی لخائ کہ حق

بین وی دَ غہ هسِ ښبانہ ئ عارفانُ ووئیل ؛ اوکہ وتبتی دوبین دے

باور مکړہ دَ دوبین خزانہ هم شیاطین ولوئل ؛ بل دِ زیان ورنسیزے

مقال دی ؛ خان نہ وسپارہ بندی شہ کہ سالک ئ داد حالکے بودیخی حواس وباس لمیان هرچہ یو وینی یو وائ لشاهر ندے

لاغیاره کی کښنوی پیمان کښ دادو دلبنه کابله ∴ یا پرستونی ئ راکاړی
کل تیغونَ دَفولاد بی اختیارَ پیوځلَ ∴ بحالت دبی خودی هسِ وینه
وَلِ نه هسِ اوسی تل ترتلَ ∴ ولِ بیا لکه چهوښ شی دائ نقښ کے
غاړه کدِ پاك رسولؐ لشرع نغره ولَ ∴ هیڅ اقوال بی شرع نکاند طالب
هم عامل پشریعت وی تل تتلَ ∴ دغه نقښ دکاملَ ده راغلی دی عارف
کوره څرکنده وویَلَ ∴ اوکه دا هبره لبنانی پده کښ نوی باورمکړه ده له
کفره کمراهی داوینائ وویَل ∴ اوکد همرهئ خپل وی مقامونَ له
مقصوده ئ دبدن وشه بچپلَ ∴ بیا دیدن ئ نه پیرستر کی نیه زړو
هرچه داکمان ئ کړی پربل لوری زغلولی ∴ دادین ن یوکښدن دولیانُ
ورکیده دیده بللَ ∴ دامقام دهرچانکے داموندن بی سرانُ وکتلَ ∴ دامقام
دهمتی سربازان دغه هس طمع مکړه لکاهلَ ∴ سَ سردحق انسان دی ∴
حقیقت ئ لا بیان دی ∴ که واصل نی کورچه انسان هورِقرآن دی ∴ مدعی
که باورِ نکړه ملامت ئ چه حدیث دَپاك رسولؐ څما برهان دی ∴ چرته
الله بوحدت بو و وَلِ اوس وم دَصورة حجاب ترمیان دی ∴ اوس
انسان لره بائده دی هرانسان چه څه انسان دی ∴ کلی سردخیل الله کا
که تحقیق دَحق جویان دی ∴ اوس داهبزه خودِ زده کا چه بی سره
صورت وران دی ∴ کپرسرود وپوهیږی ای عارف دصورت دِ
هم پیداوئ ودان دی ∴ هرسالك چه پیدا هسِ عارف پوه شه څانؤ تن
شه تن ئ څان دی ∴ پدا سره کښ یوه کران دَقیقه دَچه ورپوه شه
هغه سلطان دی ∴ دَدِهسِ دَقیقه لاپِ هرڅوك کا وَلِ شیخ
سید علی پکښ چلان دی ∴ کپدا دقیقه پوه ئ لِرمحمه شریعت وطریقت
اوحقیقت عین عرفان دی ∴ هرسالك چه موافق پشریعت څی پدوه
کون کښ ترخان دی ∴ اوکیوه ذره خلاف کاندِ لشرع دغه شناخت ئ
لوئ تاوان دی ∴ عاقبت به کافر ومری بی ایمان چه دده پیشرو داله
باندِ شیطان دی ∴ لد غه لوری اوس هیڅوك نه وئیږی مکو هرچه پخپل

۱۴۱

کښیښتلې خپل ایمان دی ؛ هغه سالك چه اوس پرشرع برابر ځي دی دَ
خپل ایمان پاسوان دی ؛ اوکه بې شرع گفتار کا یا کردار کا دا ایمان وړ ځنه
لا پرځای نیران دی ؛ وسکه راش که یمد اده احتیاطي کړه هر چه بی پیصد
ساله دا لنر نادان دی ؛ دا مقام د پیران ای طالب محمدؐ عندِ میره دا له
حیران دی ؛ ش شرمیږه ای سالك لوحمان ؛ لکه پیغل لځوانَ ؛
حاضر پاځه حاضر کښینه حاضر ملا ستا اوس عرفانَ ؛ حاضر وای حاضر کوره
هم حاضر د روم چلانَ ؛ بحاضر خوره بحاضر ځښه بحاضر وایې کویانَ ؛
کړِ دا حضور د روزی شي شاه بو وینی خندانَ ؛ لږ بوای لږ بکوری لږ بر
ځښینَ هم بلږ خوری بله خلاص ش لتا وانَ ؛ وَلِ فکر د رفتن د تا
کم مکره چه رفتن دی بې پایانَ ؛ که نفس کا زی بې یاد ای طالب خپل
خونه بکړه ورانَ ؛ بهر نفس یٔ سکر وایٔ چه چاد پایٔ نشوی انسانَ +
بل دایم سکر بدا کړه چه کا فرغندِ نه نشوی بی ایمانَ ؛ نور دَ خدای شکرون
دیر دی سکه پرځایٔ بوا ده نشی ای عاجز بنده حیرانَ ؛ نور تر وخپس
ور سپار لدی که مشتاق یٔ دِ لقایٔ لجنانَ ؛ شرمنده سر کوزی اوس
بهر دم دَ دِ خودی لنبسانَ ؛ که غفلت لیا نه واخلی شاه بو وینی عیانَ ؛
بغفلت کښی ستا څلور عضوه بندی دی وَلِ نه ورخبر نه یٔ ای نادانَ
که قوت لرِ بزور کړی دا څلور عضوَ بخلاص کړِ لزندانَ ؛ دده چار
وده نه پر یږده لاس نه نکوهه نزبیا د نه شر لمیانَ ؛ چری نوی وقهر
یږی د پرمواید کو یمدا ده اوس ساکت شر لبیانَ ؛ صَ صادق سشه
بوعده کښی بې هم شها وغواړه بهمه کښی + دَ میوا صل لون ای طالب
موزون ولید ل بمیوه کښی + ون میوه ده میوه ون کړِ پوه
شته پږده کښی ؛ که عاشق یٔ مجاروزه چه ستا دیره شرمندگی ده پښته
کښی ؛ موز سمه وشهي ودکوه کښه شرمنده وم نکا پسه کښی ؛ اوس
قدم پر قدم یون کا پد مه ځه چه د راه روی دیره آسانی ده بد مه
کښی ؛ بظاهر که یرغه تیز کا رفتار ون وَلِ دیره نوانایٔ د پر یبیر

۱۴۲

کښې ؛ کل دا یو رنګ او به دی چه ښیږی څوک پسند څوک په
پسله کښې ؛ کل دا یو رنګ دیدن دی چې وینی دَ جمال په تجله کښې ؛
کل دا بو رنګ آواز دی چې آروی تل په ذوق په تماشه کښې
کل یو بو ر دی چه تاویږی د زړه کوټی په کوټه کښې ؛ کل یو سر دی چه
تیریږی د زړه کی په خطره کښې ؛ څو ولاړ په شرع نۀ یوه به نشی دَ فقیر په سلسله
کښې ؛ دا دِ واړه مثالونه تۀ آګاه شه چه مثال لمثل یو نوی په کار چه کښې ؛
لکه سری څوک مړ ی بولی دَ مړی صورت ئې نوی په جسم کښې ؛ یالکه
څوک وائی فلانه سړی بادشاه دی بادشاه نوی په کرده کښې ؛ خدا
او خلق سره یو ندی دا کمان مه دروله په دروڼ کښې ؛ حق خالق بنده
مخلوق دی د مخلوق یوه رسی په خلقه کښې ؛ لخالق چه څه وائی هیڅ نوا
دی لخپل لوری وائی په پرده کښې ؛ دی لکه دی هسِ پریږده وَ لِ
خپل خپسه وکسه پاند بینه کښې ؛ کل جهان په موبز د ریاب شه موبز ولا په یو
د دریاب په جزیره کښې ؛ کله کله په غه دریاب غوټه شه ولِ بیا رته
وچا رو وره په جمله کښې ؛ که همت وم په کمال وی مو تر به پر ډ دون
وکښه په غو نټه کښې ؛ لناسوت ته راووزه ولنبیږه دَ وحدت په اشمه کښې
کډِ دوه نین بینا شی شاه بڼ رو پیږ نی په کرشمه کښې ؛ کډِ دوه غوږ
شنواشی خپل پر دی به پیږ نی په آوازه کښې ؛ کډِ داڅ به بی حق باطل
بسره زده کړد کلام په روند کښې ؛ کډِ دوه لاس بی شرع نغزیږی
نه شمارش د ولیانو په طائفه کښې ؛ کډِ دواړه پښې بی لارِ نچلیږی
نه ورشِ تر منزل په هغه کښې ؛ د دنیا ده دَ هند وانو وی ؛
پریږده چه هند وانو ئې تیره کا په تماشه کښې ؛ زیات دَ هند خلق
چار پائی دی لچار پائی که یې بشماره کښې ؛ کریمداد چه دابیان که لچارپا
سره پند ونَ وه پا کړه کښې ؛ ضَ ضرو د نفع له دَ په معنی کښې شاه
یوه دَ ؛ شاه لکه وه هسِ بو بینه دائ واړه کرشمه دَ ؛ کل آسمادَشهی
سستن دا ممکن ئې کښېده دَ ؛ هیڅ لقابه پر وا یه نشی کښېده ئې بند پر پند

په بله پرته دَ ؛ يوافتاب دی واختلي لور بلوري تجله دَ ؛ طوطيان دروي
هوسيږي دخفاش سترګې رندې دَ ؛ دَقارکه بخره مرداره دَطوطي
بخره ميوه دَ ؛ هرچه يو وينې يوغواړي دَعارف نقش دغه دَ ؛ عارف
ناست په يوغمی کښې د دوبين ډيره ډيره تلو سر دَ ؛ هرچه بي حق بل ياد
پرتکو ريږي هم لزړه ی ورك غير الله يپښه دَ ؛ هرچه بي حق باطل غم
لزړه و باسي دَ پيغم نقش دغه دَ ؛ کر بميدا دبخه پروا کرچه دايم ئ دچشتيا
بد رګه دَ ؛ طلب ئ پرښتيا کړه غير واړه پس شا کړه ؛ تردالروتر
حضور شرچه باندې دِ چا بنا کړه ؛ چې ستا باندې کړه روغ اوس دِ ولي وتر
شاکړه ؛ تماشائ پکار نوه کپو هيږي چې ستا باندې بنا کړه ؛ سکه پاصل
معرفت لره پيدا شو معرفت بندګی ی فرض دواړه پرتا کړه ؛ کلي امري
قبول کړه کلي نهی لزړه ورا کړه ؛ سرخود به تللي نشي پيروی دَ محمدؐ
مصطفیؐ کړه ؛ هرچه محمدؐ لخدائ راوړه واړه حق دي پقرآن او بحديث
کښې جو يا کړه ؛ موافق خم لقرآن لحديث دَغه لار بموز روښنا ن
محمدؐ دَعبد الله کړه ؛ هر ګفتار کردار چه وي پشرع هغه کس د
محمدؐ منده خطا کړه ؛ اول ذات د الله زده کړه لصفات بل دَ
ذات لوري لخلق ماورا کړه ؛ خدائ او خلق سره يو ندي غير
فکر لزړه وراکړه ؛ څو دِ ساه او صورت جوړ دي کرميدا ده ليوه خداؑ
ثنا کړه ؛ ظ ظهور دي پقدرت دي کل ظهور دي پحکمت دي ؛ تر ذره خپسر
کور ګوره کروزي دِ محبت دي ؛ درويشي دَ کمزدن او کشدن دي ګباود
دِ خالق دَ بنه جنت دي ؛ هرچه کبر او مناهي کا تر آګاه شه دَهغو دوش
غلت دي ؛ يوی لاس لد رويشي دي ختلي بل لخدائ لرسولؐ بلعنت
دي ؛ دَخود بين کبرجن نقش داده پمجلس کښې څوك بانځي وَدوبه
تر يرحمت دي ؛ اوکه او به تردوئ وړنبلي څوك وخښين ياخواره
بڅوك وخورين بيحيرت دي ؛ دَغه هسې کحه لږ ترچا څه کوزشي له
دغه وينائ مراڼه هم ئ هيبت دي ؛ بيا آګاه شه دَدرويشي حقاني لنښانو ن

کښېنی ده اختیاره قل لحنائی پیدت دی ؛ دَشیخ جنید بغدادی
خبره واوره په بوستان د شیخ سعدی کښې روایت دی ؛ یوه ورځ
ئې لیوه سپی ملاقات شه پهاډ باړئ ډیر ډېل چه څه حکمت دی ؛
دائ سپی زه ئې سړی کړم وَلِ پهو زدواړه کښې به غه کوم صورت
دی ؛ مریدانُ ورته وِهسِ موائ اوستاذه ته علما او دانشمندهٔ
وبنه خدائی ته قیمت دی ؛ ده څواب وَمریدانُ هسِ ورکوچه
داحق دی که ایمان مي سلامت وی ؛ اوکه داایمان م بائیلو بدنیاکښې
دَغه ستاسِ کل ګمان واړه غلت دی ؛ سپی آزاد دی پدنیا او یعقبا
کښې وَلِ زاره بي ایمانُ چه سقړئ سکونت دی ؛ اوس آګاه شه در
ویشی داکمینی دَچه څودبین او خود نمائی لدرګاه پلعنت دی ؛
هرچه ډیره کمینی کړه اختیاره کو بمدا د دور ته ولاړ تل بخدمت دی ؛
عَ عالم دی لعالم خلك چاری ده محکمَ ؛ سکه عالم لره باید دی چِنه
اوسی بیغمَ ؛ که طالب دَحقیقت ئی اول مشه پُرشکم ؛ کم خفتن کړه کم
کفتن کړه کم دنیارشه کم درمَ ؛ کم پوشش کړه کم نوشش کړه که چارپائ
نی آدمَ ؛ غافل کرزی درویزه که عارف نکالچاطمَ ؛ تل اخلاص کړه
ورك لباس کړه ای پخپل صورت ظالمَ ؛ ته واصل شه لمطلوب داخودهٔ
کړه ځیله کومَ ؛ دوصلت سبب دری دی خالی نی لالمَ ؛ تزکیه تصفیه
کښې تجلیه کړه پورِضمَ ؛ تزکیه پاکی دَنفس ده لکلی بد شیمَ ؛ تصفیه پاکي
دَزړه ده اسم مل کړه لکِ دمَ ؛ څوداپاس انفاس دِنوی دَ ره
لاربرنشی سمَ ؛ الخناس دِ پزړه پروت دی تی دورکړه لحرمَ ؛
پابه نځی لهغه ځائی څوجنك نکړی دم تردمَ ؛ الاالله کړه تیره توره
سړی غوڅ پرکړه آدمَ ؛ تجلیه کوره دروح ده داجذبه ده لحکمَ ؛
داشریعت پتزکیه کښې طریقت پدادرمَ ؛ حقیقت پتجلیه کښې معرفت
دغه کږمَ ؛ طالبان دَغه ځائی وڅښی دَعشق می لجام جمَ ؛ داوجود
بشی یوکسی تردِ سره تردمَ ؛ تجلیه دَذات پروشی مطلوب فوینی

بی غمہ ؛ لکہ بل څوک دیوہ کاند دو رځی دَ غہ نورانی یٔ داور
ورک شی پنہم + دادنور او دا ور ذات سرہ یو شے
وَلِ دو نبنائی پردا ود و ورک شے یا کمہ ؛
انا الحق نعرہ بوکرم دَ منصور پہ وعالمہ ؛
تیرہ تیغ پرکاری نکانہ خبروی لہ لمہ ؛ شاہ حضور ذرتہ ولاړہ داغفلت
درځی لکومہ ؛ سکہ هیهات دی چہ خودی شوہ خمو زلومہ ؛ پہ فقیر هم
رحم وکړہ امید واردی لکومہ ؛ ستا وفضل تہ کا تہ دی کنړہ نشتہ لمارزمہ ؛
دَ کثرت لوری بہ پریږدم دو حدت پلو ربخمہ ؛ جکی جکی کړیمی دہ وم
مباسہ لغہمہ ؛ ستا دَ بحر څاڅکی راکړی چہ هرگز نشم پنہمہ ؛ کریم هیڅ بخرہ
ونشی هی څما طالع شومہ + تہ دَ مدح لایق نی ای حلیم بی لزمہ ؛ غ غنی
پہ لُ جان شہ بی پروا لد رست جہان شہ ؛ تہ بندہ دَ غنی خدای یٔ
شکرداری پاحسان شہ ؛ چہ نعمت لرہ درسی منت دار دہ پہ
ځان شہ ؛ کہ زیاتی دَ نعمت غواړی پخذمت پہ زمان دَ لوی سلطان
شہ ؛ چی څواب دحق راوړی دبلنِ تہ پہ مین او روان شہ ؛ محمد د
خدای یٔ استاځی حق راعلی میند رتہ دلِ پچہار یاران شہ ؛ اهل بیت
حرموت وارہ میندِ دِ مؤمن خدیجہ عایشہ بہ ترهم وهم پلو نہ
کبنی زهرا کویان شہ ؛ دَ غہ بس عزیزان وارہ بهتر تہ مهاجر تہ
انصار دوی تہ وارہ تابعین اماماں پہ اهس عقیدہ بنہ
مسلمان شہ ؛ لکل رفض رافضیان شہ پہ بیارت اراستہ تہ پہ مذهب
دبنہ نعمان شہ ؛ بیا دَ سنت جماعت غلو رمذهب بخم مذهب د
روافض زیات څمو بہ پرمانہ تہ کریزان شہ ؛ قرآن شتہ عمل پرکړہ
پحدیث پہ فقہ دروم بیا دَ چل ساہ پہ وار پہ زمان شہ ؛ فَاذْكُرُونِي امر
دَ خدای یٔ قبلول بوی کتہ لخدای یٔ اذکرکم غواړی شتابان شہ ؛
دبنہ خدای یٔ تیرس شپیہ نظرہ تل پربندہ وین ؛ هر بندہ چہ بند کی کا
تہ هیش حاضو پود دپاک سبحان شہ ؛ کل جہان دَ خدای یٔ مخلوق تہ هم

١٤٦

مخلوق ئ هم وده وته خان وسپاره نجان شه ؛ پعمل د شریعت برابر دو مه
خو حیات ئ چه د الا ر د مصطفی ته پر روان شه ؛ لشریعت یو سر بل سر که
نکون قدم کلك پشریعت زدا و لکه یو کناهون د یر پښیمان شه ؛ او ښی
وینی تو یوه ته مرله پو ده هم پسر وشه د رسول پهره چار کښ چه یي ټللی
پهغه لار پس د وان شه ؛ چه توریت انجیل زبور ی منسوخ کړی پهر
خه کښ ته پسر و د د قرآن شه ؛ چه خلاف کا القرآن که خو د ورو دعه نه
یا مو د پلار وی ځهه و گریزان شه ؛ شپه و رځ دعا زاری کوه فقیره و بنه
خدای ته چهرم ته لکل اعدا و نکهبان شه ؛ ف فردوس جنت دی د نیکان متقیان
چه ایمان ئ وی راوړی عمل کا د صالحان ؛ همیشه به پکښ اوسی مهمانی
د پاك الله د مؤمنان ؛ د ایمان استقامت لپښه عمل دی او بقول د شافعی
عمل شمیرلی د ایمان ځغوار کان ؛ او خلاصه د مؤمنان تل باور دی په
هستی په یکانګی پشریك پذات صفات مولا ته پجهان ؛ محمد د خدای
استاځی دین ئ حق دی پر سر یو پر پیریان ؛ او س و اصل ته نظر کړه
چه لحڅ ی پیدا شوی پیدا چا کړی رزق لچا خوري بند کان ؛ لعدم
و م راتله د خه د پاره بیا رسول عند پشوا د د استاځی خه عجب
فرمان ئ راوړ مؤمنان ؛ بیا تا س خدای کتلی په بزرګی چه مسجود
د ملائك شوی حضوری د رځن غواړی یا ستاځی پس د ر و می
راهر وان ؛ دی توانا ظاهر سمیع بصیر علیم دی کل کرده و م و رځ کنده
دی آگاه کړی انسان ؛ پر ذره فکر بقدرت پصنع کا نړی پهر خه کښ تصرف د پاك
الله خان عاجز کړی یاران ؛ د احواس و م کل آلات حاصل پر کانړی بیا پهر
کار کښ توفیق لحذا په غواړی خان عاجز کړی دوستان ؛ پایمان راوړه
شاکر چه مؤمنان شوی او محفوظ ئ کړی لکفره پیروی د شرع کا نړي
بیراه مځی مخلصان ؛ لکه نور حیوان فاني انسان باقی دی د جنت دید اد
وعده لصالحان ؛ پس د نوث او د شیطان په نسو ته مځی چه نشی لمحرومان ؛
نعمت دیر او هم باقی د آخرت دی د ایمان په پنکه سود د عمل بنه دی و

پیره ای فقیره او په پنکه فهم ارشه چه نش لزیان کاران ؛ ق قرار او سر
پا صل کبر مکره پلوی نسل ؛ لوی خدای نه پعمل ده بیا عمل د خدای په
پفضل ؛ نه له نیست ی پیدا لا نوس هم نیست ی چه للاس د ضر د نه
نفع حصل ؛ څه حاصل کته تونکر ش یا بادشاه ش مطلب حق راضی
کول زیاده هزل ؛ غنا فقر و غنی خدای نه یکسان دی کبنده حبشی وی
یا صاحب نسل ؛ چه وحدای و نه عاجز بنده هغه دی هم وخدای و نه
ی قدر هم ی فضل ؛ ورسول و نه اسری بعبده صفت دی شوی د
سردار د انبیا و بسیار عقل ؛ په بیداری بخوب حاضر و وبنه خدای نه
مراقب دایم همیش بحق و وصل ؛ نازکی ی تر کلون وه نازک خو
فاقی پر نبر یدلی خوب و تر عسل ؛ محمل و دمکی د کافران د
منافق د پیغور دون بی پرواه بحق مشغول وا ولو الفضل ؛ لکه
تخم اول ور وست شی زرغو تیزی هس نه څو فانی نش بقا حدل ؛
او کته به د فنا سبق بخله لحا بیا موم فنانده خواختیا د فانی لشی خوی
د غول ؛ لکه مړی د غسال پلاس کښ پروت وی هس کته ش په
فانی څه خوب و ترنج څه ظلم عدل ؛ داهله کدی پشرع مستحکم
وی باور و کړه هر چه دی دی معتصم د خدای بحبل ؛ د ولیان
لمقام خبردار هم نشاندا روی چه کواهان ی وی حاضر پد عوی
فحل ؛ اوس هر احد دعوه د وحدانیت کاپی توحید مشک عنبر چوی
یو ځای پشوم بصل ؛ قدم د خدای پلار پکار دی پدم څه شی د
فقیر ویل کښی نی شته فصل ؛ لکه کمال دی پکرم کښ نه پمال
نه په حشم کښ ؛ چه رحیم رحم پر وکره پر سعید سعادت دی په
شکم کښ ؛ شقاوت ازلی بخره دیدان راضی من شه د بد بخت پالم
کښ ؛ کیدان بدی نکرید به نه وو داید دی په نیکی نسی پتور تم
کښ ؛ که لید توبه کار په نیکی مشه کا خدای کریم دی شک ی نشته پکرم
کښ ؛ تیر کناه دیادوی پر دی بخښیزی پایمان عمل دکلک شی پهر دم

کښي ؛ تزکیه دَ نفس لِبد تصفیه دَ زړه پکار ينه کړالله دتجلیه دروح
اهم دَ پهم کښي ؛ څو اسرار دِ خالي نشي لاغیاره الواته دِ پور ته نه
بندي پغم کښي ؛ دَعمارت خښتن دِ شته زیرمه پرده دَ
څه دِ کار چه کاره آچوي پسم کښي ؛ هر چه خدائے دربانډ
ینبي هغه کار کړه همیشه ته ناظر اوس بجرم کښي ؛
کل مقصود نفي کوه په لا اِلٰهَ نبښ اثبات د ذات په اِلّا الله کړه هر دم کښي
لا اِلٰهَ جاروب دَ زړه غیر ته جارو کړه اِلّا الله ته مقیمي کړه بجرم کښي شیطان
غل چا پیر تِر کوزي پر بیزده نګهبان دخپل زړه اوس هر دم کښي ؛ چه خطره
پر زړه کښي درشي مرشد کوره اي فقیره چه مرشد بي تا پتار کړه پعالم کښي ؛
دَ لطیف دَ کل پخیر شه دَ کامل لخو بُ سیر شه ؛ عملدار دَ شریعت شه دَ
انفاس پر پاس چا پیر شه ؛ پر بیزده چه غافل شي ذره ذاکر له پر شیر شه
خناس ورك کړه لحرم همیشه ترکور چا پیر شه ؛ پخوازه ئ غلط مشه
نفس غلیم تي شمشیر شه ؛ پر بیزده و آرزو ته مکوجن دَ ده پخیر شه ؛
ته دوست پخدمت کړه بي پرواه تر رقیب تیر شه ؛ ویره تل کړه له
قهاره پخدمت تر هر څه تیر شه ؛ پحضور اوس دورانډِ پطاعت کښي
دلیر شه ؛ وَ دوستان ته خادم شه و دښمنو تي تریو تریخ تر زهر زیر شه
دَ شیطان نغوته و مکړه پقرآن بانډِ زیر کړه ؛ دَ شریعت پر نرا
کړ زه اي فقیره شناکوي لکه بلبل تر کل چا پیر شه ؛ تر مانند مشه لخاره
بیار ته کیږه لا زاره ؛ خدای دِ دوست شیطان دښمن دي چرنوي
دښمن دوست نِش دوست آزاده ؛ دَ یوي نیکي څو قدر دوي پتا چي
څوك وکا او دَحق احسان څو دیر پتا پشماره ؛ چه لنیست ئ کړي
پیدا بیا ئ انسان کړي پا انسان کښي لائق دنیه اسلام کړ دالوي فضل
لخالق کردکاره ؛ ته واصل ته نظر کړه چه لخدائ پیدا شوي بیا
بخه ش فهم وکړه شان نابود کنه اي یار ؛ لکه ته چه مخلوق نور هم
مخلوق د یاري خداي دي آزار مکړه ویره وکړه لخالق کردکار ؛ اوس

ته فهم پفدم نظر پدم کړه تل خلوت در انجمن کړه پیدا کړی ئ دخپر دپاره
یاره ؛ بیا سفر اندر وطن کړه چه داصل دی لزمکی پیدا شوئ خوئ د
هزکی نس یار ؛ تل پشرع محکم اوس ای فقیره چه پرخان دِوی پیر زور
بل خر زیات کړه دادی خوئ دنیك مردان تل ئ کړن خبردار ؛ ن
نظر د خدائ بخوی کړه هرچه خدائ کا هغه خوئ کړه ؛ ته بندهٔ ئ بندگی
کړه چی امر هغه جوئ کړه ؛ شریعت د نبیؐ لار ده پر دغه لار ته پوئ کړه ؛
دی رسولؐ د پاك الله دی دده کل لباغ بوئ کړه ؛ هرچه حکم د رسولؐ
دی پعمل ئ تکو یوئ کړه ؛ تخلاف لشرع مکړه فهم بنه پسر موئ کړه ؛
هرچه شرع فرمایلی تعمل پهغه سوی کړه ؛ چه یو زره خلاف وی ترکردان
لهغه روئ کړه ؛ آهینه د زړه صفا کړه غیر زنك تر شست شوئ کړه ؛
اسم الله پکښ نمایان نندا ره تل کړه ؛ پدا هس خوشبوئی تخان خوشبوئ
کړه ؛ نتر کرناست ئ کولاړی فهم تل دایم پر دوئ کړه ؛ د فقیر نصحت بنه
دی غوږ پرِ کیږده خدائ دِلوئ کړه ؛ ووحدت کثرت یوه رنك
دی دوئ دواړه د یوه همائ ځانك دی ؛ هغه بور لشی ترځائ
چه ولاړ دِ د دنیا پنام ننك دی ؛ پر هغو چه نفی نشتر تل اثبات دی هغه
همائ دلوئ کرنك دی ؛ هرچه لشاه باشنائ کا دوئ م تل دغه نفی
اثبات پر جنك دی ؛ هرچه خپسر ورك کا شاه بموم هغه زلمی م یا
قفس دی یا پتنك دی ؛ دحق یاد د زړه صیقلی دی عارفان صیقل
وکړه دغافل اهینه ډك پداژنك دی ؛ ترسر تیر شر ورکه یره ای
غواص دد طالب پدا بیجك دریاب کښ د یر ماهی د یر هنك
دی ؛ دغه لار د تیز روانُ دبی سرو دبی پښو ده هغه بور لشی
ترځای چه ترلا نهِ دعراق شینکو تهی خنك دی ؛ دحقیقت
قبله وغواړه د دغه خلاف دپاره چه داکا فرانبوه پر کنك دی
ته ساکت شه کو یمدا ده غافلان در نیو هیزی دغافل ز ړون
سنك دی ؛ هغه هدایت دی لبنه خدائ ته قدم منزده پحای ؛

هیڅ گرانی پدین کښ نشته دین خړ کښد معلوم لخدای ؛ دَقرآن پښه
خیری دارا غلی ده لځای ؛ هر چه کفر تی شا کړه دَایمان چارو ر تر
نمای ؛ چه ایمان یٔ پخدای راوړدی هادی دی راه نمای ؛ چه لکفره
څوك ویزار سی پدیر ویره لیند خدای ؛ چه رسولٔ دین چا قبول کړ
خلاص شه پاك پد وارہ سرای ؛ پښه حبل معتصم شه چه دا کل لك
ده لځای ؛ څښتن دوست دَمؤمنان نور افزون ظلمت زدای ؛
دکافر دوست شیطان دی وظلمت تر راهنمای ؛ پس دَدوستان دا
بایده دی چه لدوست وی همرای ؛ پهر دم دی خدای یاد وی
څوی تله وی لدِ سرای ؛ آشنای کل آواره کړه بی کامل راهنمای
داویل چه فقیر وکړه دارنك حکم دی لخدای ؛ لام الف سره تړلی
جدای سره نشت مؤمنانُ ؛ هر چه خدای دی فرمایلی وړ رسولهٔ
کل ظاهر دی پقرآن کښ ای یارانُ ؛ جنت پاك دی همانی دَ
پاك الله دی پاك رسولٔ ی دی استاځی ؛ هر چه پاستاځی پیرِ د وم
دی بر مسیلمه شی چه خلاف ځی لا استاځی دی بشی دَمحرومانُ ؛ پس دَ
خدای د رسولٔ حکم سره یو بیلتون یٔ نشت شریعت د پاك رسولٔ
دجنت لار تر پړِ روان شه قدم سم زده چه نشی لمحرومانُ ؛ خدا ئهٔ
آگاه کړه لحال دَغفلت لخوب ویښ شه نفس شیطان دِغلیمانځو تری مکره
لبنادی دِ و باسی لکه آدم چی بستلی لجنانُ ؛ زندهٔ سره همه مشغول
پکسبیحا تو تجما کنما تات او دوی وارہ دی فانی تاسِ خو لا پذکر فکر
مشغول اوسی ای انسانُ ؛ بنده هځ رو نړی پخپل مت وی هم یٔ
قدرا و کاهل بنده همیش واهَ تاره شی تل سر کوزی وی تر نورُ
بندکانُ ؛ کژی کینه لار پر یزده سم لار دَ شریعت ده سم پرِ د ر وم ؛
حلال کانړی لحرامُ بیا رتَ اوسی په پنج بنا کښ مستقیم اوسی یارانُ ؛
خدای راضی پاسلام دین لبندکانُ او رسولٔ ډیر پر خو سنیږی
دَافقیر یو گناهکار دی پدعای یاد وی مؤمنانُ ؛ یِ یو خدای

دی بیشریك تہ لخدائی کنزہ نقصانون چہ لخدائی بوتاوتہ رسیبزی
کہ لوردہ لسببئ کنزی دی بشرك شی ځو بہ توبہ څن ونکا هیڅ عمل پی
نقبلیزی ؛ هس کہ نمونځ کړ کړوژہ کړی کتوفیق ښبنتن درنکړی بی
توفیق کوم عمل لبندہ کیژی ٭ داکرم دښبنتن کورہ چہ پښش اختیار
ثواب وبندہ ورکادنیکی ٭ پس بائدہ چہ لبندہ دتل اختیار دنیکی
کیژی ؛ پسو وی دحضرتؐ کانړی شریعت درسولؐ لا ر د ٭
پرهیزدی لچهار یارؓ دوستی کانړی دشمنان ی رافضی دی بشر
میژی ؛ اول حضرت صدیقؓ دی لفاروقؓ پس عثمانؓ پس علیؓ دی هم
بزرگی ی پہ هس پاك رسولؐ څرکندہ کړی چہ خلاف کا بخوار یزی بیا
اهل بیت وارہ افضل کنړلی بوی ؛ بیا هغہ سپز چہ پاك نبیؐ کواهی
پرلوی دجنت دہ بیا اصحاب پر تابعین اماماں بشماریزی ؛ امامان پہ پیروان
افضل دین ؛ دغہ بیں بی عمل او بی تقوی څہ هی نشتہ ؛ هر څوك مہ پہ
نیکی کانړی چہ لائق دبہ جنت شی پکناہ خو کفر نوی ولِ دکفر هل رخنہ
ورتہ سازیزی ؛ مسلمان لرہ بائدہ دی چہ لتیر کناهون دپښیمان سر کوزبی
اوسی ؛ نور دمت کا پر نیکی کندِ خدای هغو تیر کناهون نقهریزی
څما هیڅ للاس بی کناہ شوی ندی ولِ دپاك رسولؐ لرویہ کندِ
ښاغلی درحمت پر دِ فقیر هم وو ریژی ؛ بیان دیگر از منقولہ الشیخ المشائخ
حضرت شیخ عبدالکریم نور اللہ مرقدہ مہیم تہ کورہ مچ مچی بیوہ ځیردی آلوانری
پہ بل بیردی ؛ مچ بہ دومی وکندگی تہ دمچی لځو زودیر طالبان سیردی
دا خوانہ هغہ وخوری چہ امکان وجودئ دوارہ سرہ وهیردے ؛
هر خوازہ چہ شهی درکړہ غرہ مشہ دشهی خوازہ م کل زهر کندِ یرہ ی ؛
اول قدم تہ پسر کیبزدہ دشهی طالبان کل ترکلہ تیر دی ؛ تر پر شرع مستقیم
شہ کہ پیون کړچہ خان او دایمان دبنہ دِ بیر دی ؛ هغہ کسان
چہ نبیؐ پسروی نکا دوی دخدائ درسولؐ وهیردی ؛ چہ خلاف
کاندِ لشرع دوی ختلی پراند هیردی ؛ سلوکت ی کړہ پیاد کبڼہ غفلت

خښتن تل زیږدی ؛ هرخوردن کفتن چه وی بی یادُ هغه ستا پسلوکت
کښي زهر ضرریږدی ؛ غافلان د زقوم بی طالبان خوشبوئ ون دا جمیږدی
غافلان تل پراحت دی طالبان مُ واړه بند پدا کولیږدی ؛ هرقاتل ته
مقتول وژنی سبب تیغ شی اوځمونږ د شهی وژله په بل پیږدی ؛
د واړه نین دِ خونریز دواړه زلفِ شمشیر دی ؛ کریمداد کطالب ئے
پرمیزده چه طالبان دین او دنیا وهیږدی ؛ بیان دیگر در ذکر ملحدی که سبب شده است
مر تالیف این کتاب‌را چنانکه در سرنامه این کتاب گفته ایم بدان ای فرزند که عبدالله نام شخصی در حدود
قندهار در موضع کانی کرم در میان افغانان ورمړ مردی با علم و صلاح و از اولاد علما و صلحا بوده
تا بقضای قدیراز و فرزندی بزاد بازید نام او را نیز در تحصیل علم گماشته تا بقدر وسع حاصل
آورده و در طاعات و عبادات جد و جهد مینموده و از منهیات شریعت متحرز و مجتنب حتی الامکان
می گشته اما بعد از حصول مبلغ از علم روئی بسوداگری نهاده تا از ثمر قند دو سپ آورده و بهندوستان
برده و چون در موضع کلنجر رسیده او را با ملا سلیمان ملحد ملاقات افتاده تا بعد از صحبت و مجالست
همدیگر خیالات فاسده و خطرات ناموجه در دل او متمکن ساخته بحدیکه بازید را کافر مطلق و منکر دین
برحق گردانیده نعوذ بالله من کفرها القصه وچون بازید از انجا برگشته و بمکانی کرم آمده
دین و ملت الحاد را اظهار ساخته اما چون پدرش عبدالله مردی با دیانت بوده او را زخم کاردی زده
تا بازید از آنجا گریخته در ننگرهار در موضع مهمند در خانه ملک سلطان احمد مسکن و مقر گرفته مدتی در
آنجا اهل سنت و محبان عام و علمان بوده نتوانست ایشانرا فریفت و بیراه ساخته از آنجا تودیع نموده
در پرشو میان افغانستان آمده در میان غرنجیل در قبیلهٔ خلیل مقام گرفته وچون افغانان مردم
بی علم بوده اند اکثر و تلبیث او افتاده اند چه او خود را پیر و پیشوا شهرت داده و عوام
الناس را دعوت نموده وگفته که بی پیر کامل بخدای راه نیست پس بیائید تا من شمارا
بخدای برسانم و این آیت وابتغوا الیه الوسیلة می نموده که وسیله بخدای پیر است
و افغانان از بی علمی تصدیق و باور کرده وندانستند که در تفسیر بیضاوی وغیره آورده
که وسیله بخدای اتیان طاعات و ترک معاصی است پس بی استقامت بر شریعت نبوی صلعم بخدای راه نیست
القصه این ملحد در باب پیر رساله بسیار نوشته و آیته را محض غلط و غیر محل تاویل می کرده و
حدیث مفتریات خود در تشبیده در آن درج کرده وچون افغانستان عالمی با کمال نبوده که از

علوم احوال باخبر باشند تا رسائل او را با علم اصول موافق سازند اگر موافق افتد قبول کنند والا
رد کرد انند پس از کم علمی اکثر علماء دیار ننگرهار با او موافق و متفق آمده اند و یکی از تلبیسات این ملحد این بود
که اول امردم را بشریعت دعوت می کرده بعد از آن می گفته تا از شریعت نگذرید بطریقت نخواهید
رسید و تا از طریقت نگذرید بمعرفت و حقیقت نخواهید رسید و این جاهلان را از علم بهره نبوده و
الامی دانستند که هر که از شریعت بگذرد کافر می گردد و کافر را بخدای راه نیست و ایضاً در کتب دینیه
مسطور است هر که شریعت و حقیقت را مخالف یکدیگر داند کافر گردد بلکه این الفاظها هم بر زبان راندن
جائز نیست چه عوام الناس وهم آرند که مگر بغیر از شریعت راهی هست و حالانکه بغیر از شریعت راهی نیست
که موصل الی الله باشند القصه این ملحد چون مردم را بخود معتقد میکرد که ایشان را خلوت
می فرمود و ذکر می داده اما ذکر او از نامهای باری تعالی نبوده بلکه افغانان را بزبان افغانی یکان
سخنی موافق موزون ساخته می داده و بعضی جهلاء فارس را بزبان فارسی و هندوان را بزبان هندی
و هکذا است نوع ذکر را اقرار داده بود و چون از هشتم ذکر مرید شود آگاه می کرد آنزمان می گفت اکنون تو
از امر شریعت و نواهی فارغ آمدی زیرا که کار خود را تمام کردی این هنگام هر چه یابی بخور از حرام و
حلال و آنچه وی در رساله خود آورده است که جز حلال نباید خورد و غرض وی این بوده که هر چه
از دیگری بغصب و زور و زخم شمشیر بگرفتی آن حلال است زیرا که بهای سر تو هست و هر چه به
سوال بگرفتی حرام است و غرض در حرام گردانیدن سوال آن بوده که مریدان خود را جمع آورده
و از سوال و کسب باز دارد تا با جماعت متمردان در قلعه کوهی نشینند راه زنی و خلق آزاری
اختیار کنند بدغدغه بادشاهی و چون عوام الناس از مردان و زنان اما اکثر اولا اجتماع زنان
بدو رجوع آورده زیرا که زنان شهوت پرست اند و افغانان اکثر تابع زنانند و حضرت پیغمبر صلعم
فرموده لا تفلح قوم تملکهم امراة پس مردان را با زنان یکجا می نشانده سرود و رقص و دستک
می ورزیدند و میته می گفتند و ذکر می گفتند و باز مریدان را فرموده که بعث و حشر و نشر نیست
پس هر چه میکنید خدمت من اختیار کنید اگر مرا راضی ساختید بعد از مردن شما را بصورت
آدم باز خواهم آورد و اگر مرا ناراضی کردید بصورت خوک و خرس خواهید پیدا شد و اگر
از حکم من بدر آئید شما فانی خواهید شد و غیر ذلک این تناسخ پیدا کرد و کفر صریح
آشکارا کردید و کافر از او مریدان را کافر ساخت و بعد از مدتی چون اکثر مردم خلیل را گمراه و بیراه
ساخت و مردم مهمند زیی او را از آنجا روان کرده بهشت نغز آورده در موضع

کله ڈیر سکن ومقام داده تا بعد از آن آن ملحد باطراف وجوانب
نوشتها بعلم وجهل او وحکام می نوشته که من پیر کامل ایم وهر که دست
بدامن زند نجات یافت والا هلاک خواهد شد ولقب خود پیر
روشان کرد. تا چون حضرت پیر دستگیر این فقیر شیخ
المشایخ والاولیائے سیف السنة
بسید علی ترمیذے درمیان
افغانان یوسف زائے درموضع
درموضع بونهیر بوده خبر یافته دفع دعوی او را برخود فرض دید بمضمون نبویه علیه الصلوٰة والسلام
اذا ظهرة البدعة في امتي وشتم اصحابي ولينظر عالم علمه ومن لم يفعل ذلك فعليه لعنة
الله والملائكة والناس اجمعين پس این فقیر هم همراه برفتم او را چنان در دعوی خجل وشرمسار
ساختم که سخن گفتن ودم زدن درحضور نتوانست تا لقب او را پیر تاریک کردم وهکذا کرات ومرات
گاهی با حضرت پیر وگاهی بتنهائی خود حاضر می شدم واین ملحد را خجل می ساختم اما از آنجا که
دین وملت بی حکومت حکام اسلام تقویت نمی یابد فائده نکرد زیرا آنکه بادشاهی اسلام نبوده
تا سر او را بزند اما افغانان جاهلان اگر یکی را منع کردم از صحبت او دیگری پیش میرفت واین
ملحد کتابے را تصنیف کرد وخیر البیان نام بدش ومیگفتند که در تقابل قرآن بر من آمده
چنانکه قرآن بر محمد آمده ورسائل بسیار در باب الحال تالیف نموده اما یکی از جانب وتلبیس
سرت آن بود که در هر رسایل خود سخنان با رمز وایما می نوشته تا آنکه بعض از اهل سنت
پیش وکمال دانند که درین میل الحاد است والا هر کس بر سر سختی او مطلع نمی شد واما هر که
اندک وبیش از علوم دینی بهره می داشت در بدیهه وبد ردی وکفر او آگاه می شده زیرا آنکه
وی در آخر رسایل خود می نوشته که هر چه در صورت مقید آمده است همه عین خدا اند تا هر چه
در صورة مقید آمده است همه عین خدای اند تا هر چه دیده می شود جز خدائی دیگر چیز نیست
نعوذ بالله من کفره وغیر ذلک مخیلات فلسفیه وسوفسطائیه بیان می کرده ومی نوشته
وباز اتباع خود را امر می کرده که چون جز وجود خدائے چیزی دیگر در وجود نیست پس
حرام وحلال وروا وناروا چه معنی دارد مگر این که حکم پیر خود در عایت دریده که من خدائے
شمایم وهم پیغمبر شمایم واین جاهلان نابکار گفتار کفر او معتقد آمده اند پس این ملحد هم

دعوی خدائی می کرد وهم دعوی پیغمبری وبرین مضمون دو مهر کنانیده والا یوسنا هذا اولاد او
مهرهائی اورا نگهداشتند وبنامهائی خود مهر نمی کنند بگمان آنکه ما عین وجود بازیدایم بعین
ارواح او نادر آمده نعوذ بالله منها وآنچه دعوی خدائی کرده نتیجه مهر اوانیست سبحان الملک
الباری جدا کرد عالمی نوری از ناری بازید الضاری وآنچه دعوی پیغمبری کرده نتیجه مهر اوانیست
که بازید مسکین هادی المضلین نعوذ بالله من کفره القصه چون کیفیت اخبار او بکابل
رسیده ومحسن خان غازی از انجا یلغر کرده وسگ نابکار را بسته یکطرف گیسوی او را بریده
ویکطرف مانده تا خجل کرد واما این ملحد شیطان برت تلبیسات بسیار داشته تایب شده خود را
متزع ساخته تا بعضی از علمائی دیانت نیز در پی تخلیص او سعی نموده واز آن خبر نداشتند
که در تمهید ابو شکور سالمی آورده که توبه اهل الحاد بعد الاخذ مقبول نیست البته باید کشت وبعض
اگر از روی تحقیق نظر کردم اکثر علمائی ظاهری اهل حق امتیاز نمی تواند داد وگمراه را از راه
داران نمی شناسد القصه بانواع تلبیسات خود را اخلاص کرد وچون از آنجا باز آمده یاران
ومریدان خود را جمع ساخته ودر کوه طوطی در آمده وراه زنی وعلما کشی وفقیر آزاری بنیاد
نهاد وبقصد آنکه دین محمد را محو ونابود خواهم ساخت نعوذ بالله من ذلک ودین خود را
وحی خواهم داد ولافها زده که تمام هندوستان وخراسان خواهم در تصرف خود آورده
وملکهارا درمیان یاران خود قسمت کرده تا یکی از ایشانرا دهلو در قسمت آمده قبول نکرده
ودهلو درین ایام ویران است ومردم سوداگر را فریب داده که اسپان را بمن قرض بدهید تا بعد
از آنکه خزاین اکبر بادشاه را بدست آرم بصد چندان اموال شمارا خواهم داد وعلی هذا القیاس
خلل دماغ هم او را بدیده اموال وهم اتباع او را وهوا وهوس بی فایده می بخشند تا بعد از آن
چون در تیراه در آمده با لشکر خود با مردم افغانان آن کوه موافقت زیرا آنکه از غایت جهل وحماقت
آنهارا همگی مرید خود ساخته اما مردم تیراهی اگرچه مریدان او بودند ولیکن محبت باطنی با مردم
مغل داشته وبجانب حکام مایلی بوده پس آنهانرا فریب داده که مرا ضامی سازند یکان
یکان دستهائی خود را بسته بخدمت من حاضر شوید تا بعد از آن که بحکم من دستهائی شما
باز کرده شود ومن از شما راضی کردم آن جهال از غایت جهل وحماقت واستغراق در
ضلالت هم چنان کردند تا سه صد کس ایشان را دست بسته دستگیر کردند
بکشت ومملکت ایشان را بتاراج برد وولایت را از ایشان خالی کرد الی یومنا هذا

آن ولایت را از مردم خالی شد و بدست افغانان کوه در آمد و افغانان آن کوه تمام همه
کافر شدند زیرآنکه روی از قرآن و امر قرآن و نماز و روزه و زکوة بگردانیدند و روی بحکم آن
ملحد و اولاد او آوردند که حکم ایشانرا بجای آوردن عین دین دیدند و بغیر از ده روز روزه که
آن ملحد در اول بهار بر ایشان تعین کرده هست روزهای دیگر نمی دارند و آنرا روزه کل نامند
نعوذ بالله من کفرهم القصه آن ملحد بعد از آن لشکر جمع کرده بجانب ننگرهار آمده و بر موضع
بروا تاخته و بعد از تاخت روی بکوه آورد اما محسن خان از جلال آباد در پی او یلغر کرده بموضع
توراغه در رسید چون این ملحد یاران خود را انبوه زده بود هر گاه که نظر من بر محسن خان افتد
از هیبت خواهید افتاد ندیکی در میان تحمل کردند اما سواران اسلام یکبارگی حمله کردند تا شکست
در کفار پیدا شود جماعتی عظیم را از ایشان بکشت و این ملحد خودش پیاده گریخته بکوه
برآمده و از تشنگی هوای گرم بر واثر کرده و منجل شده تا بعد از آن چون باز در حدود
اشنغر آمده از زحمت آن هوای گرم بمرده و در اشنغر دفن کردندش و این ملحد را پنج پسر
بودند یکی شیخ عمر دوم نورالدین سیم خیرالدین چهارم کمال دین پنجم جلال الدین آن ملحد
بدوزخ رفت شیخ عمر بر مسند خلافت او نشسته و بعد از مدتی شیخ عمر آن ملعون را از قبر
بدر آورده بدعوی اینکه ویرا با خود خواهیم داشت تا در زمانی پیش آمدن مهمی عظیم بر بادی
خواهد زنده شد و با ما دستگیری خواهد کرد و دشمنان ما را مقهور خواهد ساخت پس
استخوان پوسیده او را در صندوق بردند و صندوق را با خود می گردانیدند نعوذ بالله
من کفرهم و سلطنته فاسدهم پس از غایت زعم و هوا پرستی و غلو در گمراهی و ضلالت
شیخ عمر در احوال یوسف زائی دست اندازی کرده تا مردم یوسف زئی جمع شده
شیخ عمر را با جماعتی ستمگران و ملحدان بکناره آب سند بکشته و جسد شیخ عمر را باتش
سوخته و خیرالدین را نیز آنجا کشته و نورالدین از آنجا گریخته در اشنغر مردم گجران را بکشته
و جلال الدین به بند یوسف زئی افتاده و صندوق ملعون را باتش سوخته و استخوانهای
پوسیده او را در آب سند انداخته تا بعد از آن چون اکبر بادشاه را خبر شده جلال الدین و
سایر خلیفانه او از بند یوسف زائی خلاص کرده اما چون مار بچه بود وفا نکرد از اکبر بادشاه
بگریخت باز افغانان در تیراه آمده و راه زنی انشا کرده تا باز بقضای قدیر کمال دین در بند
افتاده و در بند اکبر بادشاه بمرد و جلال دین نیز از دست مردم هزاره در غزنی و بدوزخ

رفته تا بعد از آن احداد نام که یکی از پسران آن شیخ عمر است بمسند ضلالت بنشست و راه زنی
انشا کرد الله تعالی او را نیز هلاک خواهد کرد اما غرض از توضیح قصه او آنکه رسالها و تصنیفهای
که ازین ملعون مانده باشند اگر بدست اهل سنت در افتد باید که باتش بسوزانند و بدان
معتقد نشوند اگرچه در ظاهر بعضی سخنان دلکش و موزون و مرغوب در آن است و الا هالک و گمراه
و بیراه خواهند شد و یکی از افترائی این ملعون آنکه چون معلوم شد که این ملعونان در کجا
مردند و استخوان پوسیده ملعون در آب سند انداخته آب بردند و صندوق او را بسوختند
اما اولاد او قبرهائی همگی ایشانرا در کانی کرم بساختند و عوام الناس را فریب می دهند که مدفن ایشان
در کانی گرم است پس هر صباح و مساء بدان جانب سر فرود می آرند نعوذ بالله منها القصه هر که از
افغانان و سائر مسلمانان این زمانه دین طلب باشند از اولاد او احتراز بکنند و الا هالک
خواهند شد و اهاد در دوزخ خواهند ماند فالحاصل هر که میخواهد که خود را از بلای هردو
جهان نگهدارد در اسلام ثابت باشند و در کفر نه افتند و از پیران این زمانه احتراز بکنند
و مرید نشوند و الا همچنان احوال او را پیش خواهد آمد چنانکه دیده می شود درین ایام اکثر
هر که از افغانستان در بلائی که در آمده است از پیری و مریدی در آمده است
القصه با فغانی از احوال این لعین است ؛ واوري ياران پاك نبي هس ويلي
لکه آخر زمانه شي گمراهان به پیدا کیږي پهر کلي ؛ دا څما امت به درې اويا
فرقه شي پهغه بده زمانه کښ ؛ هغه يوه طيفه سني دي دَ غه واړه دوه
او يا گمراه دي پر يمز دي پخانه کښ ؛ هرچه ځائ ودوي ورکه تکيه کاه
رغونه ؛ هغه کسان هم لعنتي دي پلعنت دخدائ پرِ وري شپائين
وَلِ سخ دَ غو سري چه سني وي بمذهب به دَ سنت جماعتي وي ؛ يو نواب
بي دَ سل شهيدان انجره كيږي بل ماوا بي جنت وي ؛ بيا پهيره تيره سخ
دَ عالمان چه دعوي بلگمراه لبيراه سره كانِ ؛ خليفكان دَ پاك نبي شو هم
ديل رلره بو ريشي دَ وهاند ؛ او بزاري دَ هغو وَچه حق ويني حق
نوائ ؛ هرچه سر لكوده هسك كه وَ دوزخ نه بي بيائ جا اوس جوب
پو مانه کښ گمراهان بيحده ډير دي ؛ وَلِ زيات اوس څمو زلبا زيده افشار
سره دعوه دَ دي دَ خدائ دُ لارِ غل دي د علمان شكه ډيره هم لئ ئ

شر یلغر ون بی وکړه په ښنه غږ د دهکان د مغل پوتانه بې بهره کړه پوښتنځا په دوا به
لوړی خوادیدن ولی لا بهم خوادیږی ؛ دغه حال د هغو کسانو چه بلوری دبیدین
دګمراه بناریږی ؛ جلال ډیره بدی وکړه لفقیر مسافر زیات لخدای لرسول
هغه دعا کوره دچاو په درګاه شوی قبول ؛ جلال تاخت پر غزنی وکړ دا غزنی ئے
پناد کړ ؛ په غزنی کښی نه تړوی زره اولیا و و د جلال سری پیدا کړه ؛ هزاره وو
بیه وکړی په غزنی کښی لښکری ؛ پر میدان ئی کوله غوږ د جلال کنده تولی ؛
بیا جلال لښکر په زخ شه دالحاد د شیخ وخوشحول ؛ په فقیر مسافر کا روانی
الحاد دخوله ولکول ؛ دغه هم خدای ورلګه مؤمنان لره داهس بایده دی
چه کینه د کالدوی کړ لخدای لرسول ی بایده دی ؛ هر چه بڼره بته کاندی
د پیر تاریک پچار ؛ ایمان بی خلل شی وسکه وبوزی د مصطفی للادی ؛
پاک نبی هسی و بلی هر چه مینه محبت کالبدان یا ایمان بی خلل شی یقیبا پچسابه
ننی دنیکان ؛ داتوفیق د الله ورکا وجمله و مؤمنان پوښتناو ؛ هر چه مینه
محبت کالعلمان احترازشی به مجره لجمله اهل هواو ؛ د دویره چه ضر بیان کاوا به
دین د پاک نبی بیانونه ؛ پوښتانه په بله ژبه نه پوهیږی څکه دی ی په پوښت
و دو سبیین ؛ واره دین د پاک نبی بیانوم و پوهیږی مؤمنان د د پاک نبی لدین
پدا خپل ژبه پوه شی افغانان ؛ بل غرض م پکښی نشته مګر دا چه شفقت
کړم پر عامیان ؛ هر چه دا باور دی نو ی څه همت را باندی وای هغه کس دود
ریږی لبید ینی بی ایمان ؛ نه آګاه په کتاب شرای مؤمن لاخلاص الګډ دینم جمع
کړی دی په کښی بل غایه د شی خلاص ؛ لکریم فهم یاندی وکړ ؛ دی بمثل خزینه
د حکمه ماتی ناده مخزن الاسلام کړه ۱۰۰۵ ه وایضا معلوم باد که این ملعون در نماز فرایض
بسیار باستادی در اول حال چنانکه تسبیح رکوع وسجود بیست بار یا سی بار و یا چهل بار تکرار کردی اما بی
طهارة باستادی واین فقیر خوب تحقیق کرده است زیرانکه نماز او درکار نبوده اما محض از برلسے
فریقین عوام بکار بردی روزی بایکی از خلفای او بحث می کردم تا درمیان بحث بیت افغانی
بر زبان راند کرد آن بیت علم و علماء بوده پس برادر فقیر ملا اصغر نمازی فرموده که هر چه
گوئیم شما سامع باشید و هر چه شما بگوئید ما سامع باشیم بعد آن ملا اصغر با شعار

افغانی درآمده وانشا کرده که در آن بیت پیر تاریک واظهار حال او بود

توبه کردیم از طعن ولعن علماء شما هم ساکت شوید وآن ابیات ملا اصغر

یارانُ نبیٔ ناست پر جماعت وَ ؛ جبرائیل وه پرِ راغلی لبنه

ده وِدادی جبرائیل راغلی یارانُ لبنه خدایٔ ؛ چه ځما پو

دا اُمت یم بشی درِ او یا څوځایٔ ؛ گمراهان پر نکا رنلڼ دی

کښ ډیر قوی دی ؛ خپل دلیل یٔ جبرائیلٔ عکس من غر

خدایٔ بند کان دنبیٔ ددین راهبرُ ؛ دا تاریک قلبه تنګ

چاپ ئے وواهه دزرُ ؛ تاریک چه نمونځ کا او دس نکا ؛

تر داخلق پرِ با ور نکا ؛ تاریک همه چارِ دَشیطانی دَلویٔ

لعلم دَ دښنی دَ ؛ ای خوکَ ملعونَ لعلمان دښنی مکره ؛

بدِ پروغ لارِ سیده کا ؛ وا وری یارانُ عالمان دَملک ډیو

خاص یٔ جلب نسے دوی ناست دَپاکَ رسولؐ پمیراثه

سواره دَ دروغ لارِ دوی سواره دشریعت دی وسکه

دَشریعت وچارِ ؛ دا تاریک یولعنتی دی او ملعون دی

منکر دی پنا حق یٔ ژوندون دی ؛ ای تاریک بدمذه

تر دَخود دویٔ کیسے مکره پغضب بی گرفتار شی ؛ ای تاریکَ

غوچ څه سحر دِ وکړ چه مرید دِ کړِ نجونَ ؛ ﷲ دیگر معلوم باد

در الفاظ افغانی وهندوی ثقیل می آیند بنا بر آن علامتی بر آن آورده می شو

کراین همان حرفِ ثقیل ست چنانکه ب چون ثقیل شود سه نقطه در تحت او ایرا

می شود وگاهی ت چون ثقیل شود جزمک در تحت آن داده ټ می شود

چون ثقیل شود سه نقطه در تحت او نهاده چـ می شود وگاهی چون ثقیل

بر فوق او نهاده څ وځ می شود چنانکه در شمار چهار څلور ودر معنی

ذال چون ثقیل شود جزمک در تحت او ایراد گردد ډال می شود وگاهی را

شود جزمک در تحت آن ایراد گردد ړ می شود وگاهی ذاء معجمه چون ثقیل شو

فوق او داده ژ می شود وچون ثقیل تر شود یک نقطه بر فوق ویک نقطه در